

ДОГОВОР ОТ ЛИСАБОН

**ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И
НА ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА
ОБЩНОСТ**

(2007/C 306/01)

ПРЕАМБЮЛ

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛЯТ НА БЕЛГИЙЦИТЕ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ЧЕШКАТА РЕПУБЛИКА,

НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА ДАНИЯ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ЕСТОНИЯ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ИРЛАНДИЯ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ГЪРЦИЯ,

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛЯТ НА ИСПАНИЯ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА КИПЪР,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ЛАТВИЯ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ЛИТВА,

НЕГОВО КРАЛСКО ВИСОЧЕСТВО ВЕЛИКИЯТ ХЕРЦОГ НА ЛЮКСЕМБУРГ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА УНГАРИЯ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА МАЛТА,

НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА НИДЕРЛАНДИЯ,

ФЕДЕРАЛНИЯТ ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ПОЛША,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ПОРТУГАЛСКАТА РЕПУБЛИКА,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РУМЪНИЯ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЯ,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА СЛОВАШКАТА РЕПУБЛИКА,

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ФИНЛАНДИЯ,

ПРАВИТЕЛСТВОТО НА КРАЛСТВО ШВЕЦИЯ,

НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ,

ВОДЕНИ ОТ ЖЕЛАНИЕТО да завършат започналия с Договора от Амстердам и с Договора от Ница процес за засилване на ефективността и на демократичната легитимност на Съюза и подобряване на съгласуваността на неговата дейност,

СЕ СПОРАЗУМЯХА да изменят Договора за Европейския съюз, Договора за създаване на Европейската общност и Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия,

и за тази цел определиха за свои упълномощени представители:

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛЯТ НА БЕЛГИЙЦИТЕ

Guy VERHOFFSTADT

Министър-председател

Karel DE GUCHT

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Сергей СТАНИШЕВ

Министър-председател

Ивайло КАЛФИН

Заместник министър-председател и министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ЧЕШКАТА РЕПУБЛИКА

Mirek TOPOLÁNEK

Министър-председател

Karel SCHWARZENBERG

Министър на външните работи

НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА ДАНИЯ

Anders Fogh RASMUSSEN

Министър-председател

Per Stig MØLLER

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ

Dr. Angela MERKEL

Федерален канцлер

Dr. Frank-Walter STEINMEIER

Заместник федерален канцлер и федерален министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ЕСТОНИЯ

Andrus ANSIP

Министър-председател

Urmas PAET

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ИРЛАНДИЯ

Bertie АHERN

Министър-председател (Taoiseach)

Dermot АHERN

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ГЪРЦИЯ

Konstantinos KARAMANLIS

Министър-председател

Dora BAKOYANNIS

Министър на външните работи

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛЯТ НА ИСПАНИЯ

José Luis RODRÍGUEZ ZAPATERO

Министър-председател

Miguel Ángel MORATINOS CUYAUBÉ

Министър на външните работи и сътрудничеството

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА

Nicolas SARKOZY

Президент

François FILLON

Министър-председател

Bernard KOUCHNER

Министър на външните работи и европейските въпроси

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА

Romano PRODI

Министър-председател

Massimo D'ALEMA

Заместник министър-председател и министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА КИПЪР

Tassos PAPADOPOULOS

Президент

Erato KOZAKOU-MARCOULLIS

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ЛАТВИЯ

Valdis ZATLERS

Президент

Aigars KALVĪTIS

Министър-председател

Māris RIEKSTIŅŠ

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ЛИТВА

Valdas ADAMKUS

Президент

Gediminas KIRKILAS

Министър-председател

Petras VAITIEKŪNAS

Министър на външните работи

НЕГОВО КРАЛСКО ВИСОЧЕСТВО ВЕЛИКИЯТ ХЕРЦОГ НА ЛЮКСЕМБУРГ

Jean-Claude JUNCKER

Министър-председател

Jean ASSELBORN

Министър на външните работи и имиграцията

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА УНГАРИЯ

Ferenc GYURCSÁNY

Министър-председател

Dr. Kinga GÖNCZ

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА МАЛТА

The Hon Lawrence GONZI

Министър-председател

The Hon Michael FRENDO

Министър на външните работи

НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА НИДЕРЛАНДИЯ

Dr. J. P. BALKENENDE

Министър-председател

M. J. M. VERHAGEN

Министър на външните работи

ФЕДЕРАЛНИЯТ ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ

Dr. Alfred GUSENBAUER

Федерален канцлер

Dr. Ursula PLASSNIK

Министър на външните работи и европейските въпроси

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ПОЛША

Donald TUSK

Министър-председател

Radosław SIKORSKI

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ПОРТУГАЛСКАТА РЕПУБЛИКА

José Sócrates CARVALHO PINTO DE SOUSA

Министър-председател

Luís Filipe MARQUES AMADO

Държавен министър и министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РУМЪНИЯ

Traian BĂSESCU

Президент

Călin POPESCU – TĂRICEANU

Министър-председател

Adrian CIOROIANU

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЯ

Janez JANŠA

Председател на правителството

Dr. Dimitrij RUPEL

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА СЛОВАШКАТА РЕПУБЛИКА

Robert FICO

Министър-председател

Ján KUBIŠ

Министър на външните работи

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ФИНЛАНДИЯ

Matti VANHANEN

Министър-председател

Ilkka KANERVA

Министър на външните работи

ПРАВИТЕЛСТВОТО НА КРАЛСТВО ШВЕЦИЯ

Fredrik REINFELDT

Министър-председател

Cecilia MALMSTRÖM

Министър по европейските въпроси

НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА
ИРЛАНДИЯ

The Rt. Hon Gordon BROWN

Министър-председател

The Rt. Hon David MILIBAND

Министър на външните работи и по въпросите на Британската общност

КОИТО, след като си размениха установените за валидни и съставени в надлежна форма пълномощни,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

ИЗМЕНЕНИЯ КЪМ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И КЪМ ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ

Член 1

Договорът за Европейския съюз се изменя в съответствие с разпоредбите на настоящия член.

ПРЕАМБЮЛ

1) Преамбюлът се изменя, както следва:

а) добавя се следният текст като второ съображение:

„ВДЪХНОВЕНИ от културното, религиозното и хуманистичното наследство на Европа, от което са се развили универсалните ценности на ненакърнимите и неотчуждими права на човешката личност, както и свободата, демокрацията, равенството и правовата държава;“;

б) В седмо съображение, което става осмо съображение, думите „на настоящия договор“ се заменят с „на настоящия договор и на Договора за функционирането на Европейския съюз,“;

в) В единнадесето съображение, което става дванадесето съображение, думите „на настоящия договор“ се заменят с „на настоящия договор и на Договора за функционирането на Европейския съюз,“.

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

2) Член 1 се изменя, както следва:

а) в края на първата алинея се добавя следното изречение:

„... , на който държавите-членки предоставят области на компетентност, за да бъдат постигнати общите им цели.“;

б) третата алинея се заменя със следния текст:

„Съюзът се основава на настоящия договор и на Договора за функционирането на Европейския съюз (по-нататък наричани „Договорите“). Тези два договора имат еднаква юридическа сила. Съюзът заменя Европейската общност и е неин правопреемник.“

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

ИЗМЕНЕНИЯ КЪМ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И КЪМ ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ

Член 1

Договорът за Европейския съюз се изменя в съответствие с разпоредбите на настоящия член.

ПРЕАМБЮЛ

1) Преамбюлът се изменя, както следва:

а) добавя се следният текст като второ съображение:

„ВДЪХНОВЕНИ от културното, религиозното и хуманистичното наследство на Европа, от което са се развили универсалните ценности на ненакърнимите и неотчуждими права на човешката личност, както и свободата, демокрацията, равенството и правовата държава;“;

б) В седмо съображение, което става осмо съображение, думите „на настоящия договор“ се заменят с „на настоящия договор и на Договора за функционирането на Европейския съюз,“;

в) В единнадесето съображение, което става дванадесето съображение, думите „на настоящия договор“ се заменят с „на настоящия договор и на Договора за функционирането на Европейския съюз,“.

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

2) Член 1 се изменя, както следва:

а) в края на първата алинея се добавя следното изречение:

„... , на който държавите-членки предоставят области на компетентност, за да бъдат постигнати общите им цели.“;

б) третата алинея се заменя със следния текст:

„Съюзът се основава на настоящия договор и на Договора за функционирането на Европейския съюз (по-нататък наричани „Договорите“). Тези два договора имат еднаква юридическа сила. Съюзът заменя Европейската общност и е неин правопреемник.“

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

ИЗМЕНЕНИЯ КЪМ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И КЪМ ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ

Член 1

Договорът за Европейския съюз се изменя в съответствие с разпоредбите на настоящия член.

ПРЕАМБЮЛ

1) Преамбюлът се изменя, както следва:

а) добавя се следният текст като второ съображение:

„ВДЪХНОВЕНИ от културното, религиозното и хуманистичното наследство на Европа, от което са се развили универсалните ценности на ненакърнимите и неотчуждими права на човешката личност, както и свободата, демокрацията, равенството и правовата държава;“;

б) В седмо съображение, което става осмо съображение, думите „на настоящия договор“ се заменят с „на настоящия договор и на Договора за функционирането на Европейския съюз,“;

в) В единнадесето съображение, което става дванадесето съображение, думите „на настоящия договор“ се заменят с „на настоящия договор и на Договора за функционирането на Европейския съюз,“.

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

2) Член 1 се изменя, както следва:

а) в края на първата алинея се добавя следното изречение:

„... , на който държавите-членки предоставят области на компетентност, за да бъдат постигнати общите им цели.“;

б) третата алинея се заменя със следния текст:

„Съюзът се основава на настоящия договор и на Договора за функционирането на Европейския съюз (по-нататък наричани „Договорите“). Тези два договора имат еднаква юридическа сила. Съюзът заменя Европейската общност и е неин правопреемник.“

3) Създава се член 1а:

„Член 1а

Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства. Тези ценности са общи за държавите-членки в общество, чиито характеристики са плурализмът, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството между жените и мъжете.“

4) Член 2 се заменя със следния текст:

„Член 2

1. Съюзът има за цел да насърчава мира, ценностите си и благоденствието на своите народи.

2. Съюзът предоставя на своите граждани пространство на свобода, сигурност и правосъдие без вътрешни граници, в което е гарантирано свободното движение на хора в съчетание с подходящи мерки по отношение на контрола на външните граници, убежището, имиграцията, както и предотвратяването и борбата с престъпността.

3. Съюзът установява вътрешен пазар. Той работи за устойчивото развитие на Европа, основаващо се на балансиран икономически растеж и ценова стабилност, силно конкурентна социална пазарна икономика, която има за цел пълна заетост и социален прогрес, и високо равнище на защита и подобряване качеството на околната среда. Той насърчава научния и техническия прогрес.

Той се бори срещу социалното изключване и дискриминациите и насърчава социалната справедливост и закрила, равенството между жените и мъжете, солидарността между поколенията и защитата на правата на детето.

Той насърчава икономическото, социалното и териториалното сближаване, както и солидарността между държавите-членки.

Той зачита богатството на своето културно и езиково многообразие и следи за опазването и развитието на европейското културно наследство.

4. Съюзът установява икономически и паричен съюз, чиято парична единица е еврото.

5. В отношенията си с останалата част от света Съюзът утвърждава и насърчава своите ценности и интереси и допринася за защитата на своите граждани. Той допринася за мира, сигурността, устойчивото развитие на планетата, солидарността и взаимното уважение между народите, свободната и справедлива търговия, премахването на бедността и защитата на правата на човека и в частност тези на детето, както и за стриктното спазване и развитието на международното право, и по-специално зачитането на принципите на Устава на Организацията на обединените нации.

6. Съюзът преследва своите цели чрез подходящи средства, в зависимост от областите на компетентност, които са му предоставени с Договорите.“

5) Член 3 се отменя и се създава член 3а:

„Член 3а

1. В съответствие с член 3б, всички области на компетентност, които не са предоставени на Съюза в Договорите, принадлежат на държавите-членки.

2. Съюзът зачита равенството на държавите-членки пред Договорите, както и националната им идентичност, присъща на техните основни политически и конституционни структури, включително по отношение на местното и регионалното самоуправление. Той зачита съществените функции на държавата и по-специално онези, които имат за цел да осигуряват нейната териториална цялост, да поддържат обществения ред и да опазват националната сигурност. По-специално, националната сигурност остава единствено в рамките на отговорността на всяка държава-членка.

3. Съгласно принципа на лоялното сътрудничество, Съюзът и държавите-членки при пълно взаимно зачитане си съдействат при изпълнението на задачите, произтичащи от Договорите.

Държавите-членки вземат всички общи или специални мерки, необходими за гарантиране на задълженията, произтичащи от Договорите или от актовете на институциите на Съюза.

Държавите-членки съдействат на Съюза при изпълнението на неговите задачи и се въздържат от всякакви мерки, които биха могли да застрашат постигането на целите на Съюза.“

6) Създава се член 3б, който заменя член 5 от Договора за създаване на Европейската общност:

„Член 3б

1. Принципът на предоставената компетентност определя границите на компетентност на Съюза. Принципите на субсидиарност и на пропорционалност определят упражняването на тази компетентност.

2. По силата на принципа на предоставената компетентност, Съюзът действа единствено в границите на компетентност, която държавите-членки са му предоставили с Договорите, с оглед постигане на поставените в тези Договори цели. Всяка компетентност, която не е предоставена на Съюза с Договорите, принадлежи на държавите-членки.

3. По силата на принципа на субсидиарност, в областите, които не попадат в неговата изключителна компетентност, Съюзът действа само в случай и доколкото целите на предвиденото действие не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки, както на централно, така и на регионално и местно равнище, а поради обхвата или последиците от предвиденото действие могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза.

Институциите на Съюза прилагат принципа на субсидиарност в съответствие с Протокола относно прилагането на принципите на субсидиарност и на пропорционалност. Националните парламенти следят за спазването на принципа на субсидиарност в съответствие с процедурата, предвидена в този протокол.

4. По силата на принципа на пропорционалност, съдържанието и формата на дейност на Съюза не надхвърлят необходимото за постигане на целите на Договорите.

Институциите на Съюза прилагат принципа на пропорционалност в съответствие с Протокола относно прилагането на принципите на субсидиарност и пропорционалност.“

- 7) Членове 4 и 5 се отменят.
- 8) Член 6 се заменя със следния текст:

„Член 6

1. Съюзът зачита правата, свободите и принципите, определени в Хартата на основните права на Европейския съюз от 7 декември 2000 г., адаптирана на 12 декември 2007 г. в Страсбург, която има същата юридическа сила като Договорите.

Разпоредбите на Хартата не разширяват по никакъв начин определените в Договорите области на компетентност на Съюза.

Правата, свободите и принципите, съдържащи се в Хартата, се тълкуват съгласно общите разпоредби на дял VII на Хартата, уреждащи нейното тълкуване и прилагане, и като надлежно се вземат предвид разясненията в Хартата, които посочват източниците на тези разпоредби.

2. Съюзът се присъединява към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи. Това присъединяване не променя областите на компетентност на Съюза, така както са определени в Договорите.

3. Основните права, както са гарантирани от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и както произтичат от общите конституционни традиции на държавите-членки, са част от правото на Съюза в качеството им на общи принципи.“

- 9) Член 7 се изменя, както следва:
  - а) в целия член думата „официално съгласие“ се заменя с „одобрение“, позоваването на нарушаването на „принципите, посочени в член 6, параграф 1,“ се заменя с позоваване на нарушаване на „ценностите, посочени в член 1а, думите „настоящия договор“ се заменят с „Договорите“, а думата „Комисията“ се заменя с „Европейската комисия“;
  - б) в параграф 1, първа алинея, първо изречение, последната част от изречението „... и да отправи съответните препоръки към тази държава“ се заличава; в последната част на последното изречение „... и съгласно същата процедура може да призове независими лица да представят в разумен срок доклад за ситуацията във въпросната държава-членка“ се заменя с „... и може да отправи препоръки към нея, като действа съгласно същата процедура.“;
  - в) в параграф 2 думите „Съветът, на заседание в състав държавни глави или правителствени ръководители на държавите-членки и като взема решение с единодушие...“ се заменят с „Европейският съвет, като действа с единодушие...“, а думите „... правителството на въпросната държава-членка...“ се заменят с „... тази държава-членка...“;

г) параграфи 5 и 6 се заменят със следния текст:

„5. Условието и редът за гласуване, които, за целите на настоящия член, се прилагат за Европейския парламент, за Европейския съвет и за Съвета, са определени в член 309 от Договора за функционирането на Европейския съюз.“

10) Създава се следният нов член 7а:

„Член 7а

1. Съюзът развива привилегирани отношения със съседните страни с оглед установяване на пространство на просперитет и добросъседство, основано на ценностите на Съюза и се характеризира с близки и мирни отношения, изградени на основата на сътрудничеството.

2. За целите на параграф 1 Съюзът може да сключва специфични споразумения със заинтересованите страни. Тези споразумения могат да съдържат реципрочни права и задължения, както и възможността за предприемане на съвместни действия. Тяхното прилагане е предмет на периодично съгласуване.“

11) Разпоредбите на дял II са включени в Договора за създаване на Европейската общност, който съответно се изменя и става Договор за функционирането на Европейския съюз.

ДЕМОКРАТИЧНИ ПРИНЦИПИ

12) Дял II и член 8 се заменят със следното ново заглавие и нови членове 8—8 В:

„ДЯЛ II

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ДЕМОКРАТИЧНИТЕ ПРИНЦИПИ

Член 8

Във всички свои дейности Съюзът зачита принципа на равенство между гражданите, които се ползват от еднакво внимание от страна на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза. Всяко лице, което притежава гражданство на държава-членка, е гражданин на Съюза. Гражданството на Съюза се добавя към националното гражданство и не го заменя.

Член 8 А

1. Функционирането на Съюза се основава на представителната демокрация.
2. В рамките на Съюза гражданите се представляват пряко в Европейския парламент.

Държавите-членки се представляват в Европейския съвет от техните държавни или правителствени ръководители, а в Съвета — от техните правителства, които от своя страна са демократично отговорни пред националните си парламенти или пред гражданите си.

3. Всеки гражданин има право да участва в демократичния живот на Съюза. Решенията се вземат възможно най-открито и възможно най-близо до гражданите.
4. Политическите партии на европейско равнище допринасят за формирането на европейско политическо съзнание и за изразяването на волята на гражданите на Съюза.

Член 8 Б

1. Институциите предоставят чрез подходящи средства на гражданите и представителните организации възможността да изразяват и обменят публично своите мнения във всички области на дейност на Съюза.
2. Институциите поддържат открит, прозрачен и редовен диалог с представителните организации и гражданското общество.
3. С цел да осигури съгласуваност и прозрачност на дейността на Съюза, Комисията провежда широки консултации със заинтересованите страни.
4. Най-малко един милион граждани на Съюза, граждани на значителен брой държави-членки, могат да поемат инициативата да приканят Комисията да представи подходящо предложение, в рамките на предоставените ѝ правомощия, по въпроси, за които тези граждани считат, че за целите на прилагането на Договорите е необходим юридически акт на Съюза.

Процедурите и условията, необходими за представяне на такава инициатива се определят в съответствие с член 21, първа алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Член 8 В

Националните парламенти допринасят активно за доброто функциониране на Съюза:

- а) като биват информирани от институциите на Съюза и биват нотифицирани за проектите на законодателни актове на Съюза в съответствие с Протокола относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз;
- б) като следят за спазването на принципа на субсидиарност в съответствие с процедурите, предвидени в Протокола относно прилагането на принципите на субсидиарност и на пропорционалност;
- в) като участват, в рамките на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, в механизмите за оценка на изпълнението на политиките на Съюза в това пространство, в съответствие с член 61В от Договора за функционирането на Европейския съюз и като участват в политическия контрол на Европол и в оценката на дейностите на Евроюст съгласно членове 69 Ж и 69 Г от този договор;
- г) като участват в процедурите за преразглеждане на Договорите съгласно член 48 от настоящия договор;

- д) като биват информирани за молбите за присъединяване към Съюза съгласно член 49 от настоящия договор;
- е) като участват в междупарламентарното сътрудничество между националните парламенти и с Европейския парламент, в съответствие с Протокола относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз.“

ИНСТИТУЦИИ

- 13) Разпоредбите на дял III се отменят. Заглавието на дял III се заменя със следното ново заглавие:

„ДЯЛ III

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ИНСТИТУЦИИТЕ“.

- 14) Член 9 се заменя със следния текст:

„Член 9

1. Съюзът разполага с институционална рамка, която има за цел да насърчава неговите ценности, да преследва неговите цели, да служи на неговите интереси, на интересите на неговите граждани и на тези на държавите-членки, както и да осигурява съгласуваност, ефикасност и последователност на неговите политики и дейности.

Институциите на Съюза са:

- Европейският парламент,
- Европейският съвет,
- Съветът,
- Европейската комисия (по-нататък наричана „Комисията“),
- Съдът на Европейския съюз,
- Европейската централна банка,
- Сметната палата.

2. Всяка институция действа в кръга на правомощията, които са ѝ предоставени с Договорите, в съответствие с процедурите, условията и целите, предвидени в тях. Институциите осъществяват поаялно сътрудничество помежду си.

3. Разпоредбите относно Европейската централна банка и Сметната палата, както и подробни разпоредби за другите институции, са включени в Договора за функционирането на Европейския съюз.

4. Европейският парламент, Съветът и Комисията се подпомагат от Икономически и социален комитет и от Комитет на регионите, които упражняват консултативни функции.“

15) Създава се член 9 А:

„Член 9 А

1. Европейският парламент осъществява, съвместно със Съвета, законодателни и бюджетни функции. Той осъществява функции по политически контрол и консултативни функции в съответствие с условията, предвидени в Договорите. Той избира председателя на Комисията.

2. Европейският парламент се състои от представители на гражданите на Съюза. Техният брой не надвишава седемстотин и петдесет, плюс председателя. Представителството на гражданите е регресивно пропорционално, с минимален праг от шест представители за държава-членка. Никоя държава-членка не получава повече от деветдесет и шест места.

Европейският съвет приема с единодушие, по инициатива на Европейския парламент и с неговото одобрение, решение, с което се определя съставът на Европейския парламент при спазване на посочените в първа алинея принципи.

3. Членовете на Европейския парламент се избират за срок от пет години въз основа на всеобщо пряко изборително право, при свободно и тайно гласуване.

4. Европейският парламент избира измежду членовете си председател и Бюро.“

16) Създава се член 9 Б:

„Член 9 Б

1. Европейският съвет дава на Съюза необходимия тласък за неговото развитие и определя неговите общи политически насоки и приоритети. Той не изпълнява законодателни функции.

2. Европейският съвет се състои от държавните или правителствените ръководители на държавите-членки, председателя на Европейския съвет и председателя на Комисията. Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност участва в неговата работа.

3. Европейският съвет заседава два пъти на шест месеца, като се свиква от неговия председател. Когато дневният ред го налага, членовете на Европейския съвет могат да решат да бъдат подпомагани от по един министър, а що се отнася до председателя на Комисията — от един член на Комисията. Когато обстоятелствата го налагат, председателят свиква извънредно заседание на Европейския съвет.

4. Европейският съвет се произнася с консенсус, освен в случаите, за които в Договорите е предвидено друго.

5. Европейският съвет избира своя председател с квалифицирано мнозинство за срок от две години и половина, като неговият мандат може да бъде подновен еднократно. В случай на невъзможност да изпълнява функциите си или извърши сериозно нарушение, Европейският съвет може да прекрати неговия мандат според същата процедура.

- б. Председателят на Европейския съвет:
- а) председателства и ръководи работата на Европейския съвет;
  - б) съвместно с председателя на Комисията и въз основа на работата на Съвета по общи въпроси осигурява подготовката и приемствеността на работата на Европейския съвет;
  - в) се стреми да улеснява сближаването и консенсуса в Европейския съвет;
  - г) представя пред Европейския парламент доклад след всяко заседание на Европейския съвет.

Председателят на Европейския съвет осигурява на своето равнище и в това си качество външното представителство на Съюза по въпросите, отнасящи се до общата външна политика и политика на сигурност, без да се засягат компетентността на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност.

Председателят на Европейския съвет не може да упражнява национален мандат.“

- 17) Създава се член 9 В:

„Член 9 В

1. Съветът съвместно с Европейския парламент осъществява законодателни и бюджетни функции. Той осъществява функции по определяне на политиките и координиране, в съответствие с условията, предвидени в Договорите.
2. Съветът се състои от по един представител на всяка държава-членка на ниво министри, който може да обвързва правителството на държавата-членка, която представлява и да упражнява нейното право на глас.
3. Съветът действа с квалифицирано мнозинство, освен когато в Договорите е предвидено друго.
4. От 1 ноември 2014 г. квалифицираното мнозинство се определя като мнозинство, формирано от гласовете на най-малко 55 % от членовете на Съвета, което включва най-малко петнадесет членове и представлява държави-членки, които обхващат население не по-малко от 65 % от населението на Съюза.

Блокиращото малцинство трябва да включва най-малко четирима членове на Съвета, като в противен случай се приема, че е налице квалифицирано мнозинство.

Останалите правила за гласуване с квалифицирано мнозинство са определени в член 205, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

5. Преходните разпоредби относно определението за квалифицирано мнозинство, които се прилагат до 31 октомври 2014 г., както и тези, които ще се прилагат между 1 ноември 2014 г. и 31 март 2017 г., са определени в Протокола относно преходните разпоредби.

6. Съветът заседава в различни състави, чиито списък се приема в съответствие с член 201б от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Съветът по общи въпроси осигурява съгласуваност в работата на различните състави на Съвета. Той подготвя заседанията на Европейския съвет и съвместно с председателя на Европейския съвет и с Комисията следи за изпълнението на взетите решения.

Съветът по външни работи разработва външната дейност на Съюза в съответствие със стратегическите насоки, определени от Европейския съвет, и осигурява съгласуваност в дейността на Съвета.

7. Комитетът на постоянните представители на правителствата на държавите-членки отговаря за подготовката на работата на Съвета.

8. Съветът заседава в открито заседание, когато обсъжда и гласува проекти на законодателни актове. За тази цел всяко заседание на Съвета се разделя на две части — посветени съответно на обсъждания на законодателни актове на Съюза и на незаконодателни дейности.

9. Председателството на съставите на Съвета, с изключение на този по външни работи, се поема от представителите на държавите-членки в Съвета според равнопоставена ротационна система при условията, определени съгласно член 201б от Договора за функционирането на Европейския съюз.“

18) Създава се член 9 Г:

„Член 9 Г

1. Комисията допринася за общия интерес на Съюза и предприема подходящи инициативи в тази насока. Тя следи за прилагането на Договорите и на мерките, приети от институциите по силата на тези Договори. Тя съблюдава прилагането на правото на Съюза под контрола на Съда на Европейския съюз. Тя изпълнява бюджета и управлява програмите. Тя осъществява функции по координиране, изпълнение и управление съобразно условията, предвидени в Договорите. С изключение на общата външна политика и политика на сигурност и на другите предвидени в Договорите случаи, тя осигурява външното представителство на Съюза. Тя поема инициативите за годишното и многогодишното планиране в рамките на Съюза с цел постигане на междуинституционални споразумения.

2. Законодателен акт на Съюза може да бъде приет единствено по предложение на Комисията, освен ако в Договорите е предвидено друго. Другите актове се приемат по предложение на Комисията, когато това е предвидено в Договорите.

3. Мандатът на Комисията е пет години.

Членовете на Комисията се избират на основание на тяхната обща компетентност и ангажираност към европейската идея и измежду лица, чиято независимост е извън съмнение.

Комисията изпълнява своите задължения при пълна независимост. Без да се засягат разпоредбите на член 9 Д, параграф 2, членовете на Комисията не могат да искат, нито да приемат инструкции от никое правителство, институция, орган, служба или агенция. Те се въздържат от всякакво действие, несъвместимо с техните функции или с изпълнението на техните задачи.

4. Комисията, назначена в периода между датата на влизане в сила на Договора от Лисабон и 31 октомври 2014 г., се състои от по един представител на всяка държава-членка, включително председателя на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, който е един от заместник-председателите на Комисията.

5. От 1 ноември 2014 г. Комисията се състои от брой членове, включително нейния председател и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, който отговаря на две трети от броя на държавите-членки, освен ако Европейският съвет, като действа с единодушие не реши да промени този брой.

Членовете на Комисията се избират измежду гражданите на държавите-членки на основата на строго равнопоставена за държавите-членки ротационна система, която отразява демографското и географското многообразие на всички държави-членки на Съюза. Тази система се установява с единодушие от Европейския съвет в съответствие с член 211а от Договора за функционирането на Европейския съюз.

6. Председателят на Комисията:

- a) определя насоките, в рамките на които Комисията изпълнява своите функции;
- б) взема решения за вътрешната ѝ организация, за да осигури последователност, ефективност и колективен характер на нейната дейност;
- в) назначава заместник-председателите, с изключение на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, измежду членовете на Комисията.

Член на Комисията подава оставка, ако председателят му я поиска. Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност подава оставка в съответствие с процедурата, предвидена в член 9 Д, параграф 1, ако председателят му я поиска.

7. Като се вземат предвид изборите за Европейски парламент и след провеждане на съответни консултации, Европейският съвет, като действа с квалифицирано мнозинство предлага на Европейския парламент кандидат за длъжността председател на Комисията. Този кандидат се избира от Европейския парламент с мнозинството на членовете, които го съставляват. Ако този кандидат не получи необходимото мнозинство, Европейският съвет, като действа с квалифицирано мнозинство предлага в срок от един месец нов кандидат, който се избира от Европейския парламент според същата процедура.

Съветът, по общо съгласие с избрания председател, приема списъка на другите лица, които предлага за членове на Комисията. Изборът им се осъществява въз основа на предложенията, направени от държавите-членки в съответствие с критериите, предвидени в параграф 3, втора алинея и в параграф 5, втора алинея.

Председателят, върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и другите членове на Комисията колективно се подлагат на гласуване за одобрение от Европейския парламент. На основание на това одобрение Комисията се назначава от Европейския съвет, който действа с квалифицирано мнозинство.

8. Комисията колективно е отговорна пред Европейския парламент. В съответствие с член 201 от Договора за функционирането на Европейския съюз Европейският парламент може да гласува вот на недоверие на Комисията. Ако бъде приет такъв вот на недоверие, членовете на Комисията трябва да подадат колективно оставка и върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност трябва също да подаде оставка по отношение на функциите, които осъществява в Комисията.“

19) Създава се нов член 9 Д:

„Член 9 Д

1. Европейският съвет, като действа с квалифицирано мнозинство, със съгласието на председателя на Комисията, назначава върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност. Европейският съвет може да прекрати мандата му по същата процедура.

2. Върховният представител провежда външната политика и политика на сигурност на Съюза. Той допринася чрез предложенията си за разработването на тази политика и я изпълнява в качеството си на пълномощник на Съвета. Същото се отнася за общата политика за сигурност и отбрана.

3. Върховният представител председателства Съвета по външни работи.

4. Върховният представител е един от заместник-председателите на Комисията. Той следи за съгласуваността на външната дейност на Съюза. Той е натоварен, в рамките на Комисията, с отговорностите, които са предоставени на последната в областта на външните отношения, и с координирането на другите аспекти на външната дейност на Съюза. При изпълнение на тези отговорности в рамките на Комисията, и само по отношение на тези отговорности, върховният представител е обвързан от процедурите, които уреждат функционирането на Комисията, доколкото това е съвместимо с параграфи 2 и 3.“

20) Създава се член 9 Е:

„Член 9 Е

1. Съдът на Европейския съюз се състои от Съд, Общ съд и специализирани съдилища. Той осигурява спазването на правото при тълкуването и прилагането на Договорите.

Държавите-членки установяват правните средства, необходими за осигуряването на ефективна правна защита в областите, обхванати от правото на Съюза.

2. Съдът се състои от по един съдия от всяка държава-членка. Той се подпомага от генерални адвокати.

Общият съд включва поне по един съдия от държава-членка.

Съдиите и генералните адвокати на Съда и съдиите на Общия съд се избират измежду лица, чиято независимост е извън съмнение и които отговарят на условията, предвидени в членове 223 и 224 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Те се назначават по общо съгласие от правителствата на държавите-членки за срок от шест години. Съдиите и генералните адвокати, чийто мандат изтича, могат да бъдат преназначавани.

3. Съдът на Европейския съюз се произнася в съответствие с Договорите:

- а) по искове, подадени от държава-членка, от институция или от физическо или юридическо лице;
- б) с преюдициални заключения, по искане на националните юрисдикции, относно тълкуването на правото на Съюза или относно действителността на актове, приети от институциите;
- в) в другите случаи, предвидени в Договорите.“

21) Разпоредбите на дял IV са включени в Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, който съответно се изменя.

ЗАСИЛЕНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

22) Дял IV приема заглавието на дял VII, който става „РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЗАСИЛЕНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО“, а членове 27 А—27 Д, членове 40—40 Б и членове 43—45 се заменят със следния член 10, който заменя също членове 11 и 11 А от Договора за създаване на Европейската общност. Същите тези членове се заменят с членове 280 А—280 И от Договора за функционирането на Европейския съюз, както е посочено по-долу в член 2, точка 278) от настоящия договор:

„Член 10

1. Държавите-членки, които желаят да установят помежду си засилено сътрудничество в области, които не попадат в изключителната компетентност на Съюза, могат да ползват неговите институции и да упражняват тези области на компетентност, като прилагат съответните разпоредби на Договорите, в границите и по реда и условията, предвидени в настоящия член, както и в членове 280 А—280 И от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Засиленото сътрудничество има за цел да благоприятства осъществяването на целите на Съюза, да защитава неговите интереси и да засилва процеса на интеграция. То е открито за всички държави-членки по всяко време съгласно член 280 В от Договора за функционирането на Европейския съюз.

2. Решението за установяване на засилено сътрудничество се приема от Съвета като крайна мярка, след като той установи, че целите на това сътрудничество не могат да бъдат постигнати в разумен срок от Съюза като цяло, и при условие че в него участват поне девет държави-членки. Съветът действа в съответствие с процедурата, предвидена в член 280 Г от Договора за функционирането на Европейския съюз.

3. Всички членове на Съвета могат да участват в неговите обсъждания, но в гласуването участват само членовете на Съвета, представляващи държавите-членки, които вземат участие в засиленото сътрудничество. Редът и условията за гласуване са предвидени в член 280 Д от Договора за функционирането на Европейския съюз.

4. Актовете, приети в рамките на засилено сътрудничество, обвързват единствено участващите държави-членки. Те не се считат за част от достиженията на правото, които трябва да бъдат приети от държавите-кандидатки за присъединяване към Съюза.“

- 23) Заглавието на дял V се заменя със следното заглавие: „ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ВЪНШНАТА ДЕЙНОСТ НА СЪЮЗА И СПЕЦИФИЧНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ОБЩАТА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТ“

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ВЪНШНАТА ДЕЙНОСТ

- 24) Създава се следната нова глава 1 и нови членове 10 А и 10 Б:

„ГЛАВА 1

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ВЪНШНАТА ДЕЙНОСТ НА СЪЮЗА

Член 10 А

1. Дейността на Съюза на международната сцена се ръководи от основополагащите принципи за неговото създаване, развитие и разширяване, които той цели да насърчава в останалата част от света: демокрацията, правовата държава, универсалността и неделимостта на правата на човека и на основните свободи, зачитането на човешкото достойнство, принципите на равенство и солидарност и зачитането на принципите на Устава на Организацията на обединените нации и на международното право.

Съюзът се стреми да развива отношения и да изгражда партньорства с трети страни и с международните, регионалните или световните организации, които споделят принципите, посочени в първа алинея. Той се стреми към намиране на решения на общите проблеми на многостранна основа, по-специално в рамките на Организацията на обединените нации.

2. Съюзът определя и провежда общи политики и действия и допринася за осигуряването на висока степен на сътрудничество във всички области на международните отношения, с цел:

- а) опазване на своите ценности и основни интереси, на своята сигурност, независимост и цялост;
- б) утвърждаване и укрепване на демокрацията, правовата държава, правата на човека и принципите на международното право;
- в) опазване на мира, предотвратяване на конфликти и укрепване на международната сигурност, съгласно целите и принципите на Устава на Организацията на обединените нации, както и на принципите на Заключителния акт от Хелзинки и целите на Парижката харта, включително тези, които се отнасят до външните граници;

- г) подпомагане на устойчивото развитие в икономическо и социално отношение и в областта на опазването на околната среда в развиващите се страни, с основна цел премахване на бедността;
- д) насърчаване на интеграцията на всички страни в световната икономика, включително чрез постепенно премахване на пречките пред международната търговия;
- е) принос в разработването на международни мерки за опазване и подобряване на качеството на околната среда и устойчивото управление на световните природни ресурси, с цел осигуряване на устойчиво развитие;
- ж) подпомагане на населението, страните и регионите, пострадали от природни или причинени от човека бедствия; както и
- з) насърчаване на международна система, основана на засилено многостранно сътрудничество и добро глобално управление.

3. Съюзът спазва принципите и следва целите, изброени в параграфи 1 и 2, при разработването и провеждането както на външната си дейност в различните области, обхванати от настоящия дял и пета част на Договора за функционирането на Европейския съюз, така и на другите си политики в техните външни аспекти.

Съюзът следи за съгласуваността между различните области на външната си дейност, както и между тези области и другите си политики. Съветът и Комисията, подпомагани от върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, осигуряват тази съгласуваност и си сътрудничат за тази цел.

Член 10 Б

1. Въз основа на принципите и целите, изброени в член 10 А, Европейският съвет определя стратегическите интереси и цели на Съюза.

Решенията на Европейския съвет относно стратегическите интереси и цели на Съюза са свързани с общата външна политика и политика на сигурност, както и с други области на външната дейност на Съюза. Те могат да се отнасят до отношенията на Съюза с конкретна страна или регион, или да следват тематичен подход. В тях се определя продължителността им и средствата, които Съюзът и държавите-членки трябва да предоставят.

Европейският съвет действа с единодушие по препоръка на Съвета, която е приета от него по реда и условията, предвидени за всяка област. Решенията на Европейския съвет се прилагат съгласно процедурите, предвидени в Договорите.

2. Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, по отношение на общата външна политика и политика на сигурност, и Комисията, по отношение на останалите области на външната дейност, могат да представят съвместни предложения пред Съвета.“

ОБЩА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТ

25) Създават се следните заглавия:

„ГЛАВА 2

СПЕЦИФИЧНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ОБЩАТА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТ

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ“

26) Създава се следният нов член 10 В:

„Член 10 В

Дейността на Съюза на международната сцена, съгласно настоящата глава, се основава на принципите, преследва целите и се провежда в съответствие с общите разпоредби, предвидени в глава 1.“

27) Член 11 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следните два параграфа:

„1. Компетентността на Съюза в областта на общата външна политика и политика на сигурност обхваща всички области на външната политика, както и всички въпроси, свързани със сигурността на Съюза, включително постепенното формиране на обща отбранителна политика, която може да прерасне в обща отбрана.

Общата външна политика и политика на сигурност е предмет на специфични правила и процедури. Тя се определя и прилага от Европейския съвет и от Съвета, които решават с единодушие, освен в случаите, когато в Договорите е предвидено друго. Приемането на законодателни актове се изключва. Тази политика се изпълнява от върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и от държавите-членки, в съответствие с Договорите. Конкретните роли на Европейския парламент и на Комисията в тази област се определят от Договорите. Съдът на Европейския съюз не е компетентен по отношение на тези разпоредби, с изключение на компетентността да следи за съответствието с член 25б от настоящия договор и да проверява законосъобразността на определени решения, посочени в член 240а, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз.

2. В рамките на принципите и целите на своята външна дейност Европейският съюз провежда, определя и прилага обща външна политика и политика на сигурност, която се основава на развитието на взаимната политическа солидарност между държавите-членки, на определянето на въпросите от общ интерес и постигането на все по-висока степен на сближаване в действията на държавите-членки.“

- б) параграф 2, преномериран на 3, се изменя, както следва:
  - i) в края на първата алинея се добавя следният текст:
„... и зачитат дейността на Съюза в тази област.“;
  - ii) третата алинея се заменя със „Съветът и върховният представител следят за спазването на тези принципи.“

28) Член 12 се заменя със следния текст:

„Член 12

Съюзът провежда общата външна политика и политика на сигурност, като:

- а) определя общите насоки;
- б) приема решения, които определят:
  - i) действията, които Съюзът следва да предприеме;
  - ii) позициите, които Съюзът следва да заеме;
  - iii) реда и условията за прилагане на решенията, посочени в подточки i) и ii);
- и
- в) укрепва системното сътрудничество между държавите-членки за провеждането на тяхната политика.“

29) Член 13 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1 думите „ ... определя принципите и основните насоки ...“ се заменят с „... определя стратегическите интереси на Съюза, набелязва целите и формулира общите насоки ...“ и се добавя следното изречение: „Той приема необходимите решения.“; добавя се следната алинея:

„Ако международно развитие го изисква, председателят на Европейския съвет свиква извънредно заседание на Европейския съвет с цел да се определят стратегическите насоки на политиката на Съюза по отношение на това развитие.“

- б) параграф 2 се заличава и параграф 3 се преномира на 2. Първата алинея се заменя със следния текст: „Съветът разработва общата външна политика и политика на сигурност и взема решенията, необходими за определянето и прилагането на тази политика въз основа на общите насоки и стратегическите направления, определени от Европейския съвет.“ Втората алинея се заличава. В третата алинея, която става втора алинея, думите „... гарантира за ...“ се заменят с „... и върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност следят за ...“.

в) добавя се следният нов параграф:

„3. Общата външна политика и политика на сигурност се изпълнява от върховния представител и от държавите-членки, като се използват както националните средства, така и средствата на Съюза.“

30) Създава се следният нов член 13а:

„Член 13а

1. Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, който председателства Съвета по външни работи, допринася с предложенията си за разработването на общата външна политика и политика на сигурност и осигурява прилагането на решенията, приети от Европейския съвет и Съвета.

2. Върховният представител представлява Съюза по въпросите, отнасящи се до общата външна политика и политика на сигурност. Той води политическия диалог с трети страни от името на Съюза и изразява позицията на Съюза в международните организации, както и на международните конференции.

3. При изпълнението на функциите си върховният представител се подпомага от Европейска служба за външна дейност. Тази служба работи в сътрудничество с дипломатическите служби на държавите-членки и включва длъжностни лица от компетентните служби на генералния секретариат на Съвета и на Комисията, както и командирован персонал от националните дипломатически служби. Организацията и функционирането на Европейската служба за външна дейност се определят с решение на Съвета. Съветът действа по предложение на върховния представител след консултация с Европейския парламент и след одобрение от Комисията.“

31) Член 14 се изменя, както следва:

а) в параграф 1 първите две изречения се заменят със следното изречение: „Когато международното положение налага оперативно действие от страна на Съюза, Съветът приема необходимите решения.“;

б) параграф 2 става втора алинея на параграф 1, а следващите параграфи съответно се преномерират. В първото изречение, думите „... на съвместното действие“ се заменят с „... на решение“, а думата „действие“ се заменя с „решение“. Последното изречение се заличава;

в) в параграф 3, преномериран на 2, думите „Съвместните действия ...“ се заменят с „Решенията, посочени в параграф 1...“;

г) съществуващият параграф 4, преномериран на 3 се заличава, а следващите параграфи се преномерират съответно;

- д) в параграф 5, преномериран на 3, първо изречение, думите „ ... по прилагането на едно съвместно действие се предоставя информация в срокове, които да позволят“ се заменят с „ ...при прилагането на решение, посочено в параграф 1, се предоставя информация от заинтересованата държава-членка в срокове, които да позволят ...“;
- е) в параграф 6, преномериран на 4, първо изречение, думите „... при липса на решение на Съвета,“ се заменят с „... при липса на преразглеждане на решението на Съвета, посочено в параграф 1,“, а думите „... на съвместното действие.“ се заменят с „...на посоченото решение.“;
- ж) в параграф 7, преномериран на 5, първо изречение, думите „съвместното действие“ се заменят с „решението, посочено в настоящия член“, и във второто изречение думите „съвместното действие“ се заменя с „решението, посочено в параграф 1“.
- 32) В член 15, думите в началото: „Съветът приема общи позиции. Общите позиции уточняват ...“ се заменят със „Съветът приема решения, които определят ...“, а последните думи „общите позиции“ се заменят с „позициите на Съюза“.
- 33) Създава се член 15б, който включва текста на член 22 със следните изменения:
- а) в параграф 1 думите „Всяка държава-членка или Комисията може да сезира Съвета ...“ се заменят с „Всяка държава-членка, върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, или върховният представител с подкрепата на Комисията, може да сезира Съвета ...“, а думите „... да прави предложения ...“ се заменят с „... да внася, съответно, инициативи или предложения ...“.
- б) в параграф 2 думите „Председателството свиква ...“ се заменят с „върховният представител свиква ...“, а думите „или по искане на Комисията или на държава-членка,“ се заменят с „или по искане на държава-членка,“.
- 34) Създава се член 15б, който включва текста на член 23 със следните изменения:
- а) в параграф 1, първата алинея се заменя със следния текст: „Решенията по настоящата глава се вземат от Европейския съвет и от Съвета с единодушие, с изключение на случаите, когато в настоящата глава е предвидено друго. Приемането на законодателни актове се изключва.“, а последното изречение на втората алинея се заменя със следния текст: „Ако членовете на Съвета, придружили своето въздържане с такава декларация, представляват поне една трета от държавите-членки, обхващащи най-малко една трета от населението на Съюза, решението не се приема.“;
- б) параграф 2 се изменя, както следва:
- і) първото тире се заменя със следните две тирета:
- „— когато приема решение, което определя действие или позиция на Съюза въз основа на решение на Европейския съвет относно стратегическите интереси и цели на Съюза, както е посочено в член 10 Б, параграф 1;

— когато приема решение, което определя действие или позиция на Съюза по предложение на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, представено вследствие на конкретно искане, което Европейският съвет му е отправил по собствена инициатива или по инициатива на върховния представител;“

- ii) във второто тире, което става трето тире, думите „... съвместно действие или обща позиция“ се заменят с „... решение, което определя действие или позиция на Съюза;“;
- iii) във втора алинея, първо изречение, думата „важни“ се заменя с „жизненоважни“; последното изречение се заменя със следния текст: „Върховният представител, като се консултира постоянно със заинтересованата държава-членка, търси приемливо за нея решение. При липса на резултат Съветът, като действа с квалифицирано мнозинство, може да поиска Европейският съвет да бъде сезиран по въпроса, с оглед приемането на решението с единодушие.“;
- iv) третата алинея се заменя със следния нов параграф 3, последната алинея се преномерираща на 4, а параграф 3 се преномерираща на 5:

„3. Европейският съвет може с единодушие да приеме решение, според което Съветът действа с квалифицирано мнозинство в случаи, различни от посочените в параграф 2.“

- v) в параграфа, номериран като 4, думите „Настоящият параграф не се прилага ...“ се заменят с „Параграфи 2 и 3 не се прилагат ...“.

35) Член 16 се изменя, както следва:

- a) думите „... се информират и се консултират взаимно“ се заменят със „... се консултират ...“, думите „на Съвета“ се заменят с „на Европейския съвет и на Съвета“, а думите „... за да гарантират, че влиянието на Съюза се осъществява по най-ефикасен начин със средствата на съгласувани и обединени действия.“ се заменят със „... с оглед на определянето на общ подход.“
- б) след първото изречение се добавя следният текст: „Преди да предприеме каквото и да е действие на международната сцена или да поеме какъвто и да е ангажимент, който би могъл да засегне интересите на Съюза, всяка държава-членка се консултира с другите в рамките на Европейския съвет или на Съвета. Държавите-членки гарантират, чрез сближаването на техните действия, че Съюзът е в състояние да отстоява интересите и ценностите си на международната сцена. Държавите-членки са солидарни помежду си.“;
- в) създават се следните две алинеи:

„Когато Европейският съвет или Съветът са определили общ подход на Съюза по смисъла на първата алинея, върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и министрите на външните работи на държавите-членки координират действията си в рамките на Съвета.“

Дипломатическите представителства на държавите-членки и делегациите на Съюза в трети страни и при международните организации си сътрудничат и допринасят за формулирането и прилагането на общия подход.“

36) Текстът на член 17 става член 28 А, който се изменя съгласно посоченото в точка 49) по-долу.

37) Член 18 се изменя, както следва:

а) параграфи 1—4 се заличават;

б) в параграф 5, който остава без номер, думите „...“, всеки път когато счете за необходимо, ...“ се заменят с „...“, по предложение на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, ...“, а в края се добавя следното изречение: „Специалният представител упражнява своя мандат под ръководството на върховния представител.“

38) Член 19 се изменя, както следва:

а) в параграф 1, първа и втора алинея, думите „...общите позиции“ се заменят с „... позициите на Съюза“, а в края на първата алинея се добавя следното изречение: „Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност осигурява организирането на тази координация.“;

б) параграф 2 се изменя, както следва:

i) в първата алинея думите „Без да се засяга параграф 1 и член 14, параграф 3,“ се заменят с „В съответствие с член 11, параграф 3“, а думите „както и върховния представител,“ се добавят след „... информират последните“;

ii) във втора алинея, първо изречение, думите „, както и върховния представител“ се добавят след „... останалите държави-членки“; във второто изречение думата „постоянни“ се заличава, а думите „... гарантират при изпълнението на своите функции защитата на позициите ...“ се заменят с „... защитават, при изпълнението на своите функции, позициите ...“

iii) създава се следната нова трета алинея:

„Когато Съюзът е определил позиция по тема, включена в дневния ред на Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации, държавите-членки, които заседават в него, поставят искане върховният представител да бъде поканен, за да изложи позицията на Съюза.“

39) Член 20 се изменя, както следва:

- а) в първата алинея думите „делегациите на Комисията“ се заменят с „делегациите на Съюза“, а думите „... изпълнението на общите позиции и на съвместните действия, приети от Съвета.“ се заменят с „... изпълнението на решенията, които определят позициите и действията на Съюза, приети по силата на настоящата глава.“;
- б) във втората алинея думите „... информация, правят съвместни оценки“ се заменят с „... информация и правят съвместни оценки.“, а частта от изречението „... и допринасят за изпълнението на разпоредбите, посочени в член 20 от Договора за създаване на Европейската общност“ се заличава;
- в) създава се следната нова алинея:

„Те допринасят за осъществяване на правото на защита на гражданите на Съюза на територията на трети страни, посочено в член 17, параграф 2, буква в) от Договора за функционирането на Европейския съюз, както и за приетите мерките съгласно член 20 от този договор.“

40) Член 21 се изменя, както следва:

- а) първата алинея се заменя със следния текст:

„Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност се консултира редовно с Европейския парламент по главните аспекти и основните решения в областта на общата външна политика и политика на сигурност и общата политика за сигурност и отбрана, като го информира за развитието на тези политики. Той гарантира, че възгледите на Европейския парламент надлежно са взети предвид. Специалните представители могат да участват в информирането на Европейския парламент.“

- б) във втора алинея, първо изречение, в края се добавят думите „и до върховния представител“; във второто изречение думата „ежегодно“ се заменя с „два пъти годишно“, а в края се добавят думите „, включително общата политика за сигурност и отбрана.“.

41) Текстът на член 22 става член 15а; той се изменя съгласно посоченото в точка 33) по-горе.

42) Текстът на член 23 става член 15б; той се изменя съгласно посоченото в точка 34) по-горе.

43) Член 24 се заменя със следния текст:

„Член 24

Съюзът може да сключва споразумения с една или няколко държави или международни организации в областите, които попадат в обхвата на настоящата глава.“.

- 44) Член 25 се изменя, както следва:
- а) в първа алинея, първо изречение, упоменаването на Договора за създаване на Европейската общност е заменено с упоменаване на Договора за функционирането на Европейския съюз, а думите „, на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност“ се добавят след „... по искане на Съвета,“; във второто изречение думите „... без да се засяга отговорността на Председателството и на Комисията“ се заменят с „без да се засягат правомощията на върховния представител“;
  - б) текстът на втората алинея се заменя със следния текст: „В обхвата на настоящата глава Комитетът по политика и сигурност упражнява, под ръководството на Съвета и на върховния представител, политически контрол и стратегическо ръководство на операциите за управление на кризи, посочени в член 28Б.“
  - в) в третата алинея думите „, без да се засяга член 47“ се заличават.
- 45) Членове 26 и 27 се отменят. Създават се членове 25а и 25б, а член 25б се заменя с член 47:

„Член 25а

В съответствие с член 16 Б от Договора за функционирането на Европейския съюз и чрез дерогация от параграф 2 от него, Съветът приема решение, с което се определят правилата за защита на физическите лица по отношение на обработката на личните данни от държавите-членки при извършване на дейности, попадащи в обхвата на настоящата глава, както и по отношение на свободното движение на тези данни. Спазването на тези правила е предмет на контрол от страна на независими органи.

Член 25б

Осъществяването на общата външна политика и политика на сигурност не засяга прилагането на процедурите и съответния обхват на правомощията на институциите, предвидени в Договорите с оглед упражняването на областите на компетентност на Съюза, посочени в членове 2 Б—2 Д от Договора за функционирането на Европейския съюз.

По същия начин осъществяването на политиките, посочени в тези членове, не засяга прилагането на процедурите и съответния обхват на правомощията на институциите, предвидени в Договорите с оглед упражняването на областите на компетентност на Съюза съгласно настоящата глава.“

- 46) Членове 27 А—27 Д относно засиленото сътрудничество се заменят с член 10 в съответствие с точка 22) по-горе.

47) Член 28 се изменя, както следва:

- а) параграф 1 се заличава, а следващите параграфи се преномерират съответно; в целия член думите „на Европейските общности“ се заменят с „на Съюза“;
- б) в параграф 2, преномериран на 1, думите „... разпоредбите, отнасящи се до областите, разглеждани в настоящия дял“ се заменят с „... прилагането на настоящата глава“;
- в) в параграф 3, преномериран на 2, първа алинея, думите „... изпълнението на тези разпоредби“ се заменят с „... прилагането на настоящата глава“;
- г) добавя се следният нов параграф 3, като параграф 4 се заличава:

„3. Съветът приема решение, което установява специфичните процедури за гарантиране на бърз достъп до бюджетните кредити на Съюза, предназначени за спешно финансиране на инициативи в рамките на общата външна политика и политика на сигурност и по-конкретно за дейностите по подготовка на мисия, посочена в член 18 А, параграф 1 и член 28 Б. Той действа след консултация с Европейския парламент.

Дейностите по подготовка на мисиите, посочени в член 28 А, параграф 1 и член 28 Б, които не са за сметка на бюджета на Съюза, се финансират от начален фонд, набран от вноски на държавите-членки.

Съветът приема с квалифицирано мнозинство, по предложение на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, решения, които установяват:

- а) реда и условията за формиране и финансиране на началния фонд, по-конкретно отпуснатите на фонда финансови средства;
- б) реда и условията за управление на началния фонд;
- в) реда и условията на финансовия контрол.

Когато мисията, планирана в съответствие с член 28 А, параграф 1 и член 28 Б, не може да бъде за сметка на бюджета на Съюза, Съветът упълномощава върховния представител да използва този фонд. Върховният представител докладва на Съвета за изпълнението на този мандат.“

ОБЩА ПОЛИТИКА ЗА СИГУРНОСТ И ОТБРАНА

48) Създава се следният нов раздел 2:

„РАЗДЕЛ 2

РАЗПОРЕДБИ, СВЪРЗАНИ С ОБЩАТА ПОЛИТИКА ЗА СИГУРНОСТ И ОТБРАНА“

49) Създава се член 28 А, който включва текста на член 17 със следните изменения:

а) създава се следният нов параграф 1, като следващият параграф се преномерираща на 2:

„1. Общата политика за сигурност и отбрана е неразделна част от общата външна политика и политика на сигурност. Тя осигурява на Съюза оперативен капацитет, който почива на граждански и военни средства. Съюзът може да прибегне до тях при изпълнение на мисии извън територията на Съюза, с цел да осигури поддържането на мира, предотвратяването на конфликти и укрепването на международната сигурност, в съответствие с принципите на Устава на Организацията на обединените нации. Изпълнението на тези задачи се основава на капацитета, предоставен от държавите-членки.“

б) параграф 1, преномерираща на 2, се изменя, както следва:

i) първата алинея се заменя със следния текст:

„2. Общата политика за сигурност и отбрана включва постепенното определяне на обща политика на отбрана на Съюза. Тя ще доведе до обща отбрана от момента, в който Европейският съвет, като действа с единодушие, вземе това решение. В такъв случай, той препоръчва на държавите-членки да приемат решение в този смисъл в съответствие с конституционните им изисквания.“

ii) във втората алинея думите „в съответствие с настоящия член“ се заменят с „по смисъла на настоящия раздел“;

iii) третата алинея се заличава.

в) настоящите параграфи 2, 3, 4 и 5 се заменят със следните параграфи 3—7:

„3. Държавите-членки предоставят на разположение на Съюза, с оглед прилагането на общата политика за сигурност и отбрана, граждански и военни способности, за да допринесат за реализиране на определените от Съвета цели. Държавите-членки, които сформират помежду си многонационални сили, могат също да ги предоставят на разположение на общата политика за сигурност и отбрана.

Държавите-членки се задължават постепенно да подобряват своите военни способности. Агенцията в областта на развитието на отбранителните способности, научните изследвания, придобиването на военна техника и въоръжаване (наричана по-нататък „Европейска агенция по отбраната“) определя оперативните нужди, насърчава мерки за удовлетворяването им, допринася за определянето и при необходимост за изпълнението на

всички необходими мерки за засилване на производствената и технологична база в сектора на отбраната, участва в определянето на европейска политика в областта на способностите и въоръжаването, и подпомага Съвета при оценката на подобряването на военните способности.

4. Решенията, свързани с общата политика за сигурност и отбрана, включително тези, които се отнасят до започване на мисия, посочена в настоящия член, се приемат от Съвета, като действия с единодушие, по предложение на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност или по инициатива на държава-членка. Върховният представител може да предложи да се прибегне до национални средства, както и до инструментите на Съюза, при необходимост съвместно с Комисията.

5. Съветът може да повери изпълнението на мисия в рамките на Съюза на група държави-членки с оглед защитата на ценностите на Съюза и отстояването на неговите интереси. Изпълнението на такава мисия се урежда от член 28 Б.

6. Държавите-членки, чиито военни способности отговарят на по-високи критерии и които са поели по-обвързващи ангажименти в тази област с оглед на най-отговорните мисии, установяват постоянно структурирано сътрудничество в рамките на Съюза. Това сътрудничество се урежда с член 28 Д. То не засяга разпоредбите на член 28 Б.

7. В случай, когато държава-членка стане обект на въоръжено нападение на нейната територия, другите държави-членки са задължени да ѝ окажат помощ и съдействие с всички средства, с които разполагат, в съответствие с член 51 от Устава на Организацията на обединените нации. Това не засяга специфичния характер на политиката за сигурност и отбрана на някои държави-членки.

Ангажиментите и сътрудничеството в тази област са съвместими с ангажиментите, поети в рамките на Организацията на Северноатлантическия договор, която остава за държавите, които членуват в нея, основа на колективната им отбрана и главна инстанция за нейното осъществяване.“

50) Създават се следните нови членове 28 Б—28 Д:

„Член 28 Б

1. Мисиите, посочени в член 28 А, параграф 1, при които Съюзът може да прибегне до използването на граждански и военни средства, включват съвместни действия в областта на разоръжаването, хуманитарни и евакуационни мисии, мисии за съвет и помощ във военната област, мисии за предотвратяване на конфликти и поддържане на мира, мисии на военни сили за управление на кризи, включително умиротворителни мисии и стабилизиращи операции след края на конфликти. Всички тези мисии могат да допринесат за борбата срещу тероризма, включително чрез подкрепата, оказвана на трети страни, за да се борят с тероризма на своя територия.

2. Съветът приема решения относно мисиите, посочени в параграф 1, като определя тяхната цел и обхват, както и общите условия за изпълнението им. Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, под ръководството на Съвета и в непосредствен и постоянен контакт с Комитета по политика и сигурност, следи за координирането на гражданските и военните аспекти на тези мисии.

Член 28 В

1. В рамките на решенията, приети съгласно член 28 Б, Съветът може да повери изпълнението на дадена мисия на група държави-членки, които желаят това и разполагат с необходимия капацитет за такава мисия. Тези държави-членки, заедно с върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, се споразумяват помежду си относно ръководството на мисията.

2. Държавите-членки, които участват в изпълнението на мисията, информират редовно Съвета за напредъка на мисията по своя собствена инициатива или по искане на друга държава-членка. Участващите държави-членки незабавно сезират Съвета, ако изпълнението на мисията има значителни последици или изисква изменение на целта, обхвата или условията на мисията, определени в решенията, посочени в параграф 1. В такива случаи Съветът приема необходимите решения.

Член 28 Г

1. Европейската агенция по отбраната, посочена в член 28 А, параграф 3 и под ръководството на Съвета, има следните задачи:

- а) да допринася за определяне целите на военните способности на държавите-членки и да оценява спазването на поетите от държавите-членки ангажименти относно тези способности;
- б) да насърчава хармонизирането на оперативните нужди и възприемането на ефективни и съвместими методи на снабдяване;
- в) да предлага многостранни проекти за изпълнение на целите в областта на военните способности, да осигурява координирането на програмите, изпълнявани от държавите-членки, както и управлението на специфични програми за сътрудничество;
- г) да подкрепя научните изследвания в областта на отбранителните технологии, да координира и планира съвместни научно-изследователски дейности и разработки на технически решения, съответстващи на бъдещите оперативни нужди;
- д) да допринася за определянето и при необходимост да прилага всяка полезна мярка за укрепване на производствената и технологичната база в сектора на отбраната и с оглед подобряването на ефективността на военните разходи.

2. Европейската агенция по отбраната е отворена за всички държави-членки, които желаят да участват в нея. Съветът, като действа с квалифицирано мнозинство, приема решение, което определя статута, седалището и реда и условията за дейността на Агенцията. Това решение отчита степента на ефективно участие в действията на Агенцията. В рамките на Агенцията се сформират специфични групи, обединяващи държави-членки, които осъществяват съвместни проекти. Агенцията изпълнява своите задачи, като при необходимост поддържа връзка с Комисията.

Член 28 Д

1. Държавите-членки, които желаят да участват в постоянното структурирано сътрудничество, посочено в член 28 А, параграф 6, които отговарят на критериите и поемат ангажиментите в областта на военния капацитет съгласно Протокола относно постоянното структурирано сътрудничество, нотифицират за своето намерение Съвета и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност.

2. В срок от три месеца след нотификацията, посочена в параграф 1, Съветът приема решение, с което се установява постоянното структурирано сътрудничество и се определя списъкът на участващите държави-членки. Съветът действа с квалифицирано мнозинство след консултация с върховния представител.

3. Всяка държава-членка, която пожелае на по-късен етап да участва в постоянното структурирано сътрудничество, нотифицира за намерението си Съвета и върховния представител.

Съветът приема решение, което потвърждава участието на съответната държава-членка, която отговаря на критериите и поема ангажиментите, посочени в членове 1 и 2 от Протокола относно постоянното структурирано сътрудничество. Съветът действа с квалифицирано мнозинство след консултация с върховния представител. В гласуването участват само членове на Съвета, които представляват участващите държави-членки.

Квалифицираното мнозинство се определя в съответствие с член 205, параграф 3, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз.

4. Ако участваща държава-членка престане да отговаря на критериите или вече не е в състояние да изпълнява ангажиментите си, посочени в членове 1 и 2 от Протокола относно постоянното структурирано сътрудничество, Съветът може да приеме решение за спиране на участието на тази държава-членка.

Съветът действа с квалифицирано мнозинство. В гласуването участват само членове на Съвета, които представляват участващите държави-членки, с изключение на заинтересованата държава-членка.

Квалифицираното мнозинство се определя в съответствие с член 205, параграф 3, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз.

5. Ако участваща държава-членка желае да се оттегли от постоянното структурирано сътрудничество, тя нотифицира за решението си Съвета, който взема под внимание преустановяването на участието на въпросната държава-членка.

6. Решенията и препоръките на Съвета в рамките на постоянно структурирано сътрудничество, различни от предвидените в параграфи 2—5, се приемат с единодушие. За целите на настоящия параграф, единодушие се формира само от гласовете на представителите на участващите държави-членки.“

- 51) Членове 29—39 на дял VI, които се отнасят до съдебното сътрудничество по наказателно-правни въпроси и до полицейското сътрудничество, се заменят с разпоредбите на глави 1, 4 и 5 на дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз. Съгласно посоченото по-долу в член 2, точки 64), 67) и 68) от настоящия договор, член 29 се заменя с член 61 от Договора за функционирането на Европейския съюз, член 30 се заменя с членове 69 Е и 69 Ж от този договор, член 31 се заменя с членове 69 А, 69 Б и 69 Г от този договор, член 32 се заменя с член 69 З от този договор, член 33 се заменя с член 61 Д от този договор и член 36 се заменя с член 61 Г от този договор. Заглавието на дяла се заличава и той приема номера на дяла, който се отнася до заключителните разпоредби.
- 52) Членове 40—0 Б на дял VI и членове 43—45 на дял VII, които се отнасят до засиленото сътрудничество, се заменят с член 10, в съответствие с точка 22) по-горе, а дял VII се отменя.
- 53) Членове 41 и 42 се отменят.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

- 54) Дял VIII относно заключителните разпоредби, се преномерираща на VI; този дял и членове 48, 49, и 53 се изменят съгласно посоченото съответно в точки 56), 57) и 61) по-долу. Член 47 се заменя с член 25б, съгласно посоченото в точка 45) по-горе, а членове 46 и 50 се отменят.

- 55) Създава се следният нов член 46А:

„Член 46 А

Съюзът има юридическа правосубектност.“

- 56) Член 48 се заменя със следния текст:

„Член 48

1. Договорите могат да бъдат изменени в съответствие с обикновена процедура за преразглеждане. Те могат също така да бъдат изменени в съответствие с опростени процедури за преразглеждане.

Обикновена процедура за преразглеждане

2. Правителството на всяка държава-членка, Европейският парламент или Комисията могат да представят пред Съвета проекти за преразглеждане на Договорите. Тези проекти могат, наред с другото, да имат за цел да разширят или да намалят областите на компетентност, предоставени на Съюза с Договорите. Тези проекти се внасят от Съвета в Европейския съвет и се уведомяват националните парламенти.

3. Ако Европейският съвет след консултация с Европейския парламент и Комисията приеме с обикновено мнозинство решение в полза на разглеждането на предлаганите изменения, председателят на Европейския съвет свиква Конвент, съставен от представители на националните парламенти, на държавните или правителствените ръководители на държавите-членки, на Европейския парламент и на Комисията. С Европейската централна банка също се провеждат консултации в случай на институционални изменения в паричната област. Конвентът разглежда проектите за преразглеждане и приема с консенсус препоръка към Конференцията на представителите на правителствата на държавите-членки, както е предвидено в параграф 4.

Европейският съвет може да реши с обикновено мнозинство след одобрение от Европейския парламент да не свиква Конвент, ако обхватът на измененията не оправдава това. В последния случай Европейският съвет определя мандат за Конференцията на представителите на правителствата на държавите-членки.

4. Конференцията на представителите на правителствата на държавите-членки се свиква от председателя на Съвета, за да се приемат с общо съгласие измененията, които следва да се внесат в Договорите.

Измененията влизат в сила, след като бъдат ратифицирани от всички държави-членки в съответствие с конституционните им изисквания.

5. Ако след изтичане на двегодишен срок от подписването на договора за изменение на Договорите четири пети от държавите-членки са го ратифицирали, а една или повече държави-членки са срещнали трудности по ратифицирането, Европейският съвет се сезира по въпроса.

Опростени процедури за преразглеждане

6. Правителството на всяка държава-членка, Европейският парламент или Комисията могат да представят на Европейския съвет проекти за преразглеждане на всички или част от разпоредбите на третата част на Договора за функционирането на Европейския съюз, които се отнасят до вътрешните политики и дейности на Съюза.

Европейският съвет може да приеме решение за изменение на всички или на част от разпоредбите на третата част на Договора за функционирането на Европейския съюз. Европейският съвет действа с единодушие след консултация с Европейския парламент и Комисията, както и с Европейската централна банка в случай на институционални изменения в паричната област. Това решение влиза в сила едва след като бъде одобрено от държавите-членки в съответствие с конституционните им изисквания.

Решението, посочено във втора алинея не може да разшири областите на компетентност, предоставени на Съюза с Договорите.

7. Когато Договорът за функционирането на Европейския съюз или дял V от настоящия договор предвиждат Съветът да действа с единодушие в дадена област или в определен случай, Европейският съвет може да приеме решение, с което на Съвета се разрешава да действа с квалифицирано мнозинство в тази област или в този случай. Настоящата алинея не се прилага за решенията, които имат отражение във военната област или в областта на отбраната.

Когато Договорът за функционирането на Европейския съюз предвижда Съветът да приема законодателни актове в съответствие със специална законодателна процедура, Европейският съвет може да приеме решение, с което се разрешава приемането на тези актове в съответствие с обикновената законодателна процедура.

За всяка инициатива, поета от Европейския съвет въз основа на първа или втора алинея, се уведомяват националните парламенти. В случай на несъгласие на национален парламент, нотифицирано в срок от шест месеца след уведомяването му, решението, посочено в първа или втора алинея, не се приема. При липса на несъгласие Европейският съвет може да приеме решението.

За приемането на решенията, посочени в първа или втора алинея, Европейският съвет действа с единодушие след одобрение от Европейския парламент, който се произнася с мнозинство от съставляващите го членове.“

57) Член 49, първа алинея се изменя, както следва:

- а) в първото изречение думите „... спазва принципите, залегнали в член 6, параграф 1, може да поиска ...“ се заменят със „... зачита ценностите, посочени в член 1а, и се ангажира да ги насърчава, може да поиска ...“;
- б) във второто изречение думите „Тя заявява молбата си за членство пред Съвета, който се произнася с единодушие ...“ се заменят с „Европейският парламент и националните парламенти се информират за тази молба. Държавата заявител подава молбата си до Съвета, който се произнася с единодушие ...“; (изменение, което не се отнася за българския текст), а думата „абсолютно“ се заличава.
- в) в края на алинеята се добавя следното ново изречение: „Вземат се предвид критериите за присъединяване, одобрени от Европейския съвет.“

58) Създава се следният нов член 49 А:

„Член 49 А

1. Всяка държава-членка може да реши, в съответствие със своите конституционни изисквания, да се оттегли от Съюза.

2. Държавата-членка, която реши да се оттегли, нотифицира за намерението си Европейския съвет. В съответствие с насоките, дадени от Европейския съвет, Съюзът договаря и сключва споразумение с тази държава, с което се определят редът и условията за нейното оттегляне, като се вземат предвид рамките на бъдещите ѝ отношения със Съюза. Това споразумение се договаря в съответствие с член 188 Н, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Съветът сключва споразумението от името на Съюза, като действа с квалифицирано мнозинство след одобрение от Европейския парламент.

3. Договорите престават да се прилагат спрямо засегнатата държава от датата на влизане в сила на споразумението за оттегляне, или при липса на такова, две години след нотификацията, посочена в параграф 2, освен ако Европейският съвет в съгласие със засегнатата държава-членка не реши с единодушие да продължи този срок.

4. За целите на параграфи 2 и 3, членът на Европейския съвет и на Съвета, който представлява оттеглящата се държава-членка, не участва нито в обсъжданията, нито в решенията на Европейския съвет и на Съвета, които се отнасят до нея.

Квалифицираното мнозинство се определя в съответствие с член 205, параграф 3, буква б) от Договора за функционирането на Европейския съюз.

5. Ако оттеглилата се от Съюза държава поиска да се присъедини отново, по отношение на нейната молба се прилага процедурата, посочена в член 49“.

59) Създава се член 49 Б:

„Член 49 Б

Протоколите и приложенията към Договорите представляват неразделна част от тях.“

60) Създава се член 49 В:

„Член 49 В

1. Договорите се прилагат към Кралство Белгия, Република България, Чешката република, Кралство Дания, Федерална република Германия, Република Естония, Ирландия, Република Гърция, Кралство Испания, Френската република, Италианската република, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Великото херцогство Люксембург, Република Унгария, Република Малта, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Република Полша, Португалската република, Румъния, Република Словения, Словашката република, Република Финландия, Кралство Швеция и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия.

2. Териториалният обхват на договорите е уточнен в член 311а от Договора за функционирането на Европейския съюз.“

61) Член 53 се изменя, както следва:

а) първата алинея става параграф 1, списъкът на езиците се допълва с тези, изброени във втора алинея от съществуващия член 53 от Договора за Европейския съюз, а втората алинея се заличава;

б) създава се следният нов параграф 2:

„2. Настоящият договор може да бъде превеждан и на всеки друг език, определен от държавите-членки, измежду тези езици, които по силата на конституционния ред на тези държави-членки се ползват със статут на официален език за цялата или за част от тяхната територия. Заинтересованата държава-членка предоставя заверено копие на тези преводи, което се депозира в архивите на Съвета.“

Член 2

Договорът за създаване на Европейската общност се изменя в съответствие с разпоредбите на настоящия член.

- 1) Заглавието на договора се заменя с: „Договор за функционирането на Европейския съюз“.

А. ХОРИЗОНТАЛНИ ИЗМЕНЕНИЯ

- 2) В целия договор:
  - а) думите „Общността“ или „Европейската общност“ се заменят със „Съюза“, думите „на Европейските общности“ или „на Европейската икономическа общност“ се заменят с „на Европейския съюз“, а думите „общностен(а)(о)(и)“ или „на Общността“ се заменят с думите „на Съюза“, с изключение на член 299, параграф 6, буква в), преномериран на член 311а, параграф 5, буква в). Що се отнася до член 136, първа алинея, предходното изменение се отнася само до упоменаването „Общността“;
  - б) думите „настоящия(т) договор“, „от/на настоящия договор“ и „в настоящия договор“ се заменят съответно с „Договорите“, „от/на Договорите“ и „в Договорите“, като при необходимост глаголът и прилагателните, които следват, се поставят в множествено число; настоящата буква не се прилага за член 121, параграф 1, първа алинея, преномериран на член 117а, параграф 1, първа алинея, член 182, трета алинея и членове 312 и 313;
  - в) думите „Съветът, като се произнася в съответствие с процедурата, посочена в член 251“ или „Съветът, като действа в съответствие с процедурата, посочена в член 251“ се заменят с „Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура“, а думите „процедурата, посочена в член 251“ се заменят с „обикновената законодателна процедура“, като при необходимост глаголът, който следва, се поставя в множествено число;
  - г) думите „като взема решение/като действа/като се произнася с квалифицирано мнозинство“ и „с квалифицирано мнозинство“ се заличават;
  - д) думите „Съветът(а), заседаващ на ниво държавни глави или правителствени ръководители“ и „Съветът(а), като заседава/на заседание в състав (от) държавни глави и правителствени ръководители“ се заменят с „Европейския(т) съвет“;
  - е) думите „институции или органи“ и „институции и органи“ се заменят с „институции, органи, служби или агенции“, с изключение на член 193, първа алинея;
  - ж) думите „общ(ия) пазар“ се заменят с „вътрешен(ния) пазар“;
  - з) думата „екю“ се заменя с „евро“;
  - и) думите „държави(те)-членки, които не са предмет на дерогация“ се заменят с „държави(те)-членки, чиято парична единица е еврото“;

- й) абривиатурата „ЕЦБ“ се заменя с думите „Европейска(та) централна банка“;
- к) думите „уставът(а) на ЕСЦБ“ се заменят с „уставът(а) на ЕСЦБ и на ЕЦБ“;
- л) думите „Комитетът(а), предвиден в член 114“ и „Комитетът(а) по член 114“ се заменят с „Икономическия и финансов комитет“;
- м) думите „статут(а) на Съда на Европейските общности“, „статут(а) на Съда на ЕО“ или „статута на Съда“ се заменят със „статут(а) на Съда на Европейския съюз“;
- н) думите „Първоинстанционен(ния)(ният) съд“ се заменят с „Общ(ия)(ият) съд“;
- о) думите „съдебен състав“ и „съдебни състави“ се заменят съответно със „специализиран съд“ и „специализирани съдилища“, като изречението съответно се адаптира в граматично отношение.
- 3) В следните членове думите „Съветът(а), с единодушие“ се заменят с думите „Съветът(а), като(който) действа с единодушие в съответствие със специална законодателна процедура“, а думите „по предложение на Комисията“ се заличават:
— член 13, който става 16 Д, параграф 1	— член 94, който става 95
— член 19, параграф 1	— член 104, параграф 14, втора алинея
— член 19, параграф 2	— член 175, параграф 2, първа алинея
— член 22, втора алинея	
— член 93	
- 4) В следните членове след „Съветът“ се добавят думите „, като действа с обикновено мнозинство“:
— член 130, първа алинея	— член 213, последна алинея, трето изречение
— член 144, първа алинея	— член 216
— член 208	— член 284
— член 209	
- 5) В следните членове думите „консултация с Европейския парламент“ се заменят с „одобрение от Европейския парламент“:
— член 13, който става 16 Д, параграф 1
— член 22, втора алинея

- 6) В следните членове думата „институция“ или „институцията“ се заменят с думите „институция, орган, служба или агенция“ или с думите „институцията, органът, службата или агенцията“, като при необходимост изречението съответно се адаптира в граматично отношение:
- член 195, параграф 1, втора алинея
  - член 232, втора алинея
  - член 233, първа алинея
  - член 234, буква б)
  - член 255, параграф 3, който става параграф 16 А, параграф 3, трета алинея
- 7) В следните членове думата „Съда(ът)“, „Съда(ът) на ЕО“ и „Съда(ът) на Европейските общности“ се заменя с думите „Съда(ът) на Европейския съюз“:
— член 83, параграф 2, буква г)	— член 236
— член 88, параграф 2, втора алинея	— член 237, уводното изречение и буква г)
— член 95, който става 94, параграф 9	— член 238
— член 195, параграф 1	— член 240
— член 225 А, шеста алинея	— член 241
— член 226, втора алинея	— член 242
— член 227, първа и четвърта алинея	— член 243
— член 228, параграфи 1 и 2	— член 244
— член 229	— член 247, параграф 9, преномериран на 8
— член 229 А	— член 256, втора и четвърта алинея
— член 230, първа, втора и трета алинея	
— член 231, първа алинея	
— член 232, първа и трета алинея	
— член 233, първа алинея	
— член 234, първа, втора и трета алинея	
— член 235	

(това изменение не се отнася за българския текст)

- 8) В следните членове позоваването на друг член от договора се заменя със следното позоваване на член от Договора за Европейския съюз:

— член 21, трета алинея, която става четвърта алинея:	позоваването на член 9 (първо позоваване) и на член 53, параграф 1 (второ позоваване)
— член 97б:	позоваване на член 2
— член 98:	позоваване на член 2 (първо позоваване)
— член 105, параграф 1, второ изречение:	позоваване член 2
— член 125:	позоваване на член 2
— член 215, трета алинея, която става четвърта алинея:	позоваване на член 9 Г, параграф 7, първа алинея

- 9) *(това изменение не се отнася за българския текст)*

Б. СПЕЦИФИЧНИ ИЗМЕНЕНИЯ

ПРЕАМБЮЛ

- 10) Във второто съображение думата „страни“ се заменя с думата „държави“, а в последното съображение от преамбюла думите „РЕШИХА да създадат Европейската общност и за тази цел определиха ...“ се заменят с думите „ОПРЕДЕЛИХА ...“.

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

- 11) Членове 1 и 2 се отменят. Създава се член 1а:

„Член 1а

1. Настоящият договор урежда функционирането на Съюза и определя областите, границите, условията и реда за упражняване на неговата компетентност.

2. Настоящият договор и Договорът за Европейския съюз представляват договорите, на които се основава Съюзът. Тези два договора, които имат еднаква юридическа сила, се назовават с термина „Договорите“.

КАТЕГОРИИ И ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ

12) Създават се следният нов дял и нови членове 2 А—2 Д:

„ДЯЛ I

КАТЕГОРИИ И ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ НА СЪЮЗА

Член 2 А

1. Когато Договорите предоставят на Съюза изключителна компетентност в определена област, само Съюзът може да законодателства и да приема правно обвързващи актове, докато държавите-членки имат тази възможност, единствено ако са оправомощени за това от Съюза или с цел прилагането на актовете на Съюза.

2. Когато Договорите предоставят на Съюза компетентност, споделена с държавите-членки в определена област, Съюзът и държавите-членки могат да законодателстват и да приемат правно обвързващи актове в тази област. Държавите-членки упражняват своята компетентност, доколкото Съюзът не е упражнил своята. Държавите-членки упражняват отново своята компетентност, доколкото Съюзът е решил да спре да упражнява своята.

3. Държавите-членки координират икономическите си политики и политиките си по заетостта при условията и по реда, предвидени в настоящия договор, за чието определяне Съюзът разполага с компетентност.

4. Съюзът разполага с компетентност, в съответствие с разпоредбите на Договора за Европейския съюз, за определяне и осъществяване на обща външна политика и политика на сигурност, включително и за постепенното формиране на обща отбранителна политика.

5. В определени области и при условията, предвидени от Договорите, Съюзът разполага с компетентност да провежда действия за подкрепа, координиране или допълване на действията на държавите-членки, без при това да замества тяхната компетентност в тези области.

Правно обвързващите актове на Съюза, приети въз основа на разпоредбите на Договорите в тези области, не могат да предвиждат хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.

6. Обхватът, условията и редът за упражняване на компетентността на Съюза са определени от разпоредбите на Договорите по отношение на всяка отделна област.

Член 2 Б

1. Съюзът разполага с изключителна компетентност в следните области:

- а) митнически съюз;
- б) установяване на правила относно конкуренцията, необходими за функциониране на вътрешния пазар;

- в) парична политика на държавите-членки, чиято парична единица е еврото;
- г) опазване на морските биологични ресурси в рамките на общата политика в областта на рибарството;
- д) обща търговска политика.

2. Съюзът разполага също с изключителна компетентност за сключване на международни споразумения, когато това е предвидено в законодателен акт на Съюза или е необходимо, за да му позволи да упражнява своята вътрешна компетентност, или доколкото може да засегне общите правила или да промени техния обхват.

Член 2 В

1. Съюзът разполага с компетентност, споделена с държавите-членки, когато Договорите му предоставят компетентност, която не се отнася до областите, посочени в членове 2 Б и 2 Д.

2. Споделената компетентност между Съюза и държавите-членки, се прилагат в следните основни области:

- а) вътрешен пазар;
- б) социална политика, що се отнася до аспектите, определени в настоящия договор;
- в) икономическо, социално и териториално сближаване;
- г) земеделие и рибарство, с изключение на опазването на морските биологични ресурси;
- д) околна среда;
- е) защита на потребителите;
- ж) транспорт;
- з) трансевропейски мрежи;
- и) енергетика;
- й) пространство на свобода, сигурност и правосъдие;
- к) общи проблеми на сигурността в областта на общественото здраве, за аспектите, определени в настоящия договор.

3. В областите на научните изследвания, технологичното развитие и космическото пространство Съюзът разполага с компетентност да предприема действия, и по-специално да разработва и изпълнява програми, като упражняването на тази компетентност не може да възпрепятства държавите-членки да упражняват своята компетентност.

4. В областите на сътрудничеството за развитие и хуманитарната помощ Съюзът разполага с компетентност да предприема действия и да води обща политика, като упражняването на тази компетентност не може да възпрепятства държавите-членки да упражняват своята компетентност.

Член 2 Г

1. Държавите-членки координират своите икономически политики в рамките на Съюза. За тази цел Съветът приема мерки, и по-специално общите насоки на тези политики.

Прилагат се специфични разпоредби спрямо държавите-членки, чиято парична единица е еврото.

2. Съюзът предприема мерки, за да гарантира координирането на политиките по заетостта на държавите-членки, и по-специално чрез определяне на основните насоки на тези политики.

3. Съюзът може да предприема инициативи, за да гарантира координирането на социалните политики на държавите-членки.

Член 2 Д

Съюзът разполага с компетентност да предприема действия за подкрепа, координиране или допълване на действията на държавите-членки. Областите на тези действия, в тяхното европейско измерение, са:

- а) опазване и подобряване на човешкото здраве;
- б) промишленост;
- в) култура;
- г) туризъм;
- д) образование, професионално обучение, младеж и спорт;
- е) гражданска защита;
- ж) административно сътрудничество.“

РАЗПОРЕДБИ С ОБЩО ПРИЛОЖЕНИЕ

13) Създават се следният дял и член 2 Е:

„ДЯЛ II

РАЗПОРЕДБИ С ОБЩО ПРИЛОЖЕНИЕ

Член 2 Е

Съюзът следи за съгласуваността между различните си политики и действия, като отчита всички свои цели и се придържа към принципа на предоставената компетентност.“

- 14) Член 3, параграф 1 се отменя. Параграф 2 от него се изменя, както следва: думите „...дейности, посочени в настоящия член,“ се заместват с „...негови дейности,“ и остава без номер.
- 15) Текстът на член 4 става член 97б. Той се изменя съгласно посоченото в точка 85) по-долу.
- 16) Член 5 се отменя; той се заменя с член 3б от Договора за Европейския съюз.
- 17) Създава се член 5а:

„Член 5а

При определянето и осъществяването на своите политики и дейности Съюзът взема предвид изискванията, свързани с насърчаването на висока степен на заетост, с осигуряването на адекватна социална закрила, с борбата срещу социалното изключване, както и с постигане на високо равнище на образование, обучение и опазване на човешкото здраве.“

- 18) Създава се член 5б:

„Член 5б

При определянето и осъществяването на своите политики и дейности Съюзът се стреми да се бори срещу всяка форма на дискриминация, основана на пол, раса или етническа принадлежност, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация.“

- 19) В член 6 думите „посочени в член 3“ се заличават.
- 20) Създава се член 6а с текста на член 153, параграф 2.
- 21) Създава се член 6б с текста на разпоредбите от протокола относно закрилата и хуманното отношение към животните; думата „рибарството“ се добавя след „селското стопанство“, думите „... и научните изследвания“ се заменят с думите „научните изследвания, технологичното развитие и космическото пространство“, а думите „като разумни същества“ се добавят след „хуманно отношение към животните“.
- 22) Членове 7—10 се отменят. Членове 11 и 11 А се заменят с член 10 от Договора за Европейския съюз и членове 280 А—280 И от Договора за функционирането на Европейския съюз съгласно посоченото в член 1, точка 22) и точка 278) по-долу.
- 23) Текстът на член 12 става член 16 Г.
- 24) Текстът на член 13 става член 16 Д. Той се изменя съгласно посоченото в точка 33) по-долу.
- 25) Текстът на член 14 става член 22а. Той се изменя съгласно посоченото в точка 41) по-долу.
- 26) Текстът на член 15 става член 22б. Той се изменя съгласно посоченото в точка 42) по-долу.

27) Член 16 се изменя, както следва:

- а) в началото на изречението, думите „Без да се накърняват разпоредбите на членове 73, 86 и 87...“ се заменят с думите „Без да се засяга член 3а от Договора за Европейския съюз и членове 73, 86 и 87 от настоящия договор...“;
- б) в края на изречението думите „... и условия, които да им позволят да изпълняват своите задачи.“ се заменят с „... и при условия, по-специално икономически и финансови, които да им позволяват да изпълняват своите задачи.“;
- в) добавя се следното ново изречение:

„Европейският парламент и Съветът, чрез регламенти в съответствие с обикновената законодателна процедура, установяват тези принципи и определят тези условия, без да се засяга компетентността на държавите-членки, при спазване на Договорите, да предоставят, възлагат изпълнението и финансират тези услуги.“

28) Създава се член 16 А с текста на член 255; той се изменя, както следва:

- а) параграф 1 се предхожда от следния текст, като параграф 1 се преномерираща на 3, а параграфи 2 и 3 стават алинеи:

„1. За да се насърчи доброто управление и да се осигури участието на гражданското общество, институциите, органите, службите и агенциите на Съюза работят при възможно най-голямо зачитане на принципа на откритост.

2. Заседанията на Европейския парламент са публични, както и на Съвета при обсъждането и гласуването по даден проект на законодателен акт.“

- б) в параграф 1, преномерираща на 3, който става първа алинея на този параграф 3, думите „...“, според устройствения му акт, ...“ се добавят след „седалище“, думите „на Европейския парламент, Съвета и Комисията“ се заменят с думите „на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, независимо от вида на техния носител“, а думите „към параграфи 2 и 3“ се заменят с думите „към настоящия параграф“;
- в) в параграф 2, който става втора алинея на параграф 1, преномерираща на 3, след думите „...се определят“ се добавят думите „чрез регламенти“, а думите „в срок до две години от влизането в сила на Договора от Амстердам“ се заличават;
- г) в параграф 3, който става трета алинея от параграф 1, преномерираща на 3, думите „... посочена по-горе институция, изготвя ...“ се заменят с думите „... институция гарантира прозрачността на работата си и изготвя ...“, думите „...“, в съответствие с регламентите, посочени във втора алинея“ се добавят в края на алинеята и се добавят следните две нови алинеи:

„Настоящият параграф се прилага спрямо Съда на Европейския съюз, Европейската централна банка и Европейската инвестиционна банка, само когато те изпълняват административни функции.

Европейският парламент и Съветът осигуряват оповестяването на документите, отнасящи се до законодателните процедури, при условията, предвидени от регламента, посочен във втора алинея.“

29) Създава се член 16 Б, който заменя член 286:

„Член 16 Б

1. Всеки има право на защита на личните му данни.
2. Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, определят правилата за защита на физическите лица по отношение на обработката на личните данни от страна на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, както и от държавите-членки при извършване на дейности, които попадат в обхвата на правото на Съюза, както и по отношение на свободното движение на тези данни. Спазването на тези правила е предмет на контрол от страна на независими органи.

Правилата, приети въз основа на настоящия член, не засягат специфичните правила, предвидени в член 25а от Договора за Европейския съюз.“

30) Създава се следният нов член 16 В:

„Член 16 В

1. Съюзът зачита и не засяга статута, от който се ползват църквите и религиозните сдружения или общности в държавите-членки съгласно националното законодателство.
2. Съюзът зачита също така статута, от който се ползват съгласно национално законодателство философските и неконфесионалните организации.
3. Като признава тяхната идентичност и техния специфичен принос, Съюзът поддържа открит, прозрачен и редовен диалог с тези църкви и организации.“

НЕДИСКРИМИНАЦИЯ И ГРАЖДАНСТВО

- 31) Заглавието на част втора се заменя със следното заглавие: „НЕДИСКРИМИНАЦИЯ И ГРАЖДАНСТВО НА СЪЮЗА“.
- 32) Създава се член 16 Г с текста на член 12.
- 33) Създава се член 16 Д с текста на член 13; в параграф 2 думите „... когато приема мерки...“ се заменят с думите „... Европейският парламент и Съветът могат, в съответствие с обикновената законодателна процедура, да приемат основните принципи на мерките...“, а думите в края „... Съветът решава в съответствие с процедурата, посочена в член 251.“ се заличават.

34) Член 17 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1 думата „допълва“ се заменя със „се добавя към“;
- б) параграф 2 се заменя със следния текст:

„2. Гражданите на Съюза се ползват с правата и имат задълженията, предвидени от Договорите. Те имат, *inter alia*:

- а) правото да се движат и пребивават свободно на територията на държавите-членки;
- б) правото да избират и да бъдат избирани в изборите за Европейски парламент, както и в общинските избори в държавата-членка, в която пребивават, при същите условия, както и гражданите на тази държава;
- в) правото да се ползват, на територията на трета страна, в която държавата-членка, на която те са граждани, няма представителство, от закрилата на дипломатическите и консулските власти на всяка държава-членка при същите условия, както и гражданите на тази държава;
- г) правото да отправят петиции до Европейския парламент, да подават жалби до Европейския омбудсман, както и правото да се обръщат към институциите и към консултативните органи на Съюза на някой от езиците на Договорите и да получават отговор на същия език.

Тези права се упражняват при условията и в границите, определени от Договорите и от мерките, приети по тяхното прилагане.“

35) Член 18 се изменя, както следва:

- а) в параграф 2 думите „... Съветът може да приема ...“ се заменят с думите „... Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да приемат...“, а последното изречение се заличава;
- б) параграф 3 се заменя със следния текст:

„3. За същите цели като посочените в параграф 1, и доколкото Договорите не предвиждат правомощия за тази цел, Съветът, като действа в съответствие със специална законодателна процедура, може да приема мерки в областта на социалната сигурност или социалната закрила. Съветът действа с единодушие след консултация с Европейския парламент.“

- 36) В член 20 думите „... установяват помежду им необходимите правила и ...“ се заменят със следния текст: „... вземат необходимите мерки и...“. Добавя се следната нова алинея:

„Съветът, като действа в съответствие със специална законодателна процедура и след консултация с Европейския парламент, може да приема директиви за установяване на мерките за координиране и сътрудничество, необходими за улесняването на тази закрила.“

- 37) В член 21 се създава следната нова първа алинея:

„Европейският парламент и Съветът, чрез регламенти, в съответствие с обикновената законодателна процедура, приемат разпоредби относно процедурите и условията, необходими за представянето, от страна на гражданите, на инициатива по смисъла на член 8 Б от Договора за Европейския съюз, както и минималния брой държави-членки, от които трябва да произхождат тези граждани.“

- 38) В член 22, втора алинея думите „... правата, предвидени в настоящата част, които да препоръча за приемане от държавите-членки в съответствие с техните конституционни изисквания...“ се заменят със следното: „... правата, изброени в член 17б, параграф 2. Тези разпоредби влизат в сила, след като бъдат одобрени от държавите-членки в съответствие с техните конституционни изисквания.“

- 39) В заглавието на третата част думата „ВЪТРЕШНИ“ се добавя преди думата „ПОЛИТИКИ“, а думите „И ДЕЙНОСТИ“ се добавят след нея.

ВЪТРЕШЕН ПАЗАР

- 40) В началото на част трета се създава дял I, озаглавен „ВЪТРЕШЕН ПАЗАР“.

- 41) Създава се член 22а с текста на член 14. Параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Съюзът приема мерките, предназначени за установяване или осигуряване на функционирането на вътрешния пазар, съгласно съответните разпоредби от Договорите.“

- 42) Създава се член 22б с текста на член 15. В първата алинея думите „... през времето на срока за създаване...“ се заменят с думите „... за създаването ...“.

- 43) Дял I относно свободното движение на стоките се преномерираща на Ia.

- 44) В член 23, параграф 1 думите „... се основава на ...“ се заменят с „включва“.

- 45) След член 27 се създава глава 1а, озаглавена „МИТНИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО“, и се създава член 27а с текста на член 135, като последното изречение от член 135 се заличава.

СЕЛСКО СТОПАНСТВО И РИБАРСТВО

- 46) В заглавието на дял II се добавят думите „И РИБАРСТВО“.
- 47) Член 32 се изменя, както следва:
- а) в параграф 1 се добавя следната нова първа алинея: „Съюзът определя и прилага обща политика в областта на селското стопанство и на рибарството.“, а съществуващият текст на параграф 1 става втора алинея.
- В първото изречение на втората алинея след думата „селско стопанство“ се добавя думата „рибарството“, а следното изречение се добавя като последно изречение в алинеята: „Позоваванията на общата селскостопанска политика или селското стопанство и използването на понятието“ селскостопански „се разбират като отнасящи се и до рибарството, като се имат предвид специфичните особености на този сектор.“
- б) в параграф 2 след думата „създаването“ се добавят думите „... или функционирането ...“.
- в) в параграф 3, думите „от настоящия договор“ се заличават.
- 48) Член 36 се изменя, както следва:
- а) в първата алинея думите „Европейския парламент и“ се добавят преди думата „Съвета“, а позоваването на параграф 3 се заличава.
- б) във втората алинея уводното изречение се заменя със следното изречение: „Съветът, по предложение на Комисията, може да разреши предоставянето на помощи:“
- 49) Член 37 се изменя, както следва:
- а) параграф 1 се заличава.
- б) параграф 2 се преномерираща на 1; частта от изречение „След като вземе предвид работата на предвидената в параграф 1 конференция и след като се консултира с Икономическия и социален комитет, в рамките на две години от влизането в сила на настоящия договор, Комисията внася предложения ...“ се заменя с „Комисията представя предложения ...“, а третата алинея се заличава;
- в) добавят се следните нови параграфи 2 и 3, а следващите параграфи се преномерират:
- „2. Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура и след консултация с Икономическия и социален комитет, създават общата организация на селскостопанските пазари, предвидена в член 34, параграф 1, и приемат останалите разпоредби, необходими за постигането на целите на общата селскостопанска политика и общата политика в областта на рибарството.

3. Съветът, по предложение на Комисията, приема мерки за определяне на цените, налозите, помощите и количествените ограничения, както и за определянето и разпределянето на възможностите за риболов.“

- г) в уводната част на параграф 3 преномериран на 4 думите „Съветът може, с квалифицирано мнозинство и...“ се заличават;
- д) в първата част от изречението в параграф 4 преномериран на 5 думите „преди да е била създадена“ се заменят с думите „без да е налице“.

СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ НА РАБОТНИЦИ

50) В член 39, параграф 3, буква г) думите „за приложение“ се заличават.

51) Член 42 се изменя, както следва:

- а) в първата алинея думите „... работниците-мигранти и на лицата на тяхна издръжка:“ се заменят с думите „заетите и самостоятелно заетите работници-мигранти и на лицата на тяхна издръжка:“
- б) последната алинея се заменя със следния текст:

„Когато член на Съвета заяви, че проект на законодателен акт, посочен в първата алинея, би засегнал важни аспекти на системата за социална сигурност в неговата държава, поспециално по отношение на приложното поле, разходите или финансовата структура, или би засегнал финансовото ѝ равновесие, той може да поиска отнасянето на този въпрос до Европейския съвет. В такъв случай обикновената законодателна процедура се спира. След разискване, в срок от четири месеца от спирането, Европейският съвет:

- а) отнася проекта обратно до Съвета, с което се прекратява спирането на обикновената законодателна процедура, или
- б) не предприема действия или отправя искане до Комисията да представи ново предложение; в този случай първоначално предложеният акт се счита за неприет.“

ПРАВО НА УСТАНОВЯВАНЕ

52) В член 44, параграф 2 думите „Европейският парламент,“ се добавят в началото на първата алинея.

53) В член 45, втора алинея, думите „Съветът може с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията да приеме ...“ се заменят с думите „Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да приемат ...“.

- 54) Член 47 се изменя, както следва:
- а) в края на параграф 1 се добавя следното изречение: „както и за координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно достъпа до и упражняването на дейности като самостоятелно заети лица.“
  - б) параграф 2 се заличава, а параграф 3 се преномерираща на 2; *(това изменение не се отнася за българския текст)*.
- 55) Създава се член 48а с текста на член 294.

УСЛУГИ

- 56) Член 49 се изменя, както следва:
- а) в първата алинея думите „държава от Общността“ се заменят с „държава-членка“;
  - б) във втората алинея думите „Съветът може, с квалифицирано мнозинство, по предложение на Комисията да разшири ...“ се заменят с „Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да разширят ...“.
- 57) В член 50, трета алинея, думата „държавата“ се заменя с „държавата-членка“, а думите „съответната държава“ се заменят с „тази държава“.
- 58) В член 52, параграф 1, думите „... Съветът, по предложение на Комисията и след консултация с Икономическия и социален комитет и Европейския парламент, приема ...“ се заменят с „Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура и след консултация с Икономическия и социален комитет, приемат...“.
- 59) В член 53 думите „... обявяват своята готовност да осъществяват либерализация ...“ се заменят със следното: „... полагат усилие да осъществят либерализация ...“.

КАПИТАЛИ

- 60) В член 57, параграф 2 думите „... Съветът може с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията, да приема мерки ...“ се заменят с: „... Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, приемат мерки ...“, а последното изречение от параграф 2 става параграф 3 и гласи следното:

„3. Чрез дерогация от параграф 2, единствено Съветът, като действа в съответствие със специална законодателна процедура, с единодушие и след консултация с Европейския парламент, може да приема мерки, които представляват крачка назад в правото на Съюза по отношение на либерализацията на движението на капитали към или от трети страни.“

61) В член 58 се добавя следният нов параграф 4:

„4. При липса на мерки за прилагане на член 57, параграф 3, Комисията, или при липса на решение от страна на Комисията в тримесечен срок от отправянето на искането от съответната държава-членка, Съветът може да приеме решение, според което рестриктивните данъчни мерки, предприети от държава-членка по отношение на една или повече трети страни, се считат за съответстващи на Договорите, доколкото са обосновани по отношение на някоя от целите на Съюза и съвместими с правилното функциониране на вътрешния пазар. Съветът действа с единодушие по искане на държава-членка.“

62) Член 60 става член 61 З. Той се изменя съгласно посоченото в точка 64) по-долу.

ПРОСТРАНСТВО НА СВОБОДА, СИГУРНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ

63) Дял IV, озаглавен „ПРОСТРАНСТВО НА СВОБОДА, СИГУРНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ“, заменя дял IV относно визите, убежището, имиграцията и другите политики, свързани със свободното движение на хора. Този дял съдържа следните глави:

Глава 1: Общи разпоредби

Глава 2: Политики относно контрола по границите, убежището и имиграцията

Глава 3: Съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси

Глава 4: Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси

Глава 5: Полицейско сътрудничество

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

64) Член 61 се заменя със следната глава 1 и членове 61—61 И. Член 61 замества също член 29 от съществуващия Договор за Европейския съюз, член 61 Г замества член 36 от този договор, член 61 Д замества член 64, параграф 1 от Договора за създаване на Европейската общност и член 33 от съществуващия Договор за Европейския съюз, член 61 Ж замества член 66 от Договора за създаване на Европейската общност, а член 61 З включва член 60 от последния договор съгласно посоченото в точка 62) по-горе:

„ГЛАВА 1

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 61

1. Съюзът представлява пространство на свобода, сигурност и правосъдие, в което се зачитат основните права и различните правни системи и традиции на държавите-членки.

2. Той осигурява отсъствието на контрол на лицата на вътрешните граници и развива единна политика по въпросите на убежището, имиграцията и контрола на външните граници, която се основава на солидарността между държавите-членки и е справедлива спрямо гражданите на трети страни. По смисъла на настоящия дял апатридите се считат за граждани на трети страни.

3. Съюзът допринася за осигуряването на високо равнище на сигурност чрез мерки за предотвратяване на престъпността, расизма и ксенофобията, както и за борба с тях, чрез мерки за координиране и сътрудничество между полицейските и съдебните органи и другите компетентни органи, както и чрез взаимното признаване на съдебните решения по наказателни дела и, ако е необходимо, чрез сближаването на наказателните законодателства.

4. Съюзът улеснява достъпа до правосъдие, по-специално чрез принципа на взаимното признаване на съдебните и извънсъдебните решения по граждански дела.

Член 61 А

Европейският съвет определя стратегическите насоки на законодателното и оперативно планиране в пространството на свобода, сигурност и правосъдие.

Член 61 Б

Националните парламенти следят, по отношение на законодателните предложения и инициативи, представени в рамките на глави 4 и 5, за зачитането на принципа на субсидиарност, съгласно Протокола относно прилагането на принципите на субсидиарност и на пропорционалност.

Член 61 В

Без да се засягат разпоредбите на членове 226, 227 и 228, Съветът, по предложение на Комисията, може да приема мерки за установяване на реда и условията, при които държавите-членки, в сътрудничество с Комисията, правят обективна и безпристрастна оценка на прилагането, от страна на органите на държавите-членки, на посочените в настоящия дял политики на Съюза, и по-конкретно с цел да се насърчава пълното прилагане на принципа на взаимното признаване. Европейският парламент и националните парламенти биват информирани за съдържанието и резултатите от тази оценка.

Член 61 Г

В рамките на Съвета се създава постоянен комитет, за да се осигури, в границите на Съюза, насърчаването и засилването на оперативното сътрудничество в областта на вътрешната сигурност. Без да се засягат разпоредбите на член 207, той подпомага координирането на действията на компетентните органи на държавите-членки. Представителите на съответните органи, служби и агенции на Съюза могат да бъдат приобщени към работата на комитета. Европейският парламент и националните парламенти биват информирани за неговата работа.

Член 61 Д

Настоящият дял не засяга изпълнението на задълженията, които имат държавите-членки по поддържането на обществения ред и опазването на вътрешната сигурност.

Член 61 Е

Държавите-членки могат да организират, помежду си и под своя отговорност, форми на сътрудничество и координация, които считат за подходящи, между компетентните служби на техните администрации, натоварени с опазването на националната сигурност.

Член 61 Ж

Съветът приема мерки за осигуряване на административно сътрудничество между компетентните служби на държавите-членки в областите, посочени в настоящия дял, както и между тези служби и Комисията. Той действа по предложение на Комисията при спазване на член 61 И и след консултация с Европейския парламент.

Член 61 З

Когато е необходимо за постигане на целите, посочени в член 61, по отношение на предотвратяването на тероризма и свързаните с него дейности, както и на борбата с тези явления, Европейският парламент и Съветът определят, чрез регламенти, в съответствие с обикновената законодателна процедура, рамка от административни мерки относно движението на капитали и плащанията, като например замразяване на финансови средства, на финансови активи или на икономически приходи, които принадлежат на физически или юридически лица, на групи или недържавни образувания, или са в тяхно владение или притежание.

Съветът приема, по предложение на Комисията, мерки за прилагане на посочената в първа алинея рамка.

Актовете, посочени в настоящия член, съдържат необходимите разпоредби в областта на правните гаранции.

Член 61 И

Актовете, посочени в глави 4 и 5, както и мерките, посочени в член 61 Ж, които осигуряват административно сътрудничество в областите, посочени в тези глави, се приемат:

- а) по предложение на Комисията, или
- б) по инициатива на една четвърт от държавите-членки.“

КОНТРОЛ ПО ГРАНИЦИТЕ, УБЕЖИЩЕ И ИМИГРАЦИЯ

- 65) Членове 62—64 се заменят със следната глава 2 и членове 62—63б. Член 62 заменя член 62, член 63, параграфи 1 и 2 заменя член 63, точки 1 и 2, член 63, параграф 3, заменя член 64, параграф 2, а член 63а заменя член 63, точки 3 и 4:

„ГЛАВА 2

ПОЛИТИКИ ОТНОСНО КОНТРОЛА ПО ГРАНИЦИТЕ, УБЕЖИЩЕТО И ИМИГРАЦИЯТА

Член 62

1. Съюзът развива политика, която има за цел:
  - а) да се гарантира отсъствие на всякакъв контрол на лицата, без оглед на тяхното гражданство, при преминаване на вътрешните граници;
  - б) да се осигурят контролът на лицата и ефективното наблюдение при преминаването на външните граници;
  - в) постепенно да се въведе интегрирана система за управление на външните граници.
2. За целите на параграф 1 Европейският парламент и Съветът приемат, в съответствие с обикновената законодателна процедура, мерки в областта на:
  - а) общата политика по отношение на визите и другите разрешения за краткосрочно пребиваване;
  - б) контрола, на който подлежат лицата, преминаващи външните граници;
  - в) условията, при които гражданите на трети страни могат да се движат свободно на територията на Съюза за кратък период от време;
  - г) всички необходими мерки за постепенното въвеждане на интегрирана система за управление на външните граници;
  - д) отсъствие на всякакъв контрол на лицата, без оглед на тяхното гражданство, при преминаване на вътрешните граници.
3. В случай че дадено действие на Съюза изглежда необходимо, за да се улесни упражняването на правото, посочено в член 17, параграф 2, буква а), и освен ако Договорите не предвиждат правомощия за тази цел, Съветът, като действа в съответствие със специална законодателна процедура, може да приема разпоредби относно паспортите, личните карти, разрешенията за пребиваване и всички други подобни документи. Съветът действа с единодушие след консултация с Европейския парламент.
4. Настоящият член не засяга компетентността на държавите-членки по отношение на географското определяне на техните граници в съответствие с международното право.

Член 63

1. Съюзът развива обща политика в областта на убежището, субсидиарната закрила и временната закрила, чиято цел е да предостави подходящ статут на всеки гражданин на трета страна, който се нуждае от международна закрила, както и да гарантира зачитането на принципа на неотблъскване. Тази политика трябва да бъде съобразена с Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. и с Протокола за статута на бежанците от 31 януари 1967 г., както и с другите съответни договори.

2. За целите на параграф 1 Европейският парламент и Съветът приемат, в съответствие с обикновената законодателна процедура, мерки за обща европейска система за убежище, която включва:

- а) единен статут на бежанец за гражданите на трети страни, който да е валиден в целия Съюз;
- б) единен статут на субсидиарна закрила за гражданите на трети страни, които, без да получават европейско убежище, се нуждаят от международна закрила;
- в) обща система за временна закрила на разселени лица в случай на масов приток на бежанци;
- г) общи процедури за предоставяне или отнемане на единен статут на бежанец или на субсидиарна закрила;
- д) критерии и механизми за определяне на държавата-членка, отговорна за разглеждането на молбите за убежище или субсидиарна закрила;
- е) правила относно условията за приемане на лица, търсещи убежище или субсидиарна закрила;
- ж) партньорство и сътрудничество с трети страни за управлението на потоците от лица, търсещи убежище или субсидиарна или временна закрила.

3. В случай че една или повече държави-членки се намират в извънредна ситуация, характеризираща се с внезапен приток на граждани на трети страни, Съветът, по предложение на Комисията, може да приема временни мерки в полза на засегнатата(ите) държава(и)-членка(и). Той действа след консултация с Европейския парламент.

Член 63а

1. Съюзът развива обща имиграционна политика, целяща да гарантира, на всички етапи, ефективно управление на миграционните потоци, справедливо третиране на гражданите на трети страни, пребиваващи законно в държавите-членки, както и предотвратяване на незаконната имиграция и трафика на хора и засилена борба с тези явления.

2. За целите на параграф 1 Европейският парламент и Съветът приемат, в съответствие с обикновената законодателна процедура, мерки в следните области:

- а) условията за влизане и пребиваване, както и правилата за издаване от държавите-членки на визи и разрешения за дългосрочно пребиваване, включително с цел събиране на семейства;
- б) определянето на правата на гражданите на трети страни, пребиваващи законно в дадена държава-членка, включително условията за свобода на движение и пребиваване в другите държави-членки;

- в) нелегалната имиграция и незаконното пребиваване, включително експулсирането и репатрирането на незаконно пребиваващите лица;
- г) борбата срещу трафика на хора, по-специално на жени и деца.

3. Съюзът може да сключва с трети страни споразумения за обратно приемане в страните по произход или страните, от които идват, на граждани на трети страни, които не отговарят или са престанали да отговарят на условията за влизане, присъствие или пребиваване на територията на една от държавите-членки.

4. Европейският парламент или Съветът могат, в съответствие с обикновената законодателна процедура, да установят мерки за поощряване и подкрепа на действията на държавите-членки за насърчаване на интеграцията на граждани на трети страни, пребиваващи законно на тяхна територия, като се изключва всякакво хармонизиране на законите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.

5. Настоящият член не засяга правото на държавите-членки да определят капацитета за прием на граждани на трети страни, идващи от трети страни, на тяхната територия с цел да търсят работа като заети или самостоятелно заети лица.

Член 63б

Политиките на Съюза, посочени в настоящата глава, и тяхното прилагане се ръководят от принципа на солидарност и на справедливо разпределение на отговорностите между държавите-членки, включително във финансово отношение. Винаги когато е необходимо, актовете на Съюза, приети по силата на настоящата глава, съдържат подходящи мерки за прилагането на този принцип.“

СЪДЕБНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ГРАЖДАНСКОПРАВНИ ВЪПРОСИ

- 66) Член 65 се заменя със следната глава 3 и член 65:

„ГЛАВА 3

СЪДЕБНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ГРАЖДАНСКОПРАВНИ ВЪПРОСИ

Член 65

1. Съюзът развива съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси с трансгранично значение, което се основава на принципа на взаимно признаване на съдебните и извънсъдебните решения. Това сътрудничество може да включва приемането на мерки за сближаване на законите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.

2. За целите на параграф 1 Европейският парламент и Съветът приемат, в съответствие с обикновената законодателна процедура, по-специално когато това е необходимо за правилното функциониране на вътрешния пазар, мерки, които целят да осигурят:

- а) взаимно признаване между държавите-членки на съдебните и извънсъдебните решения и тяхното изпълнение;

- б) трансгранично връчване и уведомяване за съдебните и извънсъдебните актове;
- в) съвместимост на правилата, приложими в държавите-членки по отношение на сътълкновение на закони и на юрисдикции;
- г) сътрудничество при събирането на доказателства;
- д) ефективен достъп до правосъдие;
- е) премахване на пречките пред правилното протичане на гражданските производства, като при необходимост се насърчава съвместимостта на гражданскопроцесуалните правила, приложими в държавите-членки;
- ж) разработване на алтернативни методи за разрешаване на спорове;
- з) подкрепа за обучението на магистрати и съдебни служители.

3. Чрез дерогация от параграф 2 мерките, свързани със семейното право, които имат трансгранично значение, се определят от Съвета в съответствие със специална законодателна процедура. Съветът действа с единодушие след консултация с Европейския парламент.

Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме решение за определяне на аспектите на семейното право с трансгранично значение, които биха могли да бъдат предмет на актове, приемани съгласно обикновената законодателна процедура. Съветът действа с единодушие след консултация с Европейския парламент.

Посоченото във втората алинея предложение се предава на националните парламенти. Ако национален парламент нотифицира своето несъгласие в срок от шест месеца след предаването, решението не се приема. При липса на несъгласие Съветът може да приеме това решение.“

СЪДЕБНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО НАКАЗАТЕЛНОПРАВНИ ВЪПРОСИ

- 67) Член 66 се заменя с член 61 Ж съгласно посоченото в точка 64) по-долу, а членове 67 – 69 се отменят. Създават се следната глава 4 и членове 69 А – 69 Д. Членове 69 А, 69 Б и 69 Г заменят член 31 от съществуващия Договор за Европейския съюз съгласно посоченото в член 1, точка 51) по-горе от настоящия договор:

„ГЛАВА 4

СЪДЕБНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО НАКАЗАТЕЛНОПРАВНИ ВЪПРОСИ

Член 69 А

1. Съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси в Съюза се основава на принципа на взаимното признаване на присъдите и съдебните решения и включва сближаването на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки в областите, посочени в параграф 2 и в член 69 Б.

Европейският парламент и Съветът приемат, в съответствие с обикновената законодателна процедура, мерки за:

- а) установяване на правила и процедури, които осигуряват признаването, в целия Съюз, на всички видове присъди и съдебни решения;
- б) предотвратяване и разрешаване на спорове за компетентност между държавите-членки;
- в) подкрепа за обучението на магистрати и съдебни служители;
- г) улесняване на сътрудничеството между съдебните или равностойни на тях органи на държавите-членки във връзка с наказателните производства и изпълнението на решенията.

2. Доколкото това е необходимо за улесняване на взаимното признаване на присъдите и съдебните решения, както и на полицейското и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси с трансгранично измерение, Европейският парламент и Съветът, като приемат директиви в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да установят минимални правила. Тези минимални правила отчитат различията между правните традиции и системи на държавите-членки.

Те обхващат:

- а) взаимната допустимост на доказателства между държавите-членки;
- б) правата на лицата в наказателното производство;
- в) правата на жертвите на престъпления;
- г) други специфични аспекти на наказателното производство, които Съветът определя предварително чрез решение; за приемането на това решение Съветът действа с единодушие след одобрение от Европейския парламент.

Приемането на минималните правила, посочени в настоящия параграф, не възпрепятства държавите-членки да запазят или да въведат по-високо ниво на защита на лицата.

3. Когато член на Съвета счита, че проект за директива, посочена в параграф 2, би засегнал основни аспекти на наказателноправната система на неговата държава, той може да поиска отнасянето на този въпрос до Европейския съвет. В такъв случай обикновената законодателна процедура се спира. След разискване и при наличие на консенсус Европейският съвет, в срок от четири месеца от спирането, отнася проекта обратно до Съвета, с което се прекратява спирането на обикновената законодателна процедура.

В същия срок, при наличие на разногласие и ако най-малко девет държави-членки желаят да установят засилено сътрудничество въз основа на въпросния проект за директива, те информират за това Европейския парламент, Съвета и Комисията. В такъв случай разрешението да се пристъпи към засилено сътрудничество, посочено в член 10, параграф 2 от Договора за Европейския съюз и член 280 Г, параграф 1 от настоящия договор, се счита за предоставено и се прилагат разпоредбите за засилено сътрудничество.

Член 69 Б

1. Европейският парламент и Съветът, чрез директиви, в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да установят минимални правила относно определянето на престъпленията и на санкциите в областта на особено тежката престъпност с трансгранично измерение, произтичащо от естеството или последиците на тези деяния или от особена необходимост за общо противодействие.

Тези области на престъпност са следните: тероризъм, трафик на хора и сексуална експлоатация на жени и деца, незаконен трафик на наркотици, незаконен трафик на оръжия, изпирание на пари, корупция, фалшифициране на платежни средства, компютърна престъпност и организирана престъпност.

В зависимост от развитието на престъпността Съветът може да приеме решение за определяне на други области на престъпност, които отговарят на критериите, посочени в настоящия параграф. Той действа с единодушие след одобрение от Европейския парламент.

2. Когато сближаването на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки в областта на наказателното право е належащо, за да се осигури ефективното прилагане на политика на Съюза в област, в която са приети мерки за хармонизиране, чрез директиви могат да се установят минимални правила относно определянето на престъпленията и на санкции в съответната област. Тези директиви се приемат съгласно обикновена или специална законодателна процедура, идентична на тази, използвана за приемането на въпросните мерки за хармонизиране, без да се засягат разпоредбите на член 61 И.

3. Когато член на Съвета счита, че проект за директива, посочена в параграф 1 или 2, би засегнал основни аспекти на наказателноправната система на неговата държава, той може да поиска този въпрос да бъде отнесен до Европейския съвет. В такъв случай обикновената законодателна процедура се спира. След разискване и при наличие на консенсус Европейският съвет, в срок от четири месеца от спирането, отнася проекта обратно до Съвета, с което се прекратява спирането на обикновената законодателна процедура.

В същия срок, при наличие на разногласие и ако най-малко девет държави-членки желаят да установят засилено сътрудничество въз основа на въпросния проект за директива, те информират за това Европейския парламент, Съвета и Комисията. В такъв случай разрешението да се пристъпи към засилено сътрудничество, посочено в член 10, параграф 2 от Договора за Европейския съюз и член 280 Г, параграф 1 от настоящия договор, се счита за предоставено и се прилагат разпоредбите за засилено сътрудничество.

Член 69 В

Европейският парламент и Съветът могат, в съответствие с обикновената законодателна процедура, да установят мерки за насърчване и подкрепа на действията на държавите-членки в областта на предотвратяването на престъпността, като се изключва всякакво хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.

Член 69 Г

1. Мисията на Евроюст е да подкрепя и засилва координацията и сътрудничеството между националните органи за разследване и съдебно преследване по отношение на тежката престъпност, засягаща две или повече държави-членки, или изискваща съдебно преследване върху обща основа, на базата на извършените оперативни действия и на информацията, предоставена от органите на държавите-членки и от Европол.

В това отношение Европейският парламент и Съветът, чрез регламенти, в съответствие с обикновената законодателна процедура, определят структурата, функционирането, областта на действие и задачите на Евроюст. Тези задачи могат да включват:

- а) започване на разследвания, както и предложението за възбуждане на наказателни преследвания от компетентните национални органи, по-конкретно онези, които се отнасят до престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза;
- б) координиране на разследванията и наказателните преследвания, посочени в буква а);
- в) засилване на съдебното сътрудничество, включително чрез разрешаването на спорове за компетентност и чрез тясно сътрудничество с Европейската съдебна мрежа.

Тези регламенти определят освен това и реда и условията за участие на Европейския парламент и на националните парламенти в оценяването на дейността на Евроюст.

2. В рамките на наказателните преследвания, посочени в параграф 1, и без да се засягат разпоредбите на член 69 Д, официалните действия по съдебната процедура се извършват от компетентните национални длъжностни лица.

Член 69 Д

1. В борбата с престъпленията, засягащи финансовите интереси на Съюза, Съветът, чрез регламенти, в съответствие със специална законодателна процедура, може да учреди Европейска прокуратура на основата на Евроюст. Съветът действа с единодушие след одобрение от Европейския парламент.

При липса на единодушие група от най-малко девет държави-членки може да поиска отнасянето на проекта за регламент до Европейския съвет. В този случай процедурата в Съвета се спира. След разискване и при наличие на консенсус Европейският съвет, в срок от четири месеца от спирането, отнася проекта обратно до Съвета за приемане.

В същия срок, при наличие на разногласие и ако най-малко девет държави-членки желаят да установят засилено сътрудничество въз основа на въпросния проект за регламент, те информират за това Европейския парламент, Съвета и Комисията. В такъв случай разрешението да се пристъпи към засилено сътрудничество, посочено в член 10, параграф 2 от Договора за Европейския съюз и член 280 Г, параграф 1 от настоящия договор, се счита за предоставено и се прилагат разпоредбите за засилено сътрудничество.

2. Европейската прокуратура е компетентна да извършва издирване, наказателно преследване и предаване на съдебните органи, при необходимост в сътрудничество с Европол, на извършителите и съучастниците в престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза, както са определени от регламента, предвиден в параграф 1. Тя упражнява пред компетентните юрисдикции на държавите-членки функциите на обвинението във връзка с тези престъпления.

3. Регламентите, посочени в параграф 1, определят статута на Европейската прокуратура, условията за упражняване на функциите ѝ, процедурния правилник, приложим спрямо дейността ѝ, както и правилата, уреждащи допустимостта на доказателствата, и правилата, приложими по отношение на съдебната проверка на процесуалните актове, които тя приема при изпълнението на своите функции.

4. Европейският съвет може, по същото време или впоследствие, да приеме решение за изменение на параграф 1 с цел да се разширят правомощията, предоставени на Европейската прокуратура по отношение на борбата срещу тежката престъпност с трансгранично измерение, и което да измени съответно параграф 2 относно извършителите и съучастниците в тежки престъпления, засягащи няколко държави-членки. Европейският съвет действа с единодушие, след одобрение от Европейския парламент и след консултация с Комисията.“

ПОЛИЦЕЙСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

68) Създават се следната глава 5 и членове 69 Е, 69 Ж и 69 З. Членове 69 Е и 69 Ж заменят член 30 от съществуващия Договор за Европейския съюз, а член 69 З заменя член 32 от този договор съгласно посоченото в член 1, точка 51) по-горе от настоящия договор:

„ГЛАВА 5

ПОЛИЦЕЙСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 69 Е

1. Съюзът развива полицейско сътрудничество, което обединява всички компетентни органи на държавите-членки, включително полицейските, митническите и други специализирани правоприлагащи служби в областта на предотвратяването или разкриването на престъпления, както и на действията по разследване.

2. За целите на параграф 1 Европейският парламент и Съветът могат, в съответствие с обикновената законодателна процедура, да установят мерки относно:

- а) събирането, съхраняването, обработването, анализа и обмена на подходяща информация;
- б) подкрепа за обучението на служители, както и сътрудничество в обмена на служители, в областта на оборудването и в научните изследвания в сферата на криминалистиката;
- в) общите следствени методи, свързани с разкриването на тежки форми на организирана престъпност.

3. Съветът може, в съответствие със специална законодателна процедура, да установи мерки за оперативно сътрудничество между органите, посочени в настоящия член. Съветът действа с единодушие след консултация с Европейския парламент.

При липса на единодушие група от най-малко девет държави-членки може да поиска отнасянето на проекта за мерки до Европейския съвет. В този случай процедурата в Съвета се спира. След разискване и при наличие на консенсус Европейският съвет, в срок от четири месеца от спирането, отнася проекта обратно до Съвета за приемане.

В същия срок, при наличие на разногласие и ако най-малко девет държави-членки желаят да установят засилено сътрудничество въз основа на този проект за мерки, те информират за това Европейския парламент, Съвета и Комисията. В такъв случай разрешението да се пристъпи към засилено сътрудничество, посочено в член 10, параграф 2 от Договора за Европейския съюз и член 280 Г, параграф 1 от настоящия договор, се счита за предоставено и се прилагат разпоредбите за засилено сътрудничество.

Специфичната процедура, предвидена във втората и третата алинея, не се прилага спрямо актове, които представляват развитие на достиженията на правото от Шенген.

Член 69 Ж

1. Мисията на Европол е да подкрепя и засилва дейността на полицейските органи и на другите правоприлагащи служби на държавите-членки, както и взаимното им сътрудничество, в предотвратяването на тежката престъпност, засягаща две или повече държави-членки, на тероризма и на формите на престъпност, засягащи общ интерес, който е предмет на политика на Съюза, както и борбата срещу тях.

2. Европейският парламент и Съветът, като действат чрез регламенти, в съответствие с обикновената законодателна процедура, определят структурата, функционирането, областта на действие и задачите на Европол. Тези задачи могат да включват:

- а) събирането, съхранението, обработката, анализа и обмена на информация, предадена по-конкретно от органите на държавите-членки или от трети страни или организации;
- б) координирането, организирането и провеждането на следствени и оперативни действия съвместно с компетентните органи на държавите-членки или в рамките на съвместни следствени екипи, при необходимост в сътрудничество с Евроюст.

Тези регламенти определят освен това реда и условията за контрол на действията на Европол от страна на Европейския парламент, като в този контрол участват и националните парламенти.

3. Всяко оперативно действие на Европол трябва да бъде извършвано във връзка със и със съгласието на органите на държавата(ите)-членка(и), чиято територия е засегната. Прилагането на принудителни мерки е от изключителната компетентност на съответните национални органи.

Член 69 З

Съветът определя, в съответствие със специална законодателна процедура, условията и границите, в които компетентните органи на държавите-членки, посочени в членове 69 А и 69 Е, могат да действат на територията на друга държава-членка, заедно и със съгласието на органите на тази държава. Съветът действа с единодушие след консултация с Европейския парламент.“

ТРАНСПОРТ

- 69) В член 70 думите „на настоящия договор“ се заменят с „на Договорите“, а думите „от държавите-членки“ се заличават.
- 70) В член 71 параграф 2 се заменя със следния текст:
- „2. При приемането на мерките, посочени в параграф 1, се вземат предвид случаите, при които тяхното прилагане би могло сериозно да засегне жизненото равнище и нивото на заетост в определени региони, както и експлоатацията на транспортното оборудване.“
- 71) В началото на член 72 думите „..., без единодушното одобрение на Съвета ...“ се заменят с „..., без приемането от Съвета, с единодушие, на мярка за дерогация ...“.
- 72) Член 75 се изменя, както следва:
- а) в параграф 1 думите „По отношение на транспорта в рамките на Общността, трябва да бъде отменена дискриминацията...“ се заменят с: „По отношение на транспорта в рамките на Съюза се забранява дискриминацията ...“;
- б) в параграф 2 думите „Съветът да предприеме“ се заменят с „Европейският парламент и Съветът да предприемат“;
- в) в параграф 3, първа алинея, думите „с Икономическия и социален комитет“ се заменят със следното: „с Европейския парламент и Икономическия и социален комитет“.
- 73) В член 78 се добавя следното изречение:
- „Пет години след влизането в сила на Договора от Лисабон, Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме решение за отмяна на настоящия член.“
- 74) В член 79 частта от изречение „, без да се засягат правомощията на Икономическия и социален комитет“ се заличава.
- 75) В член 80 параграф 2 се заменя със следния текст:
- „2. Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да приемат съответните разпоредби относно морския и въздушния транспорт. Те действат след консултация с Икономическия и социален комитет и с Комитета на регионите.“

ПРАВИЛА ОТНОСНО КОНКУРЕНЦИЯТА

- 76) В член 85 се добавя следният нов параграф 3:
- „3. Комисията може да приема регламенти относно категориите споразумения, за които Съветът е приел регламент или директива, съгласно член 83, параграф 2, буква б).“

77) Член 87 се изменя, както следва:

а) в параграф 2, буква в), в края се добавя следното изречение:

„Пет години след влизането в сила на Договора от Лисабот, Съветът, по предложение на Комисията, може да приеме решение за отмяна на настоящата буква.“

б) в параграф 3, буква а), в края се добавя следната част от изречение: „... както и на регионите, посочени в член 299, като се вземе предвид структурната, икономическата и социалната ситуация в тях;“.

78) В член 88 се добавя следният нов параграф 4:

„4. Комисията може да приема регламенти относно категориите държавни помощи, за които Съветът е определил, в съответствие с член 89, че могат да бъдат освободени от процедурата, предвидена в параграф 3 от настоящия член.“

ДАНЪЧНИ РАЗПОРЕДБИ

79) В член 93, в края, думите „... в срока, посочен в член 14.“ се заменят с „и за предотвратяване на нарушаването на конкуренцията.“.

СБЛИЖАВАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВАТА

80) Редът на членове 94 и 95 се разменя. Член 94 се преномерираща на 95, а член 95 се преномерираща на 94.

81) Член 95, преномерираща на 94, се изменя, както следва:

а) в началото на параграф 1 думите „Чрез дерогация от член 94 и“ се заличават;

б) в началото на параграф 4 частта от изречение „Ако след приемането от Съвета или от Комисията на дадена мярка за хармонизиране ...“ се заменя с „Ако след приемане от Европейския парламент и Съвета, от Съвета или от Комисията, на мярка за хармонизиране ...“;

в) в началото на параграф 5 частта от изречение „Освен това, без да се накърняват разпоредбите на параграф 4, ако след приемането от Съвета на мярка за хармонизиране...“ се заменя с „Освен това, без да се засягат разпоредбите на параграф 4, ако след приемането от Европейския парламент и Съвета, от Съвета или от Комисията, на мярка за хармонизиране ...“;

г) в параграф 10 думите „процедура на контрол от Общността“ се заменят със следното: „процедура на контрол от Съюза“.

82) В началото на член 94, преномерираща на 95, се добавят думите „Без да се засягат разпоредбите на член 94 ...“.

- 83) В член 96, втора алинея, първото изречение думите „Съветът, по предложение на Комисията, издава“ се заменят с „Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, приемат...“. Второто изречение се заменя с „Могат да се приемат всички други необходими мерки, предвидени от Договорите.“.

ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

- 84) Създава се следният нов член 97а, като последен член на дял VI:

„Член 97а

В рамките на установяването или функционирането на вътрешния пазар Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, установяват мерки за създаване на европейски права на интелектуална собственост с цел гарантиране на единна защита на правата върху интелектуалната собственост в Съюза, и за въвеждане на централизирани режими за издаване на разрешения, координация и контрол на равнището на Съюза.

Съветът, в съответствие със специална законодателна процедура, установява чрез регламенти езиковите режими на европейските права на интелектуална собственост. Съветът действа с единодушие след консултация с Европейския парламент.“

ИКОНОМИЧЕСКА И ПАРИЧНА ПОЛИТИКА

- 85) Създава се член 97б, като първи член на дял VII с текста на член 4; той се изменя, както следва:

- а) в параграф 1 се заличават думите „и съгласно сроковете“, като глаголът съответно се съгласува;
- б) в параграф 2 частта от изречение „Едновременно с гореизложеното, при условията и съгласно сроковете и процедурите, предвидени с настоящия договор, тези дейности включват неотменимо фиксиране на обменните курсове, което води до въвеждането на единна валута, екюто, до...“ се заменя с „Едновременно с гореизложеното, при условията и съгласно процедурите, предвидени от Договорите, тази дейност включва единна парична единица, еврото, както и...“.

- 86) Член 99 се изменя, както следва:

- а) в параграф 4 първото изречение на първата алинея се заменя със следните две изречения:

„Когато се установи, в рамките на процедурата, посочена в параграф 3, че икономическите политики на дадена държава-членка не са съобразени с общите насоки, посочени в параграф 2, или че могат да нарушат правилното функциониране на икономическия и паричен съюз, Комисията може да отправи предупреждение до съответната държава-членка. Съветът, по препоръка на Комисията, може да отправи необходимите препоръки до съответната държава-членка.“;

- б) втората алинея на параграф 4 става параграф 5, а параграф 5 се преномерираща на параграф 6;
- в) в параграф 4 се създават следните две нови алинеи:

„Съгласно разпоредбите на настоящия параграф Съветът действа, без да взема предвид вота на члена на Съвета, представляващ съответната държава-членка.

Квалифицираното мнозинство на останалите членове на Съвета се определя в съответствие с член 205, параграф 3, буква а).“

- г) в параграф 5, преномерираща на 6 частта от изречение „Съветът, като действа в съответствие с процедурата по член 252, може да приеме подробни правила за ...“ се заменя със следното: „Европейският парламент и Съветът, като действат чрез регламенти, в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да приемат реда и условията за ...“, а думите „от настоящия член“ се заличават.

ЗАТРУДНЕНИЯ ПРИ СНАБДЯВАНЕТО С ОПРЕДЕЛЕНИ ПРОДУКТИ (ЕНЕРГИЯ)

- 87) В член 100 параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Без да се засягат останалите процедури, предвидени в Договорите, Съветът, по предложение на Комисията, може да вземе решение, в дух на солидарност между държавите-членки, относно мерките, съобразени с икономическата ситуация, и по-конкретно ако възникнат сериозни затруднения при снабдяването с определени продукти, а именно в областта на енергетиката.“

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ — ИКОНОМИЧЕСКА И ПАРИЧНА ПОЛИТИКА

- 88) В член 102 параграф 2 се заличава, а параграф 1 остава без номер.

- 89) В член 103 параграф 2 се заменя със следния текст:

„2. Съветът, по предложение на Комисията и след консултация с Европейския парламент, може при необходимост да уточни определенията за прилагане на забраните, посочени в членове 101 и 102, както и в настоящия член.“

ПРОЦЕДУРА ПРИ ПРЕКОМЕРЕН ДЕФИЦИТ

- 90) Член 104 се изменя, както следва:

- а) параграф 5 се заменя със следния текст:

„5. Ако Комисията счита, че в държава-членка съществува или може да възникне прекомерен дефицит, тя изпраща становище до съответната държава-членка и информира за това Съвета.“;

- б) в параграф 6 думата „препоръка“ се заменя с думата „предложение“;

- в) в параграф 7 първото изречение се заменя със следния текст: „Когато Съветът, в съответствие с параграф 6, реши, че е налице прекомерен дефицит, той приема, без ненужно отлагане и по препоръка на Комисията, препоръките, които отправя до съответната държава-членка, за да сложи тя край на тази ситуация в определен срок.“;
- г) това изменение не се отнася за българския текст;
- д) в параграф 12, първо изречение, в началото, думата „решения“ се заменя с „решения или препоръки“;
- е) параграф 13 се заменя със следния текст:

„13. Когато Съветът взема решения или препоръки по параграфи 8, 9, 11 и 12, той се произнася по препоръка на Комисията.

Когато Съветът приема мерките, посочени в параграфи 6—9, 11 и 12, той действа, без да взема предвид вота на члена на Съвета, представляващ съответната държава-членка.

Квалифицираното мнозинство от останалите членове на Съвета се определя в съответствие с член 205, параграф 3, буква а).“;

- ж) в параграф 14, трета алинея, думите „преди 1 януари 1994 г.“ се заличават.

ПАРИЧНА ПОЛИТИКА

91) Член 105 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1, първо изречение, абривиатурата „ЕСЦБ“ се заменя със следното: „Европейска система на централните банки, наричана по-долу „ЕСЦБ““;
- б) в параграф 2, второ тире, позоваването на член 111 се заменя с позоваване на член 188 О;
- в) текстът на параграф 6 се заменя със следния текст:

„6. Съветът, като действа чрез регламенти, в съответствие със специална законодателна процедура, с единодушие и след консултация с Европейския парламент и Европейската централна банка, може да възложи на Европейската централна банка специфични задачи по политиките, свързани с надзора за благоразумие на кредитните институции и на други финансови институции, с изключение на застрахователните предприятия.“

92) Член 106 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1, първо изречение, думата „евро“ се добавя преди „... банкноти ...“;

- б) в параграф 2, първо изречение, думата „евро“ се добавя преди „... монети ...“; в началото на второто изречение думите „Съветът може, като действа в съответствие с процедурата по член 252 и след като се консултира с ЕЦБ,...“ се заменят със следния текст: „Съветът, по предложение на Комисията и след консултация с Европейския парламент и Европейската централна банка, може...“.

93) Член 107 се изменя, както следва:

- а) параграфи 1 и 2 се заличават, а параграфи 3, 4, 5 и 6 се преномерират съответно на 1, 2, 3 и 4;
- б) в параграф 4, преномериран на 2, думите „Уставът на ЕСЦБ“ се заменят със следната част от изречение: „Уставът на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, наричан по-нататък „Устава на ЕСЦБ и на ЕЦБ“ ...“;
- в) текстът на параграф 5, преномериран на 3, се заменя със следния текст:

„3. Членове 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1, буква а) и 36 от Устава на ЕСЦБ и на ЕЦБ могат да бъдат изменяни от Европейския парламент и от Съвета, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура. Те действат или по препоръка на Европейската централна банка и след консултация с Комисията, или по предложение на Комисията и след консултация с Европейската централна банка.“.

94) В член 109 частта от изречение „..., най-късно до датата на създаване на ЕСЦБ ...“ се заличава.

95) В член 110 първите четири алинеи от параграф 2 се заличават.

МЕРКИ ОТНОСНО ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЕВРОТО

96) Параграфи 1—3 и 5 от член 111 стават съответно параграфи 1—4 от член 188 О; те се изменят съгласно посоченото в точка 174) по-долу. Текстът на параграф 4 става параграф 1 от член 115 В; той се изменя съгласно посоченото в точка 100) по-долу.

97) Създава се член 111а:

„Член 111а

Без да се засягат правомощията, предоставени на Европейската централна банка, Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, определят необходимите мерки относно използването на еврото като единна парична единица. Тези мерки се приемат след консултация с Европейската централна банка.“.

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ РАЗПОРЕДБИ (ИПС)

- 98) Текстът на член 112 става член 245б и се изменя съгласно посоченото в точка 228). Текстът на член 113 става член 245в.
- 99) Член 114 изменя, както следва:
- а) в параграф 1, първа алинея, думите „Паричен комитет, който има съвещателни функции“ се заменят с „Икономически и финансов комитет“;
  - б) в параграф 1 втората и третата алинея се заличават;
  - в) в параграф 2 първата алинея се заличава; в третото тире позоваването на член 99, параграфи 2, 3, 4 и 5 се заменя с позоваване на член 99, параграф 2, 3, 4 и 6, а позоваванията на член 122, параграф 2 и на член 123, параграфи 4 и 5 се заменят с позоваване на член 117а, параграфи 2 и 3;
  - г) в параграф 4 позоваването на членове 122 и 123 се заменя с позоваване на член 116а.

СПЕЦИФИЧНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ, ЧИЯТО ПАРИЧНА ЕДИНИЦА Е ЕВРОТО

- 100) Създават се следната нова глава 3а и нови членове 115 А, 115 Б и 115 В:

„ГЛАВА 3а

СПЕЦИФИЧНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ, ЧИЯТО ПАРИЧНА ЕДИНИЦА Е
ЕВРОТО

Член 115 А

1. За да допринесе за правилното функциониране на икономическия и паричен съюз и съгласно съответните разпоредби на Договорите, Съветът, в съответствие с подходящата процедура измежду посочените в членове 99 и 104, с изключение на процедурата, предвидена в член 104, параграф 14, приема мерки, отнасящи се до държавите-членки, чиято парична единица е еврото, с цел:

- а) да се засилят координацията и наблюдението на тяхната бюджетна дисциплина;
- б) да се разработят отнасящи се за тях насоки на икономическа политика, като се внимава те да бъдат съвместими с насоките, приети за Съюза като цяло, и да се осигури съответното наблюдение.

2. Единствено членовете на Съвета, представляващи държавите-членки, чиято парична единица е еврото, участват в гласуването на мерките, посочени в параграф 1.

Квалифицираното мнозинство от споменатите членове се определя в съответствие с член 205, параграф 3, буква а).

Член 115 Б

Условията и редът за провеждане на заседанията на министрите на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, са определени в Протокола за Еврогрупата.

Член 115 В

1. С цел да гарантира мястото на еврото в международната парична система, Съветът, по предложение на Комисията, приема решение за установяване на общите позиции по въпросите, представляващи особен интерес за икономическия и паричен съюз в рамките на компетентните международни финансови институции и конференции. Съветът действа след консултация с Европейската централна банка.

2. Съветът може, по предложение на Комисията, да приема подходящи мерки за осигуряване на единно представителство в международните финансови институции и конференции. Съветът действа след консултация с Европейската централна банка.

3. Единствено членовете на Съвета, представляващи държавите-членки, чиято парична единица е еврото, участват в гласуването на мерките, посочени в параграфи 1 и 2.

Квалифицираното мнозинство от споменатите членове се определя в съответствие с член 205, параграф 3, буква а).“

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ С ДЕРОГАЦИЯ

101) Създава се член 116а:

„Член 116а

1. Държавите-членки, за които Съветът не е решил, че отговарят на необходимите условия за приемане на еврото, са наричани по-нататък „държави-членки с дерогация“.

2. Спрямо държавите-членки с дерогация, не се прилагат следните разпоредби на Договорите:

- а) приемане на частите от общите насоки на икономическите политики, отнасящи се като цяло до еврозоната (член 99, параграф 2);
- б) принудителни мерки за преодоляване на прекомерните дефицити (член 104, параграфи 9 и 11);
- в) цели и задачи на ЕСЦБ (член 105, параграфи 1, 2, 3 и 5);
- г) емитиране на еврото (член 106);
- д) актове на Европейската централна банка (член 110);
- е) мерки относно използването на еврото (член 111а);

- ж) парични споразумения и други мерки, свързани с политиката по определянето на обменните курсове (член 188 О);
- з) определяне на членовете на Изпълнителния съвет на Европейската централна банка (член 245б, параграф 2);
- и) решения за определяне на общите позиции по въпроси от особено значение за икономическия и паричен съюз в рамките на компетентните международни финансови институции и конференции (член 115 В, параграф 1);
- й) мерки за осигуряване на единно представителство в международните финансови институции и конференции (член 115 В, параграф 2).

Следователно в членовете, посочени в букви а)—й), понятието „държави-членки“ означава държави-членки, чиято парична единица е еврото.

3. Държавите-членки с дерогация, и техните национални централни банки нямат правата и задълженията в рамките на ЕСЦБ, в съответствие с глава IX от Устава на ЕСЦБ и на ЕЦБ.

4. Правото на глас на членовете на Съвета, представляващи държавите-членки с дерогация, се спира при приемането от Съвета на мерките, посочени в членовете, изброени в параграф 2, както и в следните случаи:

- а) препоръки, отправени до държавите-членки, чиято парична единица е еврото, в рамките на многостранното наблюдение, включително по стабилизационните програми и предупрежденията (член 99, параграф 4);
- б) мерки, свързани с прекомерния дефицит за държавите-членки, чиято парична единица е еврото (член 104, параграфи 6, 7, 8, 12 и 13).

Квалифицираното мнозинство от останалите членове на Съвета се определя в съответствие с член 205, параграф 3, буква а).“.

102) Член 117 се отменя, с изключение на първите пет тирета на неговия параграф 2, които стават първите пет тирета на член 118а, параграф 2; те се изменят съгласно посоченото в точка 103) по-долу. Създава се член 117а, както следва:

- а) неговият параграф 1 включва текста на член 121, параграф 1 със следните изменения:
  - i) в целия параграф думата „ЕПИ“ се заменя с думите „Европейската централна банка“;
  - ii) в началото на първа алинея се добавя следната част от изречение: „Поне веднъж на всеки две години, или по искане на държава-членка с дерогация, ...“;

- iii) в първа алинея, първо изречение, думите „... постигнатия напредък по изпълнението от страна на държавите-членки на техните задължения ...“ се заменят с думите „... напредъка, постигнат от държавите-членки с дерогация, в изпълнение на техните задължения ...“;
  - iv) в първа алинея, второ изречение, думите „... на държавите-членки ...“ се заменят с думите „... на всяка от тези държави-членки ...“, а думите „от настоящия договор“ се заличават;
  - v) в първа алинея, трето тире, изменението относно „механизма на обменните курсове ...“ не се отнася за българския текст, а думите „...спрямо националната валута на която и да е от останалите държави-членки;“ се заменят със „... спрямо еврото;“;
  - vi) в първа алинея, четвърто тире, думите „... държавата-членка ...“ се заменят с „държавата-членка с дерогация ...“, а думите „... в Механизма на обменните курсове на Европейската парична система ...“ се заменят с думите „... в механизма на обменните курсове ...“;
  - vii) във втората алинея думите „развитието на екюто,“ се заличават;
- б) неговият параграф 2 включва текста на член 122, параграф 2, второто изречение със следните изменения:
- i) в края на текста думите „по член 121, параграф 1“ се заменят с „, определени в параграф 1“;
  - ii) добавят се следните нови втора и трета алинея:

„Съветът действа след като получи препоръка, отправена от квалифицирано мнозинство от онези от членовете му, представляващи държавите-членки, чиято парична единица е еврото. Тези членове действат в срок от шест месеца, считано от получаването от Съвета на предложението на Комисията.

Квалифицираното мнозинство на членовете, посочени във втората алинея, се определя в съответствие с член 205, параграф 3, буква а).“;
- в) неговият параграф 3 включва текста на член 123, параграф 5 със следните изменения:
- i) в началото на параграфа частта от изречение „Ако се реши, по процедурата по член 122, параграф 2, да се отмени дерогация, ...“ се заменя с думите „Ако се реши, съгласно процедурата, предвидена в параграф 2, да се прекрати дерогация, ...“;
  - ii) думите „приема курса ...“ се заменят с „неотменимо фиксира курса ...“.

103) Член 118 се отменя. Създава се член 118а, както следва:

- а) неговият параграф 1 включва текста на член 123, параграф 3; думите „от настоящия договор“ се заличават;
- б) неговия параграф 2 включва текста на първите пет тирета от параграф 2 от член 117; петте тирета се изменят, както е посочено по-долу, и се предхождат от следното уводно изречение:

„Ако и докато съществуват държави-членки с дерогация, Европейската централна банка по отношение на тези държави-членки:“

- i) в третото тире думите „Европейската парична система“ се заменят с „механизма на обменните курсове“;
- ii) петото тире се заменя със следния текст:

„— изпълнява предишните функции на Европейския фонд за валутно сътрудничество, които впоследствие бяха поети от Европейския паричен институт.“;

104) Създава се член 118б с текста на член 124, параграф 1; той се изменя, както следва:

- а) частта от изречение „До началото на третия етап, всяка държава-членка третира ...“ се заменя с „Всяка държава-членка с дерогация, разглежда ...“;
- б) частта от изречение „... на Европейската парична система (ЕПС) и развитието на екюто, и зачитат съществуващите правомощия в тази област.“ се заменя с „... на механизма на обменните курсове.“.

105) Член 119 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1 думите „с дерогация“ се добавят съответно след „дадена държава-членка“ в първата алинея и „държава-членка“ във втората алинея, като думата „прогресивното“ в първата алинея се заличава;
- б) в параграф 2, буква а), думите „с дерогация“ се добавят след „държавите-членки“, а в буква б) думите „държавата-членка“ се заменят с „държавата-членка с дерогация, която изпитва затруднения, ...“;
- в) в параграф 3 думите „Комисията разрешава на държавата-членка, която изпитва затруднения, ...“ се заменят с думите „Комисията разрешава на държавата-членка с дерогация, която изпитва затруднения, ...“;
- г) параграф 4 се заличава.

- 106) Член 120 се изменя, както следва:
- а) в параграф 1 думите „съответната държава-членка може“ се заменят с „държава-членка с дерогация, може, ...“;
  - б) в параграф 3 думата „становище“ се заменя с думата „препоръка“, а останалата част от изменението не се отнася за българския текст;
  - в) параграф 4 се заличава.
- 107) В член 121 параграф 1 става параграф 1 от член 117а; той се изменя съгласно посоченото в точка 102) по-горе. Останалата част от член 121 се отменя.
- 108) В член 122 второто изречение от параграф 2 става първа алинея от член 117а, параграф 2; то се изменя съгласно посоченото в точка 102) по-горе. Останалата част от член 122 се отменя.
- 109) В член 123, параграф 3 става параграф 1 от член 118а, а параграф 5 става параграф 3 от член 117а; те се изменят съгласно посоченото по-горе, съответно в точка 103) и точка 102). Останалата част от член 123 се отменя.
- 110) В член 124, параграф 1 става нов член 118б; той се изменя съгласно посоченото в точка 104) по-горе. Останалата част от член 124 се отменя.

ЗАЕТОСТ

- 111) В член 125 думите „и в член 2 от настоящия договор“ се заличават.

ПРЕМЕСТЕНИ ДЯЛОВЕ

- 112) Дял IX, озаглавен „ОБЩА ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА“, и членове 131 и 133 стават съответно дял II на пета част относно външната дейност на Съюза и членове 188 Б и 188 В. Член 131 се изменя съгласно посоченото в точка 157) по-долу, а член 133 се заменя с член 188 В.

Членове 132 и 134 се отменят.

- 113) Дял X, озаглавен „МИТНИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО“, и член 135 стават съответно глава 1а на дял Ia, озаглавен „СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ НА СТОКИ“, и член 27а, съгласно посоченото в точка 45) по-горе.

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

- 114) Дял XI „СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА, ОБРАЗОВАНИЕ, ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ И МЛАДЕЖ“ се преномерираща на IX и заглавието му се заменя със следното: „СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА“; заглавието „Глава 1 — Социални разпоредби“ се заличава.

115) Добавя се следният нов член 136а.

„Член 136а

Европейският съюз признава и насърчава ролята на социалните партньори на равнището на Съюза, като отчита многообразието на националните системи. Той улеснява диалога между тях при зачитане на тяхната автономност.

Тристранната социална среща на високо равнище за растеж и заетост допринася за социалния диалог.“

116) Член 137 се изменя, както следва:

а) в параграф 2, в уводните думи на първата алинея, думата „Съветът.“ се заменя с „Европейският парламент и Съветът:“, като глаголите съответно се съгласуват; първото изречение на втората алинея се разделя на две алинеи, които гласят, както следва:

„Европейският парламент и Съветът действат в съответствие с обикновената законодателна процедура след консултация с Икономическия и социален комитет и Комитета на регионите.

В областите, посочени в параграф 1, букви в), г), е) и ж) , Съветът действа в съответствие със специална законодателна процедура, с единодушие, след консултация с Европейския парламент и посочените комитети.“

Второто изречение от втората алинея става последна алинея, а думите „от настоящия член“ се заличават;

б) в параграф 3, първа алинея, в края се добавя следната част от изречение „... или, при необходимост, изпълнението на решение на Съвета, прието съгласно член 139.“; във втората алинея думите „директивата следва да бъде транспонирана в съответствие с член 249“ се заменят с „директивата или решението трябва да бъдат транспонирани или изпълнени“, а в края на алинеята се добавят думите „... или това решение“.

117) В член 138, параграф 4, първо изречение, думите „При тази консултация ...“ се заменят с „По време на консултациите по параграфи 2 и 3 ...“, а във второто изречение думите „Продължителността на процедурата“ се заменят с „Продължителността на този процес“.

118) В член 139, параграф 2 се изменя, както следва:

а) в първа алинея, в края се добавя следното изречение: „Информира се Европейският парламент.“;

б) във втора алинея началото на първото изречение „Съветът взема решение с квалифицирано мнозинство, освен когато съответният договор ...“ се заменя със следното: „Съветът действа с единодушие, когато договоят ...“, а последното изречение се заличава.

- 119) В член 140, втора алинея, в края се добавя следната част от изречение: „..., по-конкретно с инициативи с оглед установяване на насоки и показатели, организирани на обмен на най-добри практики и подготовка на необходимите елементи за периодично наблюдение и оценка. Европейският парламент получава изчерпателна информация за това.“
- 120) В член 143 втората алинея се заличава.

ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

- 121) Глава 2 се преномерираща на „ДЯЛ X“.
- 122) В член 148 думите „решенията по прилагане, отнасящи се“ се заменят с думите „регламентите за прилагане, отнасящи се“.

ОБРАЗОВАНИЕ, ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ, МЛАДЕЖ И СПОРТ

- 123) Глава 3 се преномерираща на „ДЯЛ XI“, а думите „И МЛАДЕЖ“ в края на заглавието се заменят с „МЛАДЕЖ И СПОРТ“.
- 124) Член 149 се изменя, както следва:
- а) в параграф 1 се добавя следната алинея:

„Съюзът допринася за насърчаването на ролята на спорта в европейския живот, като отчита в същото време спецификите му, структурите, основаващи се на доброволното участие, както и неговата социална и възпитателна функция.“;
  - б) в параграф 2, пето тире, в края се добавят думите „... и насърчаване на участието на младите хора в демократичния живот на Европа.“ следното тире се добавя като последно тире:

„— развиване на европейското измерение в спорта чрез насърчаване на равнопоставеността и принципа на откритост в спортните състезания и сътрудничеството между организациите, отговарящи за спорта, както и чрез закрила на физическата и морална неприкосновеност на спортистите, по-специално на най-младите сред тях.“;
  - в) в параграф 3 думите „в областта на обучението“ се заменят с „в областта на образованието и спорта“;
  - г) в параграф 4 думата „Съветът“ се заличава, като първото тире започва с думите „Европейският парламент и Съветът, като действат...“, а думата „приемат“ се добавя преди „поощрителни мерки“; второто тире започва с думите „Съветът приема ...“.
- 125) В член 150, параграф 4, в края се добавя следната част от изречение: „и Съветът, по предложение на Комисията, приема препоръки“.

КУЛТУРА

126) В член 151 параграф 5 се изменя, както следва:

- а) в уводното изречение се заличава думата „Съветът“;
- б) в първото тире, първото изречение започва с думите „Европейският парламент и Съветът, ...“, думата „приемат“ се добавя преди „поощрителни мерки“, а второто изречение се заличава;
- в) във второто тире, думите „с единодушие,“ се заличават, като тирето започва с думите „Съветът приема...“.

ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ

127) Член 152 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1, втора алинея, думата „човешкото“ се заменя с „физическото и психичното“, а в края на същата алинея се добавя следната част от изречение: „както и наблюдението на сериозните трансгранични здравни заплахи, ранното оповестяване в случай на такива заплахи и борбата с тях.“;
- б) в параграф 2, първа алинея, в края се добавя следното изречение: „Тя насърчава, по-специално, сътрудничеството между държавите-членки с цел подобряване на взаимното допълване на здравните им услуги в граничните райони.“;
- в) в параграф 2, втора алинея, в края се добавя следният текст: „... по-конкретно инициативи за установяване на насоки и показатели, организиране на обмен на най-добри практики и подготовка на елементите, необходими за периодично наблюдение и оценка. Европейският парламент получава изчерпателна информация за това.“;
- г) параграф 4 се изменя, както следва:
  - i) в първа алинея, в уводното изречение, в началото се добавя следната част от изречение: „Чрез дерогация от член 2 А, параграф 5 и член 2 Д, буква а), и съгласно член 2 В, параграф 2, буква к), ...“, като в края се добавят следните думи: „... с цел преодоляване на общите проблеми на безопасността.“;
  - ii) в буква б) се заличават думите „чрез дерогация от член 37 ...“;
  - iii) създава се следната нова буква в):

„в) мерки за определяне на високи стандарти за качество и безопасност на медицинските продукти и изделия.“

iv) съществуващата буква в) се преномерираща на параграф 5 и се заменя със следния текст:

„5. Европейският парламент и Съветът, в съответствие с обикновената законодателна процедура и след консултация с Икономическия и социален комитет и с Комитета на регионите, могат освен това да приемат насърчителни мерки с цел опазване и подобряване на човешкото здраве, и по-специално за борба с тежките трансгранични проблеми, както и мерки за наблюдение на сериозните трансгранични здравни заплахи, ранното оповестяване в случай на такива заплахи и борбата с тях, както и мерки, които имат за непосредствена цел опазването на общественото здраве по отношение на употребата на тютюн и злоупотребата с алкохол, като се изключва всякакво хармонизиране на законите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.“;

д) втората алинея от съществуващия параграф 4 става параграф 6, а параграф 5, преномерираща на 7, се заменя със следния текст:

„7. Действията на Съюза са съобразени изцяло с отговорностите на държавите-членки шо се отнася до определянето на тяхната здравна политика, както и в организиращето и предоставящото на здравни услуги и медицински грижи. Отговорностите на държавите-членки включват управлението на здравните услуги и медицинските грижи, както и разпределящото на ресурсите, които са им предоставени. Мерките, посочени в параграф 4, буква а), не засягат националните разпоредби относно донорството на органи и на кръв, нито тяхното използване за медицински цели.“

ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

128) В член 153, параграф 2 става член 6а, а параграфи 3, 4 и 5 се преномерират съответно на 2, 3 и 4.

ПРОМИШЛЕНОСТ

129) Член 157 се изменя, както следва:

- а) в параграф 2, в края се добавя следният текст: „..., по-конкретно инициативи за установяване на насоки и показатели, организиране на обмен на най-добри практики и подготовка на елементите, необходими за периодично наблюдение и оценка. Европейският парламент получава изчерпателна информация за това.“;
- б) в параграф 3, първа алинея, в края на второто изречение се добавя следната част от изречение: „..., като се изключва всякакво хармонизиране на законите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.“.

ИКОНОМИЧЕСКО, СОЦИАЛНО И ТЕРИТОРИАЛНО ЕДИНСТВО

130) Заглавието на дял XVII се заменя с: „ИКОНОМИЧЕСКО, СОЦИАЛНО И ТЕРИТОРИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ“.

131) Член 158 се изменя, както следва:

- а) в първата алинея думите „икономическо и социално сближаване“ се заменят с думите „икономическо, социално и териториално сближаване“;
- б) във втората алинея думите „или острови“, както и думите „включително селските райони“ се заличават;
- в) добавя се следната нова алинея:
„Измежду тези региони, специално внимание се обръща на селските райони, на районите, засегнати от индустриалния преход, както и на регионите, които са засегнати от сериозни и постоянни неблагоприятни природни или демографски условия, като най-северните региони с много ниска гъстота на населението и островните, трансграничните и планинските региони.“

132) В член 159, втора алинея, думите „икономическото и социално сближаване“ се заменят с думите „икономическото, социално и териториално сближаване“;

133) Член 161 се изменя, както следва:

- а) в първа алинея, първо изречение, думите в началото „Без да се засяга член 162, Съветът, с единодушие, по предложение на Комисията, след като получи официалното съгласие на Европейския парламент и се консултира с...“ се заменят с „Без да се засягат разпоредбите на член 162, Европейският парламент и Съветът, като действат чрез регламенти, в съответствие с обикновената законодателна процедура, и след консултация с ...“, а глаголът, който следва се поставя в множествено число. Във второто изречение думите „Съветът,“ и „като действа“ се заличават и изречението се адаптира в граматично отношение;
- б) във втората алинея, думите „от Съвета“ се заличават;
- в) третата алинея се заличава.

134) В член 162, първа алинея, думите „Решенията по прилагане“ се заменят с думите „Регламентите за прилагане“, като глаголът съответно се съгласува.

НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ

135) В заглавието на дял XVIII се добавят думите „И КОСМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО“.

136) Член 163 се изменя, както следва:

- а) параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Съюзът има за цел да укрепва своите научни и технологични основи чрез създаването на европейско изследователско пространство, в което изследователите, научните познания и технологиите се движат свободно, и да насърчава развитието на конкурентоспособността си, включително тази на своята промишленост, както и да насърчава научноизследователските дейности, смятани за необходими по силата на други глави от Договорите.“;

- б) в параграф 2 частта от изречение „... като има за цел най-вече да осигури възможност на предприятията да използват изцяло потенциала на вътрешния пазар, ...“ се заменя с „... като има за цел по-специално да позволи на изследователите да си сътрудничат свободно отвъд границите, а на предприятията да използват пълноценно възможностите на вътрешния пазар, ...“.
- 137) В член 165, параграф 2, в края се добавя следният текст: „..., по-конкретно инициативи за установяване на насоки и показатели, организиране на обмен на най-добри практики и подготовка на елементите, необходими за периодично наблюдение и оценка. Европейският парламент получава изчерпателна информация за това.“
- 138) Член 166 се изменя, както следва:
- а) в параграф 4 думите „Съветът, с квалифицирано мнозинство, по предложение на Комисията“ се заменят със „Съветът, като действа в съответствие със специална законодателна процедура“;
- б) създава се следният нов параграф 5:
- „5. Като допълнение към действията, предвидени в многогодишната рамкова програма, Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура и след консултация с Икономическия и социален комитет, установяват мерките, необходими за създаването на европейското изследователско пространство.“
- 139) В член 167 думата „Съветът“ се заменя с думата „Съюзът“.
- 140) В член 168, втора алинея, думата „Съветът“ се заменя с думата „Съюзът“.
- 141) В член 170, втора алинея, последната част от изречение „..., които подлежат на договаряне и се сключват в съответствие с член 300“ се заличава.

КОСМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО

- 142) Създава се следният нов член 172а:

„Член 172а

1. С оглед подпомагането на научния и техническия прогрес, на промишлената конкурентоспособност и на изпълнението на своите политики, Съюзът разработва европейска космическа политика. За тази цел той може да насърчава съвместни инициативи, да подкрепя научните изследвания и технологичното развитие и да координира усилията, необходими за проучването и използването на космическото пространство.

2. За да допринесат за постигането на целите, посочени в параграф 1, Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, установяват необходимите мерки, които могат да бъдат под формата на европейска космическа програма, като се изключва всякакво хармонизиране на законите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.

3. Съюзът установява всички подходящи връзки с Европейската космическа агенция.
4. Настоящият член не засяга останалите разпоредби на настоящия дял.“

ОКОЛНА СРЕДА (ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА)

143) Член 174 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1 четвъртото тире се заменя със следния текст:
„— насърчаване, на международно равнище, на мерки за справяне с регионални или световни проблеми на околната среда, и по-специално борбата с изменението на климата.“.
- б) в параграф 2, втора алинея, думите „процедура на контрол от страна на Общността“ се заменят със следното: „процедура на контрол от страна на Съюза“.
- в) в параграф 4, първа алинея, последната част от изречението „...“, които се договарят и сключват в съответствие с член 300“ се заличава.

144) Член 175 се изменя, както следва:

- а) в параграф 2 втората алинея се заменя със следния текст:
„Съветът, като действа с единодушие, по предложение на Комисията и след консултация с Европейския парламент, Икономическия и социален комитет и Комитета на регионите, може да позволи прилагането на обикновената законодателна процедура в областите, посочени в първата алинея.“;
- б) в параграф 3, първа алинея, думите „В други области...“ се заличават, а втората алинея се заменя със следния текст:
„Мерките, необходими за изпълнението на тези програми, се приемат съгласно условията, предвидени в параграф 1 или в параграф 2, в зависимост от случая.“;
- в) в параграф 4 думите „... някои мерки, предприемани от Общността, ...“ се заменят със следното: „... някои мерки, приети от Съюза, ...“.
- г) в параграф 5 думите „Съветът в акта за приемането на тази мярка включва подходящи разпоредби ...“ се заменят с „тази мярка предвижда разпоредби ...“.

ПРЕМЕСТЕНИ ДЯЛОВЕ

145) Дял XX, озаглавен „СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА РАЗВИТИЕ“, членове 177, 179, 180 и 181 стават съответно глава 1 от дял III на пета част относно външната дейност на Съюза и членове 188 Г—188 Ж; тези членове се изменят съгласно посоченото в точки 161)—164) по-долу. Член 178 се отменя.

- 146) Дял XXI, озаглавен „ИКОНОМИЧЕСКО, ФИНАНСОВО И ТЕХНИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО С ТРЕТИ СТРАНИ“ и член 181 А стават съответно глава 2 от дял III на пета част относно външната дейност на Съюза и нов член 188 З; този член се изменя съгласно посоченото в точка 166) по-долу.

ЕНЕРГЕТИКА

- 147) Дял XX се заменя със следния нов дял и нов член 176 А:

„ДЯЛ XX

ЕНЕРГЕТИКА

Член 176 А

1. В рамките на установяването или функционирането на вътрешния пазар и предвид необходимостта от опазване и подобряване на околната среда, политиката на Съюза в областта на енергетиката има за цел, в дух на солидарност между държавите-членки:

- а) да осигури функционирането на енергийния пазар;
- б) да обезпечи сигурността на енергийните доставки в Съюза;
- в) да насърчава енергийната ефективност и спестяването на енергия, както и разработването на нови и възобновяеми енергийни източници; и
- г) да подпомага взаимната свързаност на енергийните мрежи.

2. Без да се засяга прилагането на други разпоредби на Договорите, Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, установяват необходимите мерки за постигане на целите, посочени в параграф 1. Тези мерки се приемат след консултация с Икономическия и социален комитет и с Комитета на регионите.

Те не засягат правото на дадена държава-членка да определя условията за използване на енергийните си ресурси, да избира между различни енергийни източници и да определя общата структура на енергийното си снабдяване, без да се засягат разпоредбите на член 175, параграф 2, буква в).

3. Чрез дерогация от параграф 2 Съветът, като действа в съответствие със специална законодателна процедура, с единодушие и след консултация с Европейския парламент, установява посочените в параграф 2 мерки, когато те са предимно с фискален характер.“

ТУРИЗЪМ

148) Дял XXI се заменя със следния нов дял и нов член 176 Б:

„ДЯЛ XXI

ТУРИЗЪМ

Член 176 Б

1. Съюзът допълва действията на държавите-членки в сектора на туризма, по-специално чрез насърчаване на конкурентоспособността на предприятията в Съюза в този сектор.

За тази цел дейността на Съюза е насочена към:

- а) насърчаване на създаването на благоприятна среда за развитието на предприятията в този сектор;
- б) насърчаване на сътрудничеството между държавите-членки, по-специално чрез обмен на добри практики.

2. Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, установяват специфични мерки за допълване на действията, предприети в държавите-членки за постигане на целите, посочени в настоящия член, като се изключва всякакво хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.“

ГРАЖДАНСКА ЗАЩИТА

149) Създават се следният нов дял XXII и нов член 176 В:

„ДЯЛ XXII

ГРАЖДАНСКА ЗАЩИТА

Член 176 В

1. Съюзът насърчава сътрудничеството между държавите-членки с оглед засилване на ефективността на системите за предотвратяване и защита от природни или предизвикани от човека бедствия.

Дейността на Съюза има за цел:

- а) да подкрепя и допълва действията на държавите-членки на национално, регионално и местно равнище, в областта на предотвратяването на рисковете, при подготовката на звената за гражданска защита в държавите-членки и при намесата в случай на природни или предизвикани от човека бедствия на територията на Съюза;
- б) да насърчава бързото и ефективно оперативно сътрудничество на територията на Съюза между националните служби за гражданска защита;

в) да насърчава съгласуваността на действията, предприемани на международно равнище в областта на гражданската защита.

2. Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, установяват необходимите мерки, за да допринесат за постигането на целите, посочени в параграф 1, като се изключва всякакво хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.“

АДМИНИСТРАТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

150) Създават се следният нов дял XXIII и нов член 176 Г:

„ДЯЛ XXIII

АДМИНИСТРАТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 176 Г

1. Ефективното прилагане на правото на Съюза от страна на държавите-членки, което е основно условие за доброто функциониране на Съюза, се счита за въпрос от общ интерес.

2. Съюзът може да подкрепи усилията на държавите-членки за подобряване на техния административен капацитет за прилагане на правото на Съюза. Тази дейност може да се състои по-конкретно в улесняване на обмена на информация и на служители, както и в подкрепа на програми за обучение. Някоя държава-членка няма задължение да използва тази подкрепа. Европейският парламент и Съветът, като действат чрез регламенти, в съответствие с обикновената законодателна процедура, установяват необходимите за тази цел мерки, като се изключва всякакво хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки.

3. Настоящият член не засяга задължението на държавите-членки да прилагат правото на Съюза, нито правомощията и задълженията на Комисията. Той не засяга освен това и останалите разпоредби на Договорите, които предвиждат административно сътрудничество между държавите-членки, както и между държавите-членки и Съюза.“

АСОЦИИРАНЕ НА ОТВЪДМОРСКИТЕ СТРАНИ И ТЕРИТОРИИ

151) В член 182, първа алинея, думите в края „към настоящия договор“ се заличават.

152) В член 186 последната част от изречението „... се регулира от споразумения, които трябва да бъдат сключени впоследствие, при единодушното одобрение на държавите-членки.“ се заменя със „... се урежда с актове, приети съгласно член 187.“.

153) В член 187 думите „с единодушие“ се заменят с „с единодушие, по предложение на Комисията,“, а в края на члена се добавя следното изречение: „Когато тези разпоредби се приемат от Съвета в съответствие със специална законодателна процедура, той действа с единодушие, по предложение на Комисията и след консултация с Европейския парламент.“.

ВЪНШНА ДЕЙНОСТ НА СЪЮЗА

154) Създава се нова пета част. Тя е озаглавена „ВЪНШНА ДЕЙНОСТ НА СЪЮЗА“ и съдържа следните дялове и глави:

Дял I: Общи разпоредби относно външната дейност на Съюза

Дял II: Обща търговска политика

Дял III: Сътрудничество с трети страни и хуманитарна помощ

Глава 1: Сътрудничество за развитие

Глава 2: Икономическо, финансово и техническо сътрудничество с трети страни

Глава 3: Хуманитарна помощ

Дял IV: Ограничителни мерки

Дял V: Международни споразумения

Дял VI: Отношения на Съюза с международните организации и трети страни и делегации на Съюза

Дял VII: Клауза за солидарност

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

155) Създават се следният нов дял I и нов член 188 А:

„ДЯЛ I**ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ВЪНШНАТА ДЕЙНОСТ НА СЪЮЗА****Член 188 А**

Дейността на Съюза на международната сцена, съгласно настоящата част, се основава на принципите, преследва целите и се провежда в съответствие с общите разпоредби, посочени в глава 1 на дял V от Договора за Европейския съюз.“

ОБЩА ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА

156) Създава се дял II, озаглавен „ОБЩА ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА“, със заглавието на дял IX на трета част.

157) Създава се член 188 Б с текста на член 131; той се изменя, както следва:

а) първата алинея се заменя със следния текст:

„Като установява митнически съюз в съответствие с членове 23—27, Съюзът допринася, в съответствие с общия интерес, за хармоничното развитие на световната търговия, за постепенното премахване на ограниченията пред международния обмен и преките чуждестранни инвестиции, както и за намаляването на митническите и други бариери.“;

б) втора алинея се заличава.

158) Създава се член 188 В, който заменя член 133:

„Член 188 В

1. Общата търговска политика се основава на единни принципи, по-специално по отношение на промените в тарифните ставки, сключването на тарифни и търговски споразумения в областта на търговията със стоки и услуги, и търговските аспекти на интелектуалната собственост, преките чуждестранни инвестиции, уеднаквяването на мерките за либерализиране, експортната политика, както и мерките за търговска защита, включително онези, които следва да се предприемат в случай на дъмпинг или субсидии. Общата търговска политика се провежда съгласно принципите и целите на външната дейност на Съюза.

2. Европейският парламент и Съветът, като действат чрез регламенти в съответствие с обикновената законодателна процедура, приемат мерки за определяне на рамката, в която се осъществява общата търговска политика.

3. Когато трябва да се договарят и сключват споразумения с една или повече трети страни или международни организации, се прилага член 188 Н при спазване на специфичните разпоредби на настоящия член.

Комисията представя препоръки на Съвета, който я упълномощава да започне необходимите преговори. Съветът и Комисията са длъжни да следят за съвместимостта на договорените споразумения с вътрешните политики и правила на Съюза.

Тези преговори се водят от Комисията в консултация със специален комитет, назначен от Съвета, който я подпомага в тази задача, и в рамките на указанията, които Съветът може да ѝ отправи. Комисията докладва редовно на специалния комитет, както и на Европейския парламент, относно хода на преговорите.

4. Съветът действа с квалифицирано мнозинство относно договарянето и сключването на споразуменията, посочени в параграф 3.

По отношение на договарянето и сключването на споразумения в областта на търговията с услуги и търговските аспекти на интелектуалната собственост, както и по отношение на преките чуждестранни инвестиции, Съветът действа с единодушие, когато съответното споразумение съдържа разпоредби, за които се изисква единодушие за приемането на вътрешни правила.

Съветът действа с единодушие и относно договарянето и сключването на споразумения:

- а) в областта на търговията с културни и аудиовизуални услуги, когато съществува риск тези споразумения да засегнат културното и езиково многообразие на Съюза;
- б) в областта на търговията със социални, образователни и здравни услуги, когато съществува риск тези споразумения сериозно да нарушат организацията на тези услуги на национално равнище и да засегнат отговорността на държавите-членки по предоставянето на тези услуги.

5. Договарянето и сключването на международни споразумения в областта на транспорта се уреждат от разпоредбите на дял V, трета част, и на член 188 Н.

6. Упражняването на компетентността, предоставена от настоящия член в областта на общата търговска политика, не засяга разграничаването на компетентността между Съюза и държавите-членки, и не води до хармонизиране на законовите или подзаконовите разпоредби на държавите-членки, доколкото Договорите изключват такова хармонизиране.“

СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА РАЗВИТИЕ

- 159) Създава се дял III, озаглавен „СЪТРУДНИЧЕСТВО С ТРЕТИ СТРАНИ И ХУМАНИТАРНА ПОМОЩ“.
- 160) Създава се глава 1 „СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА РАЗВИТИЕ“ със заглавието на дял XX на трета част.
- 161) Създава се член 188 Г с текста на член 177; той се изменя, както следва:
  - а) параграфи 1 и 2 се заменят със следния текст:

„1. Политиката на Съюза в областта на сътрудничеството за развитие се провежда в рамките на принципите и целите на външната дейност на Съюза. Политиката на Съюза в областта на сътрудничеството за развитие и политиките на държавите-членки се допълват и подсилват взаимно.

Основната задача на политиката на Съюза в тази област е намаляването и, като крайна цел, изкореняването на бедността. Съюзът взема предвид целите на сътрудничеството за развитие при изпълнението на политиките, които биха могли да засегнат развиващите се страни.“

- б) Параграф 3 се преномира на 2.

162) Създава се член 188 Д с текста на член 179; той се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, приемат необходимите мерки за прилагане на политиката на сътрудничество за развитие, които могат да се отнасят до многогодишни програми за сътрудничество с развиващите се страни или до програми с тематичен подход.“;

б) създава се следният нов параграф 2:

„2. Съюзът може да сключва с трети страни и с компетентните международни организации всяко споразумение, което допринася за постигането на целите, посочени в член 10 А от Договора за Европейския съюз и в член 188 Г от настоящия договор.

Първата алинея не засяга компетентността на държавите-членки по отношение на воденето на международни преговори и сключването на споразумения.“

в) съществуващият параграф 2 се преномерираща на 3, а съществуващият параграф 3 се заличава.

163) Създава се член 188 Е с текста на член 180; той се изменя, както следва:

В началото на параграф 1 се добавя следната част от изречение: „За да насърчава взаимното допълване и ефективността на техните действия, ...“.

164) Създава се член 188 Ж с текста на член 181; второто изречение от първата алинея и втората алинея се заличават.

ИКОНОМИЧЕСКО, ФИНАНСОВО И ТЕХНИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО С ТРЕТИ СТРАНИ

165) Създава се глава 2 „ИКОНОМИЧЕСКО, ФИНАНСОВО И ТЕХНИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО С ТРЕТИ СТРАНИ“ със заглавието на дял XXI от трета част.

166) Създава се член 188 З с текста на член 181 А; той се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Без да се засягат останалите разпоредби на Договорите, и по-конкретно членове 188 Г—188 Ж, Съюзът провежда действия за икономическо, финансово и техническо сътрудничество, включително за подпомагане, по-конкретно във финансовата област, с трети страни, различни от развиващите се страни. Тези действия са в съответствие с политиката на развитие на Съюза и се провеждат съгласно принципите и целите на външната му дейност. Действията на Съюза и на държавите-членки се допълват и подсилват взаимно.“;

б) параграф 2 се заменя със следния текст:

„2. Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, приемат необходимите мерки за прилагане на параграф 1.“

в) в параграф 3, първа алинея, второ изречение, последната част от изречението „...“, които се договарят и сключват в съответствие с член 300“ се заличава.

167) Създава се следният нов член 188 И:

„Член 188 И

Когато ситуацията в трета страна изисква спешна финансова помощ от Съюза, Съветът, по предложение на Комисията, приема необходимите решения.“

ХУМАНИТАРНА ПОМОЩ

168) Създават се следната нова глава 3 и нов член 188 Й:

„ГЛАВА 3

ХУМАНИТАРНА ПОМОЩ

Член 188 Й

1. Действията на Съюза в областта на хуманитарната помощ се провеждат съгласно принципите и целите на външната дейност на Съюза. Тези действия имат за цел оказването в отделни случаи на съдействие и помощ на населението на трети страни, жертва на природни или предизвикани от човека бедствия, както и неговата закрила, за да се посрещнат нуждите в хуманитарната област, произтичащи от тези различни ситуации. Действията на Съюза и на държавите-членки се допълват и подсилват взаимно.

2. Действията в областта на хуманитарната помощ се осъществяват съгласно принципите на международното право и принципите на безпристрастност, неутралитет и недискриминация.

3. Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, установяват мерки за определяне на рамката, в която се провеждат действията на Съюза в областта на хуманитарната помощ.

4. Съюзът може да сключва с трети страни и с компетентните международни организации всяко споразумение, което допринася за постигането на целите, посочени в параграф 1 и в член 10 А от Договора за Европейския съюз.

Разпоредбите на първата алинея не засягат компетентността на държавите-членки да водят международни преговори и да сключват споразумения.

5. С цел установяването на рамка за съвместен принос на младите европейски граждани към действията на Съюза в областта на хуманитарната помощ, се създава Европейски доброволен корпус за хуманитарна помощ. Европейският парламент и Съветът, като действат чрез регламенти, в съответствие с обикновената законодателна процедура, определят статута, реда и условията на неговото функциониране.

6. Комисията може да предприема всякакви полезни инициативи, допринасящи за насърчаването на координацията между действията на Съюза и тези на държавите-членки с цел да засили ефективността и взаимното допълване на механизмите на Съюза и на националните механизми за хуманитарна помощ.

7. Съюзът следи за това действията му в областта на хуманитарната помощ да бъдат координирани и съгласувани с действията на международните организации и образувания, по-конкретно на онези от тях, които са част от системата на Организацията на обединените нации.“

ОГРАНИЧИТЕЛНИ МЕРКИ

169) Създават се следният дял IV и член 188 К, който заменя член 301:

„ДЯЛ IV

ОГРАНИЧИТЕЛНИ МЕРКИ

Член 188 К

1. Когато решение, прието съгласно глава 2 на дял V от Договора за Европейския съюз, предвижда прекъсването или ограничаването, изцяло или частично, на икономическите и финансови отношения с една или няколко трети страни, Съветът, като действат с квалифицирано мнозинство, по съвместно предложение на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и на Комисията, приема необходимите мерки. Той информира за това Европейския парламент.

2. Когато решение, прието съгласно глава 2 на дял V от Договора за Европейския съюз, предвижда това, Съветът може да приеме, съгласно процедурата, посочена в параграф 1, ограничителни мерки по отношение на физически или юридически лица, недържавни групи или образувания.

3. Актовете, посочени в настоящия член, съдържат необходимите разпоредби по отношение на правните гаранции.“

МЕЖДУНАРОДНИ СПОРАЗУМЕНИЯ

170) Създава се дял V „МЕЖДУНАРОДНИ СПОРАЗУМЕНИЯ“ след член 188 К.

171) Създава се следният член 188 Л:

„Член 188 Л

1. Съюзът може да сключва споразумения с една или повече трети страни или международни организации, когато Договорите го предвиждат или когато сключването на споразумение е необходимо за постигането, в рамките на политиките на Съюза, на някоя от

посочените в Договорите цели, или е предвидено в някой от правно обвързващите актове на Съюза, или може да засегне общи правила или да измени техния обхват.

2. Сключените от Съюза споразумения обвързват институциите на Съюза и държавите-членки.“

172) Създава се член 188 М с текста на член 310. Думата „държави“ се заменя с „трети страни“.

173) Създава се член 188 Н, който заменя член 300:

„Член 188 Н

1. Без да се засягат особените разпоредби на член 188 В, споразуменията между Съюза и трети страни или международни организации се договарят и сключват съгласно посочената по-долу процедура.

2. Съветът разрешава започване на преговорите, приема указанията за водене за преговорите, разрешава подписването и сключва споразуменията.

3. Комисията или върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност представят, когато предвиденото споразумение се отнася изключително или предимно до общата външна политика и политика на сигурност, препоръки до Съвета, който приема решение, с което разрешава започването на преговорите и назначава, в зависимост от областта на предвиденото споразумение, преговарящ или ръководител на преговарящия екип на Съюза.

4. Съветът може да дава указания до преговарящия и да определи специален комитет, като преговорите трябва да се водят в консултация с този комитет.

5. Съветът, по предложение на преговарящия, приема решение, с което разрешава подписването на споразумението, както и, при необходимост, временното му прилагане преди влизането му в сила.

6. Съветът, по предложение на преговарящия, приема решение за сключване на споразумението.

С изключение на случаите, когато споразумението се отнася изключително до общата външна политика и политика на сигурност, Съветът приема решението за сключване на споразумението:

a) след одобрение от Европейския парламент в следните случаи:

i) споразумения за асоцииране;

ii) споразумение за присъединяване на Съюза към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи;

iii) споразумения за създаване на специфична институционална рамка чрез организиране на процедури за сътрудничество;

- iv) споразумения със значителни финансови последици за Съюза;
- v) споразумения в области, за които се прилага или обикновената законодателна процедура, или специалната законодателна процедура, когато се изисква одобрение от Европейския парламент.

Европейският парламент и Съветът могат, в случай на спешност, да се споразумеят за срок за даване на одобрението.

- б) след консултация с Европейския парламент в останалите случаи. Европейският парламент представя становището си в срок, който Съветът може да определи в зависимост от спешността на въпроса. При липса на становище в определения срок Съветът може да действа.

7. Чрез дерогация от параграфи 5, 6 и 9, Съветът може, с решението за сключването на дадено споразумение, да упълномощи преговарящия да одобри измененията по споразумението от името на Съюза, когато това споразумение предвижда, че измененията трябва да бъдат приети съгласно опростена процедура или от създаден от споразумението орган. Съветът може да включи специфични условия при упълномощаването.

8. По време на цялата процедура Съветът действа с квалифицирано мнозинство.

Въпреки това той действа с единодушие, когато споразумението се отнася до област, за която се изисква единодушие за приемане на акт на Съюза, както и за споразуменията за асоцииране и за споразуменията, посочени в член 188 З, със страните-кандидатки за членство. Съветът действа с единодушие и относно споразумението за присъединяване на Съюза към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи; решението относно сключването на това споразумение влиза в сила след одобряването му от държавите-членки в съответствие с техните конституционни изисквания.

9. Съветът, по предложение на Комисията или на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, приема решение за спиране на прилагането на дадено споразумение и установяване на позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението.

10. Европейският парламент получава незабавно изчерпателна информация на всички етапи на процедурата.

11. Държава-членка, Европейският парламент, Съветът или Комисията могат да поискат становището на Съда относно съвместимостта на предвидено споразумение с Договорите. В случай на отрицателно становище от страна на Съда предвиденото споразумение не може да влезе в сила, освен ако не се нанесат изменения в него или не се преразгледат Договорите.“

174) Създава се член 188 О с текста на параграфи 1—3 и параграф 5 от член 111, като последните две изречения на параграф 1 стават втора алинея на същия параграф; той се изменя, както следва:

а) параграф 1, първа алинея се заменя със следния текст:

„1. Чрез дерогация от член 188 Н, по препоръка на Европейската централна банка или на Комисията и след консултация с Европейската централна банка с оглед постигане на консенсус, съвместим с целта за ценова стабилност, Съветът може да сключи официални споразумения относно системата на обменния курс на еврото спрямо паричните единици на трети държави. Съветът действа с единодушие, след консултация с Европейския парламент и в съответствие с процедурата, посочена в параграф 3.“

Във втората алинея частта от изречение „по препоръка на ЕЦБ или на Комисията, след консултации с ЕЦБ в опит ...“ се заменя с „или по препоръка на Европейската централна банка, или по препоръка на Комисията и след консултация с Европейската централна банка с оглед ...“

б) в параграф 2 думите „валути извън Общността“ се заменят с „парични единици на трети държави“;

в) в параграф 3, първа алинея, първо изречение, думата „държави“ се заменя с „трети държави“, а втората алинея се заличава;

г) параграф 5 се преномерираща на 4.

ОТНОШЕНИЯ НА СЪЮЗА С МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ТРЕТИ СТРАНИ И ДЕЛЕГАЦИИ НА СЪЮЗА

175) Създават се следният дял VI и членове 188 П и 188 Р, като член 188 П заменя членове 302—304:

„ДЯЛ VI

ОТНОШЕНИЯ НА СЪЮЗА С МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ТРЕТИ СТРАНИ И ДЕЛЕГАЦИИ НА СЪЮЗА

Член 188 П

1. Съюзът установява всякакви форми на полезно сътрудничество с органите на Организацията на обединените нации и нейните специализирани институции, Съвета на Европа, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

Съюзът осигурява освен това необходимите връзки с други международни организации.

2. Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и Комисията отговарят за прилагането на настоящия член.

Член 188 Р

1. Делегациите на Съюза в трети страни и в международните организации представляват Съюза.
2. Делегациите на Съюза се намират под ръководството на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност. Те действат в тясно сътрудничество с дипломатическите мисии и консулските служби на държавите-членки.“

КЛАУЗА ЗА СОЛИДАРНОСТ

176) Създават се следният нов дял VII и нов член 188 С:

„ДЯЛ VII

КЛАУЗА ЗА СОЛИДАРНОСТ

Член 188 С

1. Съюзът и неговите държави-членки действат съвместно в дух на солидарност, в случай че държава-членка стане обект на терористично нападение или жертва на природно или предизвикано от човека бедствие. Съюзът мобилизира всички правни инструменти на негово разположение, включително военните средства, предоставени му от държавите-членки, с цел:

- а) — да предотврати терористичната заплаха на територията на държавите-членки;
— да защити демократичните институции и цивилното население от евентуално терористично нападение;
— да окаже помощ на държава-членка, на нейна територия, по искане на политическите ѝ органи, в случай на терористично нападение;
- б) да окаже помощ на държава-членка, на нейна територия, по искане на политическите ѝ органи, в случай на природно или предизвикано от човека бедствие.

2. Ако дадена държава-членка стане обект на терористично нападение или жертва на природно или предизвикано от човека бедствие, останалите държави-членки ѝ оказват помощ по искане на политическите ѝ органи. За тази цел държавите-членки съгласуват действията си в рамките на Съвета.

3. Редът и условията за прилагане от страна на Съюза на настоящата клауза за солидарност са определени в решение, прието от Съвета по съвместно предложение на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност. Когато това решение има последици в областта на отбраната, Съветът действа в съответствие с член 15б, параграф 1 от Договора за Европейския съюз. Информира се Европейският парламент.

За целите на настоящия параграф и без да се засягат разпоредбите на член 207, Съветът се подпомага от Комитета по политика и сигурност с подкрепата на структурите, създадени в рамките на общата политика за сигурност и отбрана, и от комитета, посочен в член 61 Г, които му представят при необходимост съвместни становища.

4. С цел да осигури на Съюза и на неговите държави-членки възможност за ефективно действие, Европейският съвет редовно прави оценка на заплахите, пред които е изправен Съюзът.“

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

177) Пета част се преномерираща на „ШЕСТА ЧАСТ“, а заглавието ѝ се заменя с „ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ“.

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

178) Член 189 се отменя.

179) Член 190 се изменя, както следва:

а) параграфи 1, 2 и 3 се заличават, а параграфи 4 и 5 се преномерират съответно на 1 и 2;

б) параграф 4, преномерираща на 1, се изменя, както следва:

i) в първата алинея думите „... за избиране чрез всеобщи преки избори“ се заменят с „... за установяване на необходимите разпоредби за избиране на неговите членове чрез всеобщо пряко избирателно право ...“;

ii) втората алинея се заменя със следния текст:

„Съветът, като действа с единодушие, в съответствие със специална законодателна процедура и след одобрение от Европейския парламент, който се произнася с мнозинство от съставляващите го членове, установява необходимите разпоредби. Тези разпоредби влизат в сила, след като бъдат одобрени от държавите-членки в съответствие с техните конституционни изисквания.“;

в) в параграф 5, преномерираща на 2, думите „като действа чрез регламенти, по своя собствена инициатива в съответствие със специална законодателна процедура“ се добавят след „Европейският парламент“.

180) В член 191 първата алинея се заличава; във втората алинея думите „чрез регламенти“ се добавят преди „правилата за политическите партии“, а думите „, посочени в член 8 А, параграф 4 от Договора за Европейския съюз“ се добавят след „на европейско равнище“.

181) В член 192 първата алинея се заличава; във втората алинея думите „от своите членове“ се заменят с „от съставляващите го членове“, а в края на алинеята се добавя следното изречение: „Ако Комисията не внесе предложение, тя съобщава причините за това на Европейския парламент.“

182) Член 193 се изменя, както следва:

- а) в първата алинея думите „от своите членове“ се заменят с „от съставляващите го членове“;
- б) третата алинея се заменя със следния текст:

„Редът и условията за упражняване на правото да се предприема разследване се определят от Европейския парламент, който действа чрез регламенти, по своя собствена инициатива, в съответствие със специална законодателна процедура, след одобрение от Съвета и Комисията.“

183) Член 195 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1, първа алинея, думите в началото „Европейският парламент назначава омбудсман, който е компетентен да получава жалби ...“ се заменят с „Европейският омбудсман, избран от Европейския парламент, е оправомощен да получава жалби ...“, като в края на изречението думите „... и на Първоинстанционния съд при изпълнение на техните съдебни функции.“ се заменят с „... при изпълнение на неговите функции.“ и се добавя следното последно изречение: „Той разглежда жалбите и изготвя доклад по тях.“;
- б) в параграф 2, първа алинея, думите „се назначава“ се заменят с думите „се избира“;
- в) в параграф 3 думите „от друг орган“ се заменят с „от никое правителство, институция, орган, служба или агенция“;
- г) в параграф 4 думите „...“, като действа чрез регламенти, по своя собствена инициатива, в съответствие със специална законодателна процедура, ...“ се добавят след „Европейският парламент ...“.

184) В член 196, втора алинея, думите „на извънредна сесия“ се заменят с „на извънредна месечна сесия“, а думите „от неговите членове“ се заменят с „от съставляващите го членове“.

185) Член 197 се изменя, както следва:

- а) първата алинея се заличава;
- б) втората алинея се заменя със следния текст:

„Комисията може да присъства на всички заседания и да бъде изслушвана по нейно искане.“

- в) четвъртата алинея се заменя със следния текст:

„Европейският съвет и Съветът се изслушват от Европейския парламент при условията, предвидени в процедурните правилници на Европейския съвет и на Съвета.“

186) В член 198, втора алинея, думата „абсолютно“ се заличава.

- 187) В член 199, втора алинея, думите „... по начин, предвиден в процедурния му правилник“ се заменят с „... при условията, предвидени в Договорите и в процедурния му правилник.“
- 188) В член 201 втората алинея се заменя със следния текст:

„Ако вотът на недоверие бъде приет с мнозинство от две трети от подадените гласове и с мнозинство от съставляващите Европейския парламент членове, членовете на Комисията трябва да подадат колективно оставка, а върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност трябва да се оттегли от функциите, които изпълнява в Комисията. Те остават на длъжност и продължават да изпълняват текущите задачи, докато бъдат заменени, съгласно член 9 Г от Договора за Европейския съюз. В този случай мандатът на членовете на Комисията, назначени да ги заменят, изтича на датата, на която би изтекъл мандатът на членовете на Комисията, които са били задължени да подадат колективно оставка.“

ЕВРОПЕЙСКИ СЪВЕТ

- 189) Създават се следният нов раздел 1а и нови членове 201а и 201б:

„РАЗДЕЛ 1а

ЕВРОПЕЙСКИ СЪВЕТ

Член 201а

1. При гласуване всеки член на Европейския съвет може да гласува от името на не повече от един от останалите членове.

Член 9 В, параграф 4 от Договора за Европейския съюз и член 205, параграф 2 от настоящия договор се прилагат за Европейския съвет, когато той действа с квалифицирано мнозинство. Когато Европейският съвет се произнася чрез гласуване, неговият председател и председателят на Комисията не вземат участие в гласуването.

Въздържането от гласуване на присъстващи или представлявани членове не е пречка за приемането на актове на Европейския съвет, които изискват единодушие.

2. Председателят на Европейския парламент може да бъде поканен за изслушване от Европейския съвет.

3. Европейският съвет действа с обикновено мнозинство по процедурните въпроси, както и по приемането на процедурния му правилник.

4. Европейският съвет се подпомага от генералния секретариат на Съвета.

Член 201б

Европейският съвет приема с квалифицирано мнозинство:

- а) решение за установяване на списъка със съставите на Съвета, освен състава по общи въпроси и този по външни работи, съгласно член 9 В, параграф 6 от Договора за Европейския съюз;
- б) решение относно председателството на съставите на Съвета, с изключение на състава по външни работи, съгласно член 9 В, параграф 9 от Договора за Европейския съюз.“

СЪВЕТ

190) Членове 202 и 203 се отменят.

191) Член 205 се изменя, както следва:

- а) параграфи 1 и 2 се заменят със следния текст:

„1. За актовете, които изискват обикновено мнозинство, Съветът действа с мнозинство от съставляващите го членове.

2. Чрез дерогация от член 9 В, параграф 4 от Договора за Европейския съюз, считано от 1 ноември 2014 г. и при спазване на разпоредбите, определени в Протокола относно преходните разпоредби, в случаите, в които Съветът не действа по предложение на Комисията или на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, квалифицираното мнозинство се определя като равно на най-малко 72 % от членовете на Съвета, представляващи държави-членки, които обхващат най-малко 65 % от населението на Съюза.

3. Считано от 1 ноември 2014 г. и при спазване на разпоредбите, определени в Протокола относно преходните разпоредби, в случаите, в които, в приложение на Договорите, не всички членове на Съвета участват в гласуването, квалифицираното мнозинство се определя, както следва:

- а) Квалифицираното мнозинство се определя като равно на най-малко 55 % от членовете на Съвета, представляващи участващите държави-членки, които обхващат най-малко 65 % от населението на тези държави.

Блокиращото малцинство трябва да включва поне минималния брой членове на Съвета, представляващи повече от 35 % от населението на участващите държави-членки, плюс един член, като в противен случай се приема, че е налице квалифицирано мнозинство.

- б) Чрез дерогация от буква а), когато Съветът не действа по предложение на Комисията или на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, квалифицираното мнозинство се определя като равно на най-малко 72 % от членовете на Съвета, представляващи участващите държави-членки, които обхващат най-малко 65 % от населението на тези държави.“

б) параграф 4 се заличава и параграф 3 се преномерираща на 4.

192) Член 207 се заменя със следния текст:

„Член 207

1. Комитет, състоящ се от постоянните представители на правителствата на държавите-членки, отговаря за подготовката на работата на Съвета и за изпълнение на възложените му от Съвета задачи. Комитетът може да приема процедурни решения в случаите, предвидени от процедурния правилник на Съвета.

2. Съветът се подпомага от генерален секретариат под ръководството на генерален секретар, назначен от Съвета.

Съветът решава с обикновено мнозинство относно организацията на генералния секретариат.

3. Съветът действа с обикновено мнозинство по процедурните въпроси, както и по приемането на процедурния си правилник.“

193) В член 208, в края се добавя следното изречение: „Ако Комисията не представи предложение, тя информира Съвета за причините.“

194) В член 209 думите „след получаване на становището на“ се заменят с думите „след консултация с“.

195) Член 210 се заменя със следния текст:

„Член 210

Съветът определя размера на трудовите възнаграждения, обезщетенията и пенсиите на председателя на Европейския съвет, на председателя на Комисията, на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на членовете на Комисията, на председателите, членовете и секретарите на Съда на Европейския съюз, както и на генералния секретар на Съвета. Той определя освен това размера на всички обезщетения, представляващи възнаграждение.“

КОМИСИЯ

196) Член 211 се отменя. Създава се член 211а:

„Член 211а

Съгласно член 9 Г, параграф 5 от Договора за Европейския съюз, членовете на Комисията се избират на ротационен принцип, установен с единодушие от Европейския съвет, въз основа на следните принципи:

а) държавите-членки се третират на стриктно равнопоставена основа по отношение на определянето на последователността на участие и продължителността на членството на техните граждани в Комисията; в резултат на това разликата между общия брой мандати, заети от граждани на две държави-членки, не може никога да е повече от един;

- б) при спазване на разпоредбите на буква а), всяка следваща Комисия е съставена по начин, който да отразява в задоволителна степен демографското и географското многообразие на всички държави-членки.“

197) Член 212 става нов параграф 2 на член 218.

198) В член 213 параграф 1 се заличава, а параграф 2 остава без номер; първите му две алинеи се сливат, както следва:

„Членовете на Комисията се въздържат от всякакво действие, несъвместимо с естеството на техните функции. Държавите-членки зачитат тяхната независимост и не се опитват да им оказват влияние при изпълнението на техните задачи.“

199) Член 214 се отменя.

200) Член 215 се изменя, както следва:

- а) втората алинея се заменя със следните две алинеи:

„Мястото на член, който е подал оставка или е починал, се заема за остатъка от мандата от нов член със същото гражданство, назначен от Съвета, по взаимно съгласие с председателя на Комисията, след консултация с Европейския парламент и съгласно критериите, посочени в член 9 Г, параграф 3, втора алинея от Договора за Европейския съюз.“

Съветът, като действа с единодушие, по предложение на председателя на Комисията, може да реши, че не е необходимо да се попълва освободеното място, особено когато оставащият период от мандата на члена на Комисията е кратък.“

- б) създава се следната нова пета алинея:

„В случай на оставка, освобождаване от длъжност или смърт върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност се заменя, за остатъка от мандата, в съответствие с член 9 Д, параграф 1 от Договора за Европейския съюз.“;

- в) последната алинея се заменя със следния текст:

„В случай на колективна оставка на членовете на Комисията те остават на длъжност и продължават да изпълняват текущите задачи, докато се осигури заместването им за остатъка от мандата в съответствие с член 9 Г от Договора за Европейския съюз.“

201) В член 217 параграфи 1, 3 и 4 се заличават, а параграф 2 остава без номер. Първото изречение от него се заменя със следния текст: „Без да се засягат разпоредбите на член 9 Д, параграф 4 от Договора за Европейския съюз, отговорностите, с които е натоварена Комисията, се структурират и разпределят между нейните членове от председателя, съгласно член 9 Г, параграф 6 от този договор.“

- 202) В член 218 параграф 1 се заличава; параграф 2 се преномерираща на 1, а думите „в съответствие с разпоредбите на настоящия договор“ се заличават. Създава се параграф 2 с текста на член 212.
- 203) В член 219, първа алинея, думите „от броя на своите членове, предвидено в член 213“ се заменят с думите „от своите членове“, а втората алинея се заменя с изречението „Кворумът се определя от нейния процедурен правилник.“

СЪД

- 204) В заглавието на раздел 4 се добавят думите „НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ“.
- 205) Член 220 се отменя.
- 206) В член 221 първата алинея се заличава.
- 207) В член 223 думите „...“, след консултация с комитета, предвиден в член 224а.“ се добавят в края на първата алинея.
- 208) В член 224, първа алинея, първото изречение се заличава, а думите „на Общия съд“ се добавят след „Броят на съдиите ...“. Във втората алинея думите „...“, след консултация с комитета, предвиден в член 224а.“ се добавят в края на второто изречение.
- 209) Създава се следният нов член 224а:

„Член 224а

Създава се комитет, който да дава становище относно годността на кандидатите да упражняват функциите на съдия и генерален адвокат на Съда и на Общия съд, преди правителствата на държавите-членки да ги назначат съгласно членове 223 и 224.

Комитетът е съставен от седем лица, избрани измежду бивши членове на Съда и на Общия съд, членове на висши национални съдебни органи и юристи с призната компетентност, един от които се предлага от Европейския парламент. Съветът приема решение, с което се определят правилата за функциониране на този комитет, както и решение за назначаване на неговите членове. Той действа по инициатива на председателя на Съда.“

- 210) В член 225, параграф 1, първа алинея, първо изречение, думите „... възложените на съдебен състав и тези, ...“ се заменят с „... възложените на специализиран съд, създаден съгласно член 225 А и тези, ...“, а в параграф 2, първа алинея, се заличават думите „, формиращи в съответствие с член 225 А“.
- 211) Член 225 А се изменя, както следва:
- а) първата алинея се заменя със следния текст:

„Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да създават специализирани съдилища към Общия съд,

натоварени да разглеждат като първа инстанция определени категории иски в специфични области. Европейският парламент и Съветът действат чрез регламенти или по предложение на Комисията, след консултация със Съда, или по искане на Съда, след консултация с Комисията.“

- б) във втората алинея думата „решението“ се заменя с „регламентът“, а думата „на състава“ се заменя с „на този съд“;
- в) в третата алинея думите „решението за създаване на състава“ се заменят с думите „регламента за създаване на специализиран съд“;
- г) в шестата алинея думата „решението“ се заменя с „регламента“, а в края на алинеята се добавя следното изречение: „Дял I от Статута и член 64 от него се прилагат във всички случаи спрямо специализираните съдилища.“

212) Член 228 се изменя, както следва:

- а) в параграф 2 първа и втора алинея се заменят със следния текст, който става първа алинея:

„2. Ако Комисията реши, че тази държава-членка не е предприела мерките за изпълнение на решението на Съда на Европейския съюз, тя може да сезира Съда на Европейския съюз, след като предостави възможност на тази държава да изложи своите съображения. Комисията посочва размера на фиксираната парична сума или принудителната парична мярка, която тази държава-членка трябва да заплати, и която според нея е съобразена с обстоятелствата.“

(това изменение не се отнася за българския текст)

- б) добавя се следният нов параграф 3:

„3. Когато Комисията сезира Съда на Европейския съюз с иск по силата на член 226, тъй като счита, че тази държава-членка не е изпълнила задължението си да съобщи за мерките за транспониране на директива, приета съгласно определена законодателна процедура, тя може, ако счете за уместно, да определи размера на фиксираната парична сума или принудителната парична мярка, която тази държава трябва да заплати, и която според нея е съобразена с обстоятелствата.

Ако Съдът на Европейския съюз установи, че има неизпълнение на горепосоченото задължение, той може да наложи на тази държава-членка да заплати фиксираната парична сума или принудителната парична мярка, в рамките на размера, определен от Комисията. Задължението за плащане влиза в сила на датата, определена в решението на Съда на Европейския съюз.“

213) В член 229 А думите „... Съветът с единодушие, по предложение на Комисията и след като се консултира с Европейския парламент, ...“ се заменят с думите „Съветът, като действа с единодушие, в съответствие със специална законодателна процедура и след консултация с Европейския парламент, ...“, а думите „общностни права на индустриална собственост“ се заменят с „европейски права на интелектуална собственост“. Последното изречение се заменя със следния текст: „Тези разпоредби влизат в сила, след като бъдат одобрени от държавите-членки в съответствие с техните конституционни изисквания.“

214) Член 230 се изменя, както следва:

- а) в първата алинея думите „... актовете, приети съвместно от Европейския парламент и Съвета“ се заменят с думите „... законодателните актове“, думите „и на Европейския съвет“ се добавят след „Европейския парламент“, тази част от изменението не се отнася за българския текст, а в края се добавя следното изречение: „Той контролира също така законосъобразността на актовете, издадени от органите, службите или агенциите на Съюза, предназначени да произвеждат правно действие по отношение на трети страни.“;
- б) в третата алинея думите „... от Сметната палата и от ЕЦБ, за защита на техните изключителни правомощия“ се заменят с „... от Сметната палата, от Европейската централна банка и от Комитета на регионите, за защита на техните изключителни правомощия“;
- в) четвъртата алинея се заменя със следния текст:

„Всяко физическо или юридическо лице може да заведе иск, съгласно условията, предвидени в първа и втора алинея, срещу решенията, които са адресирани до него или които го засягат пряко и лично, както и срещу подзаконовни актове, които го засягат пряко и които не включват мерки за изпълнение.“;

- г) създава се следната нова пета алинея, като съществуващата пета алинея става шеста алинея:

„Актовете за създаване на органи, служби и агенции на Съюза могат да предвиждат специфични условия и правила относно исковете, заведени от физически или юридически лица срещу актове на тези органи, служби или агенции, предназначени да произведат правно действие спрямо тях.“;

215) В член 231 втората алинея се заменя със следния текст: „Независимо от това Съдът на Европейския съюз определя, ако счете за необходимо, онези от правните последици на отменения акт, които трябва да се считат за окончателни.“.

216) Член 232 се изменя, както следва:

- а) в първата алинея думите „Европейският съвет“ се добавят след „Европейският парламент“, думите „или Европейската централна банка“ се добавят след „Комисията“, думата „или“ преди „Комисията“ се заменя със запетая, а в края на алинеята се добавя следното изречение: „Настоящият член се прилага при същите условия спрямо органите, службите и агенциите на Съюза, които се въздържат от вземане на решение.“;
- б) в третата алинея думите „... или даден орган, служба или агенция“ се добавят след „... на дадена институция“;
- в) Четвъртата алинея се заличава.

217) В член 233, първа алинея, думите „или институциите“ се заличават, като глаголът съответно се съгласува; третата алинея се заличава.

- 218) В член 234, първа алинея, буква б), думите „и на ЕЦБ“ се заличават, като буква в) също се заличава. В края на този член се добавя следната алинея: „Ако такъв въпрос бъде повдигнат по висящо дело пред национален съдебен орган във връзка със задържано лице, Съдът на Европейския съюз се произнася в най-кратък срок.“.
- 219) В член 235 позоваването на член 288, втора алинея, се заменя с позоваване на член 288, втора и трета алинея.
- 220) Създава се следният нов член 235а:

„Член 235а

Съдът е компетентен да се произнася по законосъобразността на акт, приет от Европейския съвет или от Съвета по силата на член 7 от Договора за Европейския съюз само по искане на държавата-членка, която е предмет на констатация на Европейския съвет или на Съвета, и само относно спазването на процедурните изисквания, предвидени в споменатия член.

Това искане трябва да бъде отправено в срок от един месец от датата на констатацията. Съдът се произнася в срок от един месец, считано от датата на искането.“.

- 221) В член 236 думите „... Правилника на длъжностните лица или в Условията за работа.“ се заменят с „... Правилника за длъжностните лица на Съюза и условията за работа на другите служители на Съюза.“.
- 222) (това изменение не се отнася за българския текст)
- 223) Създават се следните два нови члена 240а и 240б:

„Член 240а

Съдът на Европейския съюз не е компетентен по отношение на разпоредбите относно общата външна политика и политика на сигурност, както и по отношение на актовете, приети въз основа на тези разпоредби.

Въпреки това, Съдът на Европейския съюз е компетентен да контролира спазването на член 25 от Договора за Европейския съюз и да се произнася по исковете, заведени при условията, предвидени в член 230, четвърта алинея от настоящия договор, относно контрола за законосъобразност на решенията, предвиждащи ограничителни мерки спрямо физически или юридически лица и приети от Съвета на основание глава 2 на дял V от Договора за Европейския съюз.

Член 240б

При упражняване на предоставените му правомощия, свързани с разпоредбите на глави 4 и 5 на дял IV, трета част, относно пространството на свобода, сигурност и правосъдие, Съдът на Европейския съюз не е компетентен да проверява валидността или пропорционалността на

операции, проведени от полицията или други правоприлагащи служби в държава-членка, нито да се произнася относно изпълнението на задълженията на държавите-членки за поддържането на обществения ред и опазването на вътрешната сигурност.“

224) Член 241 се заменя със следния текст:

„Член 241

Независимо от изтичането на срока, предвиден в член 230, пета алинея, всяка страна може при спор, който засяга акт с общо приложение, приет от институция, орган, служба или агенция на Съюза, да се позове на средствата, предвидени в член 230, втора алинея, за да обоснове пред Съда на Европейския съюз неприложимостта на този акт.“

225) (това изменение не се отнася за българския текст)

226) В член 245 втората алинея се заменя със следния текст:

„Европейският парламент и Съветът могат, в съответствие с обикновената законодателна процедура, да изменят разпоредбите на статута, с изключение на дял I и на член 64 от него. Европейският парламент и Съветът действат или по искане на Съда и след консултация с Комисията, или по предложение на Комисията и след консултация със Съда.“

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

227) Създават се следният раздел 4а и член 245а:

„РАЗДЕЛ 4а

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

Член 245а

1. Европейската централна банка и националните централни банки образуват Европейската система на централните банки (ЕСЦБ). Европейската централна банка и националните централни банки на държавите-членки, чиято парична единица е еврото и които съставляват Евросистемата, провеждат паричната политика на Съюза.

2. ЕСЦБ се управлява от органите за вземане на решения на Европейската централна банка. Основната цел на ЕСЦБ е да поддържа ценовата стабилност. Без да се засяга тази цел, тя подпомага общите икономически политики в Съюза, за да допринесе за постигането на неговите цели.

3. Европейската централна банка има юридическа правосубектност. Тя има изключителното правомощие да разрешава емитирането на еврото. Тя е независима при упражняването на своите правомощия и при управлението на своите финанси. Институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, както и правителствата на държавите-членки, зачитат тази независимост.

4. Европейската централна банка предприема необходимите мерки за изпълнение на своите задачи, в съответствие с членове 105—111а и член 115 В и съгласно условията, предвидени в Устава на ЕСЦБ и на ЕЦБ. В съответствие с упоменатите членове държавите-членки, чиято парична единица не е еврото, както и техните централни банки, запазват своята компетентност по паричните въпроси.

5. По отношение на областите в кръга на нейните правомощия, с Европейската централна банка се провеждат консултации по всеки проект на акт на Съюза, както и по всеки проект за нормативна уредба на национално равнище, като тя може да дава становища.“

228) Създава се член 245б с текста на член 112; той се изменя, както следва:

- а) в параграф 1, в края, думите „на държавите-членки, чиято парична единица е еврото“ се добавят след „... националните централни банки“;
- б) в параграф 2 се заличава номерацията а) и б), като съществуващата буква а) става първа алинея, а трите алинеи на съществуващата буква б) стават съответно втора, трета и четвърта алинея на параграфа; във втората алинея думите „с общо съгласие на правителствата на държавите-членки, на ниво държавни глави и правителствени ръководители,“ се заменят с „от Европейския съвет, който действа с квалифицирано мнозинство,“.

229) Създава се член 245в с текста на член 113.

СМЕТНА ПАЛАТА

230) В член 246, в края се добавят думите „на Съюза“ и се създава следната нова алинея, която става втора алинея:

„Тя се състои от по един гражданин на всяка държава-членка. Нейните членове изпълняват функциите си при пълна независимост, в общ интерес на Съюза.“

231) Член 247 се изменя, както следва:

- а) параграф 1 и първата алинея от параграф 4 се заличават. Параграфи 2—9 се преномерират съответно на параграфи 1—8.
- б) в параграф 2, преномериран на 1, думите „съответните държави“ се заменят с думите „съответната държава“;
- в) (това изменение не се отнася за българския текст)

232) В член 248 думата „орган“ се заменя с „орган, служба или агенция“, в единствено или множествено число в зависимост от случая, с изключение на параграф 3, първа алинея, второто и третото упоменаване и втора алинея, второто упоменаване.

ПРАВНИ АКТОВЕ НА СЪЮЗА

233) Заглавието на глава 2 се заменя със следното заглавие: „ПРАВНИ АКТОВЕ НА СЪЮЗА, ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРИЕМАНЕ И ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ“.

234) Създава се нов раздел 1, предхождащ член 249:

„РАЗДЕЛ 1

ПРАВНИ АКТОВЕ НА СЪЮЗА“

235) Член 249 се изменя, както следва:

а) първата алинея се заменя със следния текст:

„С оглед на упражняването на областите на компетентност на Съюза институциите приемат регламенти, директиви, решения, препоръки и становища.“

б) четвъртата алинея се заменя със следния текст:

„Решението е задължително в своята цялост. Когато решението посочва адресати, то е задължително само за тях.“

236) Създават се следните нови членове 249 А—249 Г:

„Член 249 А

1. Обикновената законодателна процедура се изразява в приемане на регламент, директива или решение съвместно от Европейския парламент и Съвета по предложение на Комисията. Тази процедура е установена в член 251.

2. В специфичните случаи, предвидени в Договорите, приемането на регламент, директива или решение от Европейския парламент с участието на Съвета, или от Съвета с участието на Европейския парламент, представлява специална законодателна процедура.

3. Правните актове, приети по законодателна процедура, представляват законодателни актове.

4. В специфичните случаи, предвидени в Договорите, законодателните актове могат да се приемат по инициатива на група държави-членки или на Европейския парламент, по препоръка на Европейската централна банка или по искане на Съда или на Европейската инвестиционна банка.

Член 249 Б

1. Законодателен акт може да делегира на Комисията правомощието да приема незаконодателни актове от общ характер, които допълват или изменят определени несъществени елементи от законодателния акт.

Законодателните актове определят изрично целите, съдържанието, обхвата и продължителността на делегирането. Съществените елементи от една област се запазват за законодателния акт и съответно не могат да бъдат предмет на делегиране на правомощие.

2. Законодателните актове определят изрично условията, при които се осъществява делегиране. Тези условия могат да бъдат, както следва:

- a) Европейският парламент или Съветът могат да решат да оттеглят делегирането;
- б) делегираният акт може да влезе в сила единствено ако в срок, определен от законодателния акт, Европейският парламент или Съветът не представят възражения.

За целите на букви а) и б) Европейският парламент действа с мнозинство от съставляващите го членове, а Съветът действа с квалифицирано мнозинство.

3. Прилагателното „делегиран“, „делегирана“ или „делегирано“ се добавя в заглавието на делегираните актове.

Член 249 В

1. Държавите-членки предприемат всички необходими мерки по вътрешното право за прилагане на правно обвързващите актове на Съюза.

2. Когато са необходими еднакви условия за изпълнение на правно обвързващите актове на Съюза, тези актове предоставят изпълнителни правомощия на Комисията, или, в някои специфични и надлежно обосновани случаи, както и в случаите, предвидени в членове 11 и 13 от Договора за Европейския съюз, на Съвета.

3. За целите на параграф 2 Европейският парламент и Съветът, като действат чрез регламенти, в съответствие с обикновената законодателна процедура, установяват предварително общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията.

4. Думата „за изпълнение“ се добавя в заглавието на актове за изпълнение.

Член 249 Г

Съветът приема препоръки. Той действа по предложение на Комисията във всички случаи, когато Договорите предвиждат той да приема актове по предложение на Комисията. Съветът действа с единодушие в областите, за които се изисква единодушие за приемане на акт на Съюза. Комисията, както и Европейската централна банка в специфичните случаи, предвидени в Договорите, приемат препоръки.“

ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРИЕМАНЕ НА АКТОВЕТЕ И ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

237) Създава се раздел 2, озаглавен „ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРИЕМАНЕ НА АКТОВЕТЕ И ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ“, предхождащ член 250:

238) В член 250 параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Когато по силата на Договорите Съветът действа по предложение на Комисията, Съветът може да измени това предложение само като действа с единодушие, освен в случаите, посочени в член 251, параграфи 10 и 13, членове 268, 270а, 272 и член 273, втора алинея.“

239) Член 251 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1 думите „към настоящия член“ се заменят с „към обикновената законодателна процедура“;
- б) втора и трета алинея на параграф 2 и параграфи 3—7 се заменят със следния текст:

„Първо четене

3. Европейският парламент приема позиция на първо четене и я предава на Съвета.
4. Ако Съветът одобри позицията на Европейския парламент, предложеният акт се приема с формулировката, която съответства на позицията на Европейския парламент.
5. Ако Съветът не одобри позицията на Европейския парламент, той приема своя позиция на първо четене и я предава на Европейския парламент.
6. Съветът изчерпателно информира Европейския парламент за основанията, мотивирали го за приемане на неговата позиция на първо четене. Комисията изчерпателно информира Европейския парламент за своята позиция.

Второ четене

7. Ако в срок от три месеца след предаването Европейският парламент:
  - а) одобри позицията на Съвета на първо четене или не се произнесе, предложеният акт се счита за приет с формулировката, която съответства на позицията на Съвета;
  - б) отхвърли, с мнозинство от съставляващите го членове, позицията на Съвета на първо четене, предложеният акт се счита за неприет;
  - в) предложи, с мнозинство от съставляващите го членове, изменения в позицията на Съвета на първо четене, така измененият текст се предава на Съвета и на Комисията, която представя становище относно измененията.

8. Ако в срок от три месеца след получаване на измененията, внесени от Европейския парламент, Съветът, като действа с квалифицирано мнозинство:

- a) одобри всички тези изменения, актът се счита за приет;
- b) не одобри всички изменения, председателят на Съвета, съгласувано с председателя на Европейския парламент, свиква помирителния комитет в срок от шест седмици.

9. Съветът действа с единодушие относно измененията, за които Комисията е дала отрицателно становище.

Помирителна процедура

10. Помирителният комитет, който се състои от членове на Съвета или техни представители и от равен брой членове, представляващи Европейския парламент, има за задача да постигне споразумение по общ проект с квалифицирано мнозинство от членовете на Съвета или техните представители и с мнозинство от членовете, представляващи Европейския парламент, в срок от шест седмици от момента на неговото свикване, въз основа на позициите на второ четене на Европейския парламент и на Съвета.

11. Комисията участва в работата на помирителния комитет и предприема всички необходими инициативи, за да подпомогне сближаването на позициите на Европейския парламент и на Съвета.

12. Ако в срок от шест седмици след неговото свикване помирителният комитет не одобри общ проект, предложеният акт се счита за неприет.

Трето четене

13. Ако в този срок помирителният комитет одобри общ проект, Европейският парламент и Съветът разполагат поотделно с по шест седмици от датата на одобрението, за да приемат съответния акт съгласно този проект, като Европейският парламент действа с мнозинство от подадените гласове, а Съветът — с квалифицирано мнозинство. Ако това не бъде изпълнено, предложеният акт се счита за неприет.

14. Сроковете от три месеца и от шест седмици, посочени в настоящия член, могат да бъдат продължени съответно с не повече от един месец и от две седмици, по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Особени разпоредби

15. Когато в случаите, предвидени в Договорите, спрямо законодателен акт се прилага обикновената законодателна процедура по инициатива на група държави-членки, по препоръка на Европейската централна банка или по искане на Съда, параграф 2, параграф 6, второ изречение и параграф 9 не се прилагат.

В тези случаи Европейският парламент и Съветът предават на Комисията проекта за акт, както и своите позиции на първо и второ четене. Европейският парламент или Съветът могат да поискат становището на Комисията във всеки момент от процедурата, като Комисията може също да представи становището си по своя собствена инициатива. Тя може освен това, ако счете за необходимо, да участва в помирителния комитет, в съответствие с параграф 11.“

240) Член 252 се отменя. Създава се следният нов член 252а:

„Член 252а

Европейският парламент, Съветът и Комисията се консултират взаимно и организират по общо съгласие реда и условията за сътрудничество помежду си. За тази цел, при зачитане на Договорите, те могат да сключват междуинституционални споразумения, които могат да имат обвързващ характер.“

241) Член 253 се заменя със следния текст:

„Член 253

Когато Договорите не предвиждат вида акт, който следва да се приеме, институциите решават това за всеки отделен случай при зачитане на приложимите процедури и принципа на пропорционалност.

Правните актове са мотивирани и се позовават на предложенията, инициативите, препоръките, исканията или становищата, предвидени в Договорите.

Когато проект на законодателен акт е отнесен до Европейския парламент и до Съвета, те се въздържат от приемане на актове, които не са предвидени от законодателната процедура, приложима в съответната област.“.

242) Член 254 се заменя със следния текст:

„Член 254

1. Законодателните актове, приети в съответствие с обикновената законодателна процедура, се подписват от председателя на Европейския парламент и от председателя на Съвета.

Законодателните актове, приети в съответствие със специална законодателна процедура, се подписват от председателя на институцията, която ги е приела.

Законодателните актове се публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз*. Те влизат в сила на датата, посочена в тях, или при липса на такава дата, на двадесетия ден след тяхното публикуване.

2. Незаконодателните актове, приети под формата на регламенти, директиви и решения, които не посочват адресат, се подписват от председателя на институцията, която ги е приела.

Регламентите и директивите, които са адресирани до всички държави-членки, както и решенията, когато не посочват адресат, се публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз*. Те влизат в сила на датата, посочена в тях, или при липса на такава дата, на двадесетия ден след тяхното публикуване.

Останалите директиви, както и решенията, които посочват адресат, се нотифицират до онези, до които са адресирани, и произвеждат действие от момента на нотифициране.“

243) Създава се следният нов член 254а:

„Член 254а

1. Институциите, органите, службите и агенциите на Съюза изпълняват своите задачи с подкрепата на открита, ефикасна и независима европейска администрация.

2. В съответствие с правилника и условията за работа, приети въз основа на член 283, Европейският парламент и Съветът, като действат чрез регламенти, в съответствие с обикновената законодателна процедура, приемат разпоредби за тази цел.“

244) Член 255 става член 16 А; той се изменя съгласно посоченото в точка 28) по-горе.

245) В член 256, първа алинея думите „Решенията на Съвета или на Комисията, които налагат ...“ се заменят с „Актовете на Съвета, на Комисията или на Европейската централна банка, които налагат ...“.

КОНСУЛТАТИВНИ ОРГАНИ

246) Създават се следната нова глава 3 и нов член 256а, като глави 3 и 4 стават съответно раздел 1 и раздел 2, а глава 5 се преномерираща на 4:

„ГЛАВА 3

КОНСУЛТАТИВНИ ОРГАНИ НА СЪЮЗА

Член 256а

1. Европейският парламент, Съветът и Комисията се подпомагат от Икономически и социален комитет и от Комитет на регионите, които упражняват консултативни функции.

2. Икономическият и социален комитет се състои от представители на организациите на работодателите, на работниците, както и от други представители на гражданското общество, по-конкретно в социално-икономическата, гражданската, професионалната и културната област.

3. Комитетът на регионите се състои от представители на регионалните и местните власти, които или са на изборна длъжност в рамките на дадена регионална или местна власт, или носят политическа отговорност пред изборен орган.

4. Членовете на Икономическия и социален комитет и на Комитета на регионите не са обвързани с каквито и да е задължителни указания. Те упражняват своите функции при пълна независимост в общ интерес на Съюза.

5. Правилата, посочени в параграфи 2 и 3, относно състава на тези комитети се преразглеждат на редовни интервали от време от Съвета, като се отчита икономическото, социалното и демографското развитие на Съюза. Съветът, по предложение на Комисията, приема решения за тази цел.“

ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

247) Членове 257 и 261 се отменят.

248) В член 258 втора и трета алинея се заменят със следната алинея:

„Съветът, като действа с единодушие и по предложение на Комисията, приема решение за определяне на състава на Комитета.“

249) Член 259 се изменя, както следва:

а) в параграф 1 първото изречение се заменя със следния текст: „Членовете на Комитета се назначават за срок от пет години.“;

б) параграф 2 се заменя със следния текст:

„2. Съветът действа след консултация с Комисията. Той може да получи становището на европейски организации, представляващи различните икономически и социални сектори и гражданското общество, които имат отношение към дейността на Съюза.“

250) В член 260, първа алинея думите „две години“ се заменят с „две години и половина“, а в третата алинея пред думата „Съвета“ се добавят думите „Европейския парламент“,

251) Член 262 се изменя, както следва:

а) в първа, втора и трета алинея преди упоменаването на Съвета се въвежда упоменаване на Европейския парламент;

б) в първата алинея думите „трябва да“ се заличават;

в) в третата алинея думите „и на специализираната секция“ се заличават.

г) четвъртата алинея се заличава.

КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

252) Член 263 се изменя, както следва:

- а) първата алинея се заличава;
- б) третата алинея, която става втора алинея, се заменя със следния текст:

„Съветът, като действа с единодушие и по предложение на Комисията, приема решение за определяне на състава на Комитета.“.

- в) в първото изречение на четвъртата алинея, която става трета алинея, думите „по предложение на съответните държави-членки“ се заличават, а цифрата „четири“ се заменя с „пет“; в четвъртото изречение думите „първи параграф“ се заменят с думите „член 256а, параграф 2“.
- г) последната алинея се заличава.

253) В член 264, първа алинея, думите „две години“ се заменят с „две години и половина“, а в третата алинея думите „на Европейския парламент“ се добавят преди „на Съвета“.

254) Член 265 се изменя, както следва:

- а) в първа, втора трета и последна алинея се въвежда упоменаване на Европейския парламент пред упоменаване на Съвета;
- б) в първата алинея думата „двете“ се заменя с „тези“;
- в) четвъртата алинея се заличава;

ЕВРОПЕЙСКА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА

255) В член 266, трета алинея, думите „по искане на Комисията“ се заменят с „по предложение на Комисията“, думите „в съответствие със специална законодателна процедура“ се добавят след „с единодушие“, а думите „членове 4, 11 и 12 и член 18, параграф 5 от“ се заличават.

256) В член 267, буква б), думите „налагащи се от“ се заменят с „възникващи вследствие на“, а думите „постепенното установяване“ се заменят с „установяването или функционирането“.

ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

257) Член 268 се изменя, както следва:

- а) в първата алинея думите „...“, включително и онези, които се отнасят до Европейския социален фонд, ...“ се заличават и трите алинеи стават параграф 1;

- б) втората алинея се заменя със следния текст:

„Годишният бюджет на Съюза се установява от Европейския парламент и от Съвета съгласно член 272.“

- в) създават се следните нови параграфи 2—6:

„2. Разходите, отразени в бюджета, се разрешават за периода на бюджетната година, в съответствие с регламента, посочен в член 279.“

3. Изпълнението на разходите, отразени в бюджета, изисква предварително приемане на правно обвързващ акт на Съюза, който дава правно основание за неговото действие и за изпълнението на съответстващия разход съгласно регламента, посочен в член 279, с изключение на предвидените в този член случаи.

4. С цел да се гарантира бюджетната дисциплина, Съюзът не приема актове, които биха могли да имат значителни последствия за бюджета, без да гарантира, че разход, произтичащ от такива актове, може да бъде финансиран в рамките на собствените ресурси на Съюза и в съответствие с многогодишната финансова рамка, посочена в член 270а.

5. Бюджетът се изпълнява съгласно принципа на добро финансово управление. Държавите-членки и Съюзът си сътрудничат, за да гарантират, че определените бюджетни средства се използват съгласно този принцип.

6. Съюзът и държавите-членки, в съответствие с член 280, се борят с измамата и всяка друга незаконна дейност, която може да накърни финансовите интереси на Съюза.“

СОБСТВЕНИ РЕСУРСИ НА СЪЮЗА

258) Създава се глава 1, озаглавена „СОБСТВЕНИ РЕСУРСИ НА СЪЮЗА“, предхождаща член 269.

259) Член 269 се изменя, както следва:

- а) създава се следната нова първа алинея:

„Съюзът си осигурява средствата, необходими за постигане на неговите цели и успешното изпълнение на неговите политики.“

- б) последната алинея се заменя със следните две алинеи:

„Съветът, като действа в съответствие със специална законодателна процедура, с единодушие и след консултация с Европейския парламент, приема решение за определяне на разпоредбите, приложими за системата на собствените ресурси на Съюза. В този контекст е възможно да се установят нови категории собствени ресурси или да се отмени вече съществуваща категория. Това решение влиза в сила едва след като бъде одобрено от държавите-членки в съответствие с конституционните им изисквания.“

Съветът, като действа чрез регламенти, в съответствие със специална законодателна процедура, определя мерките за прилагане на системата на собствените ресурси на Съюза, доколкото това е предвидено от решението, прието въз основа на трета алинея. Съветът действа след одобрение от Европейския парламент.“

260) Член 270 се отменя.

МНОГОГОДИШНА ФИНАНСОВА РАМКА

261) Създават се следната нова глава 2 и нов член 270а:

„ГЛАВА 2

МНОГОГОДИШНА ФИНАНСОВА РАМКА

Член 270а

1. Многогодишната финансова рамка цели да осигури систематичност в развитието на разходите на Съюза в рамките на неговите собствени ресурси.

Тя се установява за срок от поне пет години.

Годишният бюджет на Съюза е в съответствие с многогодишната финансова рамка.

2. Съветът, като действа в съответствие със специална законодателна процедура, приема регламент за определяне на многогодишната финансова рамка. Той действа с единодушие след одобрение от Европейския парламент, който се произнася с мнозинството от съставляващите го членове.

Европейският съвет може с единодушие да приеме решение, с което на Съвета се разрешава да действа с квалифицирано мнозинство при приемането на регламента, посочен в първата алинея.

3. Финансовата рамка определя размера на годишните тавани на бюджетните кредити за поети задължения по категории разходи, както и на годишния таван на бюджетните кредити за плащания. Категориите разходи, ограничени на брой, съответстват на основните области от дейността на Съюза.

Финансовата рамка предвижда всички други разпоредби, необходими за нормалното протичане на годишната бюджетна процедура.

4. Когато регламентът на Съвета за определяне на нова финансова рамка не е приет преди изтичането на предходната финансова рамка, размерът на таваните и другите разпоредби, съответстващи на последната година от тази финансова рамка, се продължават до приемането на този акт.

5. В хода на процедурата по приемането на финансовата рамка Европейският парламент, Съветът и Комисията вземат всички необходими мерки за улесняване на това приемане.“

ГОДИШЕН БЮДЖЕТ НА СЪЮЗА

- 262) Създава се глава 3, озаглавена „ГОДИШЕН БЮДЖЕТ НА СЪЮЗА“, след член 270а.
- 263) Създава се член 270б с текста на параграф 1 от член 272.
- 264) Член 271 става нов член 273а; той се изменя съгласно посоченото в точка 267) по-долу.
- 265) В член 272, параграф 1 става член 270б, а параграфи 2—10 от член 272 се заменят със следния текст:

„Член 272

Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие със специална законодателна процедура, установяват годишния бюджет на Съюза съгласно посочените по-долу разпоредби.

1. Всяка институция, с изключение на Европейската централна банка, съставя преди 1 юли предварителен разчет на разходите си за следващата бюджетна година. Комисията обединява тези разчети в проектобюджет, който може да съдържа различаващи се прогнози.

Проектобюджетът съдържа предварителна оценка за приходите и предварителна оценка за разходите.

2. Комисията внася предложение, съдържащо проектобюджета, в Европейския парламент и Съвета не по-късно от 1 септември на годината, която предхожда годината на изпълнение на бюджета.

Комисията може да внася изменения в проектобюджета по време на процедурата, до свикването на помирителния комитет, посочен в параграф 5.

3. Съветът приема позиция по проектобюджета и я представя на Европейския парламент не по-късно от 1 октомври на годината, която предхожда годината на изпълнение на бюджета. Той изчерпателно информира Европейския парламент за основанията, мотивирали го за приемане на неговата позиция.

4. Ако в срок от четиридесет и два дни след получаването Европейският парламент:

а) одобри позицията на Съвета, бюджетът се счита за приет;

б) не е взел решение, бюджетът се счита за приет;

в) приеме изменения с мнозинство от съставляващите го членове, така измененият проект се предава на Съвета и на Комисията. Председателят на Европейския парламент, съгласувано с председателя на Съвета, свиква незабавно помирителния комитет. Помирителният комитет не се събира, ако в срок от десет дни след получаването на гореспоменатия проект Съветът уведоми Европейския парламент, че одобрява всички предложени от него изменения.

5. Помирителният комитет, който се състои от членове на Съвета или техни представители и от равен брой членове, представляващи Европейския парламент, има за задача, въз основа на позициите на Европейския парламент и на Съвета, да постигне споразумение по общ проект с квалифицирано мнозинство от членовете на Съвета или техните представители и с мнозинство от членовете, представляващи Европейския парламент, в срок от двадесет и един дни, считано от неговото свикване.

Комисията участва в работата на помирителния комитет и предприема всички необходими инициативи, за да подпомогне сближаването на позициите на Европейския парламент и на Съвета.

6. Ако в срока от двадесет и един дни, посочен в параграф 5, помирителният комитет постигне споразумение по общ проект, Европейският парламент и Съветът разполагат поотделно със срок от четиринадесет дни, считано от датата на това споразумение, за да одобрят общия проект.
7. Ако в срока от четиринадесет дни, посочен в параграф 6:
  - а) и Европейският парламент, и Съветът одобрят общия проект или не се произнесат, или ако една от тези институции одобри общия проект, а другата не се произнесе, бюджетът се счита за окончателно приет в съответствие с общия проект, или
  - б) и Европейският парламент, с мнозинство от съставляващите го членове, и Съветът отхвърлят общия проект, или ако една от тези институции отхвърли общия проект, а другата не се произнесе, Комисията представя нов проектобюджет, или
  - в) Европейският парламент, с мнозинство от съставляващите го членове, отхвърли общия проект, а Съветът го одобри, Комисията представя нов проектобюджет, или
  - г) Европейският парламент одобри общия проект, а Съветът го отхвърли, Европейският парламент може, в срок от четиринадесет дни от датата на отхвърлянето от Съвета и с мнозинство от съставляващите го членове и три пети от подадените гласове, да реши да потвърди всички или част от измененията, посочени в параграф 4, буква в). Ако дадено изменение на Европейския парламент не бъде потвърдено, се приема позицията, договорена в помирителния комитет относно бюджетната линия, предмет на това изменение. На тази основа бюджетът се счита за окончателно приет.
8. Ако в рамките на срока от двадесет и един дни, посочен в параграф 5, помирителният комитет не постигне споразумение по общ проект, Комисията представя нов проектобюджет.

9. Когато процедурата, предвидена в настоящия член, приключи, председателят на Европейския парламент обявява, че бюджетът е окончателно приет.
10. Всяка институция упражнява правомощията, които са ѝ възложени по настоящия член при зачитане на Договорите и на актовете, приети по силата на тези Договори, по-специално що се отнася до собствените ресурси на Съюза и баланса между приходите и разходите.“

266) Член 273 се изменя, както следва:

- а) в първата алинея думата „гласуван“ се заменя с „окончателно приет“, думите „или друго подразделение“ се заличават, а частта от изречение „... то сума, равна на не повече от една дванадесета от бюджетните средства за предходната бюджетна година, може да бъде изразходвана всеки месец по отношение на всяка глава или друго подразделение на административния бюджет в съответствие с разпоредбите на регламентите, изготвени съгласно член 279, без обаче, тази мярка да води до предоставяне на разположение на Комисията на средства, които да превишават една дванадесета от средствата, предвидени в проекта за административния бюджет, който е в процес на изготвяне.“ се заменя с „... то сума, равна на не повече от една дванадесета от бюджетните средства, вписани в съответната глава от бюджета за предходната бюджетна година, може да бъде изразходвана всеки месец по отношение на всяка глава на бюджета в съответствие с разпоредбите на регламента, приет в изпълнение на член 279, като тази сума не може да превишава една дванадесета от средствата, предвидени в същата глава от проектобюджета.“;
- б) във втората алинея думите „по предложение на Комисията“ се добавят след „Съветът“, а в края се добавят следната последна част на изречението и следното изречение: „..., съгласно регламента, приет в изпълнение на член 279. Той предава незабавно решението си на Европейския парламент.“;
- в) третата алинея се заличава;
- г) последната алинея се заменя със следния текст:

„Решението, посочено във втората алинея, предвижда необходимите мерки в областта на ресурсите за прилагане на разпоредбите на настоящия член, в съответствие с актовете, посочени в член 269.

То влиза в сила тридесет дни след неговото приемане, ако в този срок Европейският парламент, с мнозинство от съставляващите го членове, не реши да намали тези разходи.“.

267) Създава се член 273а с текста на член 271; той се изменя, както следва:

- а) първата алинея се заличава;
- б) в третата алинея, която става втора алинея, думите „..., доколкото това е необходимо,“ се заличават;
- в) в последната алинея думите „Съвета, Комисията и Съда“ се заменят с думите „на Европейския съвет и на Съвета, на Комисията, както и на Съда на Европейския съюз“.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА И ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ОТГОВОРНОСТ

268) Създава се глава 4, озаглавена „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БЮДЖЕТА И ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ОТГОВОРНОСТ“, предхождаща член 274, който се изменя, както следва:

- а) в първа алинея, частта в началото на изречението „Комисията изпълнява бюджета“ се заменя с „Комисията изпълнява бюджета в сътрудничество с държавите-членки“;
- б) втората алинея се заменя със следния текст:

„Регламентите определят задълженията на държавите-членки за контрол и одит при изпълнението на бюджета, както и отговорностите, които произтичат от това. Те определят също отговорностите и особените ред и условия, съгласно които всяка институция участва в изпълнението на своите собствени разходи.“.

269) В член 275 се сменя редът на упоменаване на Съвета и на Европейския парламент. Създава се следната нова втора алинея:

„Комисията представя също така на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка на финансите на Съюза, въз основа на постигнатите резултати, по-специално във връзка с насоките, дадени от Европейския парламент и Съвета по силата на член 276.“

270) В член 276, параграф 1, думите „сметките и финансовия отчет, посочени в член 275,“ се заменят с думите „сметките, счетоводния баланс и доклада за оценка, посочени в член 275,“.

ОБЩИ ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

271) Създава се глава 5, озаглавена „ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ“, предхождаща член 277.

272) Член 277 се заменя със следния текст:

„Член 277

Многогодишната финансова рамка и годишният бюджет се съставят в евро.“.

273) Член 279 се изменя, както следва:

- а) параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура и след консултация със Сметната палата, приемат чрез регламенти:

- а) финансовите норми, които по-специално определят реда и условията за установяване и изпълнение на бюджета, както и за представяне и проверка на счетоводните отчети;
- б) правилата относно контрола върху отговорността на финансовите оператори, и по-специално разпоредителите със средства и счетоводителите.“

б) в параграф 2 се заличават думите „с единодушие,“ и „получи становището на“.

274) Създават се следните нови членове 279а и 279б:

„Член 279а

Европейският парламент, Съветът и Комисията следят за наличието на финансови средства, позволяващи на Съюза да изпълнява своите правни задължения спрямо трети страни.

Член 279б

По инициатива на Комисията се свикват редовни срещи на председателите на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията в рамките на бюджетните процедури, посочени в настоящата глава. Председателите вземат всички необходими мерки, за да насърчават координирането и сближаването на позициите на институциите, които председателстват, с оглед улесняване на изпълнението на разпоредбите от настоящия дял.“

БОРБА С ИЗМАМИТЕ

275) Създава се глава 6, озаглавена „БОРБА С ИЗМАМИТЕ“, предхождаща член 280.

276) Член 280 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1, в края се добавя следната част от изречение: „..., както и в институциите, органите, службите и агенциите на Съюза.“;
- б) в параграф 4 думите „..., както и в институциите, органите, службите и агенциите на Съюза“ се добавят след „... в държавите-членки“, а последното изречение се заличава.

ЗАСИЛЕНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

277) Създава се дял III, озаглавен „ЗАСИЛЕНО СЪТРУДНИЧЕСТВО“, след член 280.

278) Създават се следните нови членове 280 А—280 И, които с член 10 от Договора за Европейския съюз заменят членове 27 А—27 Д, членове 40—40 Б и членове 43—45 от съществуващия Договор за Европейския съюз и членове 11 и 11 А от Договора за създаване на Европейската общност.

„Член 280 А

Засиленото сътрудничество се осъществява в съответствие с Договорите и с правото на Съюза.

То не може да засяга вътрешния пазар, нито икономическото, социално и териториално сближаване. То не може да представлява пречка, нито дискриминация спрямо търговията между държавите-членки, нито да предизвиква нарушения на конкуренцията между тях.

Член 280 Б

Засиленото сътрудничество зачита компетентността, правата и задълженията на държавите-членки, които не участват в него. Тези държави-членки не възпрепятстват прилагането на засилено сътрудничество от страна на държавите-членки, които участват в него.

Член 280 В

1. При установяване на засилено сътрудничество то е отворено за всички държави-членки, при условие че се зачитат евентуалните условия за участие, определени в решението за разрешаването му. То е отворено за тях във всеки друг момент, при условие че се зачитат както посочените условия, така и вече приетите в тази насока актове.

Комисията и държавите-членки, участващи в засилено сътрудничество, се стремят да насърчат участието в него на възможно най-голям брой държави-членки.

2. Комисията и, при необходимост, върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност информират редовно Европейския парламент и Съвета за развитието на засиленото сътрудничество.

Член 280 Г

1. Държавите-членки, които желаят да установят помежду си засилено сътрудничество в някоя от областите, посочени в Договорите, с изключение на областите на изключителна компетентност и общата външна политика и политика на сигурност, отправят искане до Комисията, в което уточняват обхвата и целите на предвиденото засилено сътрудничество. Комисията може да представи на Съвета предложение в тази насока. Ако Комисията не представи такова предложение, тя уведомява съответните държави-членки за мотивите си.

Разрешението да се пристъпи към засилено сътрудничество съгласно първата алинея се дава от Съвета по предложение на Комисията и след одобрение от Европейския парламент.

2. Искането на държавите-членки, които желаят да установят помежду си засилено сътрудничество в рамките на общата външна политика и политика на сигурност, се отправя до Съвета. То се предава на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, който дава становище относно съгласуваността на предвиденото засилено сътрудничество с общата външна политика и политика на сигурност на Съюза, както и на Комисията, която дава становище, по-конкретно относно съгласуваността на предвиденото засилено сътрудничество с другите политики на Съюза. Искането се изпраща за сведение и на Европейския парламент.

Разрешението да се пристъпи към засилено сътрудничество се дава с решение на Съвета, който действа с единодушие.

Член 280 Д

Всички членове на Съвета могат да участват в неговите обсъждания, но в гласуването участват само членовете на Съвета, представляващи държавите-членки, които вземат участие в засиленото сътрудничество.

Единодушието се формира само от гласовете на представителите на участващите държави-членки.

Квалифицираното мнозинство се определя в съответствие с член 205, параграф 3.

Член 280 Е

1. Всяка държава-членка, желаеща да участва в засилено сътрудничество, което вече е в ход в някоя от областите, посочени в член 280 Г, параграф 1, нотифицира Съвета и Комисията за своето намерение.

В срок от четири месеца, считано от датата на получаване на нотификацията, Комисията потвърждава участието на тази държава-членка. Тя се уверява, при необходимост, че условията за участие са изпълнени, и приема преходните мерки, необходими с оглед прилагането на вече приетите актове в рамките на засиленото сътрудничество.

Независимо от това, ако Комисията счете, че условията за участие не са изпълнени, тя посочва мерките, които следва да се предприемат, за да се отговори на тези условия, и определя срок за преразглеждане на искането за участие. След изтичането на този срок тя преразглежда искането съгласно процедурата, предвидена във втората алинея. Ако Комисията счете, че условията за участие все още не са изпълнени, съответната държава-членка може да сезира по този въпрос Съвета, който се произнася по искането. Съветът действа в съответствие с член 280 Д. Той може освен това да приеме, по предложение на Комисията, преходните мерки, посочени във втората алинея.

2. Всяка държава-членка, която желае да участва в засилено сътрудничество, което вече е в ход, в рамките на общата външна политика и политика на сигурност, нотифицира за своето намерение Съвета, върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и Комисията.

Съветът потвърждава участието на тази държава-членка след консултация с върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, и след като се увери, при необходимост, че условията за участие са изпълнени. Съветът, по предложение на върховния представител на Съюза, може също така да приеме преходните мерки, необходими с оглед прилагането на вече приетите актове в рамките на засиленото сътрудничество. Независимо от това, ако Съветът счете, че условията за участие не са изпълнени, той посочва мерките, които следва да се предприемат, за да се изпълнят тези условия, и определя срок за преразглеждане на искането за участие.

За целите на настоящия параграф Съветът действа с единодушие и в съответствие с член 280 Д.

Член 280 Ж

Разходите, свързани с осъществяването на дадено засилено сътрудничество, с изключение на административните разходи за институциите, са за сметка на участващите държави-членки, освен ако Съветът, като действа с единодушие на всички свои членове и след консултация с Европейския парламент, не вземе друго решение.

Член 280 З

1. Когато дадена разпоредба от Договорите, която би могла да се приложи в рамките на засилено сътрудничество, предвижда Съветът да действа с единодушие, Съветът, като действа с единодушие, при реда и условията, предвидени в член 280 Д, може да приеме решение, което предвижда той да действа с квалифицирано мнозинство.

2. Когато дадена разпоредба от Договорите, която би могла да се приложи в рамките на засилено сътрудничество, предвижда Съветът да приеме актове в съответствие със специална законодателна процедура, Съветът, като действа с единодушие и при реда и условията, предвидени в член 280 Д, може да реши да се произнесе в съответствие с обикновената законодателна процедура. Съветът действа след консултация с Европейския парламент.

3. Параграфи 1 и 2 не се прилагат за решенията, които имат отражение във военната област или в областта на отбраната.

Член 280 И

Съветът и Комисията осигуряват съгласуваността на действията, предприети в рамките на засиленото сътрудничество, както и съгласуваността на тези действия с политиките на Съюза, и си сътрудничат в тази насока.“.

ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

- 279) Шеста част се преномерираща на „СЕДМА ЧАСТ“.
- 280) Членове 281, 293, 305 и 314 се отменят. Член 286 се заменя с член 16 Б.
- 281) В член 282, в края се добавя следното изречение: „Независимо от това, Съюзът се представлява от всяка от институциите по силата на административната им автономност, по отношение на въпросите, свързани с тяхното функциониране.“
- 282) В член 283 първата част от изречението „Съветът, с квалифицирано мнозинство, по предложение на Комисията и след консултация с другите заинтересовани институции, приема ...“ се заменя с „Европейският парламент и Съветът, като действат чрез регламенти, в съответствие с обикновената законодателна процедура и след консултация с другите заинтересовани институции, приемат...“, а в края думите „служители на Общностите“ се заменят със „служители на Съюза“.
- 283) В член 288 третата алинея се заменя със следния текст:
- „Чрез дерогация от втора алинея, Европейската централна банка възстановява, в съответствие с основните принципи, общи за правото на държавите-членки, вредите, причинени от самата нея или от нейни служители при изпълнението на техните задължения.“.
- 284) В член 290 след думите „с единодушие“ се добавят думите „... чрез регламенти“.
- 285) В член 291 думите „Европейския паричен институт“ се заличават.
- 286) Член 294 става член 48а.

287) Член 299 се изменя, както следва:

- а) параграф 1 се заличава. Първата алинея от параграф 2 и параграфи 3—6 стават член 311; те се изменят съгласно посоченото в точка 293) по-долу.

Параграф 2 остава без номер;

- б) в началото на първа алинея думата „обаче“ се заличава, а думите „френските отвъдморски департаменти“ се заменят с „Гваделупа, Френска Гвиана, Мартиника, Реюнион, Сен-Бартелеми, Сен-Мартен“; в края на тази алинея се добавя следното изречение: „Когато тези специфични мерки се приемат от Съвета в съответствие със специална законодателна процедура, той действа също по предложение на Комисията и след консултация с Европейския парламент.“;
- в) в началото на втората алинея думите „Съветът, при приемането на съответните мерки, посочени в алинея втора, взема предвид такива области като ...“ се заменят с думите „Мерките, посочени в първа алинея, обхващат по-конкретно ...“;
- г) в началото на третата алинея позоваването на втората алинея се заменя с позоваване на първата алинея.

288) Членове 300 и 301 се заменят съответно с членове 188 Н и 188 К, а членове 302—304 се заменят с член 188 П.

289) Член 308 се заменя със следния текст:

„Член 308

1. Ако действие на Съюза изглежда необходимо в рамките на определените от Договорите политики с оглед постигането на посочена в Договорите цел, без последните да предвиждат необходимите за това правомощия, Съветът, като действа с единодушие по предложение на Комисията и след одобрение от Европейския парламент, приема необходимите разпоредби. Когато тези разпоредби се приемат от Съвета в съответствие със специална законодателна процедура, той действа също с единодушие, по предложение на Комисията и след одобрение от Европейския парламент.

2. Комисията, в рамките на процедурата за контрол на принципа на субсидиарност, посочена в член 3б, параграф 3 от Договора за Европейския съюз, насочва вниманието на националните парламенти към предложенията, основаващи се на настоящия член.

3. Мерките, основаващи се на настоящия член, не могат да включват хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки в случаите, когато Договорите изключват такова хармонизиране.

4. Настоящият член не може да служи като основа за постигане на цел, отнасяща се до общата външна политика и политика на сигурност, и всеки акт, приет в съответствие с настоящия член спазва ограниченията, определени в член 25б, втора алинея от Договора за Европейския съюз.“

290) Създава следният нов член 308а:

„Член 308а

Член 48, параграф 7 от Договора за Европейския съюз не се прилага за следните членове:

- член 269, трета и четвърта алинея,
- член 270а, параграф 2, първа алинея
- член 308 и
- член 309.“

291) Член 309 се заменя със следния текст:

„Член 309

За целите на член 7 от Договора за Европейския съюз относно спирането на определени права, произтичащи от членството в Съюза, членът на Европейския съвет или на Съвета, представляващ тази държава-членка, не участва в гласуването и тази държава-членка не се взема предвид при изчислението на едната трета или четирите пети от държавите-членки, предвидено в параграфи 1 и 2 от този член. Въздържането от гласуване на присъстващите или представените членове не представлява пречка за приемането на решенията, посочени в параграф 2 от този член.

За приемане на решенията, посочени в член 7, параграфи 3 и 4 от Договора за Европейския съюз, квалифицираното мнозинство се определя съгласно член 205, параграф 3, буква б) от настоящия договор.

Когато след решение за спиране на правото на глас, прието съгласно член 7, параграф 3 от Договора за Европейския съюз, Съветът действа с квалифицирано мнозинство на основание на разпоредба от Договорите, това квалифицирано мнозинство се определя съгласно член 205, параграф 3, буква б) от настоящия договор, или, в случай че Съветът действа по предложение на Комисията или на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност — съгласно член 205, параграф 3, буква а) от настоящия договор.

За целите на член 7 от Договора за Европейския съюз, Европейският парламент действа с мнозинство от две трети от подадените гласове, представляващи мнозинството от съставляващите го членове.“

292) Член 310 става член 188 М.

293) Член 311 се отменя. Създава се член 311а с текста на параграф 2, първа алинея, и на параграфи 3—6 от член 299; този текст се изменя, както следва:

а) параграф 2, първа алинея, и параграфи 3—6 се преномерират на параграфи 1—5, а в началото на члена се добавя следното ново уводно изречение:

„Освен разпоредбите на член 49 В от Договора за Европейския съюз относно териториалния обхват на Договорите, се прилагат и следните разпоредби:“

б) в първата алинея от параграф 2, преномериран на параграф 1, думите „... спрямо френските отвъдморски департаменти, ...“ се заменят с думите „спрямо Гваделупа, Френска Гвиана, Мартиника, Реюнион, Сен-Бартелеми, Сен-Мартен, ...“, а в края се добавят думите „съгласно член 299“;

в) в параграф 3, преномериран на 2, се заличават думите „от настоящия договор“, както и думите „от настоящия договор“ в края;

г) в параграф 6, преномериран на 5, уводното изречение „Независимо от разпоредбите на предходните параграфи:“ се заменя с „Чрез дерогация от член 49 В от Договора за Европейския съюз и от параграфи 1—4 от настоящия договор:“;

д) в края на този член се добавя следният нов параграф:

„6. Европейският съвет, по инициатива на съответната държава-членка, може да приеме решение за изменение на статута по отношение на Съюза на държава или датска, френска или нидерландска територия, посочени в параграфи 1 и 2. Европейският съвет действа с единодушие след консултация с Комисията.“

294) Заглавието „ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ“ преди член 313 се заличава.

295) Създава се член 313а:

„Член 313а

Разпоредбите на член 53 от Договора за Европейския съюз се прилагат към настоящия договор.“

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 3

Настоящият договор се сключва за неограничен срок.

Член 4

1. Протокол № 1, приложен към настоящия договор, съдържа изменения на протоколите, приложени към Договора за Европейския съюз, към Договора за създаване на Европейската общност и/или към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.

2. Протокол № 2, приложен към настоящия договор, съдържа изменения на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.

Член 5

1. Членовете, разделите, главите, дяловете и частите от Договора за Европейския съюз и Договора за създаване на Европейската общност, така както са изменени с настоящия договор, се преномерират съгласно таблиците на съответствието, посочени в приложението към настоящия договор, което е неделима част от него.

2. Кръстосаните препращания към членовете, разделите, главите, дяловете и частите в Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз, както и от единия към другия договор, също се адаптират в съответствие с параграф 1, а позоваванията на параграфи или алинеи от тези членове, така както са преномерирани или пренаредени от определени разпоредби на настоящия договор се адаптират в съответствие с тези разпоредби.

Позоваванията на членовете, разделите, главите, дяловете и частите от Договора за Европейския съюз и от Договора за създаване на Европейската общност, които се съдържат в други договори и актове от първичното право, на които се основава Съюза се адаптират в съответствие с параграф 1. Позоваванията на съображения от Договора за Европейския съюз или на параграфи или алинеи на членовете от Договора за Европейския съюз и от Договора за създаване на Европейската общност, така както са преномерирани и пренаредени с настоящия договор се адаптират в съответствие с последния. Тези адаптации се отнасят и, когато е уместно, за случаите на отменени разпоредби.

3. Позоваванията на съображенията, членовете, разделите, главите, дяловете и частите от Договора за Европейския съюз и Договора за създаването на Европейската общност, така както са изменени с настоящия договор, съдържащи се в други правни инструменти или актове, се разбират като позовавания на съображения, членове, раздели, глави, дялове и части от тези договори, така както са преномерирани в съответствие с параграф 1, и съответно като позовавания на параграфите или алинеите на тези членове, така както са преномерирани или пренаредени в съответствие с определени разпоредби на настоящия договор.

Член 6

1. Настоящият договор подлежи на ратифициране от високодоговарящите се страни в съответствие с техните конституционни изисквания. Ратификационните инструменти се депозират при правителството на Италианската република.

2. Настоящият договор влиза в сила на 1 януари 2009 г., при условие че са депозирани всички ратификационни инструменти, или ако този срок не се спази, на първия ден от месеца, следващ този, през който е депозиран ратификационният инструмент от последната измежду подписалите държави, която е предприела тази стъпка.

Член 7

Настоящият договор, наречен Договорът от Лисабон, съставен в единствен оригинал на английски, български, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, чешки и шведски език, като текстовете на всички тези езици са еднакво автентични, се депозира в архивите на правителството на Италианската република, което изпраща заверено копие до всяко от правителствата на останалите подписали Договора държави.

В ДОКАЗАТЕЛСТВО ЗА КОЕТО долуподписаните упълномощени представители полагат подписите си под настоящия договор.

Член 6

1. Настоящият договор подлежи на ратифициране от високодоговарящите се страни в съответствие с техните конституционни изисквания. Ратификационните инструменти се депозират при правителството на Италианската република.

2. Настоящият договор влиза в сила на 1 януари 2009 г., при условие че са депозирани всички ратификационни инструменти, или ако този срок не се спази, на първия ден от месеца, следващ този, през който е депозиран ратификационният инструмент от последната измежду подписалите държави, която е предприела тази стъпка.

Член 7

Настоящият договор, наречен Договорът от Лисабон, съставен в единствен оригинал на английски, български, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, чешки и шведски език, като текстовете на всички тези езици са еднакво автентични, се депозира в архивите на правителството на Италианската република, което изпраща заверено копие до всяко от правителствата на останалите подписали Договора държави.

В ДОКАЗАТЕЛСТВО ЗА КОЕТО долуподписаните упълномощени представители полагат подписите си под настоящия договор.

Съставено в Лисабон на тринадесети декември две хиляди и седма година.

Hecho en Lisboa, el trece de diciembre de dos mil siete.

V Lisabonu dne třináctého prosince dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Lissabon den trettende december to tusind og syv.

Geschehen zu Lissabon am dreizehnten Dezember zweitausendsieben.

Kahe tuhanda seitsmenda aasta detsembrikuu kolmeteistkümnendal päeval Lissabonis.

Έγινε στη Λισσαβόνα, στις δέκα τρεις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Lisbon on the thirteenth day of December in the year two thousand and seven.

Fait à Lisbonne, le treize décembre deux mille sept.

Arna dhéanamh i Liospóin, an tríú lá déag de Nollaig sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Lisbona, addì tredici dicembre duemilasette.

Lisabonā, divtūkstoš septītā gada trīspadsmitajā decembrī.

Priimta Lisabonoje du tūkstančiai septintųjų metų gruodžio tryliką dieną.

Kelt Lisszabonban, a kétezer-hetedik év december tizenharmadik napján.

Magħmul f'Lisbona, fit-tlethax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u sebgha.

Gedaan te Lissabon, de dertiende december tweeduizend zeven.

Sporządzono w Lizbonie dnia trzynastego grudnia roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Lisboa, em treze de Dezembro de dois mil e sete.

Întocmit la Lisabona la treisprezece decembrie două mii șapte.

V Lisabone dňa trinásteho decembra dvetisícisedem.

V Lizboni, dne trinajstega decembra leta dva tisoč sedem.

Tehty Lissabonissa kolmantenatoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Lissabon den trettonde december tjugohundrasju.

Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Für Seine Majestät den König der Belgier

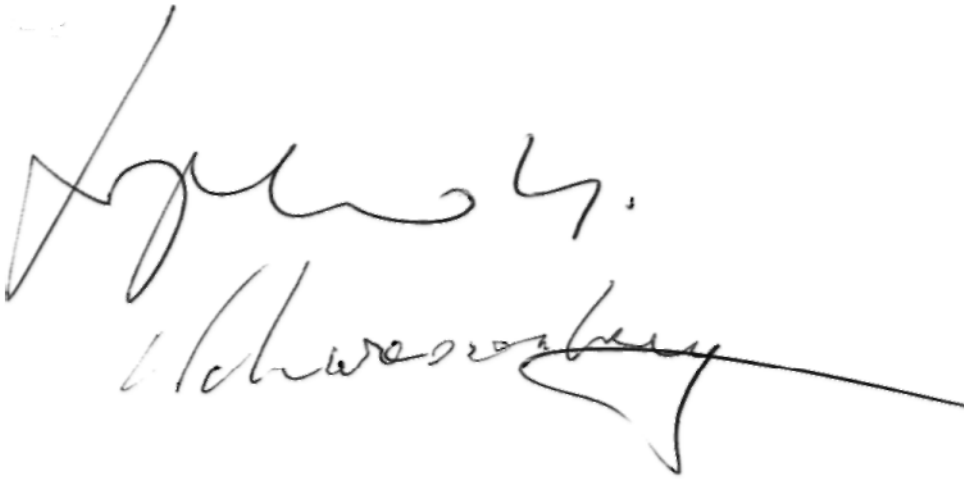
„Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.”

«Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.»

„Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.“

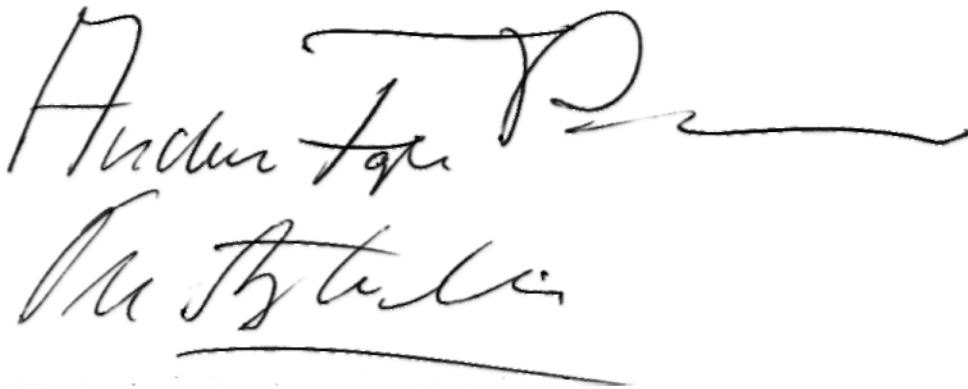
За Правителството на Република България

Za prezidenta České republiky

Karel Schwarzenberg

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Anders Fogh Rasmussen

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Frank-Walter Steinmeier

Eesti Vabariigi Presidendi nimel

Andrus Ansip
Urmas Paal

Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

Bertie Ahern
Dorothy Ahern

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

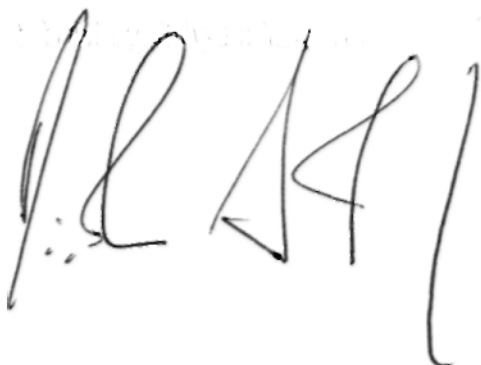
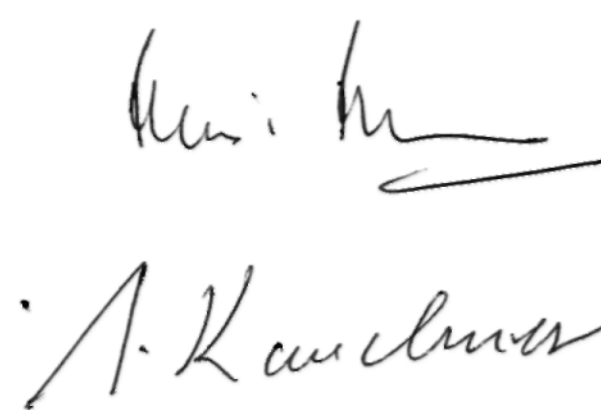
K. Karolos
Dora Daskalaki

Por Su Majestad el Rey de España

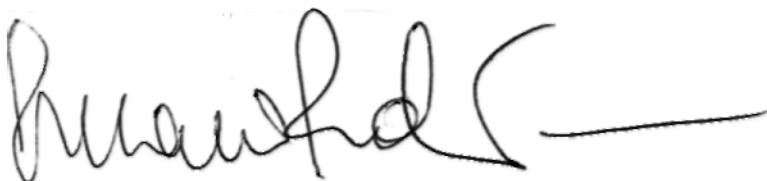
J. Zapatero
727/

Pour le Président de la République française

A. Kaulenas

Per il Presidente della Repubblica italiana

Romano Prodi

Για τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας

Εκκληροκαρτζής

Latvijas Republikas Valsts prezidenta vārdā

Valdis Zatlers.
Igaunskis P. P. P.

Lietuvos Respublikos Prezidento vardu

Valdas Adamkus.
Gediminas Kerbelas P. P. P.

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

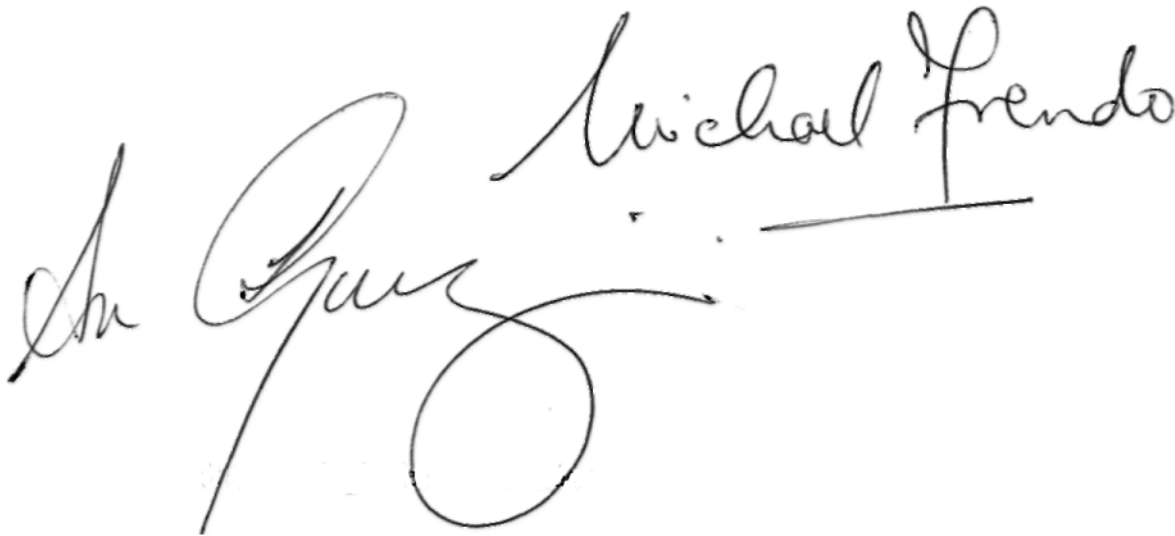
f c P. P. P.

A Magyar Köztársaság Elnöke részéről

Árpád Göncz

Għall-President ta' Malta

Michael Frendo

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

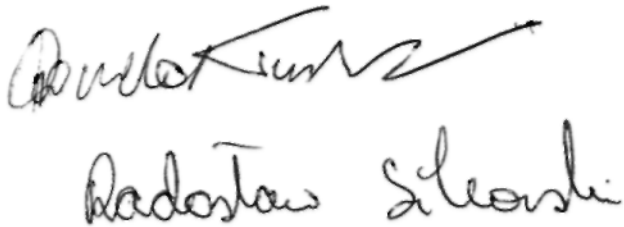

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Heinz Fischer

Za Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Radosław Sikorski

Pelo Presidente da República Portuguesa

Aníbal Cavaco Silva

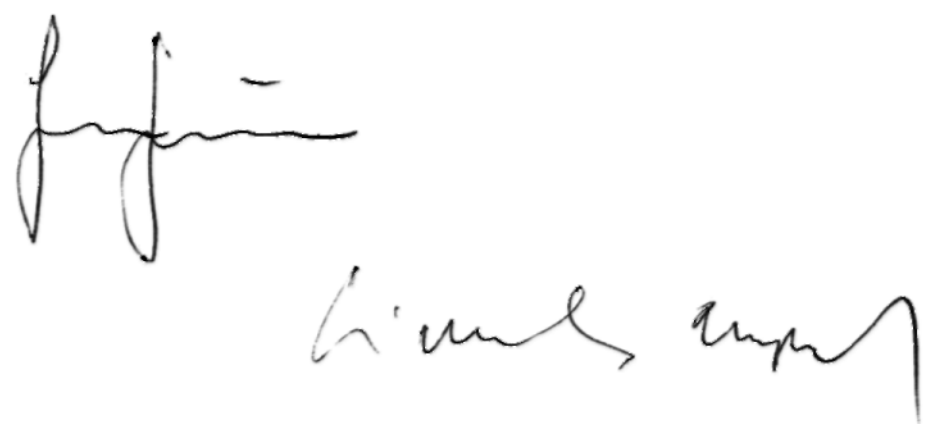

Pentru Președintele României

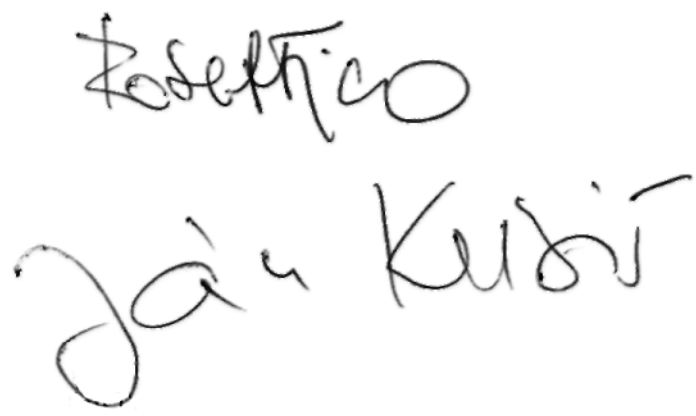
Traian Băsescu

Za predsednika Republike Slovenije

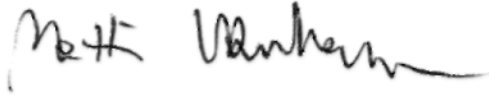
Janez Janša

Za prezidenta Slovenskej republiky

Ivan Kubiš

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

För Konungariket Sveriges regering

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

—

ПРОТОКОЛИ

А. ПРОТОКОЛИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ПРИЛОЖАТ КЪМ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, КЪМ ДОГОВОРА ЗА ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И, АКО Е УМЕСТНО, КЪМ ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ

ПРОТОКОЛ

**ОТНОСНО РОЛЯТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ ПАРЛАМЕНТИ В
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ПРИПОМНЯТ, че начинът, по който националните парламенти упражняват контрол върху своите правителства в областите, свързани с дейността на Европейския съюз, се определя от конституционната уредба и практика, присъщи на всяка държава-членка;

В ЖЕЛАНИЕТО СИ да насърчават едно по-засилено участие на националните парламенти в дейността на Европейския съюз и да засилват способността им да изразяват становището си по проектите за законодателни актове на Европейския съюз и по други въпроси, които могат да представляват особен интерес за тях;

СЕ СПОРАЗУМЯХА по посочените по-долу разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз, към Договора за функционирането на Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия:

ДЯЛ I

ИНФОРМАЦИЯ, ПРЕДНАЗНАЧЕНА ЗА НАЦИОНАЛНИТЕ ПАРЛАМЕНТИ

Член 1

Консултативните документи на Комисията (зелени книги, бели книги и съобщения) се изпращат директно от Комисията на националните парламенти на държавите-членки при публикуването им. Комисията изпраща на националните парламенти и годишната законодателна програма, както и всеки друг инструмент за законодателно планиране или за политическа стратегия, като едновременно с това ги изпраща и на Европейския парламент и на Съвета.

Член 2

Проектите на законодателни актове, адресирани до Европейския парламент и до Съвета, се изпращат на националните парламенти.

За целите на настоящия протокол „проект на законодателен акт“ означава предложенията на Комисията, инициативите на група държави-членки, инициативите на Европейския парламент, исканията на Съда, препоръките на Европейската централна банка и исканията на Европейската инвестиционна банка, които целят приемането на законодателен акт.

Проектите на законодателни актове, инициирани от Комисията, се изпращат пряко от Комисията на националните парламенти едновременно с изпращането им на Европейския парламент и на Съвета.

А. ПРОТОКОЛИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ПРИЛОЖАТ КЪМ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, КЪМ ДОГОВОРА ЗА ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И, АКО Е УМЕСТНО, КЪМ ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ

ПРОТОКОЛ

**ОТНОСНО РОЛЯТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ ПАРЛАМЕНТИ В
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ПРИПОМНЯТ, че начинът, по който националните парламенти упражняват контрол върху своите правителства в областите, свързани с дейността на Европейския съюз, се определя от конституционната уредба и практика, присъщи на всяка държава-членка;

В ЖЕЛАНИЕТО СИ да насърчават едно по-засилено участие на националните парламенти в дейността на Европейския съюз и да засилват способността им да изразяват становището си по проектите за законодателни актове на Европейския съюз и по други въпроси, които могат да представляват особен интерес за тях;

СЕ СПОРАЗУМЯХА по посочените по-долу разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз, към Договора за функционирането на Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия:

ДЯЛ I

ИНФОРМАЦИЯ, ПРЕДНАЗНАЧЕНА ЗА НАЦИОНАЛНИТЕ ПАРЛАМЕНТИ

Член 1

Консултативните документи на Комисията (зелени книги, бели книги и съобщения) се изпращат директно от Комисията на националните парламенти на държавите-членки при публикуването им. Комисията изпраща на националните парламенти и годишната законодателна програма, както и всеки друг инструмент за законодателно планиране или за политическа стратегия, като едновременно с това ги изпраща и на Европейския парламент и на Съвета.

Член 2

Проектите на законодателни актове, адресирани до Европейския парламент и до Съвета, се изпращат на националните парламенти.

За целите на настоящия протокол „проект на законодателен акт“ означава предложенията на Комисията, инициативите на група държави-членки, инициативите на Европейския парламент, исканията на Съда, препоръките на Европейската централна банка и исканията на Европейската инвестиционна банка, които целят приемането на законодателен акт.

Проектите на законодателни актове, инициирани от Комисията, се изпращат пряко от Комисията на националните парламенти едновременно с изпращането им на Европейския парламент и на Съвета.

Проектите на законодателни актове, инициирани от Европейския парламент, се изпращат пряко от Европейския парламент на националните парламенти.

Проектите на законодателни актове, инициирани от група държави-членки, от Съда, от Европейската централна банка или от Европейската инвестиционна банка, се изпращат от Съвета на националните парламенти.

Член 3

Националните парламенти могат да отправят до председателите на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията мотивирано становище относно съответствието на даден проект на законодателен акт с принципа на субсидиарност съгласно процедурата, предвидена в Протокола относно прилагането на принципите на субсидиарност и на пропорционалност.

Ако проектът на законодателен акт е иницииран от група държави-членки, председателят на Съвета изпраща мотивираното становище или становища до правителствата на тези държави-членки.

Ако проектът на законодателен акт е иницииран от Съда, от Европейската централна банка или от Европейската инвестиционна банка, председателят на Съвета изпраща мотивираното становище или становища до съответната институция или орган.

Член 4

Трябва да се спазва срок от осем седмици между датата, на която даден проект за законодателен акт е предоставен на разположение на националните парламенти на официалните езици на Съюза, и датата, на която той е включен в проекта за дневен ред на Съвета с цел приемането му или приемането на определена позиция в рамките на законодателна процедура. Изключения са възможни в неотложни случаи, мотивите за които се излагат в акта или позицията на Съвета. Освен при надлежно мотивирани спешни случаи, през тези осем седмици не може да бъде установено съгласие по проект на законодателен акт. Освен при надлежно мотивирани спешни случаи, следва да се спазва срок от десет дни между включването на проект на законодателен акт в проекта за дневен ред на Съвета и приемането на позиция.

Член 5

Дневният ред и резултатите от заседанията на Съвета, включително протоколите от заседанията, на които Съветът обсъжда проекти на законодателни актове, се изпращат директно на националните парламенти едновременно с изпращането им на правителствата на държавите-членки.

Член 6

В случаите, когато Европейският съвет възнамерява да прибегне до член 48, параграф 7 от Договора за Европейския съюз, националните парламенти се уведомяват за инициативата на Европейския съвет най-малко шест месеца преди приемането на решение.

Член 7

Сметната палата изпраща годишния си отчет за сведение на националните парламенти, едновременно с изпращането му на Европейския парламент и на Съвета.

Член 8

Когато националната парламентарна система не е еднокамарна, членове 1—7 се прилагат по отношение на съставящите я камари.

ДЯЛ II

МЕЖДУПАРЛАМЕНТАРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 9

Европейският парламент и националните парламенти заедно определят организирането и насърчаването на ефективно и редовно интерпарламентарно сътрудничество в рамките на Съюза.

Член 10

Конференция на парламентарните органи, специализирани по въпросите на Европейския съюз, може да предложи на вниманието на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията всеки принос, който счита за уместен. Наред с това тази Конференция насърчава обмена на информация и на най-добри практики между националните парламенти и Европейския парламент, в това число и между специализираните им комисии. Тя може също да организира междупарламентарни конференции по конкретни теми, по-специално за обсъждане на въпросите на общата външна политика и политика на сигурност, включително общата политика за сигурност и отбрана. Предложенията на конференцията не обвързват националните парламенти и не предопределят тяхната позиция.

ПРОТОКОЛ

**ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ПРИНЦИПИТЕ НА
СУБСИДИАРНОСТ И НА ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ**

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В ЖЕЛАНИЕТО СИ да направят необходимото решенията да се вземат възможно най-близо до гражданите на Съюза;

РЕШЕНИ да определят условията за прилагане на принципите на субсидиарност и на пропорционалност, установени в член 36 от Договора за Европейския съюз, както и да установят система за контрол на прилагането на тези принципи,

СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член 1

Всяка институция следи постоянно за спазването на принципите на субсидиарност и на пропорционалност, определени в член 36 от Договора за Европейския съюз.

Член 2

Преди да предложи законодателен акт, Комисията провежда широки консултации. Когато е уместно, тези консултации трябва да отчитат регионалното и местното измерение на предвижданите действия. В изключително спешни случаи Комисията не провежда такива консултации. В предложението си тя излага мотивите за своето решение.

ДЯЛ II

МЕЖДУПАРЛАМЕНТАРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 9

Европейският парламент и националните парламенти заедно определят организирането и насърчаването на ефективно и редовно интерпарламентарно сътрудничество в рамките на Съюза.

Член 10

Конференция на парламентарните органи, специализирани по въпросите на Европейския съюз, може да предложи на вниманието на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията всеки принос, който счита за уместен. Наред с това тази Конференция насърчава обмена на информация и на най-добри практики между националните парламенти и Европейския парламент, в това число и между специализираните им комисии. Тя може също да организира междупарламентарни конференции по конкретни теми, по-специално за обсъждане на въпросите на общата външна политика и политика на сигурност, включително общата политика за сигурност и отбрана. Предложенията на конференцията не обвързват националните парламенти и не предопределят тяхната позиция.

ПРОТОКОЛ

**ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ПРИНЦИПИТЕ НА
СУБСИДИАРНОСТ И НА ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ**

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В ЖЕЛАНИЕТО СИ да направят необходимото решенията да се вземат възможно най-близо до гражданите на Съюза;

РЕШЕНИ да определят условията за прилагане на принципите на субсидиарност и на пропорционалност, установени в член 36 от Договора за Европейския съюз, както и да установят система за контрол на прилагането на тези принципи,

СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член 1

Всяка институция следи постоянно за спазването на принципите на субсидиарност и на пропорционалност, определени в член 36 от Договора за Европейския съюз.

Член 2

Преди да предложи законодателен акт, Комисията провежда широки консултации. Когато е уместно, тези консултации трябва да отчитат регионалното и местното измерение на предвижданите действия. В изключително спешни случаи Комисията не провежда такива консултации. В предложението си тя излага мотивите за своето решение.

Член 3

За целите на настоящия протокол „проект на законодателен акт“ означава предложенията на Комисията, инициативите на група държави-членки, инициативите на Европейския парламент, исканията на Съда, препоръките на Европейската централна банка и исканията на Европейската инвестиционна банка, които целят приемането на законодателен акт.

Член 4

Комисията изпраща своите проекти на законодателни актове, както и изменените си проекти, на националните парламенти едновременно с изпращането им на законодателния орган на Съюза.

Европейският парламент изпраща проектите си на законодателни актове, както и изменените си проекти, на националните парламенти.

Съветът изпраща проектите на законодателни актове, инициирани от група държави-членки, от Съда, от Европейската централна банка или от Европейската инвестиционна банка, както и изменените проекти, на националните парламенти.

Веднага след приемането им законодателните резолюции на Европейския парламент и позициите на Съвета се изпращат от тях на националните парламенти.

Член 5

Проектите на законодателни актове се мотивират от гледна точка на принципите на субсидиарност и на пропорционалност. Всеки проект на законодателен акт следва да съдържа подробно становище с описание на елементи, които позволяват да се оцени спазването на принципите на субсидиарност и на пропорционалност. Това подробно становище следва да съдържа елементи, които позволяват да се оцени финансовият ефект на проекта, а когато става въпрос за директива, нейните последици от гледна точка на законодателните действия, които държавите-членки трябва да предприемат, включително и последиците върху регионалното законодателство, когато е уместно. Основанията да се направи заключението, че определена цел на Съюза може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, се подкрепят с качествени, а когато това е възможно, и с количествени показатели. Проектите на законодателни актове отчитат необходимостта всяко финансово или административно задължение, възложено на Съюза, националните правителства, регионалните или местните власти, стопанските субекти и гражданите, да бъде възможно най-малко натоварващо и да бъде съобразено с поставената цел.

Член 6

В срок от осем седмици от датата на предаване на проект на законодателен акт на официалните езици на Съюза, всеки национален парламент или всяка камара на национален парламент може да изпрати на председателите на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията мотивирано становище, в което излага причините, поради които счита, че въпросният проект не е съобразен с принципа на субсидиарност. Всеки национален парламент или всяка камара на национален парламент следва да се консултира, когато е уместно, с регионалните парламенти, които имат законодателни правомощия.

Ако проектът за законодателен акт е иницииран от група държави-членки, председателят на Съвета изпраща становището до правителствата на тези държави-членки.

Ако проектът на законодателен акт е иницииран от Съда, от Европейската централна банка или от Европейската инвестиционна банка, председателят на Съвета изпраща становището до съответната институция или орган.

Член 7

1. Европейският парламент, Съветът и Комисията и, когато е уместно, групата държави-членки, Съдът, Европейската централна банка или Европейската инвестиционна банка, ако проектът на законодателен акт е иницииран от тях, вземат предвид изпратените от националните парламенти или от камара на национален парламент мотивирани становища.

Всеки национален парламент разполага с два гласа, разпределени в зависимост от националната парламентарна система. В случай на двукамарна национална парламентарна система всяка от камарите разполага с един глас.

2. Когато мотивираните становища относно незачитането на принципа на субсидиарност в проект за законодателен акт представляват най-малко една трета от общия брой на дадените на националните парламенти гласове в съответствие с параграф 1, втора алинея проектът трябва да бъде преразгледан. Този праг е една четвърт при проекти на законодателни актове, внесени на основание член 61 И от Договора за функционирането на Европейския съюз относно пространството на свобода, сигурност и правосъдие.

В резултат на това повторно разглеждане Комисията, или, когато е уместно, групата държави-членки, Европейският парламент, Съдът, Европейската централна банка или Европейската инвестиционна банка, ако проектът за законодателен акт е инициран от тях, могат да решат да продължат да поддържат този проект, да го изменят или да го оттеглят. Това решение трябва да бъде мотивирано.

3. Освен това, когато в рамките на обикновената законодателна процедура мотивираните становища относно незачитането на принципа на субсидиарност в предложението на законодателен акт представляват най-малко обикновено мнозинство от дадените на националните парламенти гласове в съответствие с параграф 1, втора алинея предложението трябва да бъде преразгледано. В резултат на това преразглеждане Комисията може да реши да продължи да поддържа, да измени или да оттегли предложението.

В случай че реши да продължи да го поддържа, Комисията ще трябва да обоснове в мотивирано становище защо смята, че предложението е съобразено с принципа на субсидиарност. Това мотивирано становище, както и мотивираните становища на националните парламенти, трябва да бъдат предоставени на законодателния орган на Съюза, за да бъдат взети предвид в рамките на законодателната процедура:

- a) преди да приключи първото четене законодателят (Европейският парламент и Съветът) преценява дали законодателното предложение е съвместимо с принципа на субсидиарност, като взема по-специално под внимание приведените мотиви, които се споделят от мнозинството национални парламенти, както и мотивираното становище на Комисията;
- b) ако, в резултат на мнозинство от 55 % от членовете на Съвета или на мнозинство от действителните гласове в Европейския парламент, законодателят е на мнение, че предложението не е съвместимо с принципа на субсидиарност, разглеждането на законодателното предложение се прекратява.

Член 8

Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнася по жалби за неспазване на принципа на субсидиарност в законодателен акт, образувани по реда и условията на член 230 от Договора за функционирането на Европейския съюз от държава-членка или предадени от нея, съгласно правния ѝ ред, от името на нейния национален парламент или на негова камара.

В съответствие с реда и условията, предвидени в посочения член, Комитетът на регионите също може да завежда такива жалби срещу законодателни актове, за чието приемане Договорът за функционирането на Европейския съюз предвижда консултация с него.

Член 9

Комисията представя всяка година на Европейския съвет, на Европейския парламент, на Съвета и на националните парламенти доклад за прилагането на член 36 от Договора за Европейския съюз. Този годишен доклад се изпраща на Икономическия и социален комитет и на Комитета на регионите.

ПРОТОКОЛ
ОТНОСНО ЕВРОГРУПАТА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В ЖЕЛАНИЕТО СИ да създават благоприятни условия за по-висок икономически растеж в Европейския съюз и за тази цел да развият все по-тясна координация на икономическите политики в еврозоната,

КАТО СЪЗНАВАТ необходимостта от предвиждане на специални мерки за засилен диалог между държавите-членки, чиято парична единица е еврото, до момента, в който еврото ще стане парична единица на всички държави-членки на Съюза,

СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член 1

Министрите на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, се събират на неофициални срещи. Такива срещи се провеждат при възникнала необходимост, за обсъждане на въпроси, свързани с общите им специфични отговорности по отношение на единната валута. Комисията участва в заседанията. Европейската централна банка е поканена да участва в тези заседания, които се подготвят от представителите на министрите на финансите на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, и на Комисията.

Член 2

Министрите на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, избират председател за срок от две години и половина с мнозинството от гласовете на тези държави-членки.

ПРОТОКОЛ
ОТНОСНО ПОСТОЯННОТО СТРУКТУРИРАНО СЪТРУДНИЧЕСТВО,
УСТАНОВЕНО С ЧЛЕН 28 А ОТ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ
СЪЮЗ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ВЗЕМАТ ПРЕДВИД член 28 А, параграф 6 и член 28 Д от Договора за Европейския съюз,

КАТО ПРИПОМНЯТ, че Съюзът провежда обща външна политика и политика на сигурност, която се основава на постигането на все по-висока степен на сближаване в действията на държавите-членки;

КАТО ПРИПОМНЯТ, че общата политика за сигурност и отбрана е неразделна част от общата външна политика и политика на сигурност; че тя осигурява на Съюза оперативен капацитет, който почива на граждански и военни средства; че Съюзът може да прибегне до тези средства при изпълнението на предвидените в член 28 Б от Договора за Европейския съюз мисии извън територията на Съюза, с цел да осигури опазването на мира, предотвратяването на конфликти и укрепването на международната сигурност съгласно принципите на Устава на Организацията на обединените нации; че изпълнението на тези задачи се основава на военния капацитет, предоставен от държавите-членки в съответствие с принципа на „единен комплект въоръжени сили“;

ПРОТОКОЛ
ОТНОСНО ЕВРОГРУПАТА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В ЖЕЛАНИЕТО СИ да създават благоприятни условия за по-висок икономически растеж в Европейския съюз и за тази цел да развият все по-тясна координация на икономическите политики в еврозоната,

КАТО СЪЗНАВАТ необходимостта от предвиждане на специални мерки за засилен диалог между държавите-членки, чиято парична единица е еврото, до момента, в който еврото ще стане парична единица на всички държави-членки на Съюза,

СЕ СПОРАЗУМЯВА по следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член 1

Министрите на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, се събират на неофициални срещи. Такива срещи се провеждат при възникнала необходимост, за обсъждане на въпроси, свързани с общите им специфични отговорности по отношение на единната валута. Комисията участва в заседанията. Европейската централна банка е поканена да участва в тези заседания, които се подготвят от представителите на министрите на финансите на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, и на Комисията.

Член 2

Министрите на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, избират председател за срок от две години и половина с мнозинството от гласовете на тези държави-членки.

ПРОТОКОЛ
ОТНОСНО ПОСТОЯННОТО СТРУКТУРИРАНО СЪТРУДНИЧЕСТВО,
УСТАНОВЕНО С ЧЛЕН 28 А ОТ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ
СЪЮЗ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ВЗЕМАТ ПРЕДВИД член 28 А, параграф 6 и член 28 Д от Договора за Европейския съюз,

КАТО ПРИПОМНЯТ, че Съюзът провежда обща външна политика и политика на сигурност, която се основава на постигането на все по-висока степен на сближаване в действията на държавите-членки;

КАТО ПРИПОМНЯТ, че общата политика за сигурност и отбрана е неразделна част от общата външна политика и политика на сигурност; че тя осигурява на Съюза оперативен капацитет, който почива на граждански и военни средства; че Съюзът може да прибегне до тези средства при изпълнението на предвидените в член 28 Б от Договора за Европейския съюз мисии извън територията на Съюза, с цел да осигури опазването на мира, предотвратяването на конфликти и укрепването на международната сигурност съгласно принципите на Устава на Организацията на обединените нации; че изпълнението на тези задачи се основава на военния капацитет, предоставен от държавите-членки в съответствие с принципа на „единен комплект въоръжени сили“;

КАТО ПРИПОМНЯТ, че общата политика за сигурност и отбрана на Съюза не засяга специфичния характер на политиката за сигурност и отбрана на някои държави-членки;

КАТО ПРИПОМНЯТ, че общата политика за сигурност и отбрана на Съюза зачита произтичащите от Северноатлантическия договор задължения на държавите-членки, които считат, че тяхната обща отбрана се осъществява в рамките на Организацията на Северноатлантическия договор, която остава основата на колективната отбрана на своите членове, и че е съвместима с установената в тази рамка обща политика за сигурност и отбрана;

УБЕДЕНИ, че по-изявена роля на Съюза в областта на сигурността и отбраната ще допринесе за жизнеността на един обновен Атлантически съюз в съответствие с договореностите от т.нар. „пакет Берлин-плюс“;

РЕШЕНИ да гарантират способността на Съюза пълноценно да поеме отредените му отговорности в рамките на международната общност;

КАТО ПРИЗНАВАТ, че Организацията на обединените нации може да поиска съдействие от Съюза за спешното провеждане на мисии, предприемани на основание глави VI и VII от Устава на Организацията на обединените нации;

КАТО ПРИЗНАВАТ, че укрепването на политиката за сигурност и отбрана ще изисква от държавите-членки усилия в областта на способностите;

КАТО СЪЗНАВАТ, че навлизането в нов етап от развитието на европейската политика за сигурност и отбрана предполага решителни усилия от страна на заинтересованите държави-членки;

КАТО ПРИПОМНЯТ важността на това върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката за сигурност да участва пълноценно в работата на постоянното структурирано сътрудничество,

СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член 1

Постоянното структурирано сътрудничество, посочено в член 28 А, параграф 6 от Договора за Европейския съюз, е отворено за всяка държава-членка, която от датата на влизане в сила на Договора от Лисабон :

- а) да пристъпи по-интензивно към развитие на своя отбранителен капацитет чрез развитие на националния си принос и, когато е необходимо, чрез участие в многонационални сили, в основните европейски програми за въоръжаване и в дейността на Агенцията в областта на развитие на отбранителните способности, на научните изследвания, на придобиването на военна техника и въоръжаване (Европейската агенция по отбраната), и
- б) да бъде в състояние най-късно през 2010 г. да предоставя, самостоятелно или като част от многонационални формирования от сили, специализирани бойни единици за планираните мисии, структурирани на тактическо ниво като тактическа група със съответните спомагателни елементи, включително транспорт и логистика, които да са способни в срок от 5 до 30 дни да предприемат посочените в член 28 Б от Договора за Европейския съюз мисии, по-специално в отговор на отправени от Организацията на обединените нации искания, и които да могат да се поддържат първоначално за период от 30 дни с възможност за удължаването му най-малко до 120 дни.

Член 2

За постигането на целите, посочени в член 1, държавите-членки, които участват в постоянното структурирано сътрудничество, се ангажират:

- а) да си сътрудничат от датата на влизане в сила на Договора от Лисабон с оглед постигането на съгласуваните цели относно равнището на разходите за инвестиции в отбранително оборудване и редовно да преразглеждат тези цели в светлината на обстановката на сигурност и международните отговорности на Съюза;

- б) да сближават, доколкото е възможно, своите средства за отбрана, по-специално чрез хармонизиране на начина на определяне на военните потребности, чрез обединяване и, когато е уместно, чрез специализация на своите отбранителни средства и способности, и чрез насърчаване на сътрудничеството в областта на обучението и логистиката;
- в) да предприемат конкретни мерки за повишаване на бойната готовност, оперативната съвместимост, гъвкавостта и способността за разгръщане на силите, по-специално като определят общи цели в областта на предислоцирането на войски извън националната територия, включително като евентуално преразглеждат националните си процедури за вземане на решения;
- г) да си сътрудничат, за да са сигурни, че предприемат необходимите мерки за коригиране на установените недостатъци в рамките на „Механизма за развитие на оперативните способности“, включително чрез прилагане на многонационални подходи и без да се засягат поетите от тях ангажменти по линия на Организацията на Северноатлантическия договор;
- д) да участват, когато е необходимо, в развитието на мащабни съвместни или европейски програми за въоръжаване в рамките на Европейската агенция по отбраната.

Член 3

Европейската агенция по отбраната подпомага редовното оценяване на приноса на участващите държави-членки в областта на оперативните способности, по-специално на приноса им според критериите, които ще се определят, *inter alia*, въз основа на член 2, като най-малко веднъж годишно изготвя доклад за това. Оценката може да послужи за основа на препоръките и решенията на Съвета, приети в съответствие с член 28 Д от Договора за Европейския съюз.

ПРОТОКОЛ

ОТНОСНО ЧЛЕН 6, ПАРАГРАФ 2 ОТ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ОТНОСНО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО НА СЪЮЗА КЪМ ЕВРОПЕЙСКАТА КОНВЕНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ОСНОВНИТЕ СВОБОДИ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член 1

Споразумението относно предвиденото в член 6, параграф 2 от Договора за Европейския съюз присъединяване на Съюза към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (наричана по-нататък „Европейската конвенция“) трябва да отразява необходимостта от запазване на специфичните особености на Съюза и на правото на Съюза, по-специално що се отнася до:

- а) специфичните условия за евентуално участие на Съюза в контролните органи на Европейската конвенция;
- б) необходимите механизми, за да се гарантира, че образуваните от държави, които не са членки на Съюза, искове и исковете на частни лица са правилно насочени срещу държавите-членки и/или срещу Съюза, в зависимост от случая.

- б) да сближават, доколкото е възможно, своите средства за отбрана, по-специално чрез хармонизиране на начина на определяне на военните потребности, чрез обединяване и, когато е уместно, чрез специализация на своите отбранителни средства и способности, и чрез насърчаване на сътрудничеството в областта на обучението и логистиката;
- в) да предприемат конкретни мерки за повишаване на бойната готовност, оперативната съвместимост, гъвкавостта и способността за разгръщане на силите, по-специално като определят общи цели в областта на предислоцирането на войски извън националната територия, включително като евентуално преразглеждат националните си процедури за вземане на решения;
- г) да си сътрудничат, за да са сигурни, че предприемат необходимите мерки за коригиране на установените недостатъци в рамките на „Механизма за развитие на оперативните способности“, включително чрез прилагане на многонационални подходи и без да се засягат поетите от тях ангажменти по линия на Организацията на Северноатлантическия договор;
- д) да участват, когато е необходимо, в развитието на мащабни съвместни или европейски програми за въоръжаване в рамките на Европейската агенция по отбраната.

Член 3

Европейската агенция по отбраната подпомага редовното оценяване на приноса на участващите държави-членки в областта на оперативните способности, по-специално на приноса им според критериите, които ще се определят, *inter alia*, въз основа на член 2, като най-малко веднъж годишно изготвя доклад за това. Оценката може да послужи за основа на препоръките и решенията на Съвета, приети в съответствие с член 28 Д от Договора за Европейския съюз.

ПРОТОКОЛ

ОТНОСНО ЧЛЕН 6, ПАРАГРАФ 2 ОТ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ОТНОСНО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО НА СЪЮЗА КЪМ ЕВРОПЕЙСКАТА КОНВЕНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ОСНОВНИТЕ СВОБОДИ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член 1

Споразумението относно предвиденото в член 6, параграф 2 от Договора за Европейския съюз присъединяване на Съюза към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (наричана по-нататък „Европейската конвенция“) трябва да отразява необходимостта от запазване на специфичните особености на Съюза и на правото на Съюза, по-специално що се отнася до:

- а) специфичните условия за евентуално участие на Съюза в контролните органи на Европейската конвенция;
- б) необходимите механизми, за да се гарантира, че образуваните от държави, които не са членки на Съюза, искове и исковете на частни лица са правилно насочени срещу държавите-членки и/или срещу Съюза, в зависимост от случая.

Член 2

Споразумението по член 1 трябва да гарантира, че присъединяването на Съюза не засяга нито областите на компетентност на Съюза, нито правомощията, предоставени на неговите институции. То трябва да гарантира, че нито една от неговите разпоредби не засяга особеното положение на държавите-членки по отношение на Европейската конвенция и по-специално на протоколите към нея, на предприеманите от държавите-членки мерки чрез дерогация от разпоредбите на Европейската конвенция съгласно член 15 от нея, както и на формулираните от държавите-членки резерви към Европейската конвенция съгласно член 57 от нея.

Член 3

Нито една от разпоредбите на споразумението по член 1 не трябва да засяга действието на член 292 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

ПРОТОКОЛ

ОТНОСНО ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР И КОНКУРЕНЦИЯТА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ОТЧИТАТ факта, че вътрешният пазар, така както е определен в член 2 от Договора за Европейския съюз, включва система, която гарантира, че няма нарушаване на конкуренцията,

СЕ СПОРАЗУМЯХА, че за тази цел и ако е необходимо, Съюзът взема мерки в рамките на разпоредбите на Договорите, включително на член 308 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Настоящият протокол е приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз.

ПРОТОКОЛ

ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ХАРТАТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ КЪМ ПОЛША И КЪМ ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че в член 6 от Договора за Европейския съюз Съюзът признава правата, свободите и принципите, изложени в Хартата на основните права на Европейския съюз;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че Хартата трябва да се прилага при стриктно съответствие с разпоредбите на посочения по-горе член 6 и на дял VIII от самата Харта;

Член 2

Споразумението по член 1 трябва да гарантира, че присъединяването на Съюза не засяга нито областите на компетентност на Съюза, нито правомощията, предоставени на неговите институции. То трябва да гарантира, че нито една от неговите разпоредби не засяга особеното положение на държавите-членки по отношение на Европейската конвенция и по-специално на протоколите към нея, на предприеманите от държавите-членки мерки чрез дерогация от разпоредбите на Европейската конвенция съгласно член 15 от нея, както и на формулираните от държавите-членки резерви към Европейската конвенция съгласно член 57 от нея.

Член 3

Нито една от разпоредбите на споразумението по член 1 не трябва да засяга действието на член 292 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

ПРОТОКОЛ

ОТНОСНО ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР И КОНКУРЕНЦИЯТА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ОТЧИТАТ факта, че вътрешният пазар, така както е определен в член 2 от Договора за Европейския съюз, включва система, която гарантира, че няма нарушаване на конкуренцията,

СЕ СПОРАЗУМЯХА, че за тази цел и ако е необходимо, Съюзът взема мерки в рамките на разпоредбите на Договорите, включително на член 308 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Настоящият протокол е приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз.

ПРОТОКОЛ

ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ХАРТАТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ КЪМ ПОЛША И КЪМ ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че в член 6 от Договора за Европейския съюз Съюзът признава правата, свободите и принципите, изложени в Хартата на основните права на Европейския съюз;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че Хартата трябва да се прилага при стриктно съответствие с разпоредбите на посочения по-горе член 6 и на дял VIII от самата Харта;

Член 2

Споразумението по член 1 трябва да гарантира, че присъединяването на Съюза не засяга нито областите на компетентност на Съюза, нито правомощията, предоставени на неговите институции. То трябва да гарантира, че нито една от неговите разпоредби не засяга особеното положение на държавите-членки по отношение на Европейската конвенция и по-специално на протоколите към нея, на предприеманите от държавите-членки мерки чрез дерогация от разпоредбите на Европейската конвенция съгласно член 15 от нея, както и на формулираните от държавите-членки резерви към Европейската конвенция съгласно член 57 от нея.

Член 3

Нито една от разпоредбите на споразумението по член 1 не трябва да засяга действието на член 292 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

ПРОТОКОЛ

ОТНОСНО ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР И КОНКУРЕНЦИЯТА

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ОТЧИТАТ факта, че вътрешният пазар, така както е определен в член 2 от Договора за Европейския съюз, включва система, която гарантира, че няма нарушаване на конкуренцията,

СЕ СПОРАЗУМЯХА, че за тази цел и ако е необходимо, Съюзът взема мерки в рамките на разпоредбите на Договорите, включително на член 308 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Настоящият протокол е приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз.

ПРОТОКОЛ

ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ХАРТАТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ КЪМ ПОЛША И КЪМ ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че в член 6 от Договора за Европейския съюз Съюзът признава правата, свободите и принципите, изложени в Хартата на основните права на Европейския съюз;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че Хартата трябва да се прилага при стриктно съответствие с разпоредбите на посочения по-горе член 6 и на дял VIII от самата Харта;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че горепосоченият член 6 предвижда съдилищата на Полша и на Обединеното кралство да прилагат и тълкуват Хартата при стриктно съответствие с предвидените в същия член пояснения;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че Хартата съдържа както права, така и принципи;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че Хартата съдържа разпоредби, които имат граждански и политически характер, и разпоредби, които имат икономически и социален характер;

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че Хартата потвърждава отново признатите в Съюза права, свободи и принципи и ги прави по-ясни, без при това да създава нови права или принципи;

КАТО ПРИПОМНЯТ задълженията на Полша и на Обединеното кралство по силата на Договора за Европейския съюз, Договора за функционирането на Европейския съюз и правото на Съюза като цяло;

КАТО ОТБЕЛЯВАТ желанието на Полша и на Обединеното кралство да се изяснят някои аспекти от прилагането на Хартата;

В ЖЕЛАНИЕТО СИ да изяснят, във връзка с това, прилагането на Хартата що се отнася до законите и административните действия на Полша и на Обединеното кралство, както и нейната защитимост по съдебен ред в Полша и в Обединеното кралство;

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ ОТНОВО, че позоваванията в настоящия протокол на изпълнението на специфични разпоредби от Хартата по никакъв начин не засягат изпълнението на другите разпоредби от Хартата;

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ ОТНОВО, че настоящият протокол не засяга прилагането на Хартата спрямо другите държави-членки;

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ, че настоящият протокол не засяга другите задължения на Полша и на Обединеното кралство по силата на Договора за Европейския съюз, Договора за функционирането на Европейския съюз и правото на Съюза като цяло;

СЕ СПОРАЗУМЯВА по следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член 1

1. Хартата не разширява възможността на Съда на Европейския съюз или на всеки правораздавателен орган на Полша или Обединеното кралство да прецени дали законите, подзаконови и административни разпоредби, практики или действия на Полша или на Обединеното кралство са несъвместими с основните права, свободи и принципи, които се потвърждават в нея.

2. По-специално, и за да се разсее всякакво съмнение, нито една от разпоредбите на дял IV на Хартата не създава защитими по съдебен ред права, които са приложими към Полша или към Обединеното кралство, освен доколкото Полша или Обединеното кралство са предвидили такива в националното си законодателство.

Член 2

Когато разпоредба от Хартата се позовава на националните закони и практики, тя се прилага към Полша или към Обединеното кралство, само доколкото съдържащите се в нея права и принципи са признати в законодателството или практиките на Полша или на Обединеното кралство.

ПРОТОКОЛ
ОТНОСНО УПРАЖНЯВАНЕТО НА ОБЛАСТИТЕ НА СПОДЕЛЕНА
КОМПЕТЕНТНОСТ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член единствен

Що се отнася до член 2 А, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз относно областите на споделена компетентност, когато Съюзът провежда дейност в определена област, приложното поле на това упражняване на компетентност обхваща само уредените от въпросния акт на Съюза елементи и следователно не обхваща цялата област.

ПРОТОКОЛ
ОТНОСНО УСЛУГИТЕ ОТ ОБЩ ИНТЕРЕС

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

ВОДЕНИ ОТ ЖЕЛАНИЕТО да подчертаят значимостта на услугите от общ интерес,

СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните тълкувателни разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член 1

Споделените ценности на Съюза по отношение на услугите от общ икономически интерес по смисъла на член 16 от Договора за функционирането на Европейския съюз включват по-конкретно:

- основната роля и голямата дискреционна власт на националните, регионалните и местните органи за предоставяне, възлагане и организиране на услугите от общ икономически интерес, така че да се доближават максимално до потребностите на ползвателите;
- разнообразието на услуги от общ икономически интерес и разликите в потребностите и предпочитанията на ползвателите, които могат да произтичат от различни географски, социални и културни условия;
- високо ниво на по отношение на качество, безопасност и достъпност, равно третиране и насърчаване на универсалния достъп и на правата на ползвателите;

ПРОТОКОЛ
ОТНОСНО УПРАЖНЯВАНЕТО НА ОБЛАСТИТЕ НА СПОДЕЛЕНА
КОМПЕТЕНТНОСТ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член единствен

Що се отнася до член 2 А, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз относно областите на споделена компетентност, когато Съюзът провежда дейност в определена област, приложното поле на това упражняване на компетентност обхваща само уредените от въпросния акт на Съюза елементи и следователно не обхваща цялата област.

ПРОТОКОЛ
ОТНОСНО УСЛУГИТЕ ОТ ОБЩ ИНТЕРЕС

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

ВОДЕНИ ОТ ЖЕЛАНИЕТО да подчертаят значимостта на услугите от общ интерес,

СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните тълкувателни разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член 1

Споделените ценности на Съюза по отношение на услугите от общ икономически интерес по смисъла на член 16 от Договора за функционирането на Европейския съюз включват по-конкретно:

- основната роля и голямата дискреционна власт на националните, регионалните и местните органи за предоставяне, възлагане и организиране на услугите от общ икономически интерес, така че да се доближават максимално до потребностите на ползвателите;
- разнообразието на услуги от общ икономически интерес и разликите в потребностите и предпочитанията на ползвателите, които могат да произтичат от различни географски, социални и културни условия;
- високо ниво на по отношение на качество, безопасност и достъпност, равно третиране и насърчаване на универсалния достъп и на правата на ползвателите;

Член 2

Разпоредбите на Договорите по никакъв начин не засягат компетентността на държавите-членки да предоставят, възлагат и организират нестопански услуги от общ интерес.

ПРОТОКОЛ

**ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА СЪВЕТА ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО
НА ЧЛЕН 9 В, ПАРАГРАФ 4 ОТ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ
СЪЮЗ И ЧЛЕН 205, ПАРАГРАФ 2 ОТ ДОГОВОРА ЗА
ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ МЕЖДУ
1 НОЕМВРИ 2014 Г. И 31 МАРТ 2017 Г., ОТ ЕДНА СТРАНА, И СЛЕД
1 АПРИЛ 2017 Г., ОТ ДРУГА СТРАНА**

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ОТЧИТАТ същественото значение, което имаше постигането на съгласие по Решението на Съвета относно прилагането на член 9 В, параграф 4 от Договора за Европейския съюз и член 205, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз между 1 ноември 2014 г. и 31 март 2017 г., от една страна, и след 1 април 2017 г., от друга страна (понататък наричано „Решението“), при одобряването на Договора от Лисабон;

СЕ СПОРАЗУМЯХА ПО следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член единствен

Преди разглеждането от Съвета на какъвто и да е проект, който цели да измени или да отмени Решението или която и да е негова разпоредба, или косвено да промени неговия обхват или смисъл чрез изменение на друг правен акт на Съюза, Европейският съвет провежда предварително обсъждане по проекта, като се произнася с консенсус в съответствие с член 9 Б, параграф 4 от Договора за Европейския съюз.

ПРОТОКОЛ**ОТНОСНО ПРЕХОДНИТЕ РАЗПОРЕДБИ**

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че за да се организира преходът между институционалните разпоредби на Договорите, приложими преди влизането в сила на Договора от Лисабон и тези, предвидени от посочения договор, е необходимо да се предвидят преходни разпоредби,

---

Член 2

Разпоредбите на Договорите по никакъв начин не засягат компетентността на държавите-членки да предоставят, възлагат и организират нестопански услуги от общ интерес.

ПРОТОКОЛ

**ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА СЪВЕТА ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО
НА ЧЛЕН 9 В, ПАРАГРАФ 4 ОТ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ
СЪЮЗ И ЧЛЕН 205, ПАРАГРАФ 2 ОТ ДОГОВОРА ЗА
ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ МЕЖДУ
1 НОЕМВРИ 2014 Г. И 31 МАРТ 2017 Г., ОТ ЕДНА СТРАНА, И СЛЕД
1 АПРИЛ 2017 Г., ОТ ДРУГА СТРАНА**

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ОТЧИТАТ същественото значение, което имаше постигането на съгласие по Решението на Съвета относно прилагането на член 9 В, параграф 4 от Договора за Европейския съюз и член 205, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз между 1 ноември 2014 г. и 31 март 2017 г., от една страна, и след 1 април 2017 г., от друга страна (понататък наричано „Решението“), при одобряването на Договора от Лисабон;

СЕ СПОРАЗУМЯХА ПО следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член единствен

Преди разглеждането от Съвета на какъвто и да е проект, който цели да измени или да отмени Решението или която и да е негова разпоредба, или косвено да промени неговия обхват или смисъл чрез изменение на друг правен акт на Съюза, Европейският съвет провежда предварително обсъждане по проекта, като се произнася с консенсус в съответствие с член 9 Б, параграф 4 от Договора за Европейския съюз.

ПРОТОКОЛ**ОТНОСНО ПРЕХОДНИТЕ РАЗПОРЕДБИ**

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че за да се организира преходът между институционалните разпоредби на Договорите, приложими преди влизането в сила на Договора от Лисабон и тези, предвидени от посочения договор, е необходимо да се предвидят преходни разпоредби,

---

Член 2

Разпоредбите на Договорите по никакъв начин не засягат компетентността на държавите-членки да предоставят, възлагат и организират нестопански услуги от общ интерес.

ПРОТОКОЛ

**ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА СЪВЕТА ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО
НА ЧЛЕН 9 В, ПАРАГРАФ 4 ОТ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ
СЪЮЗ И ЧЛЕН 205, ПАРАГРАФ 2 ОТ ДОГОВОРА ЗА
ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ МЕЖДУ
1 НОЕМВРИ 2014 г. И 31 МАРТ 2017 г., ОТ ЕДНА СТРАНА, И СЛЕД
1 АПРИЛ 2017 г., ОТ ДРУГА СТРАНА**

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ОТЧИТАТ същественото значение, което имаше постигането на съгласие по Решението на Съвета относно прилагането на член 9 В, параграф 4 от Договора за Европейския съюз и член 205, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз между 1 ноември 2014 г. и 31 март 2017 г., от една страна, и след 1 април 2017 г., от друга страна (понататък наричано „Решението“), при одобряването на Договора от Лисабон;

СЕ СПОРАЗУМЯХА ПО следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз:

Член единствен

Преди разглеждането от Съвета на какъвто и да е проект, който цели да измени или да отмени Решението или която и да е негова разпоредба, или косвено да промени неговия обхват или смисъл чрез изменение на друг правен акт на Съюза, Европейският съвет провежда предварително обсъждане по проекта, като се произнася с консенсус в съответствие с член 9 Б, параграф 4 от Договора за Европейския съюз.

ПРОТОКОЛ**ОТНОСНО ПРЕХОДНИТЕ РАЗПОРЕДБИ**

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че за да се организира преходът между институционалните разпоредби на Договорите, приложими преди влизането в сила на Договора от Лисабон и тези, предвидени от посочения договор, е необходимо да се предвидят преходни разпоредби,

СЕ СПОРАЗУМЯХА по посочените по-долу разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз, към Договора за функционирането на Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия:

Член 1

В настоящия протокол думите „Договорите“ означават Договора за Европейския съюз, Договора за функционирането на Европейския съюз и Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.

ДЯЛ I

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Член 2

В съответствие с член 9 А, параграф 2, втора алинея от Договора за Европейския съюз, своевременно преди изборите за Европейски парламент през 2009 г. Европейският съвет приема решение, с което се определя състава на Европейския парламент:

До края на парламентарния мандат 2004—2009 съставът и броят на членовете на Европейския парламент остават същите, както при влизането в сила на Договора от Лисабон.

ДЯЛ II

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО КВАЛИФИЦИРАНОТО МНОЗИНСТВО

Член 3

1. В съответствие с член 9С, параграф 4 от Договора за Европейския съюз разпоредбите на този параграф и разпоредбите на член 205, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз относно определянето на квалифицираното мнозинство в Европейския съвет и в Съвета започват да се прилагат от 1 ноември 2014 г.

2. Между 1 ноември 2014 г. и 31 март 2017 г., когато определен акт трябва да бъде приет с квалифицирано мнозинство, член на Съвета може да поиска този акт да бъде приет с квалифицираното мнозинство, което е определено в параграф 3. В този случай се прилагат параграфи 3 и 4.

3. До 31 октомври 2014 г. се прилагат следните разпоредби, без да се засяга действието на член 201а, параграф 1, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз:

За актовете на Европейския съвет и на Съвета, които изискват квалифицирано мнозинство, гласовете на членовете получават следната пропорционална тежест:

Белгия	12	Гърция	12
България	10	Испания	27
Чешка република	12	Франция	29
Дания	7	Италия	29
Германия	29	Кипър	4
Естония	4	Латвия	4
Ирландия	7	Литва	7

Люксембург	4	Румъния	14
Унгария	12	Словения	4
Малта	3	Словакия	7
Нидерландия	13	Финландия	7
Австрия	10	Швеция	10
Полша	27	Обединеното кралство	29
Португалия	12		

Актовете се считат за приети, ако са събрали най-малко 255 гласа, изразяващи положителния вот на мнозинство от членовете, когато по силата на Договорите те трябва да бъдат приети по предложение на Комисията. В останалите случаи актовете се приемат, ако са събрали най-малко 255 гласа, изразяващи положителния вот на най-малко две трети от членовете.

Когато определен акт се приема от Европейския съвет или от Съвета с квалифицирано мнозинство, член на Европейския съвет или на Съвета може да изиска да се извърши проверка дали държавите-членки, съставляващи това квалифицирано мнозинство, представляват най-малко 62 % от общия брой на населението на Съюза. Ако се окаже, че това условие не е изпълнено, съответният акт не се приема.

4. До 31 октомври 2014 г., в случаите, когато, в приложение на договорите, не всички членове на Съвета участват във вота, т.е. в случаите, когато има препращане към квалифицираното мнозинство, определено съгласно член 205, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, квалифицираното мнозинство се определя като същото съотношение от претеглените гласове, същото съотношение от броя на членовете на Съвета и, ако е уместно, същия процент от населението на съответните държави-членки, както установените в параграф 3 от настоящия член.

ДЯЛ III

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО СЪСТАВИТЕ НА СЪВЕТА

Член 4

До влизането в сила на решението, посочено в член 9 В, параграф 6, първа алинея от Договора за Европейския съюз, Съветът може да заседава в съставите, предвидени във втора и трета алинея на същия параграф, както и в другите състави, чиито списък се установява с решение на Съвета по общи въпроси, прието с обикновено мнозинство.

ДЯЛ IV

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО КОМИСИЯТА, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОТНОСНО ВЪРХОВНИЯ ПРЕДСТАВИТЕЛ НА СЪЮЗА ПО ВЪПРОСИТЕ НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Член 5

Членовете на Комисията, които са на длъжност към датата на влизане в сила на Договора от Лисабон, остават на тази длъжност до края на мандата си. Независимо от това, мандатът на члена на Комисията, който има същото гражданство като върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, се прекратява в деня на назначаване на върховния представител.

ДЯЛ V

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ГЕНЕРАЛНИЯ СЕКРЕТАР НА СЪВЕТА, ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ ЗА ОБЩАТА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТ И ОТНОСНО ЗАМЕСТНИК-ГЕНЕРАЛНИЯ СЕКРЕТАР НА СЪВЕТА

Член 6

Мандатите на генералния секретар на Съвета, върховен представител за общата външна политика и политика на сигурност, както и на заместник-генералния секретар на Съвета се прекратяват в деня на влизане в сила на Договора от Лисабон. Съветът назначава генерален секретар в съответствие с член 207, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

ДЯЛ VI

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО КОНСУЛТАТИВНИТЕ ОРГАНИ

Член 7

До влизането в сила на решението, посочено в член 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз, разпределението на членовете на Икономическия и социален комитет е, както следва:

Белгия	12	Люксембург	6
България	12	Унгария	12
Чешка република	12	Малта	5
Дания	9	Нидерландия	12
Германия	24	Австрия	12
Естония	7	Полша	21
Ирландия	9	Португалия	12
Гърция	12	Румъния	15
Испания	21	Словения	7
Франция	24	Словакия	9
Италия	24	Финландия	9
Кипър	6	Швеция	12
Латвия	7	Обединеното кралство	24
Литва	9		

Член 8

До влизането в сила на решението, посочено в член 263 от Договора за функционирането на Европейския съюз, разпределението на членовете на Комитета на регионите е, както следва:

Белгия	12	Естония	7
България	12	Ирландия	9
Чешка република	12	Гърция	12
Дания	9	Испания	21
Германия	24	Франция	24

Италия	24	Полша	21
Кипър	6	Португалия	12
Латвия	7	Румъния	15
Литва	9	Словения	7
Люксембург	6	Словакия	9
Унгария	12	Финландия	9
Малта	5	Швеция	12
Нидерландия	12	Обединеното кралство	24
Австрия	12		

ДЯЛ VII

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО АКТОВЕТЕ, ПРИЕТИ ВЪЗ ОСНОВА НА ДЯЛОВЕ V И VI ОТ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПРЕДИ ВЛИЗАНЕТО В СИЛА НА ДОГОВОРА ОТ ЛИСАБОН

Член 9

Правните последици от актовете на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, приети въз основа на Договора от Лисабон, се запазват дотогава, докато тези актове не бъдат отменени, обявени за нищожни или изменени в приложение на Договорите. Същото се отнася и за сключените между държавите-членки конвенции въз основа на Договора за Европейския съюз.

Член 10

1. Като преходна мярка и по отношение на актове на Съюза в областта на полицейското и на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, приети преди влизането в сила на Договора от Лисабон, на датата на влизане в сила на този договор правомощията на институциите са следните: правомощията на Комисията съгласно член 226 от Договора за функционирането на Европейския съюз не се прилагат, а правомощията на Съда на Европейския съюз съгласно дял VI от Договора за Европейския съюз във версията му, която е в сила преди влизането в сила на Договора от Лисабон, остават същите, включително когато са били приети на основание член 35, параграф 2 от посочения Договор за Европейския съюз.

2. Изменението на акт, посочен в параграф 1 води до упражняване на правомощията на посочените в същия параграф институции, така както са предвидени в Договорите, по отношение на изменения акт и за онези държави-членки, към които този акт се прилага.

3. Във всеки случай, посочената в параграф 1 преходна мярка престава да бъде в сила пет години след датата на влизане в сила на Договора от Лисабон.

4. Най-късно шест месеца преди изтичането на предвидения в параграф 3 преходен период Обединеното кралство може да нотифицира Съвета, че не приема посочените в параграф 1 и предвидени в Договорите правомощия на институциите по отношение на актовете, посочени в параграф 1. В случай че Обединеното кралство е направило такава нотификация, всички актове, посочени в параграф 1 престават да се прилагат към него от датата на изтичане на преходния период, предвиден в параграф 3. Настоящата алинея не се прилага по отношение на изменени актове, които са приложими към Обединеното кралство по силата на параграф 2.

Съветът, като действа с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията, определя необходимите производни и преходни мерки. Обединеното кралство не участва в приемането на това решение. Квалифицираното мнозинство на Съвета се определя в съответствие с член 205, параграф 3, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Съветът може също да приеме с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията решение, съгласно което Обединеното кралство понася преките финансови последици, ако има такива, които необходимо и неизбежно произтичат от прекратяването на неговото участие в тези актове.

5. Обединеното кралство може във всеки следващ момент да нотифицира Съвета за желанието си да участва в актове, чието прилагане към него е прекратено по силата на параграф 4, първа алинея. В този случай се прилагат съответните разпоредби на Протокола за достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз или на Протокола относно позицията на Обединеното кралство и на Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, в зависимост от случая. Правомощията на институциите по отношение на тези актове са тези, предвидени в Договорите. Когато действат по силата на съответните Протоколи, институциите на Съюза и Обединеното кралство се стремят да възстановяват във възможно най-голяма степен участието на Обединеното кралство в достиженията на правото на Съюза по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, без това да засяга сериозно практическото действие на различни части от него и като се съблюдава неговото единство.

Б. ПРОТОКОЛИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ПРИЛОЖАТ КЪМ ДОГОВОРА ОТ ЛИСАБОН

ПРОТОКОЛ № 1

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ПРОТОКОЛИТЕ, ПРИЛОЖЕНИ КЪМ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, КЪМ ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ И/ИЛИ КЪМ ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В ЖЕЛАНИЕТО СИ да изменят протоколите, приложени към Договора за Европейския съюз, към Договора за създаване на Европейската общност и/или към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, с цел да ги адаптират към новите правила, определени от Договора от Лисабон,

СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните разпоредби, които са приложени към Договора от Лисабон:

Член 1

- 1) Протоколите, които са в сила на датата на влизане в сила на настоящия договор и които са приложени към Договора за Европейския съюз, към Договора за създаване на Европейската общност, и/или към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, се изменят в съответствие с разпоредбите на настоящия член.

А. ХОРИЗОНТАЛНИ ИЗМЕНЕНИЯ

- 2) Предвидените в член 2, точка 2 от Договора от Лисабон хоризонтални изменения са приложими към посочените в настоящия член протоколи с изключение на букви г), д) и й).
- 3) В посочените в точка 1 от настоящия член протоколи:
  - а) последната алинея от техния преамбюл, която споменава договора или договорите, към които въпросният протокол е приложен, се заменя със следното: „СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз“. Настоящата алинея не се прилага към Протокола относно икономическото и социално сближаване, нито към Протокола за системата на публичното радиоразпръскване в държавите-членки.

Протоколът относно статута на Съда на Европейския съюз, Протоколът относно местоположението на седалищата на някои органи, служби и агенции на Европейския съюз, Протоколът относно член 40.3.3 от Конституцията на Ирландия и протоколът относно привилегиите и имунитетите на Европейския съюз са приложени и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия;

- б) думите „на Общностите“ се заменят с „на Съюза“, а думата „Общностите“ се заменя със „Съюза“, като съществуващите изречения съответно се адаптират в граматично отношение, когато това е необходимо.

Б. ПРОТОКОЛИ, КОИТО СЛЕДВА ДА СЕ ПРИЛОЖАТ КЪМ ДОГОВОРА ОТ ЛИСАБОН

ПРОТОКОЛ № 1

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ПРОТОКОЛИТЕ, ПРИЛОЖЕНИ КЪМ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, КЪМ ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ И/ИЛИ КЪМ ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

В ЖЕЛАНИЕТО СИ да изменят протоколите, приложени към Договора за Европейския съюз, към Договора за създаване на Европейската общност и/или към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, с цел да ги адаптират към новите правила, определени от Договора от Лисабон,

СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните разпоредби, които са приложени към Договора от Лисабон:

Член 1

- 1) Протоколите, които са в сила на датата на влизане в сила на настоящия договор и които са приложени към Договора за Европейския съюз, към Договора за създаване на Европейската общност, и/или към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, се изменят в съответствие с разпоредбите на настоящия член.

А. ХОРИЗОНТАЛНИ ИЗМЕНЕНИЯ

- 2) Предвидените в член 2, точка 2 от Договора от Лисабон хоризонтални изменения са приложими към посочените в настоящия член протоколи с изключение на букви г), д) и й).
- 3) В посочените в точка 1 от настоящия член протоколи:
  - а) последната алинея от техния преамбюл, която споменава договора или договорите, към които въпросният протокол е приложен, се заменя със следното: „СЕ СПОРАЗУМЯХА по следните разпоредби, които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз“. Настоящата алинея не се прилага към Протокола относно икономическото и социално сближаване, нито към Протокола за системата на публичното радиоразпръскване в държавите-членки.

Протоколът относно статута на Съда на Европейския съюз, Протоколът относно местоположението на седалищата на някои органи, служби и агенции на Европейския съюз, Протоколът относно член 40.3.3 от Конституцията на Ирландия и протоколът относно привилегиите и имунитетите на Европейския съюз са приложени и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия;

- б) думите „на Общностите“ се заменят с „на Съюза“, а думата „Общностите“ се заменя със „Съюза“, като съществуващите изречения съответно се адаптират в граматично отношение, когато това е необходимо.

- 4) В следващите протоколи думите „на/от договора“ и „договора“ се заменят съответно с „на/от Договорите“ и „Договорите“, като позоваването на Договора за Европейския съюз и/или Договора за създаване на Европейската общност се заменя с позоваване на Договорите:
- а) Протокол относно статута на Съда на Европейския съюз:
    - член 1 (включително и позоваването на Договора за ЕС и на Договора за ЕО);
  - б) Протокол за устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка:
    - член 1.1, нова втора алинея;
    - член 12.1, първа алинея;
    - член 14.1 (второ упоменаване на договора);
    - член 14.2, втора алинея;
    - член 34.1, второ тире;
    - член 35.1;
  - в) Протокол относно процедурата при прекомерен дефицит:
    - член 3, второ изречение;
  - г) Протокол за някои разпоредби относно Дания:
    - точка 2, преномерирана на 1, второ изречение;
  - д) Протокол за включването на достиженията на правото от Шенген в рамките на Европейския съюз:
    - шесто съображение, което става пето съображение;
    - член 1;
  - е) Протокол относно убежището, предоставяно на гражданите на държавите-членки на Европейския съюз:
    - седмо съображение;
  - ж) Протокол относно придобиването на недвижима собственост в Дания:
    - единствена разпоредба
  - з) Протокол за системата на публичното радиоразпръскване в държавите-членки:
    - единствена разпоредба
  - и) Протокол относно финансовите последици от изтичането на срока на Договора за ЕОВС и относно Изследователския фонд за въглища и стомана:
    - член 3

- 5) В следните протоколи и приложения думите „от настоящия договор“ се заменят с позоваване на Договора за функционирането на Европейския съюз:
- а) Протокол за устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка:
— член 3.1.;	— член 21.1;
— член 4;	— член 25.2;
— член 6.3;	— член 27.2;
— член 7;	— член 34.1, уводни думи;
— член 9.1;	— член 35.3;
— член 10.1;	— член 41.1, преномериран на 40.1;
— член 11.1;	— член 42, преномериран на 41;
— член 14.1 (първо упоменаване на договора);	— член 43.1, преномериран на 42.1;
— член 15.3;	— член 45.1, преномериран на 44.1;
— член 16, първа алинея;	— член 47.3, преномериран на 46.3;
- б) Протокол относно процедурата при прекомерен дефицит:
- член 1, уводно изречение;
- в) Протокол относно критериите за конвергенция в съответствие с член 121 от Договора за създаване на Европейската общност:
- член 1, първо изречение;
- г) Протокол за някои разпоредби, отнасящи се до Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия:
- точка 6, преномерирана на 5, втора алинея;
- точка 9, преномерирана на 8, уводно изречение;
- точка 10, преномерирана на 9, буква а), второ изречение;
- точка 11, преномерирана на 10;
- д) Протокол за икономическото и социално сближаване:
- петнадесето съображение, което става единадесето;
- е) приложения I и II:
- заглавията на двете приложения

- б) В следните протоколи думите „от настоящия договор“ се заменят с „от този договор“:
- а) Протокол за устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка:
    - член 3.2;
    - член 3.3;
    - член 9.2;
    - член 9.3;
    - член 11.2;
    - член 43.2, преномериран на 42.2;
    - член 43.3, преномериран на 42.3;
    - член 44, преномериран на 43, втора алинея;
  - б) Протокол относно процедурата при прекомерен дефицит:
    - член 2, уводно изречение;
  - в) Протокол относно критериите за конвергенция в съответствие с член 121 от Договора за създаване на Европейската общност:
    - член 2;
    - член 3;
    - член 4, първо изречение;
    - член 6;
  - г) Протокол за някои разпоредби, отнасящи се до Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия:
    - параграф 7, преномерирана на 6, втора алинея;
    - параграф 10, преномерирана на 9, буква в).
- 7) В следните протоколи думите „, като действия с обикновено мнозинство,“ се въвеждат след „Съветът“:
- а) Протокол относно статута на Съда на Европейския съюз:
    - член 4, втора алинея;
    - член 13, втора алинея;
  - б) Протокол за привилегиите и имунитетите на Общностите:
    - член 7, преномериран на 6, първа алинея, първо изречение.
- 8) В следните протоколи думите „Съда(ът) на Европейските общности“, „Съда(ът) на ЕО“ или „Съда(ът) на ЕО“ се заменят със „Съда(ът) на Европейския съюз“:
- а) Протокол относно статута на Съда на Европейския съюз:
    - член 1
    - член 3, четвърта алинея;
    - член 1 от приложението;

- б) Протокол за устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка:
  - член 35.1, 35.2, 35.4, 35.5 и 35.6
  - член 36.2
- в) Протокол за местоположението на седалищата на институциите и на някои органи, служби и агенции на Европейските общности, както и на Европол:
  - член единствен, буква г);
- г) Протокол за привилегиите и имунитетите на Европейските общности:
  - член 12, преномериран на 11, буква а);
  - член 21, преномериран на 20, първото; упоменаване
- д) Протокол относно позицията на Обединеното кралство и на Ирландия:
  - член 2;
- е) Протокол относно убежището, предоставяно на гражданите на държавите-членки на Европейския съюз:
  - второ съображение, което става трето съображение;

Б. СПЕЦИФИЧНИ ИЗМЕНЕНИЯ

ОТМЕНЕНИ ПРОТОКОЛИ

- 9) Следните протоколи се отменят:
  - а) протоколът от 1957 г. относно Италия;
  - б) протоколът от 1957 г. относно стоките, произхождащи и идващи от някои страни и ползващи се с особен режим на внос в държавите-членки;
  - в) протоколът от 1992 г. за Устава на Европейския паричен институт;
  - г) протоколът от 1992 г. за прехода към третия етап на Икономическия и паричен съюз
  - д) протоколът от 1992 г. относно Португалия;
  - е) протоколът от 1997 г. за ролята на националните парламенти в Европейския съюз, който се заменя с нов протокол със същото заглавие;
  - ж) протоколът от 1997 г. относно прилагането на принципите на субсидиарност и пропорционалност, който се заменя с нов протокол със същото заглавие;
  - з) протоколът от 1997 г. относно закрилата и хуманното отношение към животните, чийто текст става член 6б от Договора за функционирането на Европейския съюз;
  - и) протоколът от 2001 г. относно разширяването на Европейския съюз;
  - й) протоколът от 2001 г. относно член 67 от Договора за създаване на Европейската общност.

СТАТУТ НА СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

10) Протоколът относно статута на Съда на Европейския съюз се изменя, както следва:

- а) в първото съображение на Преамбюла позоваването на Договора за създаване на Европейската общност се заменя с позоваване на Договора за функционирането на Европейския съюз. В останалата част от протокола, думите „от Договора за ЕО“ се замят с Договора за функционирането на Европейския съюз; в целия протокол позоваванията на членове от Договора за Евратом, които са отменени с Протокол № 2, приложен към настоящия договор се заличават, а изречението, когато е уместно, се адаптира в граматично отношение;
- б) В следните членове думите „Съда(ът) на ЕО“ или „Съда(ът) на Европейските общности“ се заменят със „Съда(ът)“.
— член 4, четвърта алинея;	— член 60, втора алинея;
— член 6, втора алинея	— член 61, първа и втора алинея;
— член 7;	— член 62, първа и втора алинея;
— членове 10, 11, 12 и 13;	— член 62а, първа и трета алинея;
— член 16, трета и четвърта алинея;	— член 62б, първа и втора алинея;
— член 23, първа и четвърта алинея;	— член 63;
— член 30;	— член 64, първа алинея, която става втора, първо изречение;
— член 40, първа алинея;	— член 1 от приложението;
— член 44, първа алинея;	— член 2, първа алинея от приложението;
— член 51, първа и втора алинея;	— член 3, параграф 3 от приложението;
— член 54, от първа до четвърта алинея;	— член 10, параграф 1 от приложението;
— член 57, първа и втора алинея;	
— член 58, първа алинея;	
— член 59;	

- в) в член 2 думите „...“, при открито заседание,“ се заменят с „...“, пред Съда, заседаващ при открито заседание“;
- г) в член 3, втора алинея и в член 4, четвърта алинея се добавя следното изречение: „Когато решението засяга член на Общия съд или на специализиран съд, Съдът взема решение след консултация със съответния съд.“
- д) в член 6, първа алинея се добавя следното изречение: „Когато засегнатото лице е член на Общия съд или на специализиран съд, Съдът взема решение след консултация със съответния съд.“
- е) в заглавието на дял II се добавят думите „на Съда“;
- ж) в член 13, първа алинея, първо изречение, думата „предложение“ се заменя с „искане“, а думите „Съветът може с единодушие да реши ...“ се заменят със следното: „... Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да предвидят ...“, като изречението се адаптира в граматично отношение;
- з) (това изменение не се отнася за българския текст)
- и) член 23 се изменя, както следва:
- і) в първа алинея, първо изречение, думите „член 35, параграф 1 от Договора за ЕС,“ се заличават. Във второто изречение думите „... а също така на Съвета или на Европейската централна банка, ако актът, чиято действителност или тълкуване се оспорва, е приет от един от тях, и до Европейския парламент и Съвета, ако актът, чиято действителност или тълкуване се оспорва, е приет съвместно от двете институции.“ се заменят със следното: „... както и на институцията, органа, службата или агенцията на Съюза, която е приела акта, чиято действителност или тълкуване се оспорва.“
- іі) във втората алинея думите „... и при необходимост Европейският парламент, Съветът и Европейската централна банка имат право ...“ се заменят със следното: „... и, когато е уместно, институцията, органът, службата или агенцията на Съюза, която е приела акта, чиято действителност или тълкуване се оспорва, имат право ...“;
- й) в член 24, втора алинея, думите „органите, службите и агенциите“ се добавят след „институциите“;
- к) в член 40 втората алинея се заменя със следния текст:
- „Със същото право разполагат и органите, службите и агенциите на Съюза, както и всяко друго лице, ако могат да докажат интерес от изхода на дело, внесено за разглеждане от Съда. Физическите или юридически лица не могат да встъпват по дела между държави-членки, между институции на Съюза или между държави-членки, от една страна, и институции на Съюза, от друга.“;
- л) в член 42 думите „органите, службите и агенциите“ се добавят след думата „институциите“;
- м) в член 46 се добавя следната нова алинея: „Настоящият член се прилага и за искове срещу Европейската централна банка в областта на извъндоговорната отговорност.“
- н) заглавието на дял IV се заменя с „ОБЩ СЪД“;
- о) в член 47 първата алинея се заменя с „Член 9, първа алинея, членове 14 и 15, член 17, първа, втора, четвърта и пета алинея, и член 18 се прилагат по отношение на Общия съд и неговите членове.“;
- п) в член 51, първа алинея, буква а), трето тире, позоваването на член 202, трето тире се заменя с позоваване на член 249 В, параграф 2, а в буква б), позоваването на член 11 А се заменя с позоваване на член 280 Е, параграф 1. Във втората алинея думите „или от Европейската централна банка“ се заличават;

- р) член 64 се изменя, както следва:
- i) създава се следната нова първа алинея:
- „Правилата, които уреждат приложимия към Съда на Европейския съюз езиков режим, се определят с регламент на Съвета, който действа с единодушие. Този регламент се приема или по искане на Съда след консултация с Комисията и Европейския парламент, или по предложение на Комисията след консултация със Съда и Европейския парламент.“
- ii) в първа алинея, която става втора, първо изречение, думите „Докато бъдат приети в настоящия статут правилата относно езиците, които се използват в Съда на ЕО и в Първоинстанционния съд, ...“ се заменят със следното: „До приемането на тези правила ...“; второто изречение се заменя със следния текст: „Чрез дерогация от членове 223 и 224 от Договора за функционирането на Европейския съюз всяко изменение или отмяна на тези разпоредби изисква единодушното одобрение на Съвета.“
- с) първата част от изменението не се отнася за българския текст; в параграфи 2 и 3 думите „с квалифицирано мнозинство“ се заличават;
- т) *(това изменение не се отнася за българския текст).*

УСТАВ НА ЕСЦБ И НА ЕЦБ

- 11) Протоколът за устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка се изменя, както следва:
- а) в първото съображение на преамбюла позоваването на член 8 от Договора за създаване на Европейската общност се заменя с позоваване на член 107, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз.
- б) Заглавието на глава 1 се заменя със следното заглавие: „Европейска система на централните банки“.
- в) член 1.1 се разделя на две алинеи, образувани от двете части на изречението и остават без номер. Първата алинея се заменя със следния текст: „В съответствие с член 245а, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, Европейската централна банка (ЕЦБ) и националните централни банки образуват Европейската система на централните банки (ЕСЦБ). ЕЦБ и националните централни банки на държавите-членки, чиято парична единица е еврото, съставляват Евросистемата.“; в началото на втората алинея думите „те изпълняват ...“ се заменят с „ЕСЦБ и ЕЦБ изпълняват ...“;
- г) член 1.2 се заличава;
- д) в член 2 думите „В съответствие с член 105, параграф 1 от настоящия договор“ се заменят със следното: „В съответствие с членове 105, параграф 1 и 245а, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз“. В края на второто изречение, думите „настоящия договор“ се заменят с „Договора за Европейския съюз“. В края на третото изречение, думите „настоящия договор“ се заменят с „Договора за функционирането на Европейския съюз“;
- е) в член 3.1, второ тире, думите „разпоредбите на член 111 от настоящия договор“ се заменят с „член 188 О от този договор“;
- ж) в член 4, буква б), думата „съответните“ се заличава;
- з) в член 9.1, в началото, думите „в съответствие с член 107, параграф 2 от настоящия договор“ се заменят със следното: „в съответствие с член 245а, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз“;
- и) член 10 се изменя, както следва:
- i) в член 10.1, в края се добавят думите „... на държавите-членки, чиято парична единица е еврото.“;

- ii) в член 10.2, първо тире, в края на първото изречение думите „... държавите-членки, които са приели еврото.“ се заменят с „... държавите-членки, чиято парична единица е еврото.“; в третата алинея думите „съгласно членове 10.3, 10.6, и 41.2“ се заменят с „съгласно членове 10.3, 40.2 и 40.3“;
- iii) член 10.6 се заличава;
- й) в член 11.2, първа алинея, думите „... по общо съгласие между правителствата на държавите-членки на ниво държавни глави или правителствени ръководители,“ се заменят със следното: „от Европейския съвет, който действа с квалифицирано мнозинство,“;
- к) в член 14.1 думите в края „..., най-късно към датата на създаването на ЕСЦБ“ се заличават;
- л) в член 16, първо изречение, думата „евро“ се добавя преди думата „банкноти“;
- м) в член 18.1, първо тире, думите „..., независимо от това дали са във валути на Общността или не“ се заменят с „...в евро или други парични единици,“;
- н) в член 25.2 думите „всяко решение на Съвета, прието“ се заменят с думите „всеки регламент на Съвета, приет“;
- о) в член 28.1 думите в началото „..., който започва да се използва след нейното учредяване“ се заличават;
- п) в член 29.1 уводната алинея се заменя със следния текст: „Алгоритъмът за записване на капитала на Европейската централна банка, определен за първи път през 1998 г. при създаването на Европейската система на централните банки, се определя, като на всяка национална централна банка се присвоява определено тегло в алгоритъма, което е равно на сбора от: ...“; втората алинея се заменя със следния текст: „Процентите се закръгляват надолу или нагоре до четвъртия знак след десетичната запетая.“;
- р) в член 32.2 думите в началото „При спазване на член 32.3,“ се заличават, а в член 32.3 думите „, след началото на третия етап,“ се заменят със следното: „, след въвеждането на еврото,“;
- с) в член 34.2 първите четири алинеи се заличават;
- т) в член 35.6, преди думите „... от настоящия устав“ се добавят думите „от Договорите и“;
- у) член 37 се отменя, а следващите членове се преномерират съответно;
- ф) член 41, преномериран на 40, се изменя, както следва:
  - i) в параграф 41.1, преномериран на 40.1, думите „... могат да бъдат изменени от Съвета, който приема решение или с квалифицирано мнозинство по препоръка...“ се заменят със следното: „... могат да бъдат преразгледани от Европейския парламент и от Съвета, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура или по препоръка ...“; думите „с единодушие“ се заличават, и последното изречение се заличава;
  - ii) създава се следният нов параграф 40.2, а съществуващият параграф 41.2 се преномира на 40.3:

„40.2. Член 10.2 може да бъде изменен с решение на Европейския съвет, прието с единодушие, по препоръка на Европейската централна банка след консултация с Европейския парламент и Комисията, или по препоръка на Комисията след консултация с Европейския парламент и Европейската централна банка. Тези изменения влизат в сила едва след като бъдат одобрени от държавите-членки в съответствие с конституционните им изисквания.“;

- х) в член 42, преномериран на 41, частта от изречението „...“, веднага след вземането на решение относно датата на началото на третия етап, ...“ се заличава и думите „с квалифицирано мнозинство,“ се заличават;
- ц) в членове 43.1, 43.2 и 43.3, преномерирани на 42.1, 42.2 и 42.3, позоваването на член 122 се заменя с позоваване на член 116а; в член 43.3, преномериран на 42.3, позоваването на членове 34.2 и 50 се заличава, а в член 43.4, преномериран на 42.4, позоваването на член 10.1 се заменя с позоваване на член 10.2;
- ч) в член 44, преномериран на 43, първа алинея думите „онези задачи на ЕПИ“ се заменят с „предишните задачи на ЕПИ, посочени в член 118а, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз“, а думите в края на алинеята „през третия етап“ се заменят със „след въвеждането на еврото“; във втората алинея позоваването на член 122 се заменя с позоваване на член 117а;
- ш) в член 47.3, преномериран на 46.3, думите „... спрямо валутите или единната валута на държавите-членки без дерогация, ...“ се заменят със следното: „... спрямо еврото, ...“;
- щ) членове 50 и 51 се отменят, а следващите членове съответно се преномерират;
- аа) в член 52, преномериран на 49, думите „в съответствие с член 116а, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз,“ се добавят след думите „След неотменимото фиксиране на обменния курс ...“.
- бб) *(това изменение не се отнася за българския текст).*

УСТАВ НА ЕИБ

12) Протоколът за Устава на Европейската инвестиционна банка се изменя, както следва:

- а) в целия протокол позоваването на член „от настоящия договор“, „от този договор“, „от договора“ се заменя с позоваване на член „от Договора за функционирането на Европейския съюз“;
- б) в последната алинея на преамбюла думите „към този договор“ се заменят със следното: „към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз“;
- в) в член 1 втората алинея се заличава;
- г) в член 3 уводното изречение се заменя със следното: „В съответствие с член 266 от Договора за функционирането на Европейския съюз, държавите-членки са членове на Банката.“, а списъкът на държавите се заличава;
- д) в член 4, параграф 1 сумата на капитала на Банката се заменя със „164 808 169 000 EUR“, сумите, отнасящи се до следните държави-членки, се заменят, както е посочено по-долу, а втората алинея се заличава:

Полша	3 411 263 500	България	290 917 500
Чешка република	1 258 785 500	Литва	249 617 500
Унгария	1 190 868 500	Кипър	183 382 000
Румъния	863 514 500	Латвия	152 335 000
Словакия	428 490 500	Естония	117 640 000
Словения	397 815 000	Малта	69 804 000

- е) член 5 се изменя, както следва:
- i) в параграф 2, в края се добавя следното ново изречение: „Вноските в брой се извършват изключително в евро.“;
  - ii) в параграф 3, първа алинея, думите „... по отношение на нейните кредитори“ се заличават, а във втората алинея се заличават думите „...във валутите, от които Банката има нужда, за да посрещне задълженията си.“;
- ж) членове 6 и 7 се отменят, а следващите членове се преномерират съответно;
- з) член 9, преномериран на 7, се изменя, както следва:
- i) в параграф 2 думите „...“, като се позовава на целите, които трябва да бъдат постигнати в процеса на напредъка към постигането на общ пазар“ се заменят с „... в съответствие с целите на Съюза“;
  - ii) в параграф 3 текстът на буква б) се заменя със следното: „б) за целите на член 9, параграф 1 определя принципите, приложими към операциите по финансиране в рамките на мисията на Банката;“; текстът на буква г) се заменя със следното: „г) взема решения относно предоставянето на финансиране за инвестиционни операции, които се осъществяват изцяло или частично извън територията на държавите-членки в съответствие с член 16, параграф 1;“; в буква ж) се добавя думата „друти“ преди „правомоцията“, а думите „... предвидени в членове 4, 7, 14, 17, 26 и 27“ се заменят с „предоставени с настоящия устав“, като измененият текст се адаптира в граматично отношение;
- и) член 10, преномериран на 8, се изменя, както следва:
- i) третото изречение се заличава;
  - ii) създават се следните две нови алинеи:

„Квалифицираното мнозинство изисква да бъдат събрани осемнадесет гласа и 68 % от записания капитал.

Въздържането от гласуване на присъстващи или представлявани членове не е пречка за приемането на решения, които изискват единодушие.“
- й) член 11, преномериран на 9, се изменя, както следва:
- i) параграф 1, първа алинея се заменя със следния текст:

„1. Съветът на директорите взема решения относно предоставянето на финансиране, по-специално под формата на кредити и гаранции, и предоставянето на заеми, определя лихвените проценти по заемите, както и комисионите и други такси. На основа на взето с квалифицирано мнозинство решение той може да делегира някои от своите правомощия на Управителния комитет. Той определя условията и реда на това делегиране и контролира неговото изпълнение.

Съветът на директорите следи за разумното управление на Банката и гарантира, че тя се управлява в съответствие с разпоредбите на договорите и на устава, и общите насоки на Съвета на гуверньорите.“
  - ii) в параграф 2 шестата алинея се заменя със следния текст:

„Процедурният правилник определя реда и условията за участие в заседанията на Съвета на директорите и приложимите към алтернативните директори и кооптираните експерти разпоредби.“

- iii) в параграф 5, второ изречение думите „с единодушие“ се заличават;
- к) член 13, преномериран на 11, се изменя, както следва:
- i) в параграф 3, втора алинея думите „... предоставянето на кредити“ се заменят със следното: „... предоставянето на финансиране, по-специално под формата на кредити“;
- ii) в параграф 4 думите „... относно предложенията за сключване на заеми или предоставяне на кредити и гаранции“ се заменят със следното: „... относно предложенията за сключване на заеми и за предоставяне на финансиране, по-специално под формата на кредити и на гаранции“;
- iii) в параграф 7, първо изречение думите „Длъжностните лица и другите служители“ се заменят с „Членовете на персонала“. В края се добавя следното изречение: „Процедурният правилник определя кой орган е компетентен да приема разпоредбите, приложими към персонала.“;
- л) член 14, преномериран на 12, се изменя, както следва:
- i) в параграф 1 думата „трима“ се заменя с „шест“, а думите „... ежегодно удостоверява, че операциите на банката са били извършени и нейните книги са водени по надлежния начин“ се заменят с „проверява дали дейностите на Банката съответстват на най-добрите банкови практики и отговаря за проверката на счетоводните отчети на Банката“;
- ii) параграф 2 се заменя със следните три нови параграфа:
- „2. Посоченият в параграф 1 комитет ежегодно преглежда редовността на операциите и на счетоводните книги на Банката. За тази цел той проверява дали операциите на Банката са били извършени при спазване на предвидените в настоящия устав и в процедурния правилник формалности и процедури.
3. Посоченият в параграф 1 комитет потвърждава, че финансовите отчети, както и всяка друга финансова информация, която се съдържа в установените от Съвета на директорите годишни счетоводни отчети, дават точна представа за финансовото състояние на Банката, както по отношение на актива, така и на пасива, за резултатите от нейните операции и за потоците от налични средства през съответната финансова година.
4. Процедурният правилник уточнява квалификацията, която членовете на комитета по параграф 1 трябва да притежават, и определя условията и реда за дейността на комитета.“
- м) в член 15, преномериран на 13, думите „емисионната банка“ се заменят с „националната централна банка“;
- н) член 18, преномериран на 16, се изменя, както следва:
- i) в параграф 1, първа алинея думите „... предоставя кредити“ се заменят със следното: „... предоставя финансиране, по-специално под формата на кредити и гаранции“, думите „инвестиционни проекти“ се заменят с „инвестиции“, а думата „европейските“ се заличава; във втората алинея думите „...като изключение, въз основа на разрешение от Съвета на гуверньорите, прието с единодушие,“ се заменят със следното: „... с решение на Съвета на гуверньорите, взето с квалифицирано мнозинство,“, думите „кредити за инвестиционни проекти“ се заменят с „финансиране за инвестиции“, а думата „европейските“ се заличава;

- ii) в параграф 3, думата „проектът“ се заменя с „инвестицията“, а в края се добавя следната част от изречение: „ или на финансовата стабилност на длъжника“ и се създава следната нова втора алинея:

„Освен това, в рамките на установените от Съвета на гуверньорите принципи по смисъла на член 7, параграф 3, буква б), и ако изпълнението на предвидените в член 267 от Договора за функционирането на Европейския съюз операции го налага, Съветът на директорите определя с квалифицирано мнозинство условията и реда за всяко финансиране, което се отличава със специфичен профил на риска и поради това се счита за специална дейност.“;

- iii) параграф 5 се заменя със следния текст:

„5. Общата сума на отпуснатите от Банката заеми и гаранции не трябва да надвишава 250 % от записания капитал, резервите, неразпределените провизии и излишъка по отчета за приходите и разходите. Съвкупният сбор на въпросните пера се изчислява, като се приспадне сума, равна на записания размер на всяко дялово участие на Банката, независимо от това дали е внесено или не.

В нито един момент внесената сума за придобиване на дялови участия на Банката не трябва да надвишава общата сума на внесената част от нейния записан капитал, на нейните резерви, на неразпределените провизии и на излишъка по отчета за приходите и разходите.

По изключение, специалните дейности на Банката съгласно решенията на Съвета на гуверньорите и на Съвета на директорите в съответствие с параграф 3 са предмет на специфична дотация от резервите.

Настоящият параграф се прилага също по отношение на консолидираните отчети на Банката.“

- o) в член 19, преномериран на 17, параграф 1, думите „... и комисионната по гаранциите“ се заменят с „... , както и комисионите и другите такси“, а след „да покрива разходите“ се добавят думите „и рисковете“; в параграф 2 думите „на проекта“ се заменят с „на инвестицията“.

- п) член 20, преномериран на 18, се изменя, както следва:

- i) в уводното изречение думите „на кредити и гаранции“ се заменят с „по финансиране“;
- ii) в параграф 1, буква а) думите „на проекти“ и „проектът“ се заменят съответно с „на инвестиции“ и „инвестицията“; думите „ , или в други случаи — било от задължение,“ се заменят с думите „ , или в случай на други инвестиции — от задължение,“; в буква б) думите „на проект“ се заменят с „на инвестицията“;
- iii) в параграф 2 се създава следната нова втора алинея:

„Все пак, в рамките на определените от Съвета на гуверньорите принципи по силата на член 7, параграф 3, буква б), ако изпълнението на предвидените в член 267 от Договора за функционирането на Европейския съюз операции го налага, Съветът на директорите определя с квалифицирано мнозинство условията и реда за придобиване на дялово участие в капитала на търговско предприятие, обикновено като допълнение към заем или гаранция, доколкото това е необходимо за финансирането на инвестиция или програма.“

- iv) в параграф 6 думата „проект“ и думите „той“ се заменят съответно с „инвестиция“ и „тази инвестиция“, а изречението се адаптира в граматично отношение.

v) добавя се следният нов параграф 7:

„7. В допълнение към кредитната си дейност Банката може да предоставя услуги по техническа помощ в съответствие с условията и реда, определени от Съвета на гуверньорите, като действия с квалифицирано мнозинство, и при спазване на настоящия устав.“

p) член 21, преномериран на 19, се изменя, както следва:

i) параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. Всяко предприятие или публично или частно образование може да подаде заявление за финансиране пряко пред Банката. Заявленията могат да се подават чрез Комисията или чрез държавата-членка, на чиято територия ще се осъществи инвестицията.“;

ii) в параграф 2 думата „проектът“ се заменя с „инвестицията“;

iii) в параграфи 3 и 4, първо изречение думите „искания за кредити или гаранции“ се заменят с „операции по финансиране“.

iv) в параграф 4, първото изречение позоваването на член 20 се заменя с позоваване на членове 18 и 20, преномерирани на членове 16 и 18; във второ изречение думите „... предоставянето на заем или гаранция“ се заменят с „финансиране“, а думите „проектодоговор“ се заменят със „съответното предложение“; в последното изречение думите „заем или на гаранцията“ се заменят с „финансиране“;

v) в параграфи 5, 6 и 7 думите „(съответния) кредит или гаранция“ се заменят с „(съответното) финансиране“;

vi) добавя се следният нов параграф 8:

„8. Когато с оглед защитата на правата и интересите на Банката се налага реструктурирането на определена операция по финансиране, свързана с одобрени инвестиции, Управителният комитет незабавно взема неотложните мерки, които счита за необходими, като незабавно докладва за тях на Съвета на директорите.“;

c) в член 22, преномериран на 20, параграф 1 думата „международните“ се заличава, а параграф 2 се заменя със следния текст:

„2. Банката може да взема заеми на капиталовите пазари на държавите-членки в рамките на приложимите към тези пазари законови разпоредби.

Компетентните органи на държава-членка с дерогация по смисъла на член 116а, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, могат да се противопоставят на това, само ако имат опасения за сериозни смущения на капиталовия пазар.“

t) в член 23, преномериран на 21, параграф 1, буква б) думите „... издадени от самата нея или от нейните кредитополучатели“ се заличават, а в параграф 3 думите „емисионната банка“ се заменят с „националните централни банки“;

y) в член 25, преномериран на 23, думите „чиято парична единица не е еврото“ се добавят след думите „на държава-членка“ в параграф 1, първо изречение и в параграф 2; в параграф 1, първо изречение думите „във валутата на друга държава-членка“ се заличават, в параграф 3 думите „в злато или конвертируема валута“ се заличават, а в параграф 4 думата „проекти“ се заменя с „инвестиции“.

ф) в член 26, преномериран на 24, думите „да предостави специални заеми“ се заличават;

- х) в член 27, преномериран на 25, в края на параграф 2 се добавя следното изречение: „Той следи за защитата на правата на членовете на персонала.“;
- ц) в член 29, преномериран на 27, в края на първа алинея се добавят думите „на Европейския съюз“, а също и следното изречение: „Банката може да предвиди в договор арбитражна процедура“; във втората алинея думите „или да уговаря арбитраж“ се заличават;
- ч) член 30, преномериран на 28, се заменя със следния текст:

„Член 28

1. Съветът на гуверньорите, като действа с единодушие може да реши да създаде клонове или други образувания, които притежават юридическа правосубектност и финансова самостоятелност.
2. Съветът на гуверньорите приема с единодушие уставите на посочените в параграф 1 образувания. Уставите определят по-специално техните цели, структура, капитал, членове, местонахождение на седалището, финансови ресурси, средства за намеса, правила за контрол, както и тяхната връзка с органите на Банката.
3. Банката е компетентна да участва в управлението на тези образувания и в записания им капитал до размера, определен с единодушие от Съвета на гуверньорите .
4. Протоколът за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз се прилага по отношение на образуванията по параграф 1, доколкото те се подчиняват на правото на Съюза, по отношение на членовете на техните органи при изпълнение на служебните им задължения и по отношение на техния персонал, в същия смисъл и при същите условия, както приложимите към Банката.

Дивидентите, капиталовите печалби или другите форми на приходи, произтичащи от тези образувания, на които имат право членовете, различни от Европейския съюз и Банката, остават въпреки това подчинени на фискалните разпоредби на приложимото законодателство.
5. В определените по-долу граници Съдът на Европейския съюз е компетентен да разглежда спорове относно мерки, приети от органите на образувание, което се подчинява на правото на Съюза. Производствата срещу такива мерки могат да бъдат образувани от всеки член на такова образувание, в това му качество, или от държавите-членки при предвидените в член 230 от Договора за функционирането на Европейския съюз условия.
6. Съветът на гуверньорите, като действа с единодушие може да реши да допусне персонала на образуванията, подчинени на правото на Съюза, до общи схеми с Банката при спазване на съответните вътрешни процедури.“

ПРОТОКОЛ ЗА МЕСТОПОЛОЖЕНИЕТО НА СЕДАЛИЩАТА

- 13) Протоколът за местоположението на седалищата на институциите и на някои органи и служби на Европейските общности, както и на Европол, се изменя, както следва:
  - а) в заглавието на протокола и неговия преамбюл думите „органи и служби“ се заменят с „органи, служби и агенции“; в заглавието на протокола думите „както и на Европол“ се заличават;
  - б) в първото позоваване в преамбюла, позоваването на Договора за създаване на Европейската общност се заменя с позоваване на Договора за функционирането на Европейския съюз, а позоваването на член 77 от Договора за създаване на Европейската общност за въглища и стомана се заличава; второто позоваване в преамбюла се заличава;

- в) в буква г) позоваването на Първоинстанционния съд на Европейските общности се заличава, а глаголът съответно се съгласува.
- г) в буква и) позоваването на Европейския паричен институт се заличава, а глаголът съответно се съгласува;

ПРОТОКОЛ ЗА ПРИВИЛЕГИИТЕ И ИМУНИТЕТИТЕ НА СЪЮЗА

14) Протоколът за привилегиите и имунитетите на Европейските общности се изменя, както следва:

- а) в първото съображение на преамбюла позоваването на член 28 от Договора за създаване на Единен съвет и на Единна комисия на Европейските общности се заменя с позоваване на член 291 от Договора за функционирането на Европейския съюз и на член 191 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, съкратено Евратом, а думите „тези Общности, както и Европейската инвестиционна банка“ се заменят със следното: „Европейският съюз и Евратом“;
- б) член 5 се отменя, а следващите членове се преномерират съответно;
- в) в член 7, преномериран на 6, параграф 2 се заличава, а параграф 1 остава без номер.
- г) в член 13, преномериран на 12, частта от началното изречение „в съответствие с условията и процедурата, приети от Съвета по предложение на Комисията“ се заменя със следното: „при условията и според процедурата, определена от Европейския парламент и от Съвета, като действат чрез регламенти в съответствие с обикновената законодателна процедура и след консултация със заинтересованите институции,“;
- д) в член 15, преномериран на 14, частта от началното изречение „Съветът, с единодушие по предложение на Комисията, установява ...“ се заменя със следното: „Европейският парламент и Съветът, като действат чрез регламенти, в съответствие с обикновената законодателна процедура и след консултация със заинтересованите институции, определят ...“;
- е) в член 16, преномериран на 15, частта от началното изречение „Съветът, като действа по предложение на Комисията ...“ се заменя със следното: „Европейският парламент и Съветът, като действат чрез регламенти в съответствие с обикновената законодателна процедура ...“, а глаголите в изречението съответно се съгласуват;
- ж) в член 21, преномериран на 20, след думите „генералните адвокати,“ думата „секретаря“ се заменя с думата „секретарите“, а думите „...“, както и до членовете и секретаря на Първоинстанционния съд ...“ се заличават;
- з) в член 23, преномериран на 22, последната алинея се заличава;
- и) заключителният израз „В ПОТВЪРЖДЕНИЕ НА КОЕТО, долуподписаните упълномощени представители подписаха настоящия протокол“, датата и списъкът на подписалите се заличават.

ПРОТОКОЛ ОТНОСНО КРИТЕРИИТЕ ЗА КОНВЕРГЕНЦИЯ

15) Протоколът относно критериите за конвергенция, посочени в член 121 от Договора за създаване на Европейската общност, се изменя, както следва:

- а) в заглавието на протокола думите „в съответствие с член 121 от Договора за създаване на Европейската общност“ се заличават;
- б) в първото съображение думите „... вземането на решение за преминаването към третия етап от Икономическия и паричен съюз...“ се заменят с „... решенията за прекратяване на дерогациите за държавите-членки с дерогация ...“;
- в) в член 3, второ изречение думите „... спрямо валутата на която и да е друга държава-членка“ се заменят със „... спрямо еврото“;

- г) в член 6, абривиатурата „ЕПИ“ се заличава;
- д) (това изменение не се отнася за българския текст).

ПРОТОКОЛ ЗА НЯКОИ РАЗПОРЕДБИ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

16) Протоколът за някои разпоредби, отнасящи се до Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, се изменя, както следва:

- а) в целия протокол думите „... да премине към третия етап ...“ или „... да премине към третия етап от Икономическия и паричен съюз ...“ се заменят с „да приеме еврото ...“; думите „... премине към третия етап ...“ се заменят с „приеме еврото ...“; думите „... през третия етап ...“ се заменят със „след въвеждането на еврото ...“;

- б) в преамбюла се създава следното ново съображение:

„КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД, че на 16 октомври 1996 г. и на 30 октомври 1997 г. правителството на Обединеното кралство нотифицира Съвета за намерението си да не участва в третия етап на икономическия и паричен съюз,“;

- в) в параграф 1 първа и трета алинея се заличават;

- г) текстът на параграф 2 се заменя със следния текст:

„2. Параграфи 3—8 и 10 се прилагат по отношение на Обединеното кралство предвид направената от правителството нотификация до Съвета на 16 октомври 1996 г. и на 30 октомври 1997 г.“;

- д) параграф 3 се заличава, а следващите параграфи се преномерират съответно;

- е) параграф 5, преномериран на 4, се изменя, както следва:

i) в първото изречение изброяването на членове се заменя със следното: „Член 245а, параграф 2, с изключение на първото и последното му изречение, член 245а, параграф 5, член 97б, втора алинея, член 104, параграфи 1, 9 и 11, член 105, параграфи 1—5, член 106, членове 108, 109, 110 и 111а, член 115 В, член 117а, параграф 3, членове 188 О и 245б от Договора за функционирането на Европейския съюз...“;

ii) създава се следното ново второ изречение: „По същия начин член 99, параграф 2 от този договор не се прилага към него що се отнася до приемането на частите от общите насоки на икономическите политики, които се отнасят до еврозоната като цяло.“;

- ж) в параграф 6, преномериран на 5, се създава следната нова първа алинея: „Обединеното кралство се стреми да избягва прекомерен бюджетен дефицит.“, а в следващата алинея, думите „Член 116, параграф 4 и“ се заличават;

- з) първата алинея на параграф 7, преномериран на 6, се заменя със следния текст: „6. Правата за гласуване на Обединеното кралство се преустановяват, що се отнася до актовете на Съвета, посочени в изброените в параграф 4 членове, и в случаите, посочени в член 116а, параграф 4, първа алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз. За тази цел се прилага член 116а, параграф 4, втора алинея от този договор.“. Във втора алинея, думите „и член 123, параграф 1,“ се заличават;

- и) и) в параграф 9, преномериран на 8, буква а) думите „... преминава към този етап“ се заменят с „приеме еврото“;

- й) в параграф 10, преномериран на 9, текстът на уводната алинея се заменя със следния текст: „Обединеното кралство може да нотифицира по всяко време намерението си да приеме еврото. В този случай: ...“. В буква а), позоваването на член 122, параграф 2, се заменя с позоваване на член 117а, параграфи 1 и 2 ;
- к) в параграф 11, преномериран на 10, думите „в член 116, параграф 3,“ се заличават, а думите в края „... не е преминало към третия етап.“ се заменят с „не приеме еврото.“

ПРОТОКОЛ ЗА НЯКОИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ДАНИЯ

17) Протоколът за някои разпоредби относно Дания се изменя, както следва:

- а) в преамбюла първото съображение се заличава, във второто съображение, което става първо, думите „... датското участие в третия етап от Икономическия и паричен съюз,“ се заменят с „... тази държава да се откаже от своята дерогация,“ и се създава следното ново второ съображение: „КАТО ВЗЕМАТ ПРЕДВИД, че на 3 ноември 1993 г. датското правителство нотифицира Съвета за намерението си да не участва в третия етап на Икономическия и паричен съюз,“;
- б) точки 1 и 3 се заличават, а следващите точки се преномерират съответно;
- в) в точка 2, преномерирана на 1, първото изречение се заменя със следното: „Дания се ползва от дерогацията предвид направената от датското правителство нотификация до Съвета на 3 ноември 1993 г.“;
- г) в точка 4, преномерирана на 2, позоваването на член 122, параграф 2, се заменя с позоваване на член 117а от Договора за функционирането на Европейския съюз.

ПРОТОКОЛ ОТНОСНО ШЕНГЕН

18) Протоколът за включването на достиженията на правото от Шенген в рамките на Европейския съюз се изменя, както следва:

- а) в заглавието на протокола думите „за включването на достиженията на правото от Шенген в ...“ се заменят със следното: „относно достиженията на правото от Шенген, включени в ...“;
- б) преамбюлът се изменя, както следва:
  - i) в първото съображение последната част от изречението „...имат за цел да засилят европейската интеграция и по-специално, да дадат възможност на Европейския съюз да се превърне по-бързо в пространство на свобода, сигурност и правосъдие;“ се заменя със следното: „бяха включени в правната рамка на Европейския съюз с Договора от Амстердам от 2 октомври 1997 г.“;
  - ii) второто съображение се заменя със следния текст:

„КАТО ЖЕЛАЯТ да запазят достиженията на правото от Шенген във вида, в който се е развило след влизането в сила на Договора от Амстердам, както и да доразвият тези достижения, за да допринесат за постигане на целта да се осигури на гражданите на Съюза пространство на свобода, сигурност и правосъдие без вътрешни граници;“;
  - iii) третото съображение се заличава;
  - iv) в петото съображение, което става четвърто, думите „... не са страни и не са подписали горепосочените споразумения ...“ се заменят със следното: „... не участват във всички разпоредби на достиженията на правото от Шенген ...“, а думите в края „... да приемат изцяло или частично разпоредбите в тях“ се заменят с „... да приемат други разпоредби от тези достижения на правото изцяло или частично;“;

- v) в шестото съображение, което става пето, думите в края „...“, както и че тези разпоредби следва да бъдат използвани само като крайно средство“ се заличават;
- (vi) в седмото съображение, което става шесто, думите в края „...“ тъй като тези две държави са потвърдили своето намерение да се обвържат от посочените по-горе разпоредби въз основа на споразумението, подписано в Люксембург на 19 декември 1996 г.“ се заменят с „...“ тъй като тези две държави, както и скандинавските държави-членки на Европейския съюз, са обвързани с разпоредбите на Северния паспортен съюз;“;
- в) в член 1 първото изречение се заменя със следния текст:

„На Кралство Белгия, Република България, Чешката република, Кралство Дания, Федерална република Германия, Република Естония, Република Гърция, Кралство Испания, Френската република, Италианската република, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Великото херцогство Люксембург, Република Унгария, Република Малта, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Република Полша, Португалската република, Румъния, Република Словения, Словашката република, Република Финландия и Кралство Швеция се дава правото да осъществяват засилено сътрудничество помежду си в областите, които се подчиняват на определените от Съвета разпоредби и съставляват достиженията на правото от Шенген.“

- г) член 2 се заменя със следния текст:

„Член 2

Достиженията на правото от Шенген са приложими спрямо посочените в член 1 държави-членки, без да се засяга действието на член 3 от Акта за присъединяване от 16 април 2003 г. и на член 4 от акта за присъединяване от 25 април 2005 г. Съветът заменя изпълнителния комитет, създаден с Шенгенските споразумения.“

- д) член 3 се заменя със следния текст:

„Член 3

Участието на Дания в приемането на МЕРКИ, които представляват развитие на достиженията на правото от Шенген, както и изпълнението на тези мерки и прилагането им по отношение на Дания, се уреждат от съответните разпоредби на Протокола относно позицията на Дания.“;

- е) в член 4, първа алинея, думите „...“, които не са обвързани от достиженията на правото от Шенген,“ се заличават;

- ж) член 5 се заменя със следния текст:

„Член 5

1. Предложенията и инициативите за доразвиване на достиженията на правото от Шенген се подчиняват на съответните разпоредби на Договорите.

В този контекст, когато Ирландия или Обединеното кралство не са нотифицирали писмено Съвета в разумен срок, че едната или другата държава желае да участва, предвиденото в член 280 Г от Договора за функционирането на Европейския съюз разрешение се счита за дадено на посочените в член 1 държави-членки и на Ирландия или на Обединеното кралство, когато някоя от двете държави пожелае да участва в съответните области на сътрудничество.

2. Когато се счита, че Ирландия или Обединеното кралство са подали нотификация в изпълнение на решение по член 4, едната или другата държава може въпреки това да нотифицира писмено Съвета в тримесечен срок, че не

желае да участва в такова предложение или инициатива. В този случай Ирландия или Обединеното кралство не участват в тяхното приемане. Считано от втората нотификация, процедурата по приемане на мярката за доразвиване на достиженията на правото от Шенген, се спира до приключване на предвидената в параграфи 3 и 4 процедура или докато нотификацията не бъде оттеглена в който и да е момент по време на тази процедура.

3. За държавата-членка, направила посочената в параграф 2 нотификация, всяко решение, взето от Съвета на основание член 4, престава да се прилага от датата на влизане в сила на предложената мярка, до степеня, която Съветът счете за необходима и при условията, които се определят с решение на Съвета с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията. Това решение се взема в съответствие със следните критерии: Съветът се стреми да осигури във възможно най-голяма степен участието на заинтересованите държави-членки, без сериозно да засяга практическото действие на различни части от достиженията на правото на Шенген и съблюдавайки тяхната съгласуваност. Комисията внася своето предложение възможно най-бързо след предвидената в параграф 2 нотификация. След като се събере, ако е необходимо, на две последователни заседания, Съветът действа в срок от четири месеца след предложението на Комисията.

4. Ако до края на периода от четири месеца Съветът не е приел решение, държава-членка може да поиска въпросът да бъде отнесен незабавно до Европейския съвет. В този случай на следващото си заседание Европейският съвет действа с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията в съответствие с предвидените в параграф 3 критерии.

5. Ако до края на процедурата, предвидена в параграфи 3 или 4, Съветът или съответно Европейският съвет не е приел решение, спирането на процедурата на приемане на мярката за доразвиване на достиженията на правото от Шенген, се прекратява. Ако същата мярка впоследствие бъде приета, всяко решение, взето от Съвета на основание член 4, престава да се прилага към съответната държава-членка от датата на влизане в сила на тази мярка, до степеня и при условията, определени от Комисията, освен ако преди приемането на мярката същата държава-членка не оттегли нотификацията си по параграф 2. Комисията действа най-късно до датата на това приемане. При вземане на решението си Комисията съблюдава посочените в параграф 3 критерии.“

- з) в член 6, първа алинея, думите в края на първото изречение „въз основа на споразумението, подписано в Люксембург на 19 декември 1996 г.“ се заличават;
- и) член 7 се отменя, а член 8 се преномерираща на 7.
- й) приложението се отменя.

ПРОТОКОЛ ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛЕН 22а КЪМ ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО И ИРЛАНДИЯ

19) Протоколът относно прилагането на някои аспекти на член 14 от Договора за създаване на Европейската общност към Обединеното кралство и Ирландия се изменя, както следва:

- а) в заглавието на протокола позоваването на Договора за създаване на Европейската общност се заменя с позоваване на Договора за функционирането на Европейския съюз;
- б) в член 1, първа алинея, буква а), думите „на държави, които са договарящи се страни по Споразумението относно Европейското икономическо пространство“ се заменят с „на държави-членки“;
- в) в членове 1, първа и втора алинея, в член 2 и в член 3, втора алинея, позоваването на член 14 се заменя с позоваване на членове 22а, и 62 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

ПРОТОКОЛ ОТНОСНО ПОЗИЦИЯТА НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО И ИРЛАНДИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРОСТРАНСТВОТО НА СВОБОДА, СИГУРНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ

20) Протоколът относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия се изменя, както следва:

- а) в края на заглавието на протокола се добавят думите „по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие“;
- б) във второто съображение на преамбюла позоваването на Договора за създаване на Европейската общност се заменя с позоваване на Договора за функционирането на Европейския съюз;
- в) в член 1, първо изречение, думите „...“, въз основа на дял IV от Договора за създаване на Европейската общност“ се заменят със следното: „...въз основа на дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз;“, второто изречение се заличава и се добавя следната нова алинея:

„За целите на настоящия член квалифицираното мнозинство се определя в съответствие с член 205, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз.“;

- г) в член 2, първо изречение, думите „... разпоредбите на дял IV от Договора за създаване на Европейската общност“ се заменят със следното: „... разпоредбите на дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз;“; в третото изречение думите „... достиженията на правото на Европейските общности и“ се заменят със следното: „нито достиженията на правото на Европейската общност, нито тези на Съюза и“;
- д) член 3, параграф 1, се изменя, както следва:
  - i) в първа алинея, първо изречение, думите „... във връзка с прилагането на дял IV от Договора за създаване на Европейската общност“ се заменят със следното: „...“, в приложение на дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз“, а второто изречение се заличава;
  - ii) след втората алинея се добавят следните нови алинеи:

„Приетите в приложение на член 64 от Договора за функционирането на Европейския съюз мерки определят условията за участие на Обединеното кралство и на Ирландия в оценките относно уредените в дял IV, трета част от този договор области.

За целите на настоящия член квалифицираното мнозинство се определя в съответствие с член 205, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз.“

- е) в членове 4, 5 и 6 думите „... на дял IV от Договора за създаване на Европейската общност“ се заменят със следното: „... на дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз“;
- ж) в член 4, второ изречение позоваването на член 11, параграф 3 се заменя с позоваване на член 280 Е от Договора за функционирането на Европейския съюз;
- з) създава се следният нов член 4а:

„Член 4а

1. Разпоредбите на настоящия Протокол се прилагат към Обединеното кралство и към Ирландия също и по отношение на мерки, предложени или приети на основание дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз, които изменят съществуваща мярка, която е със задължителна сила за Обединеното кралство и Ирландия.

2. Когато, обаче, Съветът по предложение на Комисията реши, че неучастието на Обединеното кралство или на Ирландия в изменения вариант на съществуваща мярка прави прилагането на тази мярка неизпълнимо за други

държави-членки или за Съюза, той може настоятелно да ги прикани да направят нотификация съгласно член 3 или член 4. За целите на член 3 от датата на това решение на Съвета започва да тече нов срок от два месеца.

Ако след изтичането на този двумесечен срок от решението на Съвета Обединеното кралство или Ирландия не са направили нотификация по член 3 или член 4, съществуващата мярка вече няма да ги обвързва нито да се прилага към тях, освен ако съответната държава-членка не направи нотификация по член 4 преди влизането в сила на изменящата мярка. Това започва да действа от датата на влизане в сила на изменящата мярка или от датата на изтичане на двумесечния срок, която от двете е по-късна.

За целите на настоящия параграф Съветът, след запълбочена дискусия по въпроса, действа с квалифицирано мнозинство на своите членове, представляващи държавите-членки, които участват или са участвали в приемането на изменящата мярка. Квалифицираното мнозинство на Съвета се определя в съответствие с член 205, параграф 3, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз.

3. Съветът може да реши с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията, че Обединеното кралство или Ирландия следва да понесат преките финансови последици, ако има такива, които необходимо и неизбежно произтичат от прекратяването на участието им в съществуващата мярка.

4. Настоящият член не засяга действието на член 4.“;

- и) в края на член 5 се добавя следната част от изречение: „...“, освен ако Съветът не реши друго, като действа с единодушие на всички свои членове и след консултация с Европейския парламент.“;
- й) в член 6 думите „... съответните разпоредби на настоящия договор, включително член и 61 И,“ се заменят със „... съответните разпоредби на Договорите.“;
- к) създава се следният нов член 6а:

„Член 6а

Обединеното кралство или Ирландия няма да бъдат обвързани с определените въз основа на член 16 Б от Договора за функционирането на Европейския съюз правила, които засягат обработката на личните данни от държавите-членки при изпълнението на дейности, попадащи в обхвата на глави 4 или 5, дял IV, трета част от този договор, когато Обединеното кралство или Ирландия не са обвързани с правила на Съюза, уреждащи формите на съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси или на полицейско сътрудничество, в рамките на които трябва да бъдат съблюдавани определените въз основа на член 16 Б разпоредби.“

- л) в член 7 думите „Членове 3 и 4“ се заменят с „Членове 3, 4 и 4а“, а думите „... протокола за включването на достиженията на правото от Шенген в ...“ се заменят със следното: „... протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в ...“;
- м) в член 8 думите „председателя на“ се заличават;
- н) Създава се следният нов член 9:

„Член 9

По отношение на Ирландия настоящият протокол не се прилага към член 61 З от Договора за функционирането на Европейския съюз.“.

ПРОТОКОЛ ОТНОСНО ПОЗИЦИЯТА НА ДАНИЯ

21) Протоколът относно позицията на Дания се изменя, както следва:

а) преамбюлът се изменя, както следва:

i) след второто съображение се добавят следните три нови съображения:

„КАТО ОСЪЗНАВАТ факта, че запазването в рамките на Договорите на правен режим, който датира от решението от Единбург, значително ще ограничи участието на Дания във важни области на сътрудничество в Съюза и че би било в интерес на Съюза да се гарантира целостта на достиженията на правото в областта на свободата, сигурността и правосъдието;

ВОДЕНИ ОТ ЖЕЛАНИЕТО да създадат във връзка с това правна рамка, която ще предостави на Дания възможността да участва в приемането на предлагани въз основа на дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз мерки, и като приветстват намерението на Дания да се позове на тази възможност, когато това стане възможно в съответствие с нейните конституционни изисквания;

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ, че Дания няма да препятства останалите държави-членки да продължат да развиват сътрудничеството помежду си що се отнася до мерки, с които тя не е обвързана“;

ii) в предпоследното съображение думите „... протокола за включване на достиженията на правото от Шенген в ...“ се заменят със следното: „... протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в ...“.

б) в член 1, първа алинея, първо изречение думите „... на дял IV от Договора за създаване на Европейската общност“ се заменят със следното: „... на дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз“;

в) в член 1, първа алинея, второто изречение се заличава и се добавя следната нова алинея:

„За целите на настоящия член квалифицираното мнозинство се определя в съответствие с член 205, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз.“

г) член 2 се заменя със следния текст:

„Член 2

Никоя от разпоредбите на дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз, никоя мярка, приета съгласно този дял, никоя разпоредба от което и да е международно споразумение, сключено от Съюза по силата на този дял и никое решение на Съда на Европейския съюз за тълкуване на която и да е такава разпоредба или мярка, или на която и да е изменена или подлежащата на изменение мярка съгласно този дял, не обвързва или не се прилага към Дания. Никоя такава разпоредба, мярка или решение не засягат по какъвто и да е начин компетентността, правата и задълженията на Дания. Никоя такава разпоредба, мярка или решение не засягат по какъвто и да е начин достиженията на правото на Общността или на Съюза, нито съставляват част от правото на Съюза поради факта, че се прилагат към Дания. По-специално актове на Съюза в областта на полицейското сътрудничество и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, приети преди влизането в сила на Договора от Лисабон, които са изменени, продължават да обвързват Дания и да се прилагат към нея без изменение.“;

д) създава се следният нов член 2а:

„Член 2а

Член 2 от настоящия протокол се прилага също и по отношение на онези от определените въз основа на член 16 Б от Договора за функционирането на Европейския съюз правила, които засягат обработката на личните данни от държавите-членки при изпълнението на дейности, които попадат в обхвата на глави 4 или 5, дял IV, трета част от този договор.“

е) член 4 става член 6;

ж) член 5, преномериран на 4, се изменя, както следва:

i) в целия член думата „решение“ се заменя с „мярка“;

ii) в параграф 1 думите „... в съответствие с разпоредбите на дял IV от Договора за създаване на Европейската общност“ се заменят със следното: „... в съответствие с настоящата част“, а думите „... държави-членки, посочени в член 1 от Протокола за включване на достиженията на правото от Шенген в рамките на Европейския съюз, а също и с Ирландия или с Обединеното кралство, ако тези държави участват в споменатите области на сътрудничество“ се заменят със следното: „... държави-членки, обвързани с тази мярка.“;

iii) в параграф 2 думите „... държавите-членки, посочени в член 1 от Протокола за включване на достиженията на правото от Шенген в рамките на Европейския съюз, ще обсъдят ...“ се заменят със следното: „... обвързаните с тази мярка държави-членки и Дания ще обсъдят ...“;

з) член 6, преномериран на 5, се изменя, както следва:

i) в първото изречение думите „... в член 13, параграф 1 и член 17 от Договора за Европейския съюз“ се заменят със следното: „... в член 13, параграф 1, в член 28 А и в членове 28 Б — 28 Д от Договора за Европейския съюз“, а последната част от изречението „...“, но няма да препятства развитието на по-гъсно сътрудничество между държавите-членки в тази област“ се заличава;

ii) създава се следното ново трето изречение: „Дания няма да препятства останалите държави-членки да продължат да развиват сътрудничеството си в тази област.“;

iii) в новото четвърто изречение се добавя следната нова последна част: „...“, нито да предоставя на Съюза военни способности.“;

iv) добавят се следните две нови алинеи:

„За актовете, които се приемат от Съвета с единодушие, се изисква единодушието на членовете на Съвета, с изключение на представителя на датското правителство.

За целите на настоящия член квалифицираното мнозинство се определя в съответствие с член 205, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз.“

и) след заглавието „ЧАСТ III“ се създава член 6 с текста на член 4;

- й) създава се заглавието „ЧАСТ IV“ преди член 7;
- к) създава се следният нов член 8:

„Член 8

1. По всяко време и без да се засяга действието на член 7, в съответствие с нейните конституционни изисквания, Дания може да нотифицира останалите държави-членки, че считано от първо число на месеца, следващ месеца на нотификацията, част I се състои от посочените в приложението разпоредби. В този случай членове 5 — 8 се преномерират съответно.
  2. Шест месеца след датата, на която нотификацията по параграф 1 влиза в сила, всички достижения на правото от Шенген и приетите мерки за доразвиване на това право, които дотогава са обвързвали Дания в качеството на международноправни задължения, придобиват обвързваща сила за нея в качеството на право на Съюза.“
- п) към протокола се добавя следното ново приложение:

„ПРИЛОЖЕНИЕ

Член 1

При спазване на член 3, Дания не участва в приемането от Съвета на предлаганите мерки в изпълнение на дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз. За актовете, които се приемат от Съвета с единодушие, се изисква единодушието на членовете на Съвета, с изключение на представителя на датското правителството.

За целите на настоящия член квалифицираното мнозинство се определя в съответствие с член 205, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Член 2

По силата на член 1 и при спазване на членове 3, 4 и 8, никоя от разпоредбите на дял VI, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз, никоя мярка, приета в изпълнение на този дял, никоя разпоредба на сключено от Съюза международно споразумение в изпълнение на този дял, както и никое решение на Съда на Европейския съюз за тълкуване на тези разпоредби или мерки не обвързват Дания или не са приложими към нея. Тези разпоредби, мерки или решения по никакъв начин не засягат правомощията, правата и задълженията на Дания. Тези разпоредби, мерки или решения по никакъв начин не изменят достиженията на правото на Общността или на Съюза и не съставляват част от правото на Съюза във вида, в който се прилагат по отношение на Дания.

Член 3

1. В срок от три месеца от представянето пред Съвета на предложение или инициатива в изпълнение на дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания може да нотифицира в писмена форма председателя на Съвета, че желае да участва в приемането и прилагането на предложената мярка, след което тя получава правото да го направи.
2. Ако след изтичането на разумен срок мярката по параграф 1 не може да бъде приета с участието на Дания, Съветът може да приеме мярката по параграф 1 в съответствие с член 1 без участието на Дания. В този случай се прилага член 2.

Член 4

След приемането на мярка в изпълнение на дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания може по всяко време да нотифицира Съвета и Комисията за намерението си да приеме същата мярка. В този случай предвидената в член 280 Е, параграф 1 от този договор процедура се прилага *mutatis mutandis*.

Член 5

1. Разпоредбите на настоящия протокол се прилагат към Дания също и по отношение на мерки, предложени или приети на основание дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз, които изменят съществуваща мярка, която е със задължителна сила за Дания.

2. Когато, обаче, Съветът по предложение на Комисията реши, че неучастието на Дания в изменения вариант на съществуваща мярка прави прилагането на тази мярка неизпълнимо за други държави-членки или за Съюза, той може настоятелно да я прикани да направи нотификация съгласно член 3 или член 4. За целите на член 3 от датата на това решение на Съвета започва да тече нов срок от два месеца.

Ако след изтичането на този двумесечен срок от решението на Съвета Дания не е направила нотификацията по член 3 или член 4, съществуващата мярка вече няма да я обвързва нито да се прилага към нея, освен ако тя не направи нотификация по член 4 преди влизането в сила на изменящата мярка. Това започва да действа от датата на влизане в сила на изменящата мярка или от датата на изтичане на двумесечния срок, която от двете е по-късна.

За целите на настоящия параграф Съветът, след задълбочена дискусия по въпроса, действа с квалифицирано мнозинство на своите членове, представляващи държавите-членки, които участват или са участвали в приемането на изменящата мярка. Квалифицираното мнозинство на Съвета се определя в съответствие с член 205, параграф 3, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз.

3. Съветът може да реши с квалифицирано мнозинство по предложение на Комисията, че Дания следва да понесе преките финансови последици, ако има такива, които необходимо и неизбежно произтичат от прекратяването на участието ѝ в съществуващата мярка.

4. Настоящият член не засяга действието на член 4.

Член 6

1. Предвидената в член 4 нотификация се представя не по-късно от шест месеца след окончателното приемане на мярка, която доразвива достиженията на правото от Шенген.

Ако Дания не представи нотификация в съответствие с членове 3 или 4 по отношение на мярка за доразвиване на достиженията на правото от Шенген, държавите-членки, които са обвързани с тази мярка, и Дания ще обсъдят необходимите мерки, които следва да се вземат.

2. Направена в изпълнение на член 3 нотификация по отношение на мярка за доразвиване достиженията на правото от Шенген окончателно се приема за нотификация, направена в изпълнение на член 3, по отношение на всяко друго предложение или инициатива, целящи да доразвият тази мярка, доколкото същото предложение или инициатива доразвиват достиженията на правото от Шенген.

Член 7

Дания няма да бъде обвързана с определените въз основа на член 16 Б от Договора за функционирането на Европейския съюз правила, които засягат обработката на личните данни от държавите-членки при изпълнението

на дейности, попадащи в обхвата на глави 4 или 5, дял IV, трета част от този договор, когато Дания не е обвързана с правила на Съюза, уреждащи формите на съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси или на полицейско сътрудничество, в рамките на които трябва да бъдат съблюдавани определените въз основа на член 16 Б разпоредби.

Член 8

Когато в посочените в настоящата част случаи Дания е обвързана с мярка, приета от Съвета в изпълнение на трета част, дял IV от Договора за функционирането на Европейския съюз, по отношение на тази мярка за Дания се прилагат съответните разпоредби на Договорите.

Член 9

Когато Дания не е обвързана с мярка, приета в изпълнение на трета част, дял IV от Договора за функционирането на Европейския съюз, тя не понася други финансови последици от тази мярка, освен причинените от нея на институциите административни разходи, освен ако Съветът, като действа с единодушие на всички свои членове, след консултация с Европейския парламент, не реши друго.“

ПРОТОКОЛ ОТНОСНО УБЕЖИЩЕТО, ПРЕДОСТАВЯНО НА ГРАЖДАНИ НА СЪЮЗА

22) Протоколът относно убежището, предоставяно на гражданите на държавите-членки на Европейския съюз се изменя, както следва:

а) преамбюлът се изменя, както следва:

i) първото съображение се заменя със следния текст:

„КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че в съответствие с член 6, параграф 1 от Договора за Европейския съюз Съюзът признава правата, свободите и принципите, изложени в Хартата на основните права;“

ii) създава се следното ново второ съображение:

„КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че съгласно член 6, параграф 3 от Договора за Европейския съюз основните права, така както са гарантирани от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, съставляват общи принципи на правото на Съюза;“

iii) във второ съображение, което става трето, позоваването на член 6, параграф 2 се заменя с позоваване на член 6, параграфи 1 и 3;

iv) в третото съображение, което става четвърто, позоваването на член 6, параграф 1 се заменя с позоваване на член 1а;

v) в третото и четвъртото съображения, които стават четвърто и пето, думата „принципи“ се заменя с „ценности“ като изречението се адаптира в граматично отношение; в четвъртото съображение, което става пето, позоваването на член 309 от Договора за създаване на Европейската общност се заменя с позоваване на член 7 от Договора за Европейския съюз;

vi) в петото съображение, което става шесто позоваването на Договора за създаване на Европейската общност се заменя с позоваване на Договора за функционирането на Европейския съюз;

vii) седмото съображение, което става осмо, се заличава;

- б) единственият член се изменя, както следва:
- i) в буква б) след думата „... Съветът“ се добавят думите „или, ако е уместно, Европейският съвет“, а в края се добавят думите „... по отношение на държавата-членка, чийто гражданин е молителят“;
  - ii) текстът на буква в) се заменя със следния текст:

„в) ако Съветът е приел решение в съответствие с член 7, параграф 1 от Договора за Европейския съюз по отношение на държавата-членка, чийто гражданин е молителят, или ако Европейският съвет е приел решение в съответствие с член 7, параграф 2 от този договор по отношение на държавата-членка, чийто гражданин е молителят“.

ПРОТОКОЛ ЗА ИКОНОМИЧЕСКОТО, СОЦИАЛНОТО И ТЕРИТОРИАЛНОТО СБЛИЖАВАНЕ

23) Протоколът за икономическото и социално сближаване се изменя, както следва:

- a) в целия протокол думите „икономическо(то) и социално сближаване“ се заменят с „икономическо(то), социално(то) и териториално(то) сближаване“;
- б) преамбюлът се изменя, както следва:
  - i) първо, второ, пето, шесто, седмо и четиринадесето съображение се заличават;
  - ii) създава се следното първо съображение:

„КАТО ПРИПОМНЯТ, че член 2 от Договора за Европейския съюз отбелязва като една от целите насърчаването на икономическото, социално и териториално сближаване и на солидарността между държавите-членки и че това единство е една от областите на споделена компетентност на Съюза, които са изброени в член 2 В, параграф 2, буква в) от Договора за функционирането на Европейския съюз,“;
  - iii) четвъртото съображение, което става трето, се заменя със следния текст:

„КАТО ПРИПОМНЯТ, че разпоредбите на член 161 от Договора за функционирането на Европейския съюз предвиждат създаването на Кохезионен фонд,“;
  - iv) в единадесетото съображение, което става осмо, думите в края „... и като изтъкват значимостта на включването на икономическото и социалното сближаване в членове 2 и 3 от настоящия договор“ се заличават;
  - v) в петнадесетото съображение, което става ново единадесето, думите „..., който се образува преди 31 декември 1993 г., ...“ се заличават;
  - vi) в последното съображение позоваването на Договора за създаване на Европейската общност се заменя с позоваване на Договора за Европейския съюз и на Договора за функционирането на Европейския съюз.

ДРУГИ ПРОТОКОЛИ

- 24) В протокола относно процедурата за прекомерен дефицит, в преамбюла, първото съображение, позоваването на Договора за създаване на Европейската общност са заменя с позоваване на Договора за функционирането на Европейския съюз.
- 25) В Протокола относно Франция думите „... в своите отвъдморски територии ...“ се заменят със следното: „... в Нова Каледония, във Френска Полинезия и в Уолис и Футуна ...“.

- 26) В Протокола за външните отношения на държавите-членки по отношение на прекосяването на външните граници, позоваването на член 62, точка 2, буква а) на дял IV от настоящия договор се заменя с позоваване на член 62, параграф 2, буква б) от Договора за функционирането на Европейския съюз.
- 27) В протокола относно член 17 от Договора за Европейския съюз, в диспозитива, частта от последното изречение „, в срок от една година след влизането в сила на Договора от Амстердам“ се заличава.
- 28) В Протокол за системата на публичното радиоразпръскване в държавите-членки, в последната алинея на преамбюла, думите „които са приложени към Договора за създаване на Европейската общност“ се заменят с „които са приложени към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз“.
- 29) В Протокола относно вноса в Европейския съюз на петролни продукти, рафинирани в Нидерландските Антили, в член 3, параграф 3, второ изречение думите „... със свое решение, прието с квалифицирано мнозинство“ се заличават.
- 30) Протоколът относно член 141 от Договора за създаване на Европейската общност се изменя, както следва:
- а) в заглавието на протокола позоваването на Договора за създаване на Европейската общност се заменя с позоваване на Договора за функционирането на Европейския съюз;
  - б) в единствената разпоредба след посочването на член 141 се добавят думите „от Договора за функционирането на Европейския съюз“.
- 31) Член 2 от Протокола за специалния режим, приложим за Гренландия, думите „Договора за създаване на Европейската (икономическа) общност“ се заменят с „Договора за функционирането на Европейския съюз“, а член 2 се заличава.
- 32) Протоколът, приложен към Договора за Европейския съюз и към договорите за създаване на Европейските общности, се изменя, както следва:
- а) заглавието на протокола е: „Протокол относно член 40.3.3 от Конституцията на Ирландия“;
  - б) думите „Нищо в Договора за Европейски съюз, нито в Договорите за създаване на Европейските общности или в...“ се заменят със следното: „Нито една разпоредба на Договорите, на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия или на...“.
- 33) Протоколът относно финансовите последици от изтичането на срока на Договора за ЕОВС и относно Изследователския фонд за въглища и стомана се изменя, както следва:
- а) в преамбюла двете първи съображения се заменят със следното ново първо съображение:

„КАТО ПРИПОМНЯТ, че всички елементи на имуществото, в това число активи и пасиви, на Европейската общност за въглища и стомана, в състоянието им към 23 юли 2002 г., са прехвърлени на Европейската общност, считано от 24 юли 2002 г.“;
  - б) в член 1 параграф 1 се заличава, а другите два параграфа се преномерират съответно;
  - в) член 2 се разделя на две алинеи, като първата алинея завършва с думите „..., включително основните принципи.“. Освен това този член се изменя, както следва:
    - и) в първата алинея думите „единодушно, по предложение на Комисията“ се заменят с „като действа в съответствие със специална законодателна процедура“, а думите „като се консултира с“ се заменя с „одобрение на“;

ii) във втората алинея думите „и подходящите механизми за вземане на решения, в частност за приемането на многогодишни финансови насоки ...“ се заменят със „Съветът, по предложение на Комисията и след консултация с Европейския парламент, приема мерките за установяване на многогодишни финансови насоки...“;

г) член 4 се отменя.

Член 2

1. Членовете на Протокола за устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, на Протокола за устава на Европейската инвестиционна банка и на Протокола за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз, изменени с Договора от Лисабон се преномерират съгласно таблиците на съответствието, фигуриращи в приложението към настоящия протокол. Кръстосаните препращания към членовете на упоменатите протоколи, които се съдържат в тези протоколи се адаптират в съответствие с упоменатите таблици.

2. Позоваванията на съображения от протоколите, посочени в член 1, точка 1 или на членовете на упоменатите протоколи, включително на техните параграфи или алинеи, така както са преномерирани или пренаредени с настоящия протокол и които се съдържат в други протоколи или актове от първичното право, се адаптират в съответствие с настоящия протокол. Тези адаптации се отнасят и, когато е уместно, за случаите на отменени разпоредби.

3. Позоваванията на съображения и членове, включително на техните параграфи или алинеи от протоколите, посочени в член 1, точка 1, така както са изменени с разпоредбите на настоящия протокол и които се съдържат в други правни инструменти или актове се считат за позовавания на съображения и членове, включително на техните параграфи или алинеи от упоменатите протоколи, така както са преномерирани или пренаредени в съответствие с настоящия протокол.

ПРИЛОЖЕНИЕ

ТАБЛИЦИ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 2 ОТ ПРОТОКОЛ № 1 ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ПРОТОКОПИТЕ, ПРИЛОЖЕНИ КЪМ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ И/ИЛИ ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ**А. ПРОТОКОЛ ЗА УСТАВА НА ЕВРОПЕЙСКАТА СИСТЕМА НА ЦЕНТРАЛНИТЕ БАНКИ И НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА**

Предидшна номерация в протокола	Нова номерация в протокола
Член 1	Член 1
Член 2	Член 2
Член 3	Член 3
Член 4	Член 4
Член 5	Член 5
Член 6	Член 6
Член 7	Член 7
Член 8	Член 8
Член 9	Член 9
Член 10	Член 10
Член 11	Член 11
Член 12	Член 12
Член 13	Член 13
Член 14	Член 14
Член 15	Член 15
Член 16	Член 16
Член 17	Член 17
Член 18	Член 18
Член 19	Член 19
Член 20	Член 20
Член 21	Член 21
Член 22	Член 22
Член 23	Член 23
Член 24	Член 24

Прецишна номерация в протокола	Нова номерация в протокола
Член 25	Член 25
Член 26	Член 26
Член 27	Член 27
Член 28	Член 28
Член 29	Член 29
Член 30	Член 30
Член 31	Член 31
Член 32	Член 32
Член 33	Член 33
Член 34	Член 34
Член 35	Член 35
Член 36	Член 36
Член 37 (отменен)	
Член 38	Член 37
Член 39	Член 38
Член 40	Член 39
Член 41	Член 40
Член 42	Член 41
Член 43	Член 42
Член 44	Член 43
Член 45	Член 44
Член 46	Член 45
Член 47	Член 46
Член 48	Член 47
Член 49	Член 48
Член 50 (отменен)	
Член 51 (отменен)	
Член 52	Член 49
Член 53	Член 50

Б. ПРОТОКОЛ ЗА УСТАВА НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА

Предидшна номерация в протокола	Нова номерация в протокола
Член 1	Член 1
Член 2	Член 2
Член 3	Член 3
Член 4	Член 4
Член 5	Член 5
Член 6 (отменен)	
Член 7 (отменен)	
Член 8	Член 6
Член 9	Член 7
Член 10	Член 8
Член 11	Член 9
Член 12	Член 10
Член 13	Член 11
Член 14	Член 12
Член 15	Член 13
Член 16	Член 14
Член 17	Член 15
Член 18	Член 16
Член 19	Член 17
Член 20	Член 18
Член 21	Член 19
Член 22	Член 20
Член 23	Член 21
Член 24	Член 22
Член 25	Член 23
Член 26	Член 24
Член 27	Член 25
Член 28	Член 28
Член 29	Член 27
Член 30	Член 28

В. ПРОТОКОЛ ЗА ПРИВИЛЕГИИТЕ И ИМУНИТЕТИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Предшна номерация в протокола	Нова номерация в протокола
Член 1	Член 1
Член 2	Член 2
Член 3	Член 3
Член 4	Член 4
Член 5 (отменен)	
Член 6	Член 5
Член 7	Член 6
Член 8	Член 7
Член 9	Член 8
Член 10	Член 9
Член 11	Член 10
Член 12	Член 11
Член 13	Член 12
Член 14	Член 13
Член 15	Член 14
Член 16	Член 15
Член 17	Член 16
Член 18	Член 17
Член 19	Член 18
Член 20	Член 19
Член 21	Член 20
Член 22	Член 21
Член 23	Член 22

ПРОТОКОЛ № 2
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА
АТОМНА ЕНЕРГИЯ

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СЕ СТРАНИ,

КАТО ПРИПОМНЯТ, че е необходимо разпоредбите на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия да продължат да пораждат в пълна степен своите правни последици;

В ЖЕЛАНИЕТО СИ да адаптират този договор към новите правила, определени от Договора за Европейския съюз и от Договора за функционирането на Европейския съюз, по-специално в институционалната и финансовата област,

СЕ СПОРАЗУМЯХА за следните разпоредби, които са приложени към Договора от Лисабон и които изменят Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, както следва:

Член 1

Настоящият протокол изменя Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия (наричан по-нататък „Договора за Евратом“) в редакцията му, която е в сила към момента на влизане в сила на Договора от Лисабон.

(Втората алинея не се отнася за българския текст)

Член 2

Заглавието на дял III, „Институционални разпоредби“ от Договора за Евратом се заменя със заглавието „Институционални и финансови разпоредби“.

Член 3

В началото на дял III от Договора за Евратом се добавя следната глава:

„ГЛАВА I

ПРИЛАГАНЕ НА НЯКОИ РАЗПОРЕДБИ ОТ ДОГОВОРА ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ОТ ДОГОВОРА ЗА
ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Член 106а

1. Член 7, членове 9—9 А, член 48, параграфи 2—5 и членове 49 и 49 А от Договора за Европейския съюз, член 16 А от Договора за функционирането на Европейския съюз, членове 190—201б, членове 204—211а, член 213, членове 215—236, членове 238, 239, 240, 292, членове 241—245, членове 246—262, членове 268—277, членове 279—280 и членове 283, 290 и 292 от Договора за функционирането на Европейския съюз, както и Протоколът относно преходните разпоредби се прилагат към настоящия договор.

2. В рамките на настоящия договор позоваванията на Съюза, на „Договора за Европейския съюз“, на „Договора за функционирането на Европейския съюз“ или на „Договорите“ в посочените в параграф 1 разпоредби, както и тези на протоколите, приложени към тези договори и към настоящия договор следва да се четат съответно като позовавания на Европейската общност за атомна енергия и на настоящия договор.

3. Разпоредбите на Договора за Европейския съюз и на Договора за функционирането на Европейския съюз не дерогират разпоредбите на настоящия договор.“

Член 4

В дял III от Договора за Евратом глави I, II и III се преномерират на II, III и IV.

Член 5

Член 3, членове 107—132, членове 136—143, членове 146—156, членове 158—163, членове 165—170, членове 173, 173 А и 175, членове 177—179а, членове 180б и 181, членове 183, 183 А, 190 и 204 от Договора за Евратом се отменят.

Член 6

Заглавието на дял IV от Договора за Евратом, „Финансови разпоредби“, се заменя със заглавието „Особени финансови разпоредби“.

Член 7

1. В член 38, трета алинея и в член 82, трета алинея от Договора за Евратом позоваването на членове 141 и 142 се заменя съответно с позоваване на членове 226 и 227 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

2. В член 171, параграф 2 и член 176, параграф 3 от Договора за Евратом позоваването на член 183 се заменя с позоваване на член 279 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

3. В член 172, параграф 4 от Договора за Евратом позоваването на член 177, параграф 5 се заменя с позоваване на член 272 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

4. В Договора за Евратом думата „Съд(а)“ се заменя със „Съд(а) на Европейския съюз“.

Член 8

Член 191 от Договора за Евратом се заменя със следния текст:

„Член 191

На територията на държавите-членки Общността се ползва с привилегиите и имунитетите, необходими за изпълнение на задачите ѝ при предвидените в Протокола за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз условия.“

Член 9

Член 206 от Договора за Евратом се заменя със следния текст:

„Член 206

Общността може да сключва с една или повече държави или международни организации споразумения за асоцииране, което се характеризира с реципрочни права и задължения, общи действия и специфични процедури.

Тези споразумения се сключват от Съвета, който действа с единодушие след консултация с Европейския парламент.

Когато тези споразумения изискват изменения в настоящия договор, измененията трябва първо да се приемат в съответствие с предвидената в член 48, параграфи 2—5 от Договора за Европейския съюз процедура.“

Член 10

Приходите и разходите на Европейската общност за атомна енергия, с изключение на тези на Агенцията за доставки и за съвместни предприятия, се записват в бюджета на Съюза.

ПРИЛОЖЕНИЕ

ТАБЛИЦИ НА СЪОТВЕТСТИЕТО, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 5 ОТ ДОГОВОРА ОТ ЛИСАБОН

А. Договор за Европейския съюз

Прецизна номерация в Договора за Европейския съюз	Номерация в Договора от Лисабон	Нова номерация в Договора за Европейския съюз
ДЯЛ I—ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ	ДЯЛ I—ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ	ДЯЛ I—ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ
Член 1	Член 1	Член 1
	Член 1а	Член 2
Член 2	Член 2	Член 3
Член 3 (отменен) ⁽¹⁾		
	Член 3а	Член 4
	Член 3б ⁽²⁾	Член 5
Член 4 (отменен) ⁽³⁾		
Член 5 (отменен) ⁽⁴⁾		
Член 6	Член 6	Член 6
Член 7	Член 7	Член 7
	Член 7а	Член 8
ДЯЛ II—РАЗПОРЕДБИ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИКОНОМИЧЕСКА ОБЩНОСТ, С ОГЛЕД СЪЗДАВАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ	ДЯЛ II—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ДЕМОКРАТИЧНИТЕ ПРИНЦИПИ	ДЯЛ II—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ДЕМОКРАТИЧНИТЕ ПРИНЦИПИ
Член 8 (отменен) ⁽⁵⁾	Член 8	Член 9
	Член 8А ⁽⁶⁾	Член 10
	Член 8Б	Член 11
	Член 8В	Член 12
ДЯЛ III—РАЗПОРЕДБИ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА ВЪГЛИЩА И СТОМАНА	ДЯЛ III—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ИНСТИТУЦИИТЕ	ДЯЛ III—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ИНСТИТУЦИИТЕ
Член 9 (отменен) ⁽⁷⁾	Член 9	Член 13
	Член 9А ⁽⁸⁾	Член 14

ПРИЛОЖЕНИЕ

ТАБЛИЦИ НА СЪОТВЕТСТИЕТО, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 5 ОТ ДОГОВОРА ОТ ЛИСАБОН

А. Договор за Европейския съюз

Прецизна номерация в Договора за Европейския съюз	Номерация в Договора от Лисабон	Нова номерация в Договора за Европейския съюз
ДЯЛ I—ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ	ДЯЛ I—ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ	ДЯЛ I—ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ
Член 1	Член 1	Член 1
	Член 1а	Член 2
Член 2	Член 2	Член 3
Член 3 (отменен) ⁽¹⁾		
	Член 3а	Член 4
	Член 3б ⁽²⁾	Член 5
Член 4 (отменен) ⁽³⁾		
Член 5 (отменен) ⁽⁴⁾		
Член 6	Член 6	Член 6
Член 7	Член 7	Член 7
	Член 7а	Член 8
ДЯЛ II—РАЗПОРЕДБИ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИКОНОМИЧЕСКА ОБЩНОСТ, С ОГЛЕД СЪЗДАВАНЕТО НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ	ДЯЛ II—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ДЕМОКРАТИЧНИТЕ ПРИНЦИПИ	ДЯЛ II—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ДЕМОКРАТИЧНИТЕ ПРИНЦИПИ
Член 8 (отменен) ⁽⁵⁾	Член 8	Член 9
	Член 8А ⁽⁶⁾	Член 10
	Член 8Б	Член 11
	Член 8В	Член 12
ДЯЛ III—РАЗПОРЕДБИ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА ВЪГЛИЩА И СТОМАНА	ДЯЛ III—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ИНСТИТУЦИИТЕ	ДЯЛ III—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ИНСТИТУЦИИТЕ
Член 9 (отменен) ⁽⁷⁾	Член 9	Член 13
	Член 9А ⁽⁸⁾	Член 14

Прецизна номерация в Договора за Европейския съюз	Номерация в Договора от Лисабон	Нова номерация в Договора за Европейския съюз
	Член 9Б ⁽⁹⁾	Член 15
	Член 9В ⁽¹⁰⁾	Член 16
	Член 9Г ⁽¹¹⁾	Член 17
	Член 9Д	Член 18
	Член 9Е ⁽¹²⁾	Член 19
ДЯЛ IV—РАЗПОРЕДБИ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ	ДЯЛ IV—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЗАСИЛЕНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО	ДЯЛ IV—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЗАСИЛЕНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО
Член 10 (отменен) ⁽¹³⁾ Членове 27 А—27 Д (заменени) Членове 40—40 Б (заменени) Членове 43—45 (заменени)	Член 10 ⁽¹⁴⁾	Член 20
ДЯЛ V—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ОБЩАТА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТ	ДЯЛ V—ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ВЪНШНАТА ДЕЙНОСТ НА СЪЮЗА И СПЕЦИФИЧНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ОБЩАТА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТ	ДЯЛ V—ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ВЪНШНАТА ДЕЙНОСТ НА СЪЮЗА И СПЕЦИФИЧНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ОБЩАТА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТ
	Глава I—Общи разпоредби относно външната дейност на Съюза	Глава I—Общи разпоредби относно външната дейност на Съюза
	Член 10А	Член 21
	Член 10Б	Член 22
	Глава 2—Специфични разпоредби относно Общата външна политика и политика на сигурност	Глава 2—Специфични разпоредби относно Общата външна политика и политика на сигурност
	Раздел I—Общи разпоредби	Раздел I—Общи разпоредби
	Член 10 В	Член 23
Член 11	Член 11	Член 24
Член 12	Член 12	Член 25
Член 13	Член 13	Член 26
	Член 13а	Член 27
Член 14	Член 14	Член 28
Член 15	Член 15	Член 29

Прецишна номерация в Договора за Европейския съюз	Номерация в Договора от Лисабон	Нова номерация в Договора за Европейския съюз
Член 22 (преместен)	Член 15а	Член 30
Член 23 (преместен)	Член 15б	Член 31
Член 16	Член 16	Член 32
Член 17 (преместен)	Член 28 А	Член 42
Член 18	Член 18	Член 33
Член 19	Член 19	Член 34
Член 20	Член 20	Член 35
Член 21	Член 21	Член 36
Член 22 (преместен)	Член 15а	Член 30
Член 23 (преместен)	Член 15б	Член 31
Член 24	Член 24	Член 37
Член 25	Член 25	Член 38
	Член 25а	Член 39
Член 47 (преместен)	Член 25б	Член 40
Член 26 (отменен)		
Член 27 (отменен)		
Член 27 А (заменен) ⁽¹⁵⁾	Член 10	Член 20
Член 27 Б (заменен) ⁽¹⁵⁾	Член 10	Член 20
Член 27 В (заменен) ⁽¹⁵⁾	Член 10	Член 20
Член 27 Г (заменен) ⁽¹⁵⁾	Член 10	Член 20
Член 27 Д (заменен) ⁽¹⁵⁾	Член 10	Член 20
Член 28	Член 28	Член 41
	Раздел 2—Разпоредби, свързани с Общата политика за сигурност и отбрана	Раздел 2—Разпоредби, свързани с Общата политика за сигурност и отбрана
Член 17 (преместен)	Член 28 А	Член 42
	Член 28 Б	Член 43
	Член 28 В	Член 44
	Член 28 Г	Член 45
	Член 28 Д	Член 46

Прецизна номерация в Договора за Европейския съюз	Номерация в Договора от Лисабон	Нова номерация в Договора за Европейския съюз
ДЯЛ VI—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПОЛИЦЕЙСКОТО И СЪДЕБНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО НАКАЗАТЕЛНОПРАВНИ ВЪПРОСИ (отменен) ⁽¹⁶⁾		
Член 29 (заменен) ⁽¹⁷⁾		
Член 30 (заменен) ⁽¹⁸⁾		
Член 31 (заменен) ⁽¹⁹⁾		
Член 32 (заменен) ⁽²⁰⁾		
Член 33 (заменен) ⁽²¹⁾		
Член 34 (отменен)		
Член 35 (отменен)		
Член 36 (заменен) ⁽²²⁾		
Член 37 (отменен)		
Член 38 (отменен)		
Член 39 (отменен)		
Член 40 (заменен) ⁽²³⁾	Член 10	Член 20
Член 40 А (заменен)	Член 10	Член 20
Член 40 Б (заменен)	Член 10	Член 20
Член 41 (отменен)		
Член 42 (отменен)		
ДЯЛ VII—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЗАСИЛЕНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО (заменен) ⁽²⁴⁾	ДЯЛ IV—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЗАСИЛЕНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО	ДЯЛ IV—РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЗАСИЛЕНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО
Член 43 (заменен) ⁽²⁴⁾	Член 10	Член 20
Член 43 А (заменен) ⁽²⁴⁾	Член 10	Член 20
Член 43 Б (заменен) ⁽²⁴⁾	Член 10	Член 20
Член 44 (заменен) ⁽²⁴⁾	Член 10	Член 20
Член 44 А (заменен) ⁽²⁴⁾	Член 10	Член 20
Член 45 (заменен) ⁽²⁴⁾	Член 10	Член 20
ДЯЛ VIII—ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	ДЯЛ VI—ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	ДЯЛ VI—ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
Член 46 (отменен)		

Предидшна номерация в Договора за Европейския съюз	Номерация в Договора от Лисабон	Нова номерация в Договора за Европейския съюз
	Член 46 А	Член 47
Член 47 (преместен)	Член 25б	Член 40
Член 48	Член 48	Член 48
Член 49	Член 49	Член 49
	Член 49 А	Член 50
	Член 49 Б	Член 51
	Член 49 В	Член 52
Член 50 (отменен)		
Член 51	Член 51	Член 53
Член 52	Член 52	Член 54
Член 53	Член 53	Член 55

- (¹) Заменен по същество с член 2 Е (преномериран на 7) от Договора за функционирането на Европейския съюз (по-нататък ДФЕС) и член 9, параграф 1 и член 10 А, параграф 3, втора алинея (преномерирани на 13 и 21) от Договора за Европейския съюз (по-нататък Договора за ЕС).
- (²) Заменя член 5 от Договора за създаване на Европейската общност (по-нататък Договора за ЕО).
- (³) Заменен по същество с член 9 Б (преномериран на 15).
- (⁴) Заменен по същество с член 9, параграф 2 (преномериран на 13).
- (⁵) Член 8 от Договора за ЕС, който беше в сила преди влизането в сила на Договора от Лисабон (по-нататък съществуващия Договор за ЕС), изменя Договор за ЕО. Тези изменения са включени в последния договор и член 8 е отменен. Неговият номер се използва за въвеждане на друга разпоредба.
- (⁶) Параграф 4 заменя по същество член 191, първа алинея от Договора за ЕО.
- (⁷) Член 9 от съществуващия Договор за ЕС, изменящ Договора за създаване на Европейската общност за въглища и стомана. Последният договор изтече на 23 юли 2002 г. Член 9 е отменен и неговият номер е използван за въвеждане на друга разпоредба.
- (⁸) — параграфи 1 и 2 заменят по същество член 189 от Договора за ЕО;
— параграфи 1—3 заменят по същество член 190, параграфи 1—3 от Договора за ЕО;
— параграф 1 заменя по същество член 192, първа алинея от Договора за ЕО;
— параграф 4 заменя по същество член 197, първа алинея от Договора за ЕО.
- (⁹) Заменя по същество член 4.
- (¹⁰) — параграф 1 заменя по същество член 202, първо и второ тире от Договора за ЕО;
— параграфи 2 и 9 заменят по същество член 203 от Договора за ЕО;
— параграфи 4 и 5 заменят по същество член 205, параграфи 2 и 4 от Договора за ЕО.
- (¹¹) — параграф 1 заменя по същество член 211 от Договора за ЕО;
— параграфи 3 и 7 заменят по същество член 214 от Договора за ЕО;
— параграф 6 заменя по същество член 217, параграфи 1, 3 и 4 от Договора за ЕО.
- (¹²) — Заменя по същество член 220 от Договора за ЕО;
— параграф 2, първа алинея заменя по същество член 221, първа алинея от Договора за ЕО.
- (¹³) Член 10 от съществуващия Договор за ЕС, изменящ Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия. Тези изменения са включени в последния договор и член 10 е отменен. Неговият номер се използва за въвеждане на друга разпоредба.
- (¹⁴) Заменя също членове 11 и 11 А от Договора за ЕО.
- (¹⁵) Членове 27 А—27 Д от съществуващия Договор за ЕС относно засиленото сътрудничество са заменени с членове 280 А—280 И от ДФЕС (преномерирани на 326—334).

- (16) Разпоредбите на дял VI от съществуващия Договор за ЕС относно полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси се заменят с разпоредбите на глави 1, 4 и 5 на дял IV, трета част от ДФЕС.
- (17) Заменен с член 61 от ДФЕС (преномериран на 67).
- (18) Заменен с членове 69 Е и 69 Ж от ДФЕС (преномерирани на 87 и 88).
- (19) Заменен с членове 69 А, 69 Б и 69 Г от ДФЕС (преномерирани на 82, 83 и 85).
- (20) Заменен с член 69 З от ДФЕС (преномериран на 89).
- (21) Заменен с член 61 Д от ДФЕС (преномериран на 72).
- (22) Заменен с член 61 Г от ДФЕС (преномериран на 71).
- (23) Членове 40—40 Б от съществуващия Договор за ЕС относно засиленото сътрудничество, също са заменени с членове 280 А—280 И от ДФЕС (преномерирани на 326—334).
- (24) Членове 43—45 и дял VII от съществуващия Договор за ЕС относно засиленото сътрудничество са заменени също с членове 280 А—280 И от ДФЕС (преномерирани на 326—334).

Б. Договор за функционирането на Европейския съюз

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
ЧАСТ ПЪРВА—ПРИНЦИПИ	ПЪРВА ЧАСТ—ПРИНЦИПИ	ПЪРВА ЧАСТ—ПРИНЦИПИ
Член 1 (отменен)		
	Член 1а	Член 1
Член 2 (отменен) ⁽¹⁾		
	Дял I—Категории и области на компетентност на Съюза	Дял I—Категории и области на компетентност на Съюза
	Член 2 А	Член 2
	Член 2 Б	Член 3
	Член 2 В	Член 4
	Член 2 Г	Член 5
	Член 2 Д	Член 6
	Дял II—Разпоредби с общо приложение	Дял II—Разпоредби с общо приложение
	Член 2 Е	Член 7
Член 3, параграф 1 (отменен) ⁽²⁾		
Член 3, параграф 2	Член 3	Член 8
Член 4 (преместен)	Член 97б	Член 119
Член 5 (заменен) ⁽³⁾		
	Член 5а	Член 9

Прецишна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
	Член 56	Член 10
Член 6	Член 6	Член 11
Член 153, параграф 2 (преместен)	Член 6а	Член 12
	Член 6б ⁽⁴⁾	Член 13
Член 7 (отменен) ⁽⁵⁾		
Член 8 (отменен) ⁽⁶⁾		
Член 9 (отменен)		
Член 10 (отменен) ⁽⁷⁾		
Член 11 (заменен) ⁽⁸⁾	Членове 280 А—280 I	Членове 326—334
Член 11 А (заменен) ⁽⁸⁾	Членове 280 А—280 I	Членове 326—334
Член 12 (преместен)	Член 16 Г	Член 18
Член 13 (преместен)	Член 16 Д	Член 19
Член 14 (преместен)	Член 22а	Член 26
Член 15 (преместен)	Член 22б	Член 27
Член 16	Член 16	Член 14
Член 255 (преместен)	Член 16 А	Член 15
Член 286 (заменен)	Член 16 Б	Член 16
	Член 16 В	Член 17
ЧАСТ ВТОРА—ГРАЖДАНСТВО НА СЪЮЗА	ВТОРА ЧАСТ—НЕДИСКРИМИНАЦИЯ И ГРАЖДАНСТВО НА СЪЮЗА	ВТОРА ЧАСТ—НЕДИСКРИМИНАЦИЯ И ГРАЖДАНСТВО НА СЪЮЗА
Член 12 (преместен)	Член 16 Г	Член 18
Член 13 (преместен)	Член 16 Д	Член 19
Член 17	Член 17	Член 20
Член 18	Член 18	Член 21
Член 19	Член 19	Член 22
Член 20	Член 20	Член 23
Член 21	Член 21	Член 24
Член 22	Член 22	Член 25

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
ЧАСТ ТРЕТА—ПОЛИТИКИ НА ОБЩНОСТТА	ТРЕТА ЧАСТ—ВЪТРЕШНИ ПОЛИТИКИ И ДЕЙНОСТИ НА СЪЮЗА	ТРЕТА ЧАСТ—ВЪТРЕШНИ ПОЛИТИКИ И ДЕЙСТВИЯ НА СЪЮЗА
	Дял I—Вътрешен пазар	Дял I—Вътрешен пазар
Член 14 (претестен)	Член 22а	Член 26
Член 15 (претестен)	Член 22б	Член 27
Дял I—Свободно движение на стоки	Дял IIа—Свободно движение на стоки	Дял II—Свободно движение на стоки
Член 23	Член 23	Член 28
Член 24	Член 24	Член 29
Глава 1—Митнически съюз	Глава 1—Митнически съюз	Глава 1—Митнически съюз
Член 25	Член 25	Член 30
Член 26	Член 26	Член 31
Член 27	Член 27	Член 32
Част трета, Дял X, Митническо сътрудничество (претестен)	Глава 1а—Митническо сътрудничество	Глава 2—Митническо сътрудничество
Член 135 (претестен)	Член 27а	Член 33
Глава 2—Забрана за количествени ограничения между държавите - член	Глава 2—Забрана за количествени ограничения между държавите - член	Глава 3—Забрана за количествени ограничения между държавите - член
Член 28	Член 28	Член 34
Член 29	Член 29	Член 35
Член 30	Член 30	Член 36
Член 31	Член 31	Член 37
ДЯЛ II—Селско стопанство	ДЯЛ II—Селско стопанство и рибарство	ДЯЛ II—Селско стопанство и рибарство
Член 32	Член 32	Член 38
Член 33	Член 33	Член 39
Член 34	Член 34	Член 40
Член 35	Член 35	Член 41
Член 36	Член 36	Член 42
Член 37	Член 37	Член 43

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 38	Член 38	Член 44
ДЯЛ III—Свободно движение на хора, услуги и капитали	ДЯЛ III—Свободно движение на хора, услуги и капитали	ДЯЛ III—Свободно движение на хора, услуги и капитали
Глава 1—Работници	Глава 1—Работници	Глава 1—Работници
Член 39	Член 39	Член 45
Член 40	Член 40	Член 46
Член 41	Член 41	Член 47
Член 42	Член 42	Член 48
Глава 2—Право на установяване	Глава 2—Право на установяване	Глава 2—Право на установяване
Член 43	Член 43	Член 49
Член 44	Член 44	Член 50
Член 45	Член 45	Член 51
Член 46	Член 46	Член 52
Член 47	Член 47	Член 53
Член 48	Член 48	Член 54
Член 294 (<i>претестен</i>)	Член 48а	Член 55
Глава 3—Услуги	Глава 3—Услуги	Глава 3—Услуги
Член 49	Член 49	Член 56
Член 50	Член 50	Член 57
Член 51	Член 51	Член 58
Член 53	Член 52	Член 59
Член 53	Член 53	Член 60
Член 54	Член 54	Член 61
Член 55	Член 55	Член 62
Глава 4—Капитали и плащания	Глава 4—Капитали и плащания	Глава 4—Капитали и плащания
Член 56	Член 56	Член 63
Член 57	Член 57	Член 64
Член 58	Член 58	Член 65

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 59	Член 59	Член 66
Член 60 (преместен)	Член 61 З	Член 75
Дял IV—Визи, убежище, имиграция и други политики, свързани със свободното движение на хора	Дял IV—Пространство на свобода, сигурност и правосъдие	Дял IV—Пространство на свобода, сигурност и правосъдие
	Глава 1—Общи разпоредби	Глава 1—Общи разпоредби
Член 61	Член 61 (9)	Член 67
	Член 61 А	Член 68
	Член 61 Б	Член 69
	Член 61 В	Член 70
	Член 61 Г (10)	Член 71
Член 64, параграф 1 (заменен)	Член 61 Д (11)	Член 72
	Член 61 Е	Член 73
Член 66 (заменен)	Член 61 Ж	Член 74
Член 60 (преместен)	Член 61 З	Член 75
	Член 61 И	Член 76
	Глава 2—Политики относно контрола по границите, убежището и имиграцията	Глава 2—Политики относно контрола по границите, убежището и имиграцията
Член 62	Член 62	Член 77
Член 63, точки 1 и 2 и член 64, параграф 2 (12)	Член 63	Член 78
Член 63, точки 3 и 4	Член 63а	Член 79
	Член 63б	Член 80
Член 64, параграф 1 (заменен)	Член 61 Д	Член 72
	Глава 3—Съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси	Глава 3—Съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси
Член 65	Член 65	Член 81
Член 66 (заменен)	Член 61 Ж	Член 74
Член 67 (отменен)		
Член 68 (отменен)		

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 69 (отменен)		
	Глава 4—Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси	Глава 4—Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси
	Член 69 А ⁽¹³⁾	Член 82
	Член 69 Б ⁽¹³⁾	Член 83
	Член 69 В	Член 84
	Член 69 Г ⁽¹³⁾	Член 85
	Член 69 Д	Член 86
	Глава 5—Полицейско сътрудничество	Глава 5—Полицейско сътрудничество
	Член 69 Е ⁽¹⁴⁾	Член 87
	Член 69 Ж ⁽¹⁴⁾	Член 88
	Член 69 З ⁽¹⁵⁾	Член 89
Дял V—Транспорт	Дял V—Транспорт	Дял VI—Транспорт
Член 70	Член 70	Член 90
Член 71	Член 71	Член 91
Член 72	Член 72	Член 92
Член 73	Член 73	Член 93
Член 74	Член 74	Член 94
Член 75	Член 75	Член 95
Член 76	Член 76	Член 96
Член 77	Член 77	Член 97
Член 78	Член 78	Член 98
Член 79	Член 79	Член 99
Член 80	Член 80	Член 100
Дял VI—Общи правила относно конкуренцията, данъчното облагане и сближаването на законодателствата	Дял VI—Общи правила относно конкуренцията, данъчното облагане и сближаването на законодателствата	Дял VII—Общи правила относно конкуренцията, данъчното облагане и сближаването на законодателствата
Глава 1—Правила относно конкуренцията	Глава 1—Правила относно конкуренцията	Глава 1—Правила относно конкуренцията

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Раздел 1—Правила, приложими по отношение на предприятията	Раздел 1—Правила, приложими по отношение на предприятията	Раздел 1—Правила, приложими по отношение на предприятията
Член 81	Член 81	Член 101
Член 82	Член 82	Член 102
Член 83	Член 83	Член 103
Член 84	Член 84	Член 104
Член 85	Член 85	Член 105
Член 86	Член 86	Член 106
Раздел 2—Държавни помощи	Раздел 2—Държавни помощи	Раздел 2—Държавни помощи
Член 87	Член 87	Член 107
Член 88	Член 88	Член 108
Член 89	Член 89	Член 109
Глава 2—Данъчни разпоредби	Глава 2—Данъчни разпоредби	Глава 2—Данъчни разпоредби
Член 90	Член 90	Член 110
Член 91	Член 91	Член 111
Член 92	Член 92	Член 112
Член 93	Член 93	Член 113
Глава 3—Сближаване на законодателствата	Глава 3—Сближаване на законодателствата	Глава 3—Сближаване на законодателствата
Член 95 (<i>претестен</i>)	Член 94	Член 114
Член 94 (<i>претестен</i>)	Член 95	Член 115
Член 96	Член 96	Член 116
Член 97	Член 97	Член 117
	Член 97а	Член 118
Дял VII—Икономическа и парична политика	Дял VII—Икономическа и парична политика	Дял VIII—Икономическа и парична политика
Член 4 (<i>претестен</i>)	Член 97б	Член 119
Глава 1—Икономическа политика	Глава 1—Икономическа политика	Глава 1—Икономическа политика

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 98	Член 98	Член 120
Член 99	Член 99	Член 121
Член 100	Член 100	Член 122
Член 101	Член 101	Член 123
Член 102	Член 102	Член 124
Член 103	Член 103	Член 125
Член 104	Член 104	Член 126
Глава 2—Парична политика	Глава 2—Парична политика	Глава 2—Парична политика
Член 105	Член 105	Член 127
Член 106	Член 106	Член 128
Член 107	Член 107	Член 129
Член 108	Член 108	Член 130
Член 109	Член 109	Член 131
Член 110	Член 110	Член 132
Член 111, параграфи 1—3 и 5 (преместен)	Член 188 О	Член 219
Член 111, параграф 4 (преместен)	Член 115 В, параграф 1	Член 138
	Член 111а	Член 133
Глава 3—Институционални разпоредби	Глава 3—Институционални разпоредби	Глава 3—Институционални разпоредби
Член 112 (преместен)	Член 245б	Член 283
Член 113 (преместен)	Член 245в	Член 294
Член 114	Член 114	Член 134
Член 115	Член 115	Член 135
	Глава 3а—Специфични разпоредби за държавите-членки, чиято парична единица е еврото	Глава 4—Специфични разпоредби за държавите-членки, чиято парична единица е еврото
	Член 115 А	Член 136
	Член 115 Б	Член 137
Член 111, параграф 4 (преместен)	Член 115 В	Член 138

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Глава 4—Преходни разпоредби	Глава 4—Преходни разпоредби	Глава 5—Преходни разпоредби
Член 116 (отменен)		
	Член 116а	Член 139
Член 117, параграфи 1, 2, шесто тире и 3–9 (отменени)		Член 141, параграф 2
Член 117, параграф 2, първите пет тирета (преместени)	Член 118а, параграф 2	
Член 121, параграф 1 (преместен) Член 122, параграф 2, второ изречение (преместен) Член 123, параграф 5 (преместен)	Член 117а, параграф 1 ⁽¹⁶⁾ Член 117а, параграф 2 ⁽¹⁷⁾ Член 117а, параграф 3 ⁽¹⁸⁾	Член 140
Член 118 (отменен)		
Член 123, параграф 3 (преместен) Член 117, параграф 2, първите пет тирета (преместен)	Член 118а, параграф 1 ⁽¹⁹⁾ Член 118а, параграф 2 ⁽²⁰⁾	Член 141
Член 124, параграф 1 (преместен)	Член 118б	Член 142
Член 119	Член 119	Член 143
Член 120	Член 120	Член 144
Член 121, параграф 1 (преместен)	Член 117, параграф 1	Член 140, параграф 1
Член 121, параграфи 2—4 (отменени)		
Член 122, параграфи 1, 2, първо изречение, 3, 4, 5 и 6 (отменени)		
Член 122, параграф 2, второ изречение (преместен)	Член 117а, параграф 2, първа алинея	Член 140, параграф 2, първа алинея
Член 123, параграфи 1, 2 и 4 (отменени)		
Член 123, параграф 3 (преместен)	Член 118а, параграф 1	Член 141, параграф 1
Член 123, параграф 5 (преместен)	Член 117а, параграф 3	Член 140, параграф 3
Член 124, параграф 1 (преместен)	Член 118б	Член 142
Член 124, параграф 2 (отменен)		
ДЯЛ VIII—Заетост	ДЯЛ VIII—Заетост	ДЯЛ IX—Заетост
Член 125	Член 125	Член 145

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 126	Член 126	Член 146
Член 127	Член 127	Член 147
Член 128	Член 128	Член 148
Член 129	Член 129	Член 149
Член 130	Член 130	Член 150
Дял IX—Обща търговска политика (преместен)	<i>Пета част, Дял II, Обща търговска политика</i>	<i>Пета част, Дял II, Обща търговска политика</i>
Член 131 (преместен)	Член 188 Б	Член 206
Член 132 (отменен)		
Член 133 (преместен)	Член 188 В	Член 207
Член 134 (отменен)		
Дял X—Митническо сътрудничество (преместен)	<i>Трета част, Дял II, Глава 1а, Митническо сътрудничество</i>	<i>Трета част, Дял II, Глава 2, Митническо сътрудничество</i>
Член 135 (преместен)	Член 27а	Член 33
Дял XI—Социална политика, образование, професионално обучение и младеж	Дял IX—Социална политика	Дял X—Социална политика
Глава 1—Социални разпоредби (отменена)		
Член 136	Член 136	Член 151
	Член 136а	Член 152
Член 137	Член 137	Член 153
Член 138	Член 138	Член 154
Член 139	Член 139	Член 155
Член 140	Член 140	Член 156
Член 141	Член 141	Член 157
Член 142	Член 142	Член 158
Член 143	Член 143	Член 159
Член 144	Член 144	Член 160
Член 145	Член 145	Член 161
Глава 2—Европейски социален фонд	Дял X—Европейски социален фонд	Дял XI—Европейски социален фонд

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 146	Член 146	Член 162
Член 147	Член 147	Член 163
Член 148	Член 148	Член 164
Глава 3—Образование, професионално обучение и младеж	Дял XI—Образование, професионално обучение, младеж и спорт	Дял XII—Образование, професионално обучение, младеж и спорт
Член 149	Член 149	Член 165
Член 150	Член 150	Член 166
Дял XII—Култура	Дял XII—Култура	Дял XIII—Култура
Член 151	Член 151	Член 167
Дял XIII—Обществено здраве	Дял XIII—Обществено здраве	Дял XIV—Обществено здраве
Член 152	Член 152	Член 168
Дял XIV—Защита на потребителите	Дял XIV—Защита на потребителите	Дял XV—Защита на потребителите
Член 153, параграфи 1, 3, 4 и 5	Член 153	Член 169
Член 153, параграф 2 (преместен)	Член 6а	Член 12
Дял XV—Трансевропейски мрежи	Дял XV—Трансевропейски мрежи	Дял XVI—Трансевропейски мрежи
Член 154	Член 154	Член 170
Член 155	Член 155	Член 171
Член 156	Член 156	Член 172
Дял XVI—Промисленост	Дял XVI—Промисленост	Дял XVII—Промисленост
Член 157	Член 157	Член 173
Дял XVII—Икономическо и социално сближаване	Дял XVII—Икономическо, социално и териториално сближаване	Дял XVIII—Икономическо, социално и териториално сближаване
Член 158	Член 158	Член 174
Член 159	Член 159	Член 175
Член 160	Член 160	Член 176
Член 161	Член 161	Член 177
Член 162	Член 162	Член 178
Дял XVIII—Научни изследвания и технологично развитие	Дял XVIII—Научни изследвания и технологично развитие и космическо пространство	Дял XIX—Научни изследвания и технологично развитие и космическо пространство

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 163	Член 163	Член 179
Член 164	Член 164	Член 180
Член 165	Член 165	Член 181
Член 166	Член 166	Член 182
Член 167	Член 167	Член 183
Член 168	Член 168	Член 184
Член 169	Член 169	Член 185
Член 170	Член 170	Член 186
Член 171	Член 171	Член 187
Член 172	Член 172	Член 188
	Член 172а	Член 189
Член 173	Член 173	Член 190
Дял XIX—Околна среда	Дял XIX—Околна среда	Дял XX—Околна среда
Член 174	Член 174	Член 191
Член 175	Член 175	Член 192
Член 176	Член 176	Член 193
	Дял XX—Енергетика	Дял XXI—Енергетика
	Член 176 А	Член 194
	Дял XXI—Туризм	Дял XXII—Туризм
	Член 176 Б	Член 195
	Дял XXII—Гражданска защита	Дял XXIII—Гражданска защита
	Член 176 В	Член 196
	Дял XXIII—Административно сътрудничество	Дял XXIV—Административно сътрудничество
	Член 176 Г	Член 197
Дял XX—Сътрудничество за развитие (преместен)	Пета част, Дял III, Глава 1, Сътрудничество за развитие	Пета част, Дял III, Глава 1, Сътрудничество за развитие
Член 177 (преместен)	Член 188 Г	Член 208
Член 178 (отменен) ⁽²¹⁾		

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 179 (преместен)	Член 188 Д	Член 209
Член 180 (преместен)	Член 188 Е	Член 210
Член 181 (преместен)	Член 188 Ж	Член 211
Дял XXI—Икономическо, финансово и техническо сътрудничество с трети страни	Пета част, Дял III, Глава 2, Икономическо, финансово и техническо сътрудничество с трети страни	Пета част, Дял III, Глава 2, Икономическо, финансово и техническо сътрудничество с трети страни
Член 181 А (преместен)	Член 188 З	Член 212
ЧАСТ ЧЕТВЪРТА—АСОЦИИРАНЕ НА ОТВЪДМОРСКИТЕ СТРАНИ И ТЕРИТОРИИ	ЧЕТВЪРТА ЧАСТ—АСОЦИИРАНЕ НА ОТВЪДМОРСКИТЕ СТРАНИ И ТЕРИТОРИИ	ЧЕТВЪРТА ЧАСТ—АСОЦИИРАНЕ НА ОТВЪДМОРСКИТЕ СТРАНИ И ТЕРИТОРИИ
Член 182	Член 182	Член 198
Член 183	Член 183	Член 199
Член 184	Член 184	Член 200
Член 185	Член 185	Член 201
Член 186	Член 186	Член 202
Член 187	Член 187	Член 203
Член 188	Член 188	Член 204
	ПЕТА ЧАСТ—ВЪНШНА ДЕЙНОСТ НА СЪЮЗА	ПЕТА ЧАСТ—ВЪНШНА ДЕЙНОСТ НА СЪЮЗА
	Дял I—Общи разпоредби относно външната дейност на Съюза	Дял I—Общи разпоредби относно външната дейност на Съюза
	Член 188 А	Член 205
Част трета, Дял IX, Обща търговска политика (преместен)	Дял II: Обща търговска политика	Дял II: Обща търговска политика
Член 131 (преместен)	Член 188 Б	Член 206
Член 133 (преместен)	Член 188 В	Член 207
	Дял III—Сътрудничество с трети страни и хуманитарна помощ	Дял III—Сътрудничество с трети страни и хуманитарна помощ
Част трета, Дял XX, Сътрудничество за развитие (преместен)	Глава 1—Сътрудничество за развитие	Глава 1—Сътрудничество за развитие
Член 177 (преместен)	Член 188 Г ⁽²²⁾	Член 208
Член 179 (преместен)	Член 188 Д	Член 209

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 180 (преместен)	Член 188 Е	Член 210
Член 181 (преместен)	Член 188 Ж	Член 211
Част трета, Дял XX, Икономическо, финансово и техническо сътрудничество с трети страни (преместен)	Глава 2—Икономическо, финансово и техническо сътрудничество с трети страни	Глава 2—Икономическо, финансово и техническо сътрудничество с трети страни
Член 181 А (преместен)	Член 188 З	Член 212
	Член 188 И	Член 213
	Глава 3—Хуманитарна помощ	Глава 3—Хуманитарна помощ
	Член 188 Й	Член 214
	Дял IV: Ограничителни мерки	Дял IV: Ограничителни мерки
Член 301 (заменен)	Член 188 К	Член 215
	Дял V—Международни споразумения	Дял V—Международни споразумения
	Член 188 Л	Член 216
Член 310 (преместен)	Член 188 М	Член 217
Член 300 (заменен)	Член 188 Н	Член 218
Член 111, параграфи 1—3 и 5 (преместени)	Член 188 О	Член 219
	Дял VI—Отношения на Съюза с международните организации и трети страни и делегации на Съюза	Дял VI—Отношения на Съюза с международните организации и трети страни и делегации на Съюза
Членове 302—304 (заменени)	Член 188 П	Член 220
	Член 188 Р	Член 221
	Дял VII—Клауза за солидарност	Дял VII—Клауза за солидарност
	Член 188 С	Член 222
ЧАСТ ПЕТА—ИНСТИТУЦИИ НА ОБЩНОСТТА	ШЕСТА ЧАСТ—ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ	ШЕСТА ЧАСТ—ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ
Дял I—Институционални разпоредби	Дял I—Институционални разпоредби	Дял I—Институционални разпоредби
Глава 1—Институции	Глава 1—Институции	Глава 1—Институции
Раздел 1—Европейски парламент	Раздел 1—Европейски парламент	Раздел 1—Европейски парламент
Член 189 (отменен) ⁽²³⁾		

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 190, параграфи 1—3 (отменени) ⁽²⁴⁾		
Член 190, параграфи 4 и 5	Член 190	Член 223
Член 191, първа алинея (отменен) ⁽²⁵⁾		
Член 191, втора алинея	Член 191	Член 224
Член 192, първа алинея (отменен) ⁽²⁶⁾		
Член 192, втора алинея	Член 192	Член 225
Член 193	Член 193	Член 226
Член 194	Член 194	Член 227
Член 195	Член 195	Член 228
Член 196	Член 196	Член 229
Член 197, първа алинея (отменен) ⁽²⁷⁾		
Член 197, втора, трета и четвърта алинеи	Член 197	Член 230
Член 198	Член 198	Член 231
Член 199	Член 199	Член 232
Член 200	Член 200	Член 233
Член 201	Член 201	Член 234
	Раздел 1а—Европейски съвет	Раздел 2—Европейски съвет
	Член 201а	Член 235
	Член 201б	Член 236
Раздел 2—Съвет	Раздел 2—Съвет	Раздел 3—Съвет
Член 202 (отменен) ⁽²⁸⁾		
Член 203 (отменен) ⁽²⁹⁾		
Член 204	Член 204	Член 237
Член 205, параграфи 2 и 4 (отменени) ⁽³⁰⁾		
Член 205, параграфи 1 и 3	Член 205	Член 238
Член 206	Член 206	Член 239

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 207	Член 207	Член 240
Член 208	Член 208	Член 241
Член 209	Член 209	Член 242
Член 210	Член 210	Член 243
Раздел 3—Комисия	Раздел 3—Комисия	Раздел 4—Комисия
Член 211 (отменен) ⁽³¹⁾		
	Член 211а	Член 244
Член 212 (преместен)	Член 218, параграф 2	Член 249, параграф 2
Член 213	Член 213	Член 245
Член 214 (отменен) ⁽³²⁾		
Член 215	Член 215	Член 246
Член 216	Член 216	Член 247
Член 217, параграфи 1, 3 и 4 (отменени) ⁽³³⁾		
Член 217, параграф 2	Член 217	Член 248
Член 218, параграф 1 (отменен) ⁽³⁴⁾		
Член 218, параграф 2	Член 218	Член 249
Член 219	Член 219	Член 250
Раздел 4—Съд	Раздел 4—Съд на Европейския съюз	Раздел 5—Съд на Европейския съюз
Член 220 (отменен) ⁽³⁵⁾		
Член 221, първа алинея (отменен) ⁽³⁶⁾		
Член 221, втора и трета алинеи	Член 221	Член 251
Член 222	Член 222	Член 252
Член 223	Член 223	Член 253
Член 224 ⁽³⁷⁾	Член 224	Член 254
	Член 224а	Член 255
Член 225	Член 225	Член 256

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 225 А	Член 225 А	Член 257
Член 226	Член 226	Член 258
Член 227	Член 227	Член 259
Член 228	Член 228	Член 260
Член 229	Член 229	Член 261
Член 229 А	Член 229 А	Член 262
Член 230	Член 230	Член 263
Член 231	Член 231	Член 264
Член 232	Член 232	Член 265
Член 233	Член 233	Член 266
Член 234	Член 234	Член 267
Член 235	Член 235	Член 268
	Член 235а	Член 269
Член 236	Член 236	Член 270
Член 237	Член 237	Член 271
Член 238	Член 238	Член 272
Член 239	Член 239	Член 273
Член 240	Член 240	Член 274
	Член 240а	Член 275
	Член 240б	Член 276
Член 241	Член 241	Член 277
Член 242	Член 242	Член 278
Член 243	Член 243	Член 279
Член 244	Член 244	Член 280
Член 245	Член 245	Член 281
	Раздел 4а—Европейска централна банка	Раздел 6—Европейска централна банка
	Член 245а	Член 282
Член 112 (претестен)	Член 245б	Член 283

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 113 (преместен)	Член 245в	Член 284
Раздел 5—Сметна палата	Раздел 5—Сметна палата	Раздел 7—Сметна палата
Член 246	Член 246	Член 285
Член 247	Член 247	Член 286
Член 248	Член 248	Член 287
Глава 2—Общи разпоредби относно няколко институции	Глава 2—Правни актове на Съюза, процедури за приемане и други разпоредби	Глава 2—Правни актове на Съюза, процедури за приемане и други разпоредби
	Раздел 1—Правни актове на Съюза	Раздел 1—Правни актове на Съюза
Член 249	Член 249	Член 2
	Член 249 А	Член 3
	Член 249 Б ⁽³⁸⁾	Член 4
	Член 249 В ⁽³⁸⁾	Член 5
	Член 249 Г	Член 6
	Раздел 2—Процедури за приемане на актовете и други разпоредби	Раздел 2—Процедури за приемане на актовете и други разпоредби
Член 250	Член 250	Член 7
Член 251	Член 251	Член 8
Член 252 (отменен)		
	Член 252а	Член 9
Член 253	Член 253	Член 10
Член 254	Член 254	Член 11
	Член 254а	Член 12
Член 255 (преместен)	Член 16 А	Член 15
Член 256	Член 256	Член 13
	Глава 3—Консултативни органи на Съюза	Глава 3—Консултативни органи на Съюза
	Член 256а	Член 14
Глава 3—Икономически и социален комитет	Раздел 1—Икономически и социален комитет	Раздел 1—Икономически и социален комитет

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 257 (отменен) ⁽³⁹⁾		
Член 258, трета алинея (отменен) ⁽⁴⁰⁾	Член 258	Член 15
Член 258, първа, втора и четвърта алинеи		
Член 259	Член 259	Член 302
Член 260	Член 260	Член 303
Член 261 (отменен)		
Член 262	Член 262	Член 304
Глава 4—Комитет на регионите	Раздел 2—Комитет на регионите	Раздел 2—Комитет на регионите
Член 263, първа и пета алинеи (отменен) ⁽⁴¹⁾		
Член 263, от втора до четвърта алинеи	Член 263	Член 305
Член 264	Член 264	Член 306
Член 265	Член 265	Член 307
Глава 5—Европейска инвестиционна банка	Глава 4—Европейска инвестиционна банка	Глава 4—Европейска инвестиционна банка
Член 266	Член 266	Член 308
Член 267	Член 267	Член 309
Дял II—Финансови разпоредби	Дял II—Финансови разпоредби	Дял II—Финансови разпоредби
Член 268	Член 268	Член 310
	Глава 1—Собствени ресурси на Съюза	Глава 1—Собствени ресурси на Съюза
Член 269	Член 269	Член 311
Член 270 (отменен) ⁽⁴²⁾		
	Глава 2—Многогодишна финансова рамка	Глава 2—Многогодишна финансова рамка
	Член 270а	Член 312
	Глава 3—Годишен бюджет на Съюза	Глава 3—Годишен бюджет на Съюза
Член 272, параграф 1 (преместен)	Член 270б	Член 313

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 271 (преместен)	Член 273а	Член 316
Член 272, параграф 1 (преместен)	Член 270б	Член 313
Член 272, параграфи 2—10	Член 272	Член 314
Член 273	Член 273	Член 315
Член 271 (преместен)	Член 273а	Член 316
	Глава 4—Изпълнение на бюджета и освобождаване от отговорност	Глава 4—Изпълнение на бюджета и освобождаване от отговорност
Член 274	Член 274	Член 16
Член 275	Член 275	Член 17
Член 276	Член 276	Член 18
	Глава 5—Общи разпоредби	Глава 5—Общи разпоредби
Член 277	Член 277	Член 19
Член 278	Член 278	Член 20
Член 279	Член 279	Член 21
	Член 279а	Член 22
	Член 279б	Член 23
	Глава 6—Борба с измамите	Глава 6—Борба с измамите
Член 280	Член 280	Член 24
	Дял III—Засилено сътрудничество	Дял III—Засилено сътрудничество
Членове 11 и 11 А (заменен)	Член 280 А ⁽⁴³⁾	Член 25
Членове 11 и 11 А (заменен)	Член 280 Б	Член 26
Членове 11 и 11 А (заменен)	Член 280 В	Член 27
Членове 11 и 11 А (заменен)	Член 280 Г	Член 28
Членове 11 и 11 А (заменен)	Член 280 Д	Член 29
Членове 11 и 11 А (заменен)	Член 280 Е	Член 30
Членове 11 и 11 А (заменен)	Член 280 Ж	Член 31
Членове 11 и 11 А (заменен)	Член 280 З	Член 32
Членове 11 и 11 А (заменен)	Член 280 И	Член 33

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
ЧАСТ ШЕСТА—ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	СЕДМА ЧАСТ—ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	СЕДМА ЧАСТ—ОБЩИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
Член 281 (отменен) ⁽⁴⁴⁾		
Член 282	Член 282	Член 34
Член 283	Член 283	Член 35
Член 284	Член 284	Член 36
Член 285	Член 285	Член 37
Член 286 (заменен)		
Член 287	Член 287	Член 38
Член 288	Член 288	Член 39
Член 289	Член 289	Член 40
Член 290	Член 290	Член 41
Член 291	Член 291	Член 343
Член 292	Член 292	Член 344
Член 293 (отменен)		
Член 294 (преместен)	Член 48a	Член 55
Член 295	Член 295	Член 345
Член 296	Член 296	Член 346
Член 297	Член 297	Член 347
Член 298	Член 298	Член 348
Член 299, параграф 1 (отменен) ⁽⁴⁵⁾		
Член 299, параграф 2, втора, трета и четвърта алинея	Член 299	Член 349
Член 299, параграф 2, първа алинея, и параграфи 3—6 (преместен)	Член 311a	Член 355
Член 300 (заменен)	Член 188 H	Член 218
Член 301 (заменен)	Член 188 K	Член 215
Член 302 (заменен)	Член 188 П	Член 220
Член 303 (заменен)	Член 188 П	Член 220

Предидшна номерация в Договора за създаване на Европейската общност	Номерация в Договора за изменение	Нова номерация в Договора за функционирането на Европейския съюз
Член 304 (заменен)	Член 188 П	Член 220
Член 305 (отменен)		
Член 306	Член 306	Член 350
Член 307	Член 307	Член 351
Член 308	Член 308	Член 352
	Член 308а	Член 353
Член 309	Член 309	Член 354
Член 310 (преместен)	Член 188 М	Член 217
Член 311 (отменен) ⁽⁴⁶⁾		
Член 299, параграф 2, първа алинея, и параграфи 3—6 (преместен)	Член 311а	Член 355
Член 312	Член 312	Член 356
Заклучителни разпоредби		Член 357
Член 313	Член 313	Член 358
	Член 313а	Член 359
Член 314 (отменен) ⁽⁴⁷⁾		

⁽¹⁾ Заменен по същество с член 2 от Договора за ЕС (преномериран на 3).

⁽²⁾ Заменен по същество с членове 2 Б—2 Д от ДФЕС (преномерирани на 3—6).

⁽³⁾ Заменен по същество с член 36 от Договора за ЕО (преномериран на 5).

⁽⁴⁾ Въвежда се постановителната част от Протокола относно закрилата и хуманното отношение към животните.

⁽⁵⁾ Заменен по същество с член 9 от Договора за ЕС (преномериран на 13).

⁽⁶⁾ Заменен по същество с член 9 от Договора за ЕС (преномериран на 13) и член 245а, параграф 1 от ДФЕС (преномериран на 282).

⁽⁷⁾ Заменен по същество с член 3а, параграф 3 от Договора за ЕО (преномериран на 4).

⁽⁸⁾ Заменен също с член 10 от Договора за ЕС (преномериран на 20).

⁽⁹⁾ Заменя също член 29 от съществуващия Договор за ЕС.

⁽¹⁰⁾ Заменя член 36 от съществуващия Договор за ЕС.

⁽¹¹⁾ Заменя също член 33 от съществуващия Договор за ЕС.

⁽¹²⁾ Член 63, точки 1 и 2 от Договора за ЕО е заменен с член 63, параграфи 1 и 2 от ДФЕС и член 64, параграф 2 е заменен с член 63, параграф 3 от ДФЕС.

⁽¹³⁾ Заменя член 31 от съществуващия Договор за ЕС.

⁽¹⁴⁾ Заменя член 30 от съществуващия Договор за ЕС.

⁽¹⁵⁾ Заменя член 32 от съществуващия Договор за ЕС.

⁽¹⁶⁾ Член 117а, параграф 1 (преномериран на 140) включва параграф 1 на член 121.

⁽¹⁷⁾ Член 117а, параграф 2 (преномериран на 140) включва второ изречение на параграф 2 на член 122.

⁽¹⁸⁾ Член 117а, параграф 3 (преномериран на 140) включва параграф 5 на член 123.

- (¹⁹) Член 118а, параграф 1 (преномериран на 141) включва параграф 3 на член 123.
- (²⁰) Член 118а, параграф 2 (преномериран на 141) включва първите пет тирета на параграф 2 на член 117.
- (²¹) Заменен по същество с член 188 Г, параграф 1, втора алинея, второ изречение от ДФЕС.
- (²²) Параграф 1, втора алинея, второ изречение заменя по същество член 178 от Договора за ЕО.
- (²³) Заменен по същество с член 9 А, параграфи 1 и 2 от Договора за ЕС (преномериран на 14).
- (²⁴) Заменен по същество с член 9 А, параграфи 1—3 от Договора за ЕС (преномериран на 14).
- (²⁵) Заменен по същество с член 8 А, параграф 4 от Договора за ЕС (преномериран на 11).
- (²⁶) Заменен по същество с член 9 А, параграф 1 от Договора за ЕС (преномериран на 14).
- (²⁷) Заменен по същество с член 9 А, параграф 4 от Договора за ЕС (преномериран на 14).
- (²⁸) Заменен по същество с член 9 В, параграф 1 от Договора за ЕС (преномериран на 16) и членове 249 Б и 249 В от ДФЕС (преномерирани на 290 и 291).
- (²⁹) Заменен по същество с член 9 В, параграфи 2 и 9 от Договора за ЕС (преномериран на 16).
- (³⁰) Заменен по същество с член 9 В, параграфи 4 и 5 от Договора за ЕС (преномериран на 16).
- (³¹) Заменен по същество с член 9 Г, параграф 1 от Договора за ЕС (преномериран на 17).
- (³²) Заменен по същество с член 9 Г, параграфи 3 и 7 от Договора за ЕС (преномериран на 17).
- (³³) Заменен по същество с член 9 Г, параграф 6, от Договора за ЕС (преномериран на 17).
- (³⁴) Заменен по същество с член 252а от ДФЕС (преномериран на 295).
- (³⁵) Заменен по същество с член 9 Е от Договора за ЕС (преномериран на 19).
- (³⁶) Заменен по същество с член 9 Е, параграф 2, първа алинея от Договора за ЕС (преномериран на 19).
- (³⁷) Първо изречение от първа алинея е заменено по същество с член 9 Е, параграф 2, втора алинея от Договора за ЕС (преномериран на 19).
- (³⁸) Заменя по същество член 202, трето тире от Договора за ЕО.
- (³⁹) Заменен по същество с член 256а, параграф 2 от ДФЕС (преномериран на 300).
- (⁴⁰) Заменен по същество с член 256а, параграф 4 от ДФЕС (преномериран на 300).
- (⁴¹) Заменен по същество с член 256а, параграфи 3 и 4 от ДФЕС (преномериран на 300).
- (⁴²) Заменен по същество с член 268, параграф 4 от ДФЕС (преномериран на 310).
- (⁴³) Заменя също членове 27 А—27 Д, 40—40 Б и 43—45 от съществуващия Договор за ЕС.
- (⁴⁴) Заменен по същество с член 46 А от Договора за ЕС (преномериран на 47).
- (⁴⁵) Заменен по същество с член 49 В от Договора за ЕС (преномериран на 52).
- (⁴⁶) Заменен по същество с член 49 Б от Договора за ЕС (преномериран на 51).
- (⁴⁷) Заменен по същество с член 53 от Договора за ЕС (преномериран на 55).
-

ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН АКТ

(2007/С 306/02)

КОНФЕРЕНЦИЯТА НА ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВАТА НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ, свикана в Брюксел на 23 юли 2007 г. за приемане с общо съгласие изменения към Договора за Европейския съюз, Договора за създаване на Европейската общност и Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, прие следните текстове:

I. Договор от Лисабон за изменение на Договора за Европейския съюз и Договора за създаване на Европейската общност

II. Протоколи

A. Протоколи, приложени към Договора за Европейския съюз, Договора за създаване на Европейската общност и, когато е уместно, към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия:

- Протокол относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз;
- Протокол относно прилагане на принципите на субсидиарност и на пропорционалност;
- Протокол относно еврогрупата
- Протокол относно постоянното структурирано сътрудничество, установено с член 27 А от Договора за Европейския съюз
- Протокол относно член 6, параграф 2 от Договора за Европейския съюз относно присъединяването на съюза към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи
- Протокол относно вътрешния пазар и конкуренцията
- Протокол относно прилагането на Хартата на основните права на Европейския съюз към Полша и към Обединеното кралство
- Протокол относно упражняването на областите на споделена компетентност
- Протокол относно услугите от общ интерес
- Протокол относно решението на Съвета относно прилагането на член 9 в, параграф 4 от Договора за Европейския съюз и член 205, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз между 1 ноември 2014 г. и 31 март 2017 г., от една страна, и след 1 април 2017 г., от друга страна
- Протокол относно преходните разпоредби

Б. Протоколи, приложени към Договора от Лисабон

- Протокол № 1 за изменение на протоколите, приложени към Договора за Европейския съюз, Договора за създаване на Европейската общност и/или към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия
- Таблици на съответствието, посочени в член 2 от Протокол № 1 за изменение на протоколите, приложени към Договора за Европейския съюз, Договора за създаване на Европейската общност и/или към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия
- Протокол № 2 за изменение на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия

Ш. Приложение към Договора от Лисабон:

- Таблици на съответствието, посочени в член 5 от Договора от Лисабон

Конференцията прие следните декларации, приложени към настоящия заключителен акт:

А. Декларации, свързани с разпоредбите на Договорите:

1. Декларация относно Хартата на правата на човека на Европейския съюз
2. Декларация по член 6, параграф 2 от Договора за Европейския съюз
3. Декларация по член 7а от Договора за Европейския съюз
4. Декларация относно състава на Европейския парламент
5. Декларация относно политическото съгласие в Европейския съвет относно проекта на решение за състава на Европейския парламент
6. Декларация по член 9 Б, параграфи 5 и 6, член 9 Г, параграфи 6 и 7 и член 9 Д от Договора за Европейския съюз
7. Декларация по член 9 В, параграф 4 от Договора за Европейския съюз и член 205, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз
8. Декларация относно практическите мерки, които следва да се вземат при влизането в сила на Договора от Лисабон по отношение на председателството на Европейския съвет и на Съвета по външни работи
9. Декларация по член 9 В, параграф 9 от Договора за Европейския съюз относно решението на Европейския съвет относно председателството на Съвета
10. Декларация по член 9 Г от Договора за Европейския съюз
11. Декларация по член 9 Г, параграфи 6 и 7 от Договора за Европейския съюз

12. Декларация по член 9 Д от Договора за Европейския съюз
13. Декларация относно общата външна политика и политика на сигурност
14. Декларация относно общата външна политика и политика на сигурност
15. Декларация по член 13а от Договора за Европейския съюз
16. Декларация по член 53, параграф 2 от Договора за Европейския съюз
17. Декларация относно предимството на правото
18. Декларация относно разграничаването на областите на компетентност
19. Декларация по член 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз
20. Декларация по член 16 Б от Договора за функционирането на Европейския съюз
21. Декларация относно защитата на личните данни в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси и полицейското сътрудничество
22. Декларация по членове 42 и 63а от Договора за функционирането на Европейския съюз
23. Декларация по член 42, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз
24. Декларация относно юридическата правосубектност на Европейския съюз
25. Декларация по членове 61 З и 188 К от Договора за функционирането на Европейския съюз
26. Декларация относно неучастието на държава-членка в мярка, основана на дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз
27. Декларация по член 69 Г, параграф 1, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз
28. Декларация по член 78 от Договора за функционирането на Европейския съюз
29. Декларация по член 87, параграф 2, буква в) от Договора за функционирането на Европейския съюз
30. Декларация по член 104 от Договора за функционирането на Европейския съюз

31. Декларация по член 140 от Договора за функционирането на Европейския съюз
  32. Декларация по член 152, параграф 4, буква в) от Договора за функционирането на Европейския съюз
  33. Декларация по член 158 от Договора за функционирането на Европейския съюз
  34. Декларация по член 163 от Договора за функционирането на Европейския съюз
  35. Декларация по член 176 А от Договора за функционирането на Европейския съюз
  36. Декларация по член 188 Н от Договора за функционирането на Европейския съюз за воденето на преговори и сключването на международни споразумения от държавите-членки в областта на пространството на свобода, сигурност и правосъдие
  37. Декларация по член 188 С от Договора за функционирането на Европейския съюз
  38. Декларация по член 222 от Договора за функционирането на Европейския съюз за броя на генералните адвокати в Съда
  39. Декларация по член 249 Б от Договора за функционирането на Европейския съюз
  40. Декларация по член 280 Г от Договора за функционирането на Европейския съюз
  41. Декларация по член 308 от Договора за функционирането на Европейския съюз
  42. Декларация по член 308 от Договора за функционирането на Европейския съюз
  43. Декларация по член 311а, параграф 6 от Договора за функционирането на Европейския съюз
- Б. Декларации относно протоколите, приложени към Договорите
44. Декларация по член 5 от Протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз
  45. Декларация по член 5, параграф 2 от Протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз
  46. Декларация по член 5, параграф 3 от Протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз

47. Декларация по член 5, параграфи 3, 4 и 5 от Протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз
48. Декларация относно Протокола относно позицията на Дания
49. Декларация относно позицията на Италия
50. Декларация по член 10 от Протокола относно преходните разпоредби

Конференцията отбеляза и изброените по-долу декларации, приложени към настоящия заключителен акт:

51. Декларация на Кралство Белгия относно националните парламенти
52. Декларация на Кралство Белгия, Република България, Федерална република Германия, Република Гърция, Кралство Испания, Италианската република, Република Кипър, Република Литва, Великото херцогство Люксембург, Република Унгария, Република Малта, Република Австрия, Португалската република, Румъния, Република Словения и Словашката република относно символите на Европейския съюз
53. Декларация на Чешката република относно Хартата на основните права на Европейския съюз
54. Декларация на Федерална република Германия, Ирландия, Република Унгария, Република Австрия и Кралство Швеция
55. Декларация на Кралство Испания и на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия
56. Декларация на Ирландия относно член 3 от Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие
57. Декларация на Италианската република относно състава на Европейския парламент
58. Декларация на Република Латвия, Република Унгария и Република Малта относно изписването на наименованието на единната парична единица в Договорите
59. Декларация на Кралство Нидерландия по член 270а от Договора за функционирането на Европейския съюз
60. Декларация на Кралство Нидерландия по член 311а от Договора за функционирането на Европейския съюз

61. Декларация на Република Полша относно Хартата на основните права на Европейския съюз
62. Декларация на Република Полша относно Протокола относно прилагането на Хартата за основните права спрямо Полша и Обединеното кралство
63. Декларация на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия относно определението на понятието „граждани“
64. Декларация на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия относно правото на глас при изборите за Европейски парламент
65. Декларация на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия по член 61 З от Договора за функционирането на Европейския съюз

Съставено в Лисабон на тринадесети декември две хиляди и седма година.

Hecho en Lisboa, el trece de diciembre de dos mil siete.

V Lisabonu dne třináctého prosince dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Lissabon den trettende december to tusind og syv.

Geschehen zu Lissabon am dreizehnten Dezember zweitausendsieben.

Kahe tuhanda seitsmenda aasta detsembrikuu kolmeteistkümnendal päeval Lissabonis.

Έγινε στη Λισσαβόνα, στις δέκα τρεις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Lisbon on the thirteenth day of December in the year two thousand and seven.

Fait à Lisbonne, le treize décembre deux mille sept.

Arna dhéanamh i Liospóin, an tríú lá déag de Nollaig sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Lisbona, addì tredici dicembre duemilasette.

Lisabonā, divtūkstoš septītā gada trīspadsmitajā decembrī.

Priimta Lisabonoje du tūkstančiai septintųjų metų gruodžio trylikta dieną.

Kelt Lisszabonban, a kétezer-hetedik év december tizenharmadik napján.

Magħmul f'Lisbona, fit-tlethax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u sebgha.

Gedaan te Lissabon, de dertiende december tweeduizend zeven.

Sporządzono w Lizbonie dnia trzynastego grudnia roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Lisboa, em treze de Dezembro de dois mil e sete.

Întocmit la Lisabona la treisprezece decembrie două mii șapte.

V Lisabone dňa trinásteho decembra dvetisícisedem.

V Lizboni, dne trinajstega decembra leta dva tisoč sedem.

Tehty Lissabonissa kolmantenatoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Lissabon den trettonde december tjugohundrasju.

Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Für Seine Majestät den König der Belgier

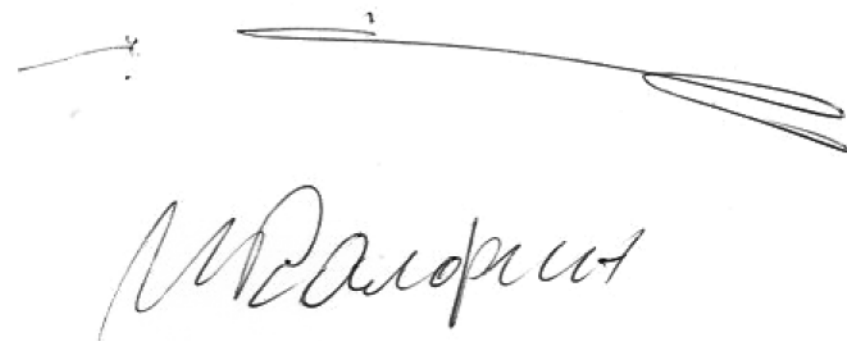

„Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.”

«Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.»

„Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.“

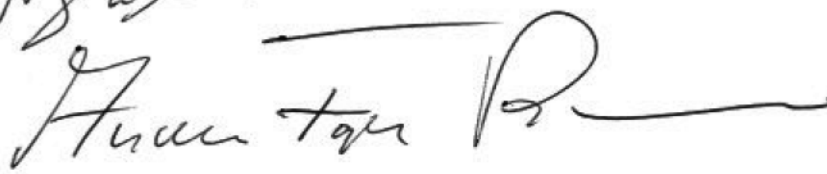
За Правителството на Република България

Za prezidenta České republiky

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi Presidendi nimel

Andrus Ansip
Urmas Paet

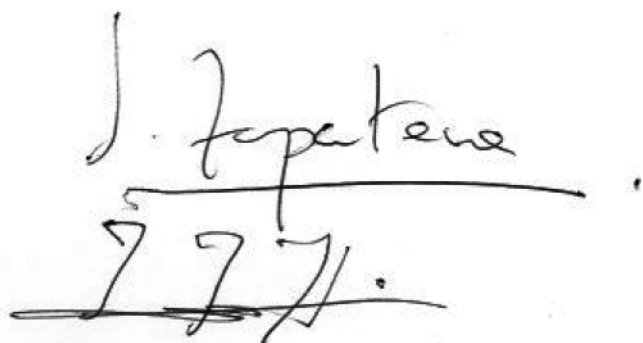
Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

Bertie Eherin
Dermot Ahern

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

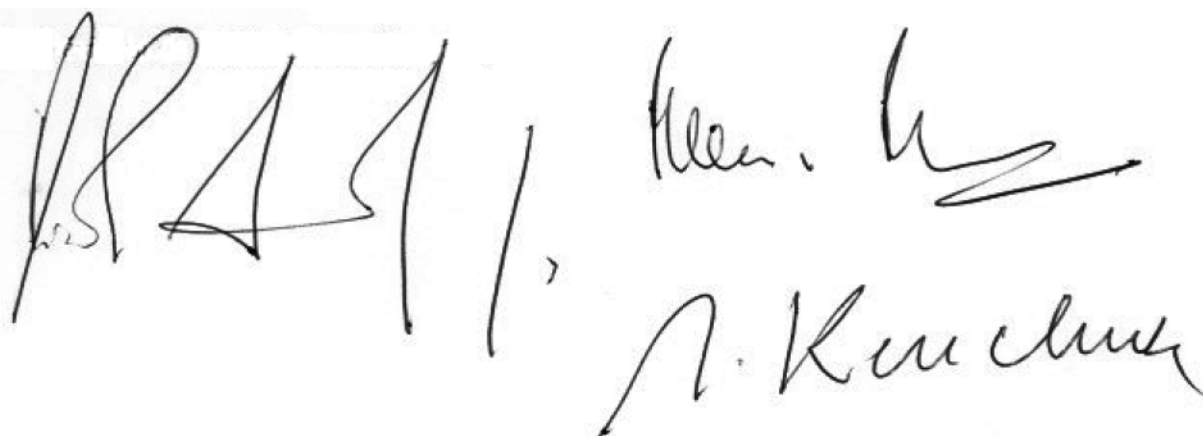
Niki Karamanlis
Niki Karamanlis

Por Su Majestad el Rey de España

J. Zapatero

Pour le Président de la République française

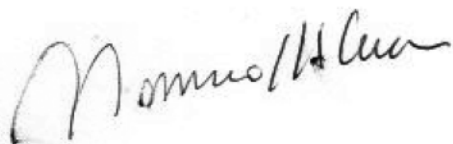

N. Sarkozy

Per il Presidente della Repubblica italiana

Napolitano

Romano Prodi

Για τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας

Ζάκωσ Δημόδοκωσ
Εκκλαωουλι,

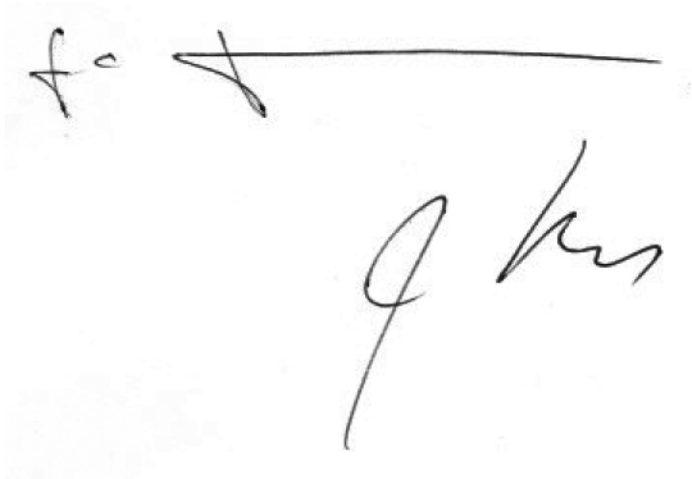
Latvijas Republikas Valsts prezidenta vārdā

Valdis Zatlers
Valdis Zatlers
Valdis Zatlers

Lietuvos Respublikos Prezidento vardu

Valdas Adamkus,
Nedidmores kvėtila
P. vai L

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'f' followed by a horizontal line and a flourish, and a large, cursive 'J' followed by 'ks'.

A Magyar Köztársaság Elnöke részéről

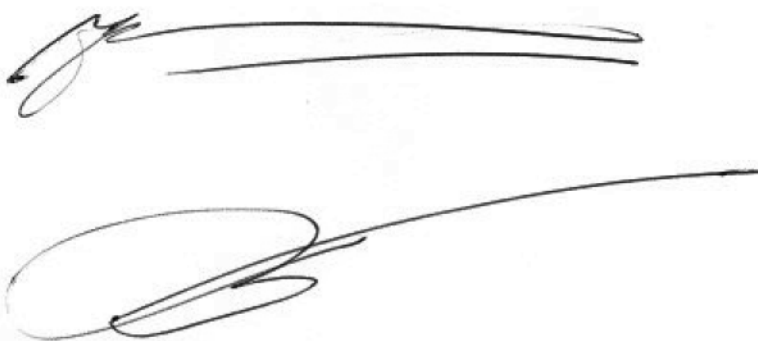
A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized 'M' followed by a flourish, and the text 'A. L. K.' followed by 'Elnök'.

Għall-President ta' Malta

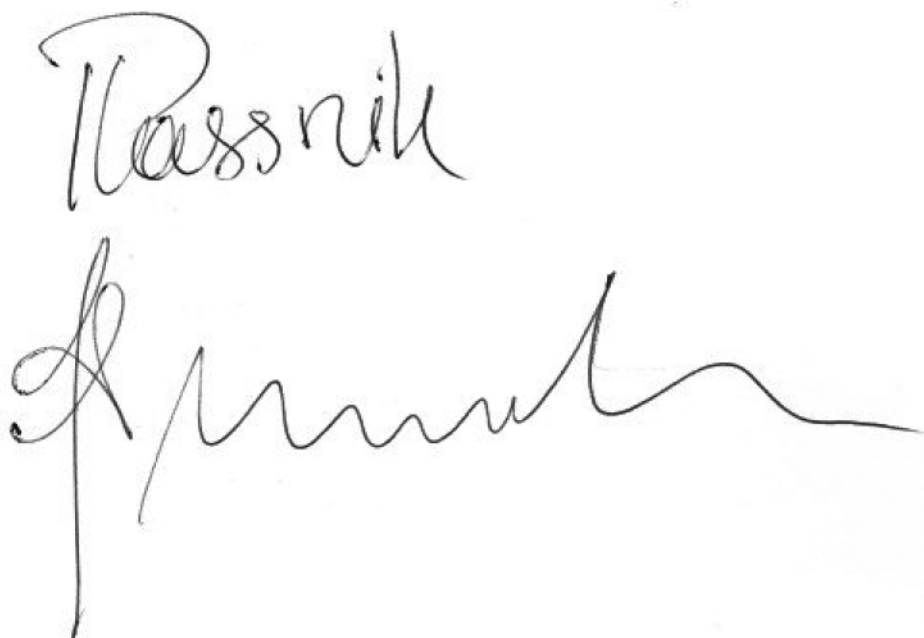

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized 'M' followed by a flourish, and the text 'Michael Frendo'.

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

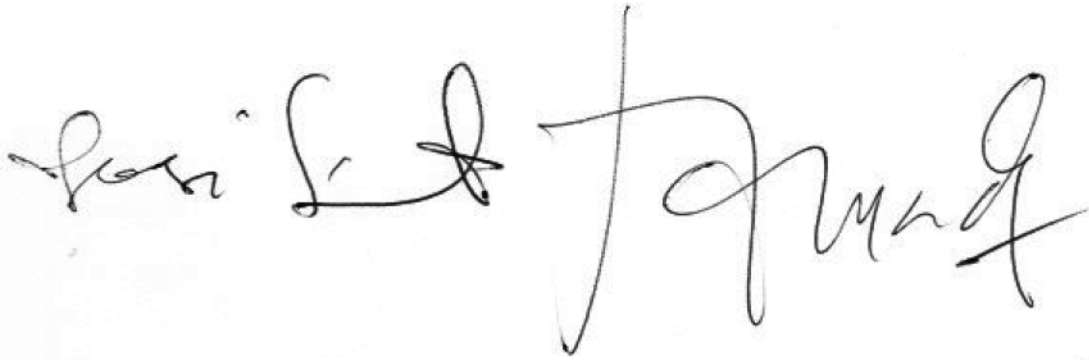
Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Passnik

Za Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Radosław Sikorski

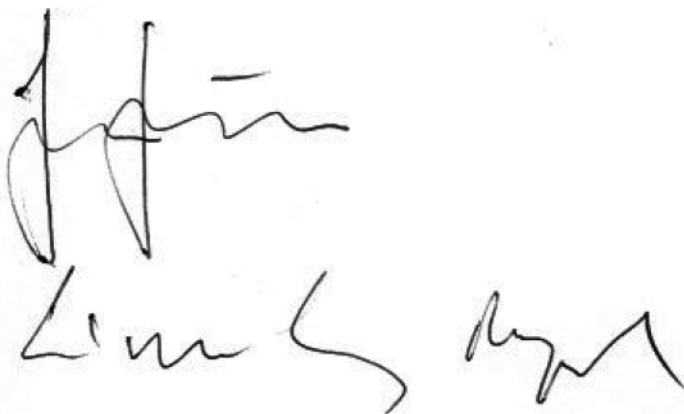
Pelo Presidente da República Portuguesa

A handwritten signature in black ink, appearing to be "José Sampaio". The signature is fluid and cursive, with a large, sweeping flourish at the end.

Pentru Președintele României

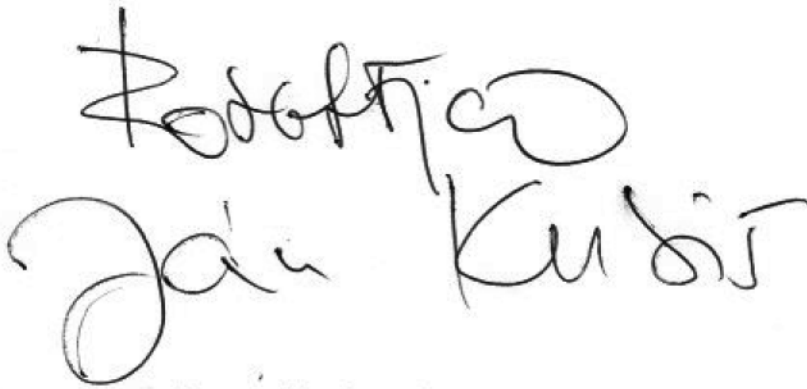
A handwritten signature in black ink, appearing to be "Traian Băsescu". The signature is highly stylized and cursive, with a prominent, long horizontal stroke at the bottom.

Za predsednika Republike Slovenije

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Danilo Türk". The signature is cursive and somewhat compact, with a distinct loop at the end.

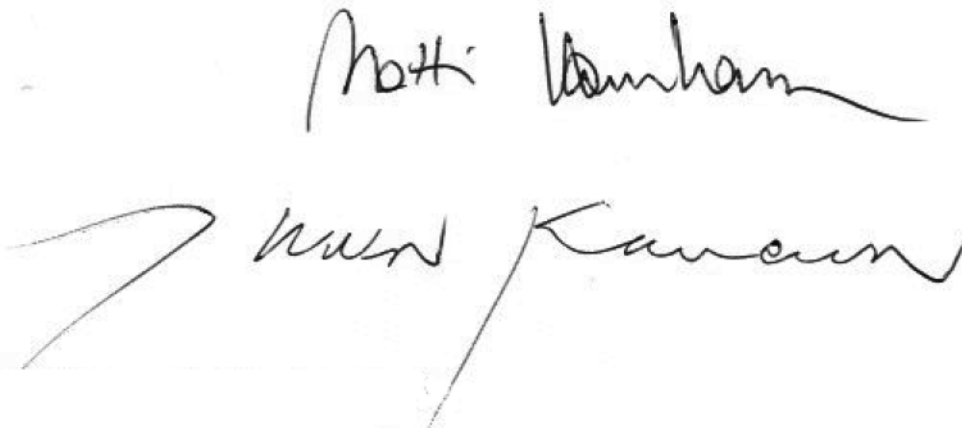

Za prezidenta Slovenskej republiky

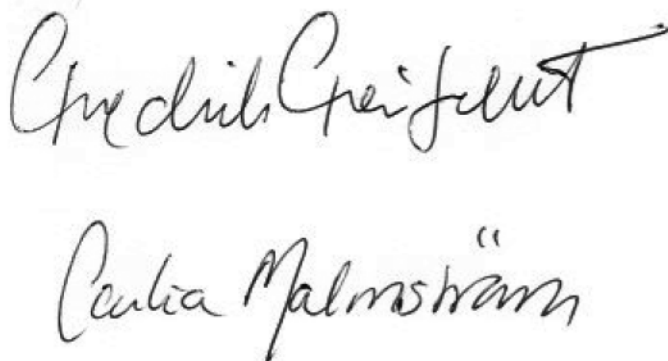
Ján Kubiš

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

Matti Vanhanen

För Konungariket Sveriges regering

Cecilia Malmström

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Caroline Kelly   *Janet Lifford*

—

—

А. ДЕКЛАРАЦИИ ОТНОСНО ОПРЕДЕЛЕНИ РАЗПОРЕДБИ НА ДОГОВОРИТЕ

1. Декларация относно Хартата на основните права

Хартата на основните права, която е правно обвързваща, потвърждава основните права, гарантирани от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и произтичащи от общите за държавите-членки конституционни традиции.

Хартата не разширява приложното поле на правото на Съюза извън областите на компетентност на Съюза, не създава никакви нови области на компетентност или задачи за Съюза и не изменя областите на компетентност и задачите, определени от Договорите.

2. Декларация по член 6, параграф 2 от Договора за Европейския съюз

Конференцията споделя мнението, че присъединяването на Съюза към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи следва да се извърши по начин, който позволява запазването на специфичните характеристики на правния ред на Съюза. В този контекст Конференцията отбелязва съществуването на редовен диалог между Съда на Европейския съюз и Европейския съд по правата на човека, който би могъл да се засили при присъединяването на Европейския съюз към Конвенцията.

3. Декларация по член 7а от Договора за Европейския съюз

Съюзът ще вземе предвид конкретната ситуация на държавите с малка територия, които поддържат с него специфични отношения на близост.

4. Декларация относно състава на Европейския парламент

Италия ще получи допълнителното място в Европейския парламент.

5. Декларация относно политическото съгласие в Европейския съвет относно проекта на решение за състава на Европейския парламент

Европейският съвет ще даде политическото си съгласие по преработения проект на решение относно състава на Европейския парламент въз основа на предложението на Европейския парламент.

6. Декларация по член 9 Б, параграфи 5 и 6, член 9 Г, параграфи 6 и 7 и член 9 Д от Договора за Европейския съюз

При избора на лицата, които ще изпълняват функциите на председател на Европейския съвет, председател на Комисията и върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, трябва надлежно да се отчете необходимостта от зачитане на географското и демографско многообразие на Съюза и на неговите държави-членки.

7. Декларация по член 9 В, параграф 4 от Договора за Европейския съюз и член 205, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията заявява, че решението относно прилагането на член 9 В, параграф 4 от Договора за Европейския съюз и член 205, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз ще бъде прието от Съвета на датата на подписването на Договора за изменение на Договора за Европейския съюз и на Договора за създаване на Европейската общност и ще влезе в сила в същия ден като посочения Договор. Проектът за решение е представен по-долу:

Проект на решение на Съвета

относно прилагането на член 9 В, параграф 4 от Договора за Европейския съюз и член 205, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз между 1 ноември 2014 г. и 31 март 2017 г. от една страна, и след 1 април 2017 г., от друга страна

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като има предвид, че:

- (1) Следва да се приемат разпоредби, позволяващи плавен преход от системата за вземане на решения от Съвета с квалифицирано мнозинство — във вида, в който е определена в член 3, параграф 3 от Протокола относно преходните разпоредби и в който ще продължи да се прилага до 31 октомври 2014 г. — към системата за гласуване, предвидена в член 9 В, параграф 4 от Договора за Европейския съюз и член 205, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, която ще се прилага считано от 1 ноември 2014 г., включително, за преходен период до 31 март 2017 г., и специфичните разпоредби, предвидени в член 3, параграф 2 от посочения протокол.
- (2) Припомня се, че практиката на Съвета е да полага всички усилия за засилване на демократичната легитимност на актовете, приети с квалифицирано мнозинство.

РЕШИ:

Раздел 1

Разпоредби, които следва да се прилагат между 1 ноември 2014 г. и 31 март 2017 г.

Член 1

Между 1 ноември 2014 г. и 31 март 2017 г., ако членове на Съвета, които представляват:

- а) най-малко три четвърти от населението, или
- б) най-малко три четвърти от броя на държавите-членки,

необходими за формиране на блокиращо малцинство в резултат от прилагането на член 9 В, параграф 4, първа алинея от Договора за Европейския съюз или на член 205, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, изразят несъгласието си с приемането на акт от Съвета с квалифицирано мнозинство, Съветът провежда обсъждания по въпроса.

Член 2

В процеса на тези обсъждания Съветът прави всичко възможно, за да стигне, в разумен срок и без да нарушава предвидените от правото на Съюза задължителни срокове, до задоволително решение с цел да отговори на загрижеността, проявена от посочените в член 1 членове на Съвета.

Член 3

За тази цел председателят на Съвета, със съдействието на Комисията и в съответствие с процедурния правилник на Съвета, предприема всяка необходима инициатива, която допринася за постигане на съгласие на една по-широка основа в рамките на Съвета. Членовете на Съвета му оказват съдействие.

Раздел 2

Разпоредби, които следва да се прилагат от 1 април 2017 г.

Член 4

Считано от 1 април 2017 г., ако членове на Съвета, които представляват:

- а) най-малко 55 % от населението, или
- б) най-малко 55 % от броя на държавите-членки,

необходими за формиране на блокиращо малцинство в резултат от прилагането на член 9 В, параграф 4, първа алинея от Договора за Европейския съюз или на член 205, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, изразят несъгласието си с приемането на акт от Съвета с квалифицирано мнозинство, Съветът провежда обсъждания по въпроса.

Член 5

В процеса на тези обсъждания Съветът прави всичко възможно, за да постигне, в разумен срок и без да се нарушават предвидените от правото на Съюза задължителни срокове, задоволително решение с цел да отговори на загрижеността, проявена от посочените в член 4 членове на Съвета.

Член 6

За тази цел председателят на Съвета, със съдействието на Комисията и в съответствие с процедурния правилник на Съвета, предприема всяка необходима инициатива, която допринася за постигане на съгласие на по-широка основа в рамките на Съвета. Членовете на Съвета му оказват съдействие.

Раздел 3

Влизане в сила и влизане в действие на решението

Член 7

Настоящото решение влиза в сила на датата на влизане в сила на Договора за изменение на Договора за Европейския съюз и на Договора за създаване на Европейската общност.

8. Декларация относно практическите мерки, които следва да се вземат при влизането в сила на Договора от Лисабон по отношение на председателството на Европейския съвет и на Съвета по външни работи

В случай че Договорът от Лисабон влезе в сила след 1 януари 2009 г., Конференцията приканва компетентните органи на държавата-членка, която изпълнява в този момент шестмесечното председателство на Съвета, от една страна, и лицето, което ще бъде избрано за председател на Европейския съвет, и лицето, което ще бъде назначено за върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, от друга страна, в консултация със следващото шестмесечно председателство да вземат необходимите конкретни мерки, които да позволят ефективен преход на материалните и организационни аспекти на изпълнението на председателството на Европейския съвет и на Съвета по външни работи.

9. Декларация относно член 9 В, параграф 9 от Договора за Европейския съюз относно решението на Европейския съвет относно председателството на Съвета

Конференцията заявява, че веднага след подписването на Договора за изменение на Договора за Европейския съюз и на Договора за създаване на Европейската общност Съветът следва да започне да подготвя решението за определяне на процедурите за изпълнение на решението относно председателството на Съвета и да даде своето политическо одобрение по него в срок от шест месеца. Проектът за решение на Европейския съвет, което ще бъде прието на датата на влизане в сила на посочения договор, е представен по-долу:

Проект на решение на Европейския съвет относно председателството на Съвета

Член 1

1. Председателството на Съвета, с изключение на състава по външни работи, се изпълнява от предварително определени групи от три държави-членки за срок от 18 месеца. Групите се формират въз основа на равнопоставена ротация на държавите-членки, като се вземат предвид тяхното многообразие и географското равновесие в Съюза.

2. Всеки член на групата изпълнява последователно, за срок от шест месеца, председателството на всички състави на Съвета, с изключение на състава по външни работи. Останалите членове на групата подпомагат председателството във всички негови задължения въз основа на обща програма. Членовете на групата могат да постигат и други договорености помежду си.

Член 2

Председателството на Комитета на постоянните представители на правителствата на държавите-членки се изпълнява от представител на държавата-членка, която председателства Съвета по общи въпроси.

Председателството на Комитета по политика и сигурност се изпълнява от представител на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност.

Председателството на подготвителните органи на различните състави на Съвета, с изключение на състава по външни работи, се изпълнява от члена на групата, който председателства съответния състав, освен ако не е решено друго в съответствие с член 4.

Член 3

В сътрудничество с Комисията Съветът по общи въпроси осигурява съгласуваността и приемствеността в работата на различните състави на Съвета в рамките на многогодишна програма. Държавите-членки, изпълняващи председателството, с помощта на генералния секретариат на Съвета, вземат всички необходими мерки за организацията и доброто протичане на работата на Съвета.

Член 4

Съветът приема решение за установяване на мерките за прилагане на настоящото решение.

10. Декларация по член 9 Г от Договора за Европейския съюз

Конференцията счита, че когато Комисията вече няма да бъде съставена от граждани на всички държави-членки, тя ще трябва да обърне особено внимание на необходимостта да гарантира абсолютна прозрачност в отношенията си с всички държави-членки. Поради това Комисията следва да остане в тесен контакт с всички държави-членки, независимо дали има техен гражданин сред членовете на Комисията, и във връзка с това да обърне особено внимание на необходимостта да споделя информацията с всички държави-членки и да се консултира с тях.

Конференцията счита освен това, че Комисията следва да вземе всички необходими мерки, за да гарантира, че се отчитат изцяло политическите, социалните и икономическите реалности във всички държави-членки, включително в онези, които нямат свой гражданин сред членовете на Комисията. Тези мерки следва да включват гаранция, че позицията на тези държави-членки е взета предвид чрез приемането на съответните организационни мерки.

11. Декларация по член 9 Г, параграфи 6 и 7 от Договора за Европейския съюз

Конференцията счита, че в съответствие с разпоредбите на Договорите Европейският парламент и Европейският съвет носят обща отговорност за доброто протичане на процедурата за избор на председател на Европейската комисия. Вследствие на това представители на Европейския парламент и на Европейския съвет ще проведат необходимите консултации в състава, който сметат за най-подходящ, преди решението на Европейския съвет. Тези консултации ще засегнат профила на кандидатите за длъжността „Председател на Комисията“, като вземат предвид изборите за Европейски парламент в съответствие с член 9 Г, параграф 7, първа алинея. Условието и редът за провеждане на тези консултации могат да се уточнят своевременно по общо съгласие между Европейския парламент и Европейския съвет.

12. Декларация по член 9 Д от Договора за Европейския съюз

1. Конференцията заявява, че ще бъдат установени съответните контакти с Европейския парламент в хода на подготвителната работа преди назначаването на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, което ще се извърши на датата на влизане в сила на Договора за изменение на Договора за Европейския съюз и на Договора за създаване на Европейската общност в съответствие с член 9 Д от Договора за Европейския съюз и член 5 от Протокола относно преходните разпоредби, като мандатът на върховния представител ще започне от тази дата и ще продължи до края на мандата на Комисията, която е на длъжност към същата дата.

2. Освен това, Конференцията припомня, че що се отнася до върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, който ще встъпи в длъжност през ноември 2009 г., по същото време и за същия срок като следващата Комисия, той или тя ще бъде назначен(а) в съответствие с разпоредбите на членове 9 Г и 9 Д от Договора за Европейския съюз.

13. Декларация относно общата външна политика и политика на сигурност

Конференцията подчертава, че разпоредбите на Договора за Европейския съюз относно общата външна политика и политика на сигурност, включително създаването на длъжността върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и създаването на Служба за външна дейност, не засягат съществуващите понастоящем отговорности на държавите-членки при определянето и провеждането на тяхната външна политика, нито националното им представителство в трети страни и в международни организации.

Конференцията също така припомня, че разпоредбите, които уреждат общата политика за сигурност и отбрана, не засягат специфичния характер на политиката за сигурност и отбрана на държавите-членки.

Тя подчертава, че Европейският съюз и държавите-членки ще останат обвързани от разпоредбите на Устава на Обединените нации, и по-конкретно от основната отговорност на Съвета за сигурност и неговите членове за поддържане на международния мир и сигурност.

14. Декларация относно общата външна политика и политика на сигурност

В допълнение към специалните правила и процедури, посочени в член 11, параграф 1 от Договора за Европейския съюз, Конференцията подчертава, че разпоредбите относно общата външна политика и политика на сигурност, включително по отношение на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и по отношение на Службата за външна дейност, няма да засегнат съществуващата правна основа, отговорностите и областите на компетентност на всяка държава-членка по отношение на определянето и провеждането на нейната външна политика, нейната национална дипломатическа служба, отношенията ѝ с трети страни и участието ѝ в международни организации, включително членството на държава-членка в Съвета за сигурност на ООН.

Конференцията отбелязва също така, че разпоредбите относно Общата външна политика и политика по сигурност не предоставят нови правомощия на Комисията да инициира решения, нито засилват ролята на Европейския парламент.

Конференцията също така припомня, че разпоредбите, които уреждат общата европейска политика за сигурност и отбрана, не засягат специфичния характер на политиката за сигурност и отбрана на държавите-членки.

15. Декларация по член 13а от Договора за Европейския съюз

Конференцията заявява, че веднага след подписването на Договора за изменение на Договора за Европейския съюз и на Договора за създаване на Европейската общност генералният секретар на Съвета, върховен представител за общата външна политика и политика на сигурност, Комисията и държавите-членки следва да започнат подготвителна работа за създаването на Европейската служба за външна дейност.

16. Декларация по член 53, параграф 2 от Договора за Европейския съюз

Конференцията счита, че възможността за превод на Договорите на посочените в член 40, параграф 2 езици допринася за постигането на предвидената в член 3, параграф 3, четвърта алинея цел, според която Съюзът зачита богатството на своето културно и езиково многообразие. В това отношение Конференцията потвърждава, че Съюзът поддържа културното многообразие на Европа и ще продължи да отделя специално внимание на тези и други езици.

Конференцията препоръчва на държавите-членки, които желаят да се ползват от посочената в член 40, параграф 2 възможност, да уведомят Съвета в рамките на шест месеца от датата на подписване на Договора за изменение на Договора за Европейския съюз и на Договора за създаване на Европейската общност на кой или кои езици ще бъдат преведени тези Договори.

17. Декларация относно предимството на правото

Конференцията припомня, че съгласно установената практика на Съда на Европейския съюз, Договорите и правото, прието от Съюза въз основа на Договорите, имат предимство пред правото на държавите-членки при условията, определени от същата съдебна практика.

Освен това Конференцията реши да приложи към настоящия заключителен акт становището на правната служба на Съвета относно предимството на правото, което е представено в документ 11197/07 (JUR 260):

„Становище на Правната служба на Съвета от 22 юни 2007 г.

От практиката на Съда на Европейските общности следва, че предимството на правото на ЕО е основен принцип на общностното право. Според Съда, този принцип е присъщ на специфичното естество на Европейската общност. По времето на първото решение от тази установена съдебна практика (Решение от 15 юли 1964 г. по дело 6/64, Costa срещу ENEL ⁽¹⁾) в договора не се споменава за предимството на правото. Това положение остава непроменено. Фактът, че принципът на предимството на правото няма да бъде включен в бъдещия договор, по никакъв начин не променя съществуването на този принцип, нито на установената практика на Съда на Европейските общности.

⁽¹⁾ „Следва (...), че поради своя особен и оригинален характер произтичащото от договора право като независим законов източник не може да бъде лишено от юридическо действие от национални правни разпоредби, както и да бъдат оформени те, без да бъде лишено от характера си на общностно право и без да бъде поставена под съмнение самата правна основа на Общността.“

18. Декларация относно разграничаването на областите на компетентност

Конференцията подчертава, че съгласно предвидената в Договора за Европейския съюз и в Договора за функционирането на Европейския съюз система на разпределение на областите на компетентност между Съюза и държавите-членки всяка компетентност, която не е предоставена на Съюза в Договорите, принадлежи на държавите-членки.

Когато Договорите предоставят на Съюза споделена с държавите-членки компетентност в определена област, държавите-членки упражняват своята компетентност, доколкото Съюзът не е упражнил или е решил да прекрати упражняването на своята компетентност. Последната ситуация може да възникне, когато компетентните институции на Съюза решат да отменят законодателен акт, в частност за да гарантират по-добре постоянното спазване на принципите на субсидиарност и пропорционалност. По инициатива на един или няколко от своите членове (представители на държави-членки) и в съответствие с член 208 от Договора за функционирането на Европейския съюз, Съветът може да поиска от Комисията да внесе предложения за отмяна на законодателен акт. Конференцията изразява задоволство от заявлението на Комисията, че тя ще отделя специално внимание на такива искания.

По същия начин представителите на правителствата на държавите-членки, които заседават в рамките на междуправителствена конференция, в съответствие с обикновената процедура за преразглеждане, предвидена в член 48, параграфи 2—5 от Договора за Европейския съюз могат да решат да изменят Договорите, на които се основава Съюза, включително с цел да разширят или намалят предоставените в тези Договори области на компетентност на Съюза.

19. Декларация по член 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията споделя мнението, че в рамките на глобалните си усилия да премахне неравенството между жените и мъжете, Съюзът ще се стреми да се бори с всички форми на домашно насилие в различните си политики. Държавите-членки следва да предприемат всички необходими мерки, за да предотвратяват и наказват тези престъпни деяния, както и да подкрепят и защитават жертвите.

20. Декларация по член 16 Б от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията заявява, че при всяко приемане на правила за защита на личните данни въз основа на член 16 Б, които биха могли да оказат пряко влияние върху националната сигурност, това следва надлежно да се вземе предвид. Конференцията припомня, че приложимото в момента законодателство (вж. по-специално Директива 95/46/ЕО) предвижда специфични дерогации в това отношение.

21. Декларация относно защитата на личните данни в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси и полицейското сътрудничество

Конференцията признава, че специфични правила за защита на личните данни и за свободно движение на тези данни в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси и на полицейското сътрудничество въз основа на член 16 Б от Договора за функционирането на Европейския съюз могат да се оказат необходими поради специфичното естество на тези области.

22. Декларация по членове 42 и 63а от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията счита, че ако проект на законодателен акт, основан на член 69 Б, параграф 2, би накърнил важни аспекти на системата за социална сигурност на държава-членка, по-специално що се отнася до приложното поле, разходите или финансовата структура, или би засегнал финансовото ѝ равновесие, както е предвидено в член 42, втора алинея, интересите на тази държава-членка ще бъдат надлежно взети под внимание.

23. Декларация по член 42, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията припомня, че в този случай Европейският съвет се произнася с консенсус в съответствие с член 9 Б, параграф 4 от Договора за Европейския съюз.

24. Декларация относно юридическата правосубектност на Европейския съюз

Конференцията потвърждава, че фактът, че Европейският съюз има юридическа правосубектност, по никакъв начин не го оправомощава да законодателства или да действа извън областите на компетентност, които държавите-членки са му предоставили в Договорите.

25. Декларация по членове 61 З и 188 К от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията припомня, че зачитането на основните права и свободи предполага да се отдели достатъчно внимание на защитата и на зачитането на правото на засегнатите физически или юридически лица да се ползват от предвидените от закона гаранции. За тази цел и за да се гарантира строг съдебен контрол на решенията, които налагат ограничителни мерки на физическо или юридическо лице, въпросните решения трябва да се основават на ясни и отчетливи критерии. Тези критерии следва да бъдат съобразени с присъщите на всяка ограничителна мярка характеристики.

26. Декларация относно неучастието на държава-членка в мярка, основана на дял IV, трета част, от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията заявява, че когато държава-членка реши да не участва в мярка, основана на дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз, Съветът ще проведе задълбочено разискване по възможните последици и въздействия от неучастието на тази държава-членка в посочената мярка.

Освен това всяка държава-членка може да прикани Комисията да разгледа ситуацията въз основа на член 96 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Предходните алинеи не засягат възможността дадена държава-членка да сезира Европейския съвет по този въпрос.

27. Декларация по член 69 Г, параграф 1, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията счита, че регламентът, посочен в член 69 Г, параграф 1, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз, следва да взема предвид националните правила и практики относно започването на наказателни разследвания.

28. Декларация по член 78 от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията отбелязва, че разпоредбите на член 78 трябва да се прилагат в съответствие с настоящата практика. Текстът „на мерки (...) необходими (...) с оглед компенсиране на предизвиканите от разделянето на Германия неизгодни икономически обстоятелства в икономиката на някои области на Федералната република, засегнати от това разделяне...“ следва да се тълкува в съответствие със съществуващата практика на Съда на Европейския съюз.

29. Декларация по член 87, параграф 2, буква в) от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията отбелязва, че член 87, параграф 2, буква в) следва да се тълкува в съответствие със съществуващата практика на Съда на Европейския съюз по отношение на приложимостта на тези разпоредби към помощите, предоставени на някои региони на Федерална република Германия, засегнати от предишното разделение на Германия.

30. Декларация по член 104 от Договора за функционирането на Европейския съюз

Що се отнася до член 104, Конференцията потвърждава, че укрепването на потенциала за растеж и гарантирането на стабилност на публичните финанси са двата стълба на икономическата и бюджетна политика на Съюза и на държавите-членки. Пактът за стабилност и растеж е важен инструмент за постигането на тези цели.

Конференцията потвърждава отново, че поддържа разпоредбите по отношение на Пакта за стабилност и растеж, които представляват рамката, в която трябва да се осъществява координацията на бюджетните политики на държавите-членки.

Конференцията потвърждава, че система, основана на правила, е най-доброто средство да се гарантира спазването на ангажиментите и равното третиране на всички държави-членки.

В този контекст Конференцията потвърждава също така отново, че поддържа целите на Лисабонската стратегия: създаване на работни места, структурни реформи и социално сближаване.

Съюзът се стреми да постигне балансиран икономически растеж и ценова стабилност. Ето защо икономическите и бюджетни политики трябва да очертаят адекватните приоритети в областта на икономическите реформи, иновациите, конкурентоспособността и насърчаването на частните инвестиции и на потреблението в периодите на слаб икономически растеж. Това следва да намери отражение в насоките на бюджетните решения на национално равнище и на равнището на Съюза

благодарение на реструктурирането на публичните приходи и разходи, като в същото време се спазва бюджетната дисциплина в съответствие с Договорите и с Пакта за стабилност и растеж.

Бюджетните и икономическите предизвикателства, пред които са изправени държавите-членки, подчертават значението на една разумна бюджетна политика през целия икономически цикъл.

Конференцията постигна съгласие, че държавите-членки следва да се възползват активно от периодите на икономически възход, за да заздравяват публичните си финанси и подобряват своето бюджетно състояние. Целта е постепенно да се постигне бюджетен излишък в периодите на благоприятна икономическа конюнктура, което създава необходимата свобода на действие, за да се посрещне спада в конюнктурата и по този начин да се допринесе за дългосрочна устойчивост на публичните финанси.

Държавите-членки очакват с интерес евентуалните предложения на Комисията, както и по-нататъшен принос от държавите-членки с цел да се засили и изясни прилагането на Пакта за стабилност и растеж. Държавите-членки ще предприемат всички необходими мерки за увеличаване на потенциала за растеж на своите икономики. Една по-добра координация на икономическата политика би могла да способства за постигането на тази цел. Настоящата декларация не предрешава бъдещия дебат относно Пакта за стабилност и растеж.

31. Декларация по член 140 от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията потвърждава, че политиките, описани в член 140, са основно от компетентността на държавите-членки. Мерките за насърчаване и координиране, които трябва да бъдат предприети на равнището на Съюза в съответствие с разпоредбите на този член, имат допълващ характер. Те служат за засилване на сътрудничеството между държавите-членки, а не за хармонизиране на националните системи. Това не засяга съществуващите във всяка държава-членка гаранции и практики по отношение на отговорността на социалните партньори.

Настоящата декларация не засяга разпоредбите на Договорите, предоставящи компетентност на Съюза, включително в социалната област.

32. Декларация по член 152, параграф 4, буква в) от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията заявява, че мерките, които ще бъдат приети в изпълнение на член 152, параграф 4, буква в), трябва да зачитат общите интереси в областта на сигурността и да имат за цел определянето на високи норми за качество и сигурност, когато национални норми, засягащи вътрешния пазар, биха попречили на постигането на висока степен на опазване на човешкото здраве.

33. Декларация по член 158 от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията счита, че посоченото в член 158 понятие „островни региони“ може да означава също островни държави в тяхната цялост, стига да са налице всички необходими условия.

34. Декларация по член 163 от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията постигна съгласие, че дейността на Съюза в областта на научните изследвания и технологичното развитие надлежно ще се съобразява с основните насоки и решения, залегнали в политиките на държавите-членки в областта на научните изследвания.

35. Декларация по член 176 А от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията счита, че член 176 А не засяга правото на държавите-членки да предприемат необходимите мерки за осигуряване на своите енергийни доставки при условията, предвидени в член 297.

36. Декларация по член 188 Н от Договора за функционирането на Европейския съюз за воденето на преговори и сключването на международни споразумения от държавите-членки в областта на пространството на свобода, сигурност и правосъдие

Конференцията потвърждава, че държавите-членки имат право да преговарят и да сключват споразумения с трети страни или международни организации в областите, обхванати от глави 3, 4 и 5, дял IV, трета част, доколкото тези споразумения са съобразени с правото на Съюза.

37. Декларация по член 188 С от Договора за функционирането на Европейския съюз

Без да се засягат мерките, приети от Съюза в изпълнение на задължението му за солидарност с държава-членка, която е обект на терористично нападение или жертва на природно или предизвикано от човека бедствие, нито една от разпоредбите на член 188 С няма за цел да засегне правото на друга държава-членка да избере най-подходящите средства, за да изпълни задължението си за солидарност към посочената държава-членка.

38. Декларация по член 222 от Договора за функционирането на Европейския съюз за броя на генералните адвокати в Съда

Конференцията заявява, че, ако в съответствие с член 222, първа алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз Съдът поиска броят на генералните адвокати да се увеличи с трима (единадесет вместо осем), Съветът ще приеме това увеличение с единодушие.

В този случай Конференцията се съгласява, че Полша ще има постоянен генерален адвокат, както вече е случаят с Германия, Испания, Италия, Обединеното кралство и Франция, и няма повече да участва в ротационната система, а съществуващата ротационна система ще се основава на ротация на петима генерални адвокати вместо трима.

39. Декларация по член 249 Б от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията отбелязва намерението на Комисията при изработване на проектите си на делегирани актове в областта на финансовите услуги да продължи да се консултира с определените от държавите-членки експерти в съответствие с нейната установена практика.

40. Декларация по член 280 Г от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията заявява, че при представянето на искане за установяване на засилено сътрудничество държавите-членки могат да посочат дали възнамеряват на този етап да приложат член 280 З, който предвижда разширяване на гласуването с квалифицирано мнозинство, или възнамеряват да използват обикновената законодателна процедура.

41. Декларация по член 308 от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията заявява, че позоваването на целите на Съюза, посочени в член 308, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, се отнася до определените в член 2, параграфи 2 и 3 от Договора за Европейския съюз цели, както и до целите, формуирани в член 2, параграф 5 от този Договор относно външната дейност, част V от Договора за функционирането на Европейския съюз. Следователно не се допуска действие, основано на член 308 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да преследва единствено целите, определени в член 2, параграф 1 от Договора за Европейския съюз. Във връзка с това Конференцията отбелязва, че в съответствие с член 15б, параграф 1 от Договора за Европейския съюз не могат да се приемат законодателни актове в областта на общата външна политика и политика на сигурност.

42. Декларация по член 308 от Договора за функционирането на Европейския съюз

Конференцията подчертава, че в съответствие с установената практика на Съда на Европейския съюз член 308 от Договора за функционирането на Европейския съюз, който е неделима част от институционална система, основана на принципа на предоставената компетентност, не може да служи като основа за разширяване на обхвата на компетентност на Съюза извън общата рамка, установена от всички разпоредби на Договорите и в частност от разпоредбите, които определят задачите и дейностите на Съюза. Във всеки случай този член не може да се използва като основа за приемането на разпоредби, които по своята същност и последици биха довели до изменение на Договорите без да се следва процедурата, която те предвиждат за тази цел.

43. Декларация по член 311а, параграф 6 от Договора за функционирането на Европейския съюз

Високодоговарящите се страни се споразумяват, че в изпълнение на член 311а, параграф 6 Европейският съвет ще вземе решение за изменение на статута на Майот по отношение на Съюза по начин, който позволява на тази територия да придобие статут на най-отдалечен регион по смисъла на член 311а, параграф 1 и член 299, когато френските власти нотифицират Европейския съвет и Комисията, че текущото развитие по въпроса за вътрешния статут на острова позволява това.

Б. ДЕКЛАРАЦИИ ОТНОСНО ПРОТОКОЛИТЕ, ПРИЛОЖЕНИ КЪМ ДОГОВОРИТЕ

44. Декларация по член 5 от Протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз

Конференцията отбелязва, че когато държава-членка е нотифицирала съгласно член 5, параграф 2 от Протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз, че не желае да участва в дадено предложение или инициатива, тази нотификация може да бъде оттеглена във всеки момент преди приемането на мярката, основаваща се на достиженията на правото от Шенген.

45. Декларация по член 5, параграф 2 от Протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз

Конференцията заявява, че всеки път когато Обединеното кралство или Ирландия уведомява Съвета за намерението си да не участва в мярка, която се основава на част от достиженията на правото от Шенген, в която една от двете държави участва, Съветът ще проведе задълбочено разискване по възможните последици от неучастието на тази държава-членка в посочената мярка. Разискването в Съвета следва да се проведе в съответствие с дадените от Комисията указания относно връзката между предложението и достиженията на правото от Шенген.

46. Декларация по член 5, параграф 3 от Протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз

Конференцията припомня, че ако Съветът не вземе решение след първото разискване на въпроса по същество, Комисията може в предвидения четиримесечен срок да представи изменено предложение за ново разглеждане от Съвета по същество.

47. Декларация по член 5, параграфи 3, 4 и 5 от Протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз

Конференцията отбелязва, че условията, които се определят в решението, посочено в член 5, параграфи 3, 4 и 5 от Протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз, могат да изискат съответната държава-членка да поеме, в случай че има такива, преките финансови последици, възникнали неизбежно и по необходимост в резултат от прекратяването на участието на тази държава-членка в част или в съвкупността на достиженията на правото, посочени в решение, прието от Съвета по силата на член 4 от този протокол.

48. Декларация относно Протокола относно позицията на Дания

Конференцията отбелязва, че що се отнася до правните актове, които трябва да бъдат приети от Съвета, самостоятелно или съвместно с Европейския парламент, и които съдържат приложими към Дания разпоредби, както и разпоредби, които не са приложими към нея, тъй като се базират на правно основание, към което се прилага част I на Протокола относно позицията на Дания, Дания декларира, че няма да използва своето право на гласуване, за да се противопостави на приемането на разпоредбите, които не са приложими към нея.

Конференцията отбелязва освен това, че въз основа на направената от нея декларация относно член 188 С Дания заявява, че участието ѝ в дейности или правни актове в изпълнение на член 188 С ще се извършва в съответствие с части I и II от Протокола относно позицията на Дания.

49. Декларация относно позицията на Италия

Конференцията отбелязва, че Протоколът относно позицията на Италия, приложен през 1957 г. към Договора за създаване на Европейската икономическа общност, изменен при приемането на Договора за Европейския съюз, уточняваше че:

„ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СТРАНИ,

КАТО ЖЕЛАЯТ да уредят някои конкретни проблеми, свързани с Италия,

СЕ ДОГОВОРИХА за следните разпоредби, които са приложени към Договора:

ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ НА ОБЩНОСТТА

ОТБЕЛЯЗВАТ факта, че италианското правителство провежда десетгодишна програма на икономическо развитие, предназначена да поправи неравновесието в структурата на италианската икономика, по-конкретно чрез изграждането на инфраструктура в по-слабо развитите области в Южна Италия и в островите и чрез създаването на нови работни места с цел премахване на безработицата;

ПРИПОМНЯТ, че принципите и целите на тази програма на италианското правителство бяха разгледани и одобрени от организациите за международно сътрудничество, в които членуват държавите-членки;

ПРИЗНАВАТ, че в техен общ интерес е да бъдат постигнати целите на италианската програма;

СЕ ДОГОВАРЯТ, с цел да улеснят италианското правителство при изпълнението на тази задача, да препоръчат на институциите на Общността да включат в действие всички методи и процедури, предвидени в Договора, и по специално да се възползват по подходящ начин от ресурсите на Европейската инвестиционна банка и на Европейския социален фонд;

СЧИТАТ, че институциите на Общността трябва при прилагането на Договора да вземат предвид усилията, които трябва да бъдат положени от италианската икономика през следващите години, и необходимостта да се избягват опасни турсове, по-специално в рамките на платежния баланс или на нивото на заетост, които могат да застрашат прилагането на този договор в Италия;

ПРИЗНАВАТ, че в случаите на прилагане на членове 109 З и 109 И ще трябва да се гарантира, че мерките, поискани от италианското правителство не засягат завършването на програмата за икономическо развитие и повишаване на жизнения стандарт на населението.“

50. Декларация по член 10 от Протокола относно преходните разпоредби

Конференцията приканва Европейския парламент, Съвета и Комисията да положат усилие да приемат, в рамките на съответните им предоставени правомощия, когато е уместно и доколкото е възможно в петгодишния срок, посочен в член 10, параграф 3 от Протокола относно преходните разпоредби, правни актове, които изменят или заменят посочените в член 10, параграф 1 от същия протокол актове.

В. ДЕКЛАРАЦИИ НА ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ

Конференцията отбеляза и изброените по-долу декларации, приложени към настоящия заключителен акт:

51. Декларация на Кралство Белгия относно националните парламенти

Белгия уточнява, че в съответствие с нейното конституционно право и в зависимост от областите на компетентност, упражнявани от Съюза, както Камарата на представителите и Сенатът на федералния парламент, така и парламентарните асамблеи на общностите и регионите действат като съставни части на националната парламентарна система или камари на националния парламент.

52. Декларация на Кралство Белгия, Република България, Федерална република Германия, Република Гърция, Кралство Испания, Италианската република, Република Кипър, Република Литва, Великото херцогство Люксембург, Република Унгария, Република Малта, Република Австрия, Португалската република, Румъния, Република Словения и Словашката република относно символите на Европейския съюз

Белгия, България, Германия, Гърция, Испания, Италия, Кипър, Литва, Люксембург, Унгария, Малта, Австрия, Португалия, Румъния, Словения и Словакия заявяват, че за тях знамето, представляващо дванадесет златни звезди, наредени в кръг върху син фон, химнът от „Одата на радостта“ от Деветата симфония на Лудвиг Ван Бетовен, мотото „Единство в многообразието“, еврото като парична единица на Европейския съюз и Денят на Европа, 9 май, ще продължават да бъдат символи на общата принадлежност на гражданите към Европейския съюз и на тяхната връзка с него.

53. Декларация на Чешката република относно Хартата на основните права на Европейския съюз

1. Чешката република припомня, че разпоредбите на Хартата на основните права на Европейския съюз се отнасят за институциите и органите на Европейския съюз, като се спазва принципът на субсидиарност и се отчита разпределението на областите на компетентност между Европейския съюз и неговите държави-членки, както е препотвърдено в Декларация (№ 18) във връзка с разграничаването на областите на компетентност. Чешката република подчертава, че разпоредбите на Хартата се отнасят към държавите-членки само когато те прилагат правото на Съюза, а не когато приемат и прилагат национални правни норми, които са независими от правото на Съюза.

2. Чешката република също така подчертава, че Хартата не разширява приложното поле на правото на Съюза и не създава нова компетентност за Съюза. Тя не намалява приложното поле на националното право и не ограничава съществуващата компетентност на националните органи в тази област.

3. Чешката република изтъква, че доколкото в Хартата се признават основните права и принципи, произтичащи от общите за държавите-членки конституционни традиции, тези права и принципи трябва да бъдат тълкувани в хармония с тези традиции.

4. Чешката република още изтъква, че никоя разпоредба на Хартата не може да се тълкува като ограничаваща или накърняваща права на човека и основни свободи, които в съответните им приложни полета са признати от правото на Съюза и от международни конвенции, по които Съюзът или всички държави-членки са страни, и по-специално от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, както и от конституциите на държавите-членки.

54. Декларация на Федерална република Германия, Ирландия, Република Унгария, Република Австрия и Кралство Швеция

Германия, Ирландия, Унгария, Австрия и Швеция отбелязват, че основните разпоредби на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия не са били изменени по същество от влизането в сила на този договор и тяхното актуализиране е необходимо. Затова те подкрепят идеята за провеждане на Конференция на представителите на правителствата на държавите-членки, която следва да бъде свикана възможно най-скоро.

55. Декларация на Кралство Испания и на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия

Договорите се прилагат спрямо Гибралтар в качеството му на европейска територия, чиито външни отношения се осигуряват от държава-членка. Това не предполага никакви промени в съответните позиции на заинтересованите държави-членки.

56. Декларация на Ирландия относно член 3 от Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие

Ирландия потвърждава ангажимента си към Съюза като пространство на свобода, сигурност и правосъдие, в което се зачитат основните права и различните правни системи и традиции на държавите-членки, в рамките на които се осигурява високо равнище на сигурност на гражданите.

Ето защо Ирландия декларира твърдото си намерение да упражни правото си по член 3 от Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие и да участва в максималната степен, в която прецени, че е възможно, в приемането на мерки съгласно дял IV, трета част от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Ирландия по-специално ще участва в максимална възможна степен в мерките в областта на полицейското сътрудничество.

Освен това Ирландия припомня, че в съответствие с член 8 от Протокола тя може да уведоми писмено Съвета за желанието си спрямо нея да не се прилагат повече разпоредбите на този протокол. Ирландия възнамерява да преразгледа действието на тези договорености в срок от три години от влизането в сила на Договора от Лисабон.

57. Декларация на Италианската република относно състава на Европейския парламент

Италия констатира, че съгласно членове 8 А (преномериран на член 10) и 9 А (преномериран на член 14) от Договора за Европейския съюз, Европейският парламент е съставен от представители на гражданите на Съюза, като представителството на гражданите се осигурява според принципа на регресивната пропорционалност.

Италия констатира също така, че въз основа на член 8 (преномериран на член 9) от Договора за Европейския съюз и на член 17 (преномериран на член 20) от Договора за функционирането на Европейския съюз, всяко лице, което притежава гражданство на държава-членка, е гражданин на Съюза.

По този повод Италия счита, че, без да се засяга решението относно мандата 2009—2014 г., всяко решение, прието от Европейския съвет по инициатива на Европейския парламент и с одобрение на последния, за определяне на състава на Европейския парламент, трябва да спазва принципите за това в член 9 А (преномериран на член 14), параграф 2, първа алинея.

58. Декларация на Република Латвия, Република Унгария и Република Малта относно изписването на наименованието на единната парична единица в Договорите

Без да се засяга еднаквото изписване на наименованието на единната парична единица на Европейския съюз, посочена в Договорите, и начина ѝ на изписване на банкнотите и монетите, Латвия, Унгария и Малта декларират, че изписването на наименованието на единната парична единица, включително производните му, използвано в латвийския, унгарския и малтийския текст на Договорите, не поражда никакви последици за съществуващите правила в латвийския, унгарския и малтийския език.

59. Декларация на Кралство Нидерландия относно член 270а от Договора за функционирането на Европейския съюз

Кралство Нидерландия ще одобри решение по член 270а, параграф 2, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз тогава, когато след преразглеждане на регламента, посочен в член 269, трета алинея от този договор, Нидерландия получи задоволително решение на проблема със своята отрицателна нетна позиция на плащанията, която е прекомерна спрямо бюджета на Съюза.

60. Декларация на Кралство Нидерландия относно член 311а от Договора за функционирането на Европейския съюз

Кралство Нидерландия заявява, че всяка инициатива за вземане на решение по член 311а, параграф 6 с цел изменение на статута на Нидерландските Антили и/или на Аруба по отношение на Съюза, ще бъде представена само въз основа на решение, взето в съответствие със статута на Кралство Нидерландия.

61. Декларация на Република Полша относно Хартата на основните права на Европейския съюз

Хартата по никакъв начин не накърнява правото на държавите-членки да законодателстват в сферата на обществения морал, на семейното право, на защитата на човешкото достойнство и на зачитането на физическата и морална неприкосновеност на личността.

62. Декларация на Република Полша относно Протокола относно прилагането на Хартата за основните права спрямо Полша и Обединеното кралство

Република Полша заявява, че имайки предвид традицията, свързана с общественото движение „Солидарност“ и значителния му принос в борбата за социални и трудови права, тя зачита изцяло социалните и трудовите права, установени със законодателството на Европейския съюз, и по-специално утвърдените в дял IV от Хартата за основните права на Европейския съюз.

63. Декларация на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия относно определението на понятието „граждани“

Що се отнася до Договорите и до Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, както и до всеки акт, приет въз основа на тези Договори или който остава в сила съгласно тези Договори, Обединеното кралство още веднъж потвърждава декларацията си от 31 декември 1982 г. относно определението на понятието „граждани“, като обаче изразът „граждани на Британските зависими територии“ следва да се разбира като „граждани на Британските отвъдморски територии“.

64. Декларация на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия относно правото на глас при изборите за Европейски парламент

Обединеното кралство отбелязва, че член 9 А от Договора за Европейския съюз и други разпоредби от Договорите не са предназначени да изменят основата на правото на глас при изборите за Европейски парламент.

65. Декларация на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия по член 61 З от Договора за функционирането на Европейския съюз

Обединеното кралство подкрепя изцяло енергичните действия, насочени към приемането на финансови санкции за предотвратяване и борба с тероризма и свързаните с него дейности. Ето защо Обединеното кралство заявява, че възнамерява да упражни правото си по член 3 от Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие и да участва в приемането на всички предложения, внесени съгласно член 61 З от Договора за функционирането на Европейския съюз.
